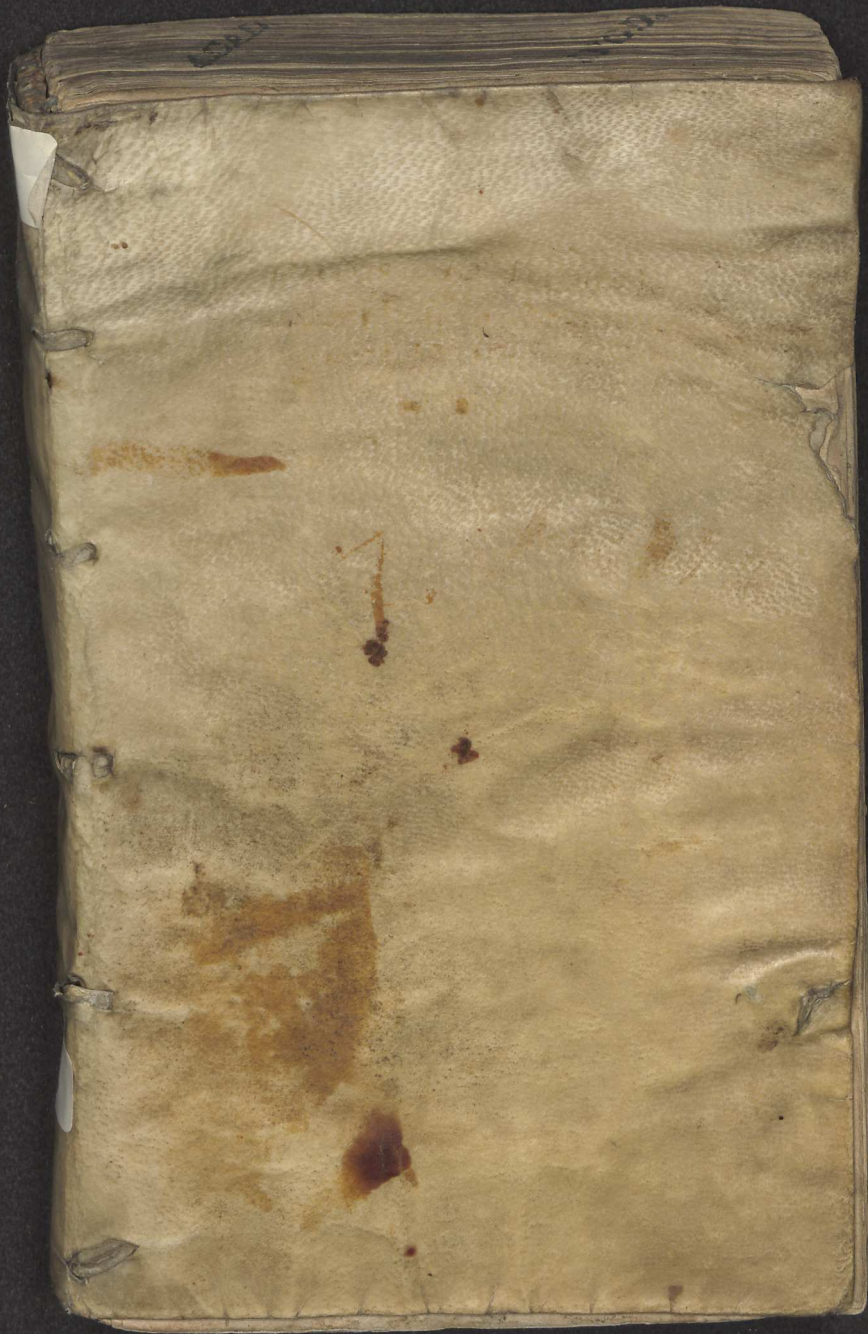

754

F 4

754

F 4

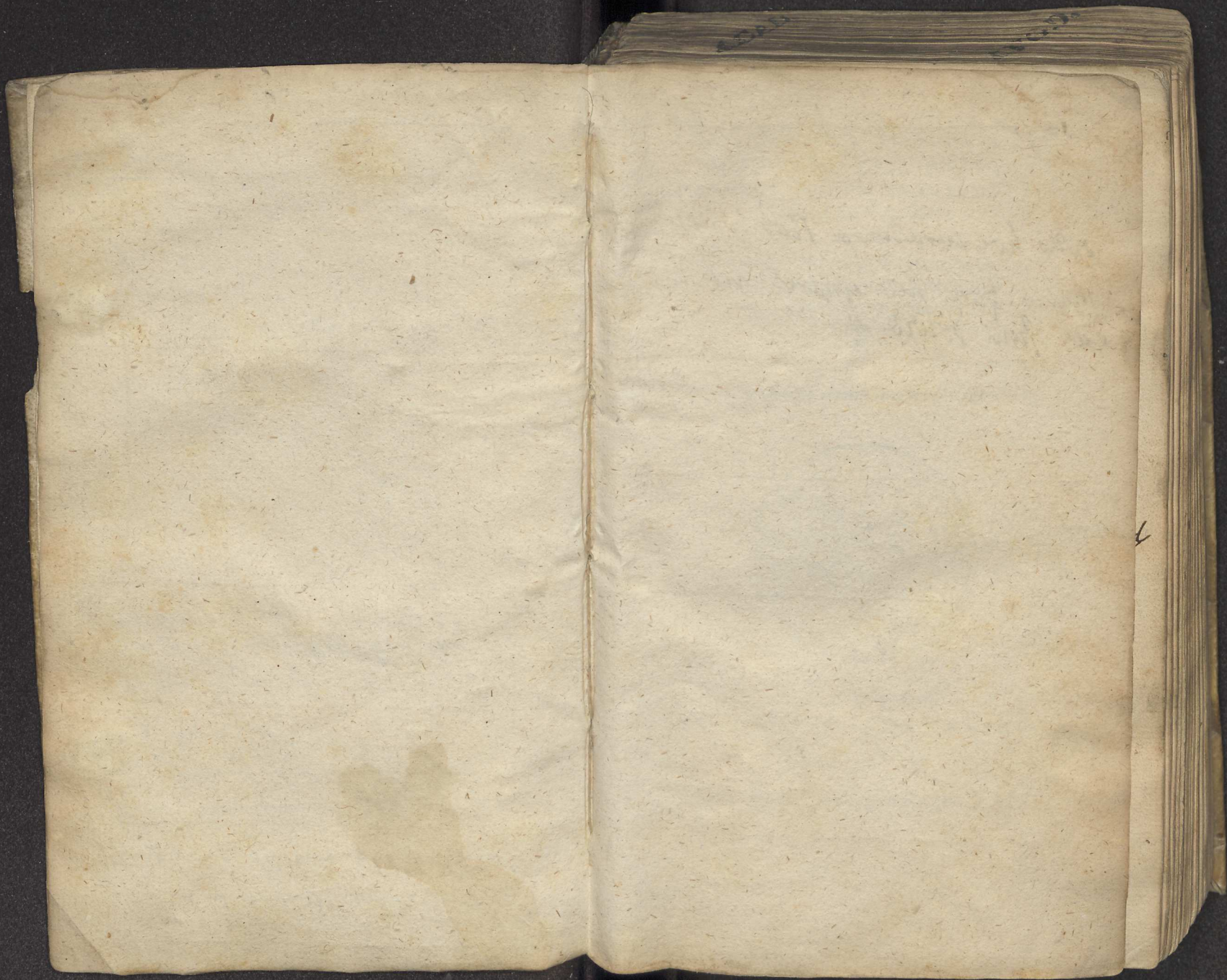
754
F4

Inspexit C.C. Martindale V.D.
an. 1907.

Quæ vero mea culpa Deos nisi
fecit iniquos

17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

55338 gkk

libro huius curam a Rob. Constantino
manu qua hic apparet videtur
esse Janni Doure

D. MAGNI AVSONII
BVRDIGALENSIS POËTAE,
19540 AVGVSTORVM PRÆCEPTO-
ris, virique Consularis
opera,

Tertia ferè partis complemento auctiora,
& diligentiore quàm hactenus,
censura recognita.

Cum Indice rerum memorabilium.

Burmanni

LUGDVNI,
APVD IOAN. TORNÆSIVM.
M. D. LVIII.

Cum Priuilegio Regis.

Extrait des lettres du Priuilege
du Roy.

Par grace & priuilege du Roy est permis à Iun de Tournes
Imprimeur & Libraire de Lion, d'imprimer ou faire imprimer un
Livre intitulé Decii Magni Ausoni Pæonii Buraigalenſis
Poëtæ claris. opera omnia quæ antehac edita sunt, quæq;
nunc primùm in lucem prodeunt. Et fait defenſes de par ledit
Signeur, à tous Libraires, Imprimeurs & personnes quelconques,
de non imprimer ne faire imprimer, vendre ne distribuer en ses
païs, terres & ſigneuries ledit livre susnommé, sans le vouloir &
consentement dudit de Tournes, sur les peines contenues eslites
Lettres du Priuilege: & ce, jusques au tems & terme de dix ans,
à compter du jour & date de la premiere impresſion, comme plus
à plein est contenu eslites lettres de Priuilege, sur ce donnees à S.
Germain en Laye le xv. de Decembre, l'an de grace 1557.

Signé De Vabres.

TYPOGRAPHVS
LECTORI.

 M antea mihi nihil in vita prius,
aut potius vnquam fuerit optime Le-
ctor, quàm vt quæ tibi grata fore in-
telligebam, ea quàm primùm fide-
liter excuderem quibusuis etiam impensis aut la-
boribus. tum maximè hoc tempore, ὡς περ τῆς
ἀλφῆς τόχης ποιῶν ἐρμᾶσον, oblato mihi Ausonii
ferè integro poëmate, quod hactenus tertia pro-
pemodum parte lacerum & mutilum, tamen
propter hominis acumen, in pangendisq; verſi-
bus varietatem atq; elegantiam certatim lectita-
tum est ab omnibus, in tam bona, inquam, occa-
sione promerèdi tui, nolui mihi ipse deesse. Itaq;
hoc ipsum typis excusum venustioribus, & tuis
vt putabam, magis accommodatum studiis, reco-
gnitum, ac emendatum quàm fieri potuit accu-
ratus, ecce tibi legendum & terèdum offerimus.
Ne tamen dum tibi gratificari magnoperè labo-
ramus, in reprehensorum & vitiliuatorū, vt scitè
vocabat Cato, sermonem & dicacitatem incur-
ramus, quam vellemus etiam si liceret effugere,
ingenuè fatèdum est, & id quidem paucis: ἀπλῶς
ᾧ ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας, ἢ ἢ ποιῶν δ' αἰτ' ἀνδρῶν
ἐρμῆ: ευμάρτων, vt in Phœnissis dixit Euripides. vni-
A 2 cum

cum fuit exemplar, ex quo ista descripta sunt, ac vetustum admodum, sic factum, ut quò plus fidei atq; authoritatis illi propter vetustatem accederet, eò magis in legendo exhiberet molestiæ. Sed tandem improbo labore, omnem difficultatem superauerunt hi, quibus hoc legendi atq; transcribendi negotium iniunxeram: quorum opera tamen necdum contentus, curavi etiam ut doctorum hominum censuram subiret, qui omni studio atq; conatu, illud suo nitore restituere laborarunt: ut opus tam elegans ac concinnum, si non emendatissimum (quod per te satis intelligis in huiuscemodi vetustissimo atque vnico codice præstari ab homine nemine potuisse) saltè ut quàm minimum deprauatū atq; lacunosum legeretur. Eo pacto errata, si qua sunt, non nostra incuria, sed sanè iudicatò ac consultò prætermissa iudicabis: ne exemplari aliquando fortasse meliore reperto, quod cupimus, meritò nostra culparetur nimia sedulitas, aut potius in castigandis erroribus morositas: uti hinc temporibus, seuerioribus Aristarchis non parum multis, vsu venire consuevit: qui ut ille Callimachus Cacizotechnos dicitur, sed ille quidè sua, ut isti aliena, opera vsque adeò atterunt atq; elimant, dum ingenii famam in aliena messe ambitiosius aucupantur, cum tamen, ut dixit Plinius, nimia cura deterat magis, quàm emendet, ut immodica diligentia operi detrahât gratiam. Quod certe quidem nunquam facerent, si Martialis documenta sequerentur. Turpiter, inquit ille, facit, qui in alieno libro ni-

mis

mis ingeniosus est. Accipies igitur eorum iustam excusationem & meam: dum malumus tibi bona fide reiectis vitis, veras merces offerre, quàm celatis, dolo malo fucatas obtrudere. Præstitum tamen à nobis, ausim confidenter polliceri, ut perlecto libro nec consumpti laboris, nec impensæ pecuniæ te possit vnquam pænitere. Quare δέχξ τῆ τύχη ἀγαθῆ, & gratus fruire.

*

A 3

R. CONSTANTINVS LECTORI, PER APOSTROPHEN AD
Henricum Regem Galliarum, expugnato
Geforiaco Caletorum.

*Quas metis Ausonij segetes, runcauimus: aspris
Sentibus obductus tribulisq; horrentibus, antiē
Squallebat neglectus ager tam fertilis. eius
Causa situs fuerat, nullis inimica uetustas,
Atq; infensa Pales, quod tanta incuria nostra:
Nec quisquam fautor studijs, agriq; colonis
Musarum extiterit iam per tot secla, priusquam
Franciscum regem Gallorum protulit atas,
Foelix illa quidem: at nostrum foelicus euum,
Si modò, uirtutisq; heres sceptriq; paterni
Rex Henrice, tuis gestorum Annalibus, istam
Accumules laudem: quod pulsus Marte feroci,
Compositis rebus reuocet, foueasq; Camœnas,
Quæ tua facta canent per non mortalia secla,
Et duplici cingent tua tempora, maxime Cæsar,
Victricis palmæ ex folijs, hederæq; corona.*

CONSTANTINVS DE
AVSONIO.

Μελιχχοίς ἐπέεσσι βέο λά γε δῖον ἀείδων
Αὐσονίον φθορεπῶς κέυσε Κρόνος σκότει,
Εἰσόκε μισαίων δμῶες ἀπεδὴ μελέτη τε
Ἥγαλον ἐκ θυροφερῆς νυκτός ἐς ἠέλιον.
Χαίρειε γοῦν λόιοι, σφέτερ' ὅττε κλήματα τεύχη
Οὐχ' οἶός τε πᾶλει καιρὸς ἀπολλύμεναι.

REVERENDO IN CHRISTO
PATRI AC DN. DN. ANTONIO
ab Albone Abbati Sauniaci & In-
sulæ Barbaræ

*

G. Paradinus Belliociensis Ecclesiæ
Decanus.

*Ne uirides lauros, et uinctas fasce secures,
Quodq; tulit Musis Roma curule decus,
Ne Latij trabeas, summi gestamen honoris
Aetatis caries obruat una semel:
Deniq; neu memores capiant obliuia fastos
Consulis Ausonij, consulit ipse sibi:
Ingenij dum sculpta sacri monumenta per euum,
Et dignum eterna luce relinquit opus.
Postera pars cuius quæ deplorata latebat,
Auspicio est præsul uiua recepta tuo.
Præsul ab antiquo soboles Albone resurgens,
Et tanto exortis semine dignus auis:
Stirps æqueua polo, senioq; antiquior omni:
Allobrogum à priscis Regibus unde genus.
Tu pius Ausonium reuocasti à morte ruentem:
Qui uitam, euidet morte, superstes agit.
Acceptum ipsa refert tibi grata Aquitania uatem,
Ausonius uitam, debet uterq; tibi.*

A 4

IN

IN OPVS AVSONII ANTEA

NON EDITVM, NVNC PRIMVM
Steph. Charpini ecclesiæ Lug. Presbyteri opera,
ex perantiqui insulæ Barbaræ coenobii biblio-
theca erutum, ac liberalitate Reuerendi Dn. An-
tonii ab Albone, eiusdem loci Abbatis Decani,
in lucem emissum, G. Paradinus Ecclesiæ Bel-
lioci Decanus.

Omnibus excultus numeris emergit in auras
Ausonius, partu posteriore nitens.
Alterutram ipse sui queritur dum uiuere partem,
Dimidium uates sensit abesse sui.
Altera uiuebat, pars altera mersa sub umbris
Nescia adhuc sacræ posteritatis erat.
Viuisicum funus uisa, & uitalis abortus,
Dum parte exanimis, parte superstes agit.
Non tulit hanc Vati maculam Charpinus inuri,
Diuiduum ut monstrum, semiserumq; foret.
Nam uigil æterni de faucibus eruit æui
Ausonij extinctum penè cadauer opus.
Quod blattæ, & Musis genus execrabile, uermes,
Quodq; ætas putri dente uorabat anus.
Nunc ita commissis iunctim compagibus hæret,
Corpus ut in solo uiuere utrunq; putes.
Et carie incana, terro & squalore, Poësis
Ausonij spectat nunc rediuiua diem.
Qualia perfrictis splendent sculpta ora metallis,
Excussoq; micant æra uetusta situ.
Clara sit æternum Vassatis fama Poëtae,
Et sine fine decus, nec sine fruge labor.

AVSONII GALLI VITA,

ex libro quinto Petri Criniti de
poëtis Latinis.

DECIVS Ausonius, genere Gallus, patria Bur-
digalensis fuit: quæ res apertè indicatur, cum lo-
cis pluribus, tum præcipuè his versibus:

*Burdigala est natale solum, clementia cœli
Mitis, ubi & riguæ larga indulgentia terræ.*

Vixit, ut constat, imperatibus Valentino & Va-
lentiniano Augustis, quibus magnopere acceptus
traditur ob ingenium atq; excellentem doctrinã:
sed longè nobilior factus est sub Gratiano Cæsa-
re, quem in Latinis literis atq; honestis discipli-
nis magna diligentia erudiuit, ut paulò post dice-
mus. Parentem habuit nomine Ausonium, pro-
fessione medicum, multisq; ac variis honoribus
illustratum: quod ipse poëta Ausonius testatur
eo carmine, quo pietatem suam professus est in
deplorando obitu patris. Quidam imperitiisimè
faciunt, qui ad hunc poëtam ea referunt, quæ ad
patrem Ausonij pertinent. Cæsar Valentinianus
tantum concessit moribus atq; doctrinæ Auso-
nij, ut eum præcipuè delegerit inter cæteros om-
nes, qui Gratianum filium instrueret, eiusq; in-
genium Latinis literis erudiret. Quocirca maxi-
mam nobilitatè adeptus est, ad eò ut paulò mox
patrocinio Cæs. Gratiani prouectus fuerit ad cõ-
sularem dignitatem quàm honestissimis suffra-
gijs, ut abude percipitur ex illa nobili gratiarum
actione, qua imperatori optimo, & discipulo hu-

manissimo gratulatur. Per multa composuit & prosa oratione, & carmine. Librum Epigrammatum magna ex parte à Græcis poëtis acceptum, in Latinos numeros conuertit, mira elegantia, patriq; ingenio. Fuit enim Græcè ac Latinè peritissimus. Item de ijs urbibus scripsit, quæ nobiliores atq; clariores haberentur, vario, & multiplici genere carminum, ex quo poemate quædam veluti fragmenta adhuc leguntur. Puellam nomine Bissulam multis carminibus celebravit, admiratus egregiam illius formam, singularemq; venustatè. De fluuio Mosella (qui Lingonum fines prætergrediens in Rhenum influit) in quo maximam laudem (vt est autor Symmachus) iure optimo sibi vindicauit. Siquidè incredibile elegantia vitur in eo describendo. Fastorum præterea libros absoluit, opus magni laboris ac multarum vigiliarum. à principio enim urbis conditæ auspiciatus est, continuato ordine vsq; ad suum consulatum, vt his versibus testatur:

Vrbis ab æternæ deductam rege Quirino

*Annorum seriem cum Procule accipies,
Mille annos, centumq; & bis fluxisse nouenos*

*Consulis Ausonij nomen adusq; leges.
Fors erit ut lustrum cum se cumulauerit istis,*

*Confectam Proculus signet Olympiadem.
Inter amicos præcipuè habuit Tetradiū Gallum,
Paulinum poëtam, & Hesperium. Quorum studium atq; beneuolentiam pluribus ac varijs epistolis testatur. Symmachus autem vir consularis & apprimè doctus, tantum poëtæ Ausonio detulit,*

lit, vt assertum ab eo sit, neminem esse omnium mortalium, quem in officio amicitia illi compararet. Extant adhuc epistolæ ipsius Symmachi, velut optimi testes tam mutua, tamq; singularis inter se necessitudinis. Neq; dubium est eundem Ausonium inter Christianos relatum, quod illius opera multis locis demonstrant. De obitu ipsius nihil certi habetur ex veterum lectione: etsi quidam tradunt nonagenarium periisse. In quo magno errore decipiuntur, cum id ad parentem Ausonij pertineat.

AD STEPHANVM CHARPL-
NVM AVSONII POETAE
ASSERTOREM LYDO-
VICVS MIRAEVS.

*

Abdita dum venocas nigris monumenta latebris

Ausonij, & purgas inclita scripta situ,

Qui tineas blattasq; inter rixatus abunde,

In lucem saluus uindice te redijt:

Noftra tibi multum debere intelligit ætas,

Et accepta tibi commoda iure refert.

Nec minor est horum uirtus qui scripta uetusta

Restituunt, quam qui composuere prius.

*Analys
Totus auctor dicit
Nec, scriptis 1-11
no est*

BENEDICTI THEOCRENI,

Episcopi Grassensis, Regis Francisci liberorum
præceptoris, de Decii Aufonii poetæ Galli lau-
dibus, ad urbem Burdigalam Apostrophe.

O salve Aufonij mater Graijq; poetæ,
Mirum, cum nec sis Graia nec Aufonia:
Te tamen Aufonij & Graijs urbibus equat
Filius eloquio tantus utroq; tuus.
Hicne salutauit primum dum nascitur, astræ
Hicne meus primum uagij Aufonius?
Aufonius cui mox orienti laurea cinxit
Frons caput, Aonidum quæ fuit ambitio.
Musarum fuit ambitio nempe illa, coronam
Festinis manibus huic properare nouam:
Quem Roma ornaret, quem mirarentur Athenæ,
Cuius & arderet Cæsar ab ore cani.
Permessum & Tybrim uisisse fluenti Garumnæ
E tam longinqua quis regione putet?
Viserunt tamen, & sese miscere parabant
Vno cursuris flumine semper aquis.
Ni uetet hic, cuius studio permotus uterque
Mutare antiquum constituere solum.
Felix terra uiri partu cui mœnia debes
Aeterno ingenij mœnia structa opere.
Non tu quod populis statuas confinia magnis,
Celticæq; insigni limite rura feces:
Non ignota tibi quod sint commercia gentis
Nullius, egregij commoditate situs:
Maius habere puta decus, ac genuisse Poëtam,
Laudari sine te qui nequit, Aufonium.

At

THEOCREN. DE AVSONIO.

At tibi qui famam clausisti finibus ijsdem,
Queis Graium & Latium clauditur eloquium:
Haud male successit, tua quod te Musa probauit
Cæsaribus: fateor, fors fuit æqua tibi.
Nec minus æqua illis, rapidi quos morsibus æui
Ereptos domita uiuere morte facis.
Nil conferre hominem mortales credite maius,
Quam quod non metuat temporis inuidiam.
Sed si te potius nobis hæc secla tulissent,
Aetatisq; huius gloria tanta foret:
Non erat externus Princeps adeundus, honores
Ad summos cuius prouerberis ope.
Ipsa suo indulgens affectu patria, honores
Non sineret laudem Cæsaris esse tuos.
Oblatum sed enim proprio te sedula Regi
Tenderet ingenij conciliare bonis:
Regi cuius opes nullis aut sceptrâ secunda.
Sed nec opes illum tantæue sceptrâ magis
Commendant, quam quod fortuna & corpore tali
Cælestis ducit dona priora animi.
Hunc licet innumero Nemesis concusserit ictu,
Deturbare loco callida non potuit.
Inter damna minor nunquam se scilicet ipso
Præsidij ingens constitit usq; suis.
Hic simul audisset moueas quo plectrâ canore,
Inspiret sese quantus Apollo tibi:
Mox te felicem, cui tanti numinis aures
Mucendæ oci tempora grata darent.
Quinetiam curas grauiiores inter & arma
Non fastiditus conspicerere comes.
Nusquam tam faciles aditus, tamq; obuia doctis

Grat

THEOCREN. DE AVSON.

Gratia, non Musis notior ulla domus,
 Limina quàm Regis Francisci: consule doctos
 Quos hodie magnus Sol ubicunque uidet.
 Consule Budæum, cui primas protinus uni
 Non deferre nefas: liuor inique tace.
 Ille frequens tanti Herots uersatur in ore,
 Vt prima hæc merito laus sit habenda hominis.
 Præmia uirtutis nusquam maiora putauit
 Olim principibus quàm placuisse uiris.
 Diuitias magnis huic illi apponere pronum est
 Regibus, at laudum conditio est aliã,
 Longe aliud pondus: nequeunt conuelleri ullo
 Fortune impulsu, surgat ut illa grauis.
 Sed neque in absentem non est procliuius Erasmius,
 Extinctoq; dedit Naugerio lachrymas.
 Te uero immensum miratur Lascaris, at te
 Magno emat Italiam linquere posse tuam,
 Vida, decus uatum, qui tam felicibus ausis
 Vergilium uero proximus assimilas.
 Quid te non memorem Coline ò candide dudum
 Nominis ò præsens buccina luxq; mei?
 Imprimis tua uox Regem grauitate sonora,
 Seu tua scripta legas, siue aliena, iuuat.
 Langeos cur mitto duos, unumq; Bayphum,
 Pignora inexhaustæ qui bene laudis habent?
 Francisci eximio quòd regis amore probentur,
 Hoc satis est, sacri uis ea iudicij.
 Quòd si uos etiam Brixii & Macrine liceret
 Noscere, quos adeò non uidet Aula frequens:
 Vos quoq; doctrinæ precium non uile maneret,
 Nec foret extremo gloria uestra loco.

THEODOSIUS AVGVSTVS
 AVSONIO PARENTI
 SALVTEM.

MOR meus qui in te est, & admiratio ingenij atq; eruditionis tuæ, quæ multo maxima sunt, fecit, parens iucundissime, ut morem principibus aliis solitum sequestrarem, familiaremq; sermonem autographum ad te transmitterem: postulans pro iure non quidem regio, sed illius priuatæ inter nos charitatis, ne fraudari me scriptorũ tuorum lectione patiaris: quæ olim mihi cognita, & iam per tempus oblita, rursum desydero: non solum ut quæ sunt nota recolam, sed ut ea quæ fama celebri adiecta memoratur, accipiam. quæ tu de promptuario scriniorum tuorum, qui me amas, libens impartiare, secutus exempla auctorum optimorum, quibus par esse meruisti, qui Octauiano Augusto rerum potenti certatim sua opera tradebant, nullo sine in eius honorem multa condentes. Qui illos haud sciam an æqualiter ac ego te, admiratus sit: certè non amplius diligebat.

Vale parens.

*

AVSONIVS THEODOSIO
AVGVSTO.

*Simile illi
Potestas cu
rogat, iubet*

Agricolam si flava Ceres dare semina terræ,
Gradius iubeat si capere arma ducem,
Soluere de portu classem Neptunus inermem,
Fidere tam fas est quàm dubitare nefas.
Insanum quanuis hyemet mare, crudaq; tellus
Semnibus, bello nec satis apta manus.
Nil dubites, autore bono mortalia querunt
Consilium, certus iussa capeffe Dei.
Scribere me Augustus iubet, & mea carmina poscit,
Penè rogans: blando uis latet imperio.
Non habeo ingenium: Caesar sed iussit, habebo.
Cur me posse negem, posse quod ille putat?
Inualidas uires ipse excitat, & iuuat idem
Qui iubet: obsequium sufficit esse meum.
Non tutum renuisse deo: laudata pudoris
Sæpe mora est, quoties contra parem dubites.
Quinetiam non iussa parant erumpere dudum
Carmina: quis nolit Cæsaris esse liber?
Ne ferat indignum uatem, centumq; lituras,
Mutandas semper deteriore nota.
Tu modo te iussisse pater Romane memento,
Inq; meis culpis da tibi tu ueniam.

D. MAGNI
AVSONII PÆONII
BVRDIGALENSIS
EPIGRAMMATA.

De Augusto Epigramma primum.

Hæbe potens numeris, præses Tritonia
bellis,
Tu quoq; ab aëreo præpes Victoria lapsis
Come serenatam duplici diademate fron-
tem,

Serta ferens quæ dona togæ, quæ premia pugne.
Bellandi sandiq; potens Augustus, honorem
Bis meret: ut geminet titulos, qui prælia musis
Temperat, & Geticum moderatur Apolline martem
Arma inter, * Gotthosq; truces, furtoq; nocentes * Cimbros
Sauromatas: quantum cessat de tempore belli,
Indulget latijs tantum inter castra camcenis.
Vix posuit uolucres stridentia tela sagittas,
Musarum ad calamos fertur manus: ocia nescit,
Et commutata meditatatur arundine carmen:
Sed carmen non molle modis, bella horrida Martis
Oihrysijs, Thressæq; uiraginis arma retractat.
Exulta, Acacide: celebraris uate superbo
Rursum, Romanusq; tibi contingit Homerus.

De suis poematijs. 2

Nostra simul certant uarijs epigrammata nugis,
Stoicus has partes, has Epicurus agit.

Salua mihi ueterum maneat dum regula morum,
Ludat permixtis sobria musa iocis.

De fera à Cæsare interfecta. 3

Cedere quæ lato nescit fera saucia ferro,
Armatiq; urget tela cruenta uiri:
Quam grandes paruo patitur sub iulnere mortes,
Et solam leui uim probat esse manum.
Miratur casusq; nouos, subitasq; ruinas,
Quas ferat à celeri uulnere dextra ualens.
Nec contenta ictos letaliter ire per artus,
Coniungit mortes una sagitta duas.
Plurima communi pereunt sic fulminis ictu.
Hæc quoque de cælo uulnera iussa putes.

Danubius Nilum alloquitur. 4

Illyricis regnator aquis, tibi Nile secundus
Danubius letum profero fonte caput.
Saluere Augusto: iubeo, natumq; patremq;
Armiferis alui quos ego Pannonijs.
Nuncius Euxino iam nunc uolo currere ponto,
Ut sciat hoc superum cura secunda Valens:
Cede, fugâ, flammis stratos perijisse Sucus:
Nec Rhenum Gallis limitis esse loco.
Quod si lege maris restius mihi curreret amnis:
Huc possem uictos inde referre Gothos.

Sub Valentiniani iunioris signo
marmoreo. 5

Nunc te marmoreum pro sumptu fecimus: at cum
Augustus frater remeauerit, aureus esto.

Picturæ subditi, ubi Leo una à Gratiano
sagitta occisus est. 6

Quod leo tam tenui patitur sub arundine letum,

Non

Non uires ferri, sed ferientis agunt.

De matre Augusti. 7

Ante omnes alias felix tamen hoc ego dicar,
Siue deum peperit foemina, siue uirum.

In tumultum hominis felicitis. 8

Sparge micro cineres, & odoro perlue nardo
Hospes, & adde rosis balsama puniceis:
Perpetuum mihi uer agit illachrymabilis urna,
Et commutauit secula, non obij.
Nulla mihi ueteris perierunt gaudia uite,
Felix, seu memini, siue nihil memini.

Exhortatio ad modestiam. 9

Fama est fictilibus coenasse Agathoclea regem,
Atque Abacum Samio saepe onerasse luto,
Fercula gemmatis cum ponere horrida uasis,
Et misceret opes, pauperiemq; simul.
Querenti causam, respondit, Rex ego qui sum
Sicania, figulo sum genitore satus.
Fortunam reuerenter habe, quicumq; repente
Diues ab exili progrediere loco.

Danubius. 10

Danubius penitis caput occultatus in oris,
Totus sub uestra iam dititione fluo.
Qua gelidum fontem medijs effundo Sueuis,
Imperijs grauidas qua seco Pannonias,
Et qua diues aquis Scythico soluo ostia ponto,
Omnia sub uestrum flumina mit to iugum.
Augusto dabitur sed proxima palina Valenti,
Inueniet fontes hic quoq; Nile, tuos.

a 2

De

De uxore quæ uirum uoluit ueneno
necare. 11

Toxica zelotypo dedit uxor mœcha marito:
Nec satis ad mortem credidit esse datum.
Miscuit argenti letalia pondera uiui,
Cogeret ut celerem uis geminata necem.
Diuidat hæc si quis, faciunt discreta uenenum:
Antidotum sumet qui sociata bibet.
Ergo inter sese dum noxia pocula certant,
Cessit letalis noxa salutiferæ:
Protinus et uacuos alui petiere recessus,
Lubrica deiectis qua uia nota cibus.
Quam pia cura deum, prodest crudelior uxor:
Et cum fata uolunt, bina uenena iuuant.

In pictorem deæ Echus. 12

Vane quid affectas faciem mihi ponere pictor,
Ignotamq; oculis sollicitare deam?
Aëris et linguae sum filia, mater inanis,
Indicij uocem quæ sine mente gero.
Extremos pereunte modos à fine reducens,
Ludificata sequor uerba aliena meis.
Auribus in uestris habito penetrabilis Echo:
Et si uis similem pingere, pinge sonum.

In simulacrum Occasionis &
Pœnitentiæ. 13

Cuius opus? Phidiae, qui signum Pallados, eius
Quiq; Iouem fecit, tertia palma ego sum.
Sum dea quæ rara, et paucis Occasio nota.
Quid rotule insistis? stare loco nequeo.
Quid talaria habes? uolucris sum: Mercuriusq; f. quæ
Fortunare solet, et tardo ego, cum uolui.

Crin

Crine tegis faciem, cognosci nolo. Sed heus tu
Occipiti caluo es. ne tenear fugiens.
Quæ tibi iuncta comes: dicat tibi. Dic rogo, quæ sis.
Sum dea, cui nomen nec Cicero ipse dedit.
Sum dea, quæ facti, non factiq; exigo pœnas:
Nempe ut pœniteat, sic Metanœa uocor.
Tu modo dic quid agat tecum? si quando uolauit,
Hæc manet: hanc retinent, quos ego præterij.
Tu quoque dum rogitas, dum percunctando moraris,
Elapsam dices me tibi de manibus.

Epitaphium Anitiæ puellæ. 14

Omnia quæ longo uitæ cupiuntur in æuo,
Ante quater plenum consumpsit Anitiæ lustrum.
Infans lactauit, pubes, et uirgo adoleuit,
Nupsit, concepit, peperit, iam mater obiuit.
Quis mortem accuset? compleuit munia uitæ.
Iam meritis anus est, et adhuc ætate puella.

Ad Gallam puellam iam senescentem. 15

Dicebam tibi Galla, senescimus, effugit ætas:
Vtere rene tuo, casta puella anus est.
Spreuisti, obrepisti non intellecta senectus,
Nec reuocare potes, qui periire, dies.
Nunc piget, et quereris quod non aut ista uoluntas
Tunc fuit, aut non est nunc ea forma tibi.
Da tamen amplexus, oblitaq; gaudia iunge:
Da fruar, et si non quod uolo, quod uolui.

De Lepore capto à cane marino. 16

Trinacrij quondam currentem in littoris ora
Ante canes leporem cæruleus rapuit.

4 3

At

At lepus, in me omnis terrae pelagiq; rapina est:
Forſitan & coeli, ſi canis aſtra tenet.

De Pergamo ſcriptore fugitiuo, qui
captus fuerat. 17

Tam ſegnīs ſcriptor quā lentus Pergame cursor
Fugiſti, & primo captus eſ in ſtadio.

Ergo notus ſcripto toleraſti Pergame uultu,
Et quā neglexit dextera, frons patitur.

Pergame, non recte punitus fronte ſubiſti
Supplicium lentae quod meruere manus.

At tu qui dominus, peccantia membra coercere:

f. falſo eſ ex
cruciari uolui,

Iniuſtum falſos excruciare reos.
Aut inſcribe iſtam quae non uult ſcribere dextram,
Aut profugos ferri pondere neſte pedes.

De Myrone qui Laidis noctem rogauerat. 18

Canus rogabat Laidis noctem Myron:

Tulit repulſam protinus,

Cauſamq; ſenſit, & caput fuligine

Fucauit atra candidum:

Idemq; uultu, crine non idem Myron,

Orabat oratam prius.

Sed illa formam cum capillo comparans,

Similemq; non ipſum rata,

Fortaſſe & ipſum, ſed uolens ludo frui,

Sic eſt adorta callidum,

Inepte quid me quod reſuſaui rogaſ?

Patri negaui iam tuo.

De opinione quam de illo habebat
cius uxor. 19

Laidas & Glyceras laſciuae nomina ſumme

Coniux in noſtro carmine cum legeret,

Lud

Ludere me dixit, falſoq; in amore iocari:
Tanta illi noſtra eſt de probitate fides.

Ad uxorem ſuam, quod debeat uiuere,
& oblectari. 20

Vxor, uiuamus quod uiuimus, & teneamus

Nomina quae primo ſumpſimus in thalamo.

Nec ſerat ulla dies ut commutemur in euo,

Quin tibi ſim iuuenis, tuq; puella mihi:

Nefte ſim quauis prouectior, amalaq; annis

Vincas Cumanam tu quoq; Deiphoben.

Nos ignoremus, quid ſit matura ſenectus:

Scire aui meritum, non numerare deceſ.

In Meroen anum ebriofam. 21

Qui primus Meroen nomen tibi condidit, ille

Theſida nomen condidit Hippolyto.

Nam diuinare eſt nomen componere, quod ſit

Fortuna, & morum, uel necis indicium.

Proteſilae tibi nomen ſic ſata dederunt,

Victima quod Troiae prima futurus eras.

Idmona quod uatem, medicum quod lapida dicunt

Discendas artes nomina praeueniunt.

Et tu ſic Meroen, non quod ſis atra colore,

Vt quae Niliaca naſcitur in Meroen:

Inſuſum ſed quod uinum non diluis undis,

Potare immixtum ſucta merumq; merum.

Ex Graeco traductum de ſtatua

Nemeſis. 22

Me lapidem quondam Perſe aduexere, trophaeum

Vt fierem bello, nunc ego ſum Nemeſis.

At ſic ut Graecis uictoribus aſto trophaeum,

Punio ſic Perſas uaniloquos Nemeſis.

4 4

De

De uarietate fortunæ ex Græco. 23

Theſauro inuento qui limina mortis inibat,
Liquit ouans laqueum quo periturus erat.
At qui quod terre abdiderat, non repperit aurum,
Quem laqueum inuenit, nexuit, & periſt.

Idem aliter. 24

Qui laqueum collo necebat, repperit aurum,
Theſauriq; loco depoſuit laqueum.
At qui conſiderat, poſtquam non repperit aurum,
Aptauit collo, quem repperit laqueum.

De Thraſybulo Lacedæmonio, qui fortiffi-
mè dimicans occubuit. 25

Excipis aduerſo quòd pectore uulnera ſeptem:
Arma ſuper ueheris quòd Thraſybule tua:
Non dolor hic patris, Pitane ſed gloria maior.
Rarum, tam pulchro funere poſſe frui.
Quem poſtquam mœſto ſocij poſuere ſeretro,
Talia magnanimus edidit orſa pater:
Flete alios, natus lachrymis non indiget ullis,
Et meus, & talis, & Lacedæmonius.

Ex Græco de matre Lacæna. 26

Mater Lacæna clypeo obarmans filium,
Cum hoc (inquit) aut in hoc redi.

In diuitem degenerem mœcho genitum. 27

Quidam ſuperbus opibus, & faſtu tumens,
Tantumq; uerbis nobilis,
Spernit uigentis clara ſeculi nomina,
Antiqua captans ſtemmata,
Martem Remumq; & conditorem Romulum
Primos parentes nuncupans.

Hos

Hos ille Serum ueste contexti iubet,
Hos calat argento graui,
Cæris inurens ianuarum limina,
Et atriorum pegmata,
Credo, quòd illi nec pater certus fuit,
Et mater est uerè lupa.

Antifthenis Cynici imagini ſubditi. 28

Inuentor primus Cynices ego. Quæ ratio iſtæc
Alcides multo dicitur eſſe prior.

Alcida quondam fueram doctore ſecundus,

Nunc ego ſum Cynicèſ primus, & ille deus.

Discipulus melior nulli, meliòrue magiſter, ſ. quæ Hercules, ^{ſ. doctor,}

Εἰς ἀρετὴν συνέβη, καὶ κυνικὴν σοφίαν:

Dicere me nouit uerum, qui nouit utrunque,

Καὶ θεὸν Ἀλκείδην, καὶ κύνα Διογένην.

Liberò patri. 29

Αἰγύπτου μὲν Ὀσίρις ἐγὼ, Μυσῶν ᾗ Φανάκης,
Βάκχος ἐνὶ ζωοῖσιν, ἐνὶ φθιμένοις Αἰδωνεύς,
Γυρογενὴς, δ' ἰκερὸς, τιτανολέτης Διόνυσος.

Myhobarbum Liberi patris, ſigno marmoreo
in uilla noſtra omnium deorum ar-
gumenta habentis. 30

Ogygia me Bacchum uocat,
Oſirin Aegyptus putat,
Myſte Phanacem nominant,
Dionyſon Indi exiſtimant,
Romana ſacra Liberum,
Arabica gens Aedoneum,
Lucaniacus Pantheum.

A S

In

In Corydonem marmorcum. 31

* αὐτὸς ἐγὼ Αἰξί, χίμαρος, πύρι, ποιμὴν, ῥαβδούχος, ἐλάκη.
Εἰς λίθος ἐκ πάντων * λιτὸς ἐγὼ Κορύδων.

In simulacrum Sapphus. 32

Lesbia Pierijs Sappho soror addita Musis,

* εἶμι ἐνάτη. * Εἰ ἐνάτη λυρικῶν, Ἀονίδων δεκάτη.

Deæ Veneris. 33

Orta salo, suscepta solo, patre edita Cælo,
Aencadum genitrix, hic habito alma Venus.

Ad libellam suam. 34

Si tineas cariemq; pati te charta necesse est,
Incipe uersiculis ante perire meis.

Malo, inquis, tineis. sapis ærumnose Libelle,

* Perfungi * Perfundi mauis qui leuiore malo.

Ast ego damnose nolo ocia perdere muse,
Iacturam somni quæ parit, atq; olei.

Vilius dormire fuit, quam perdere somnum,

* oleum: bene
atque * oleum: uerum: causa sed ista mihi est:
Irascor Procuro, cuius faciundia tanta est,

Quantus honor: scripsit plurima, quæ cohibet.

* hunc Hinc * studeo ulcisci, & prompta est hæc ultio uati:

Qui sua non edit carmina, nostra legat.

Huius in arbitrio est, seu te iuuenescere cedro,

Seu iubeat duris uernibus esse cibum.

Huic ego, quod nobis superest, ignobilis oçi

Deputo, siue legat quæ dabo, siue tegat.

De nomine cuiusdam Lucii sculpto in
marmore. 35

Lucius, una quidem, geminis sed disita punctis.

Littera, prænomen sic. L. nota sola facit.

Post

Post M. incisum est: puto sic in. non tota uidetur.

Disiluit saxi fragmine lesus apex.

Nec quisquam Marcus, seu Marius, an ne Metellus,

Hic iaceat, certis nouerit indicijs.

Truncatis conuulsa iacent elementa figuris:

Omnia confusis interiere notis.

Miremur perisse homines? monumenta fatiscunt.

Mors etiam saxi, nominibusq; uenit.

De Sabina textrice & carmina faciente. 36

Siue probas Tyrio textas, subtegmine uestem,

Seu placet inscripti commoditas tituli,

Ipsius hoc domine concinnat utrunq; uenustas:

Has geminas artes una Sabina colit.

Versus in ueste contexti, de eadem
Sabina. 37

Laudet Achemenias orientis gloria telas,

Molle aurum pallis Græcia texe tuis:

Non minus Ausoniam celebret dum fama Sabinam

Parcentem magnis sumptibus, arte parem.

De eadem Sabina. 38

Licia qui texunt & carmina, carmina Musis,

Licia contribuunt casta Minerua tibi.

Ast ego rem sociam non dissociabo Sabina,

Versibus inscripsi quæ mea texta meis.

Qualem, cuiusq; genii uelit amicam. 39

Hanc uolo, quæ non uolt, illam quæ uolt, ego nolo:

Vincere uolt animos, non satiare Venus.

Oblatas sperno illecebras, detrecto negatas:

Nec satiare animum, nec cruciare uolo.

Nec * bis cincta Diana placet, nec nuda Cythere:

Mart.
Nec uolo quod curiat, nec uolo
quod satiat. * distincta

illa

*Illa uoluptatis nil habet, hec nimium.
Callida sed mediæ Veneris mihi uenditet artem
Fœmina, quæ iungat, quod uolo nolo uocet.*

*De duobus fratribus, quibus male fuerat
nomen impositum. 40*

αὐτοὶ ἀδελφ. Χρῆστος Ἀκύνδυνος εἶσιν ἀδελφοὶ, οἰκτραὶ δὲ τέμνα,*

Moribus ambo malis nomina falsa gerunt.

Ὁὐδ' οὗτος χρῆστος, οὐδ' οὗτος ἀκύνδυνος ἐστίν.

Vna potest ambos littera corrigere.

Αἶψεν Χρῆστος ἔλη, ἢ Ἀκύνδυνος ἀλφ' ἀπολέσση,

Κύνδυνος hic fiet, frater Ἀχρῆστος erit.

De iisdem. 41

Germani fratres sunt, Chrestos, Acindynos alter.

Falsum nomen utrique: sed ut uerum sit utrique,

Alpha suum Chresto det Acindynos, ipse sine alpha

Permaneant, uerum nomen uterque geret.

*De Pallade uolente certare armis cum
Venere. 42*

Armatam uidit Venerem Lacedæmone Pallas,

Nunc certemus, ait, iudice uel Paride.

Cui Venus, Armatam tu me temeraria temnis?

Quæ quo te uici tempore, nuda fui.

Idem aliter. 43

Armatam Pallas Venerem Lacedæmone uisens,

Visne, ut iudicium sic ineamus? ait.

Cui Venus arridens, Quid me galeata lacestis?

Quæ quo te uici tempore, nuda fui?

*Ad Philomusum, qui arbitrabatur se do-
ctum librorum copia, quum ni-
hil sciret. 44*

Emptis quod libris tibi bibliotheca referta est,

Doctum

*Doctum & grammaticum te Philomuse putas?
Hoc genere & chordas, & pleetra, & barbata conde,
Omnia mercatus cras citbarcedus eris.*

*In statuam Rufi rhetoris semiuiri
& elinguis. 45*

Rhetoris hæc Rufi statua est: nil uerius ipsa.

Ipsa adeo linguam non habet, & cerebrum:

Et riget, & surda est, & non uidet, omnia Rufi:

Vnum dissimile est: mollior ille fuit.

In tabulam ubi erat picta imago

Rufi rhetoris. 46

Elinguem quis te dicentis imagine pinxit?

Dic mihi Rufe, taces: nil tibi tam simile est.

De eadem tabula. 47

Hæc Rufi tabula est: nil uerius. Ipse ubi Rufus?

In cathedra, quid agit? hoc quod & in tabula.

*Mart. Quæ filii in roma multis
et in tabula.*

De eodem Rufo. 48

REMINISCO Rufus dixit in uersu suo.

Cor ergo uersus, immo Rufus non habet.

Idem. 49

QUI REMINISCO putat se dicere posse Latine,

Hic ubi C O scriptum est, legeret C O R, si cor haberet.

De eodem Rufo. 50

Rufus uocatus rhetor olim ad nuptias,

Celebri fit ut conuiuio,

Grammatica ut artis se peritum ostenderet,

Hæc uota dixit nuptijs:

Et masculini, & fœminini gignite,

Generisq; neutri filios.

De Imagine Rufi rhetoris. 51

Ore pulchro, & ore muto scire uis quæ sim? uolo.

Imago

Imago Rufi rhetoris Picta uici.
Diceret sed ille uellem Rhetor hoc mi: non potest.
Cur ipse rhetor est imago imaginis.

De eadem Rufi statua. 52

*Rufi Rhetoris hæc Rufi statua est: si saxea, *Rufus.
Cur id ais? semper saxeus ipse fuit.

De Glaucia immatura morte
prauento. 53

Leta bis octono tibi iam sub consule pubes
Cingebat teneras Glaucia adulte genas.
Et iam desieras puer, anme puella uideri
Cum properata dies abstulit omne decus.
Sed neque funtorum socius miscere uulgo,
Nec metues Stygios flebilis umbra lacus.
Verum aut Persephone Cinareius ibis Adonis,
Aut Iouis Elisij tu catamitus eris.

In Diogenis Cynici sepulchro, pro titulo
Canis signum est. 54

Dic canis, hic cuius tumulus? canis: at canis hic quis?
Diogenes. obiit: non obiit, sed abit.
Diogenes cui pera penus, cui dolia sedes,
Ad manes abiit, Cerberus ire uetat.
*inde Quonam igitur clari flagrat qua stella Leonis,
Additus est iustæ nunc canis Erigone.

De Cræso & Diogene. 55

Effigiem rex Cræse tuam ditissime regum
Vidit apud manes Diogenes Cynicus.
Constitit: utq; procul solito maiore cachinno
Concussus, dixit, Quid tibi diuitie
Nunc profunt regum rex ô ditissime? cum sis

Sicut

Sicut ego solus, me quoque pauperior.
Nan quæcumq; habui, mecum fero, cum nihil ipse
Ex tantis tecum Cræse feras opibus.

In signum marmoreum Niobæ. 56

Viuebam, sum facta silex, quæ deinde polita,
Praxitelis manibus uiuo iterum Niobe.
Reddidit artificis manus omnia, sed sine sensu.
Hunc ego, cum læsi numina, non habui.

De eodem. 57

Habet sepulchrum non id intus mortuum:
Habet nec ipse mortuus bustum super:
Sibi sed est ipse hic sepulchrum & mortuus:

De Laide dicante Veneri speculum
suum. 58

Lais anus Veneri speculum dico: dignum habeat se
Aeterna æternum forma ministerium.
At mihi nullus in hoc usus, quia cernere talem
Qualis sum, nolo: qualis eram, nequeo.

De Castore, Polluce, & Helena.

Istos tergemino nasci quos cernis ab ouo,
Patribus ambiguis, & matribus affere natos.
Hos genuit Nemesis, sed Leda puerpera fouit:
Tyndareus pater his & Iuppiter, hic putat, hic scit.

De imagine Veneris sculpta à Pra-
xitele. 60

Vera Venus fictam *cum uidit Cyprida, dixit,
Vidisti nudam me puto Praxitele.
Non uidi, nec fas, sed ferro opus omne polimum:
Ferrum Gradiui Martis in arbitrio.
Qualem igitur domino scierant placuisse Cytheren,
Talem fecerunt ferreæ cæla deam.

* Gnidiæ

In bucculam æream Myronis. 61

Buccula sum celo genitoris facta Myronis

Ærea, nec factam me puto, sed genitam.

Sic me taurus inuit, sic proxima buccula mugit,

Sic vitulus sitiens ubera nostra petit.

Miraris quod fallo gregem? gregis ipse magister

Inter pascentes me numerare solet.

De eadem buccula. 62

Vbera quid pulsas frigentia matris abena

*vitula O * vitule, et succum lactis habere petis?

Hunc quoque præstarem, si me pro parte parasset

Exteriore Myron, interiore deus.

Ad Dædalum de eadem buccula. 63

Dædale, cur uana consumis in arte laborem?

Me potius clausæ subijce Pasiphæ.

Illecebras ueræ si uis dare Dædale uacæ,

Viua tibi species uacca Myronis erit,

Eadem de se. 64

Errasti attendens hæc ilia nostra iuence:

Non manus artificis lac dedit uberibus.

Eadem. 65

Pasce greges procul hinc, ne quæso bubulce Myronis

Aes ueluti spirans cum bubus exagites.

Eadem. 66

Me vitulus cernens in mugiet, irruet in me

ouans Taurus amans, pastor cum grege mittet amans.

De eadem Myronis buccula. 67

Ærea mugitum poterat dare uacca Myronis,

Sed timet artificis deterere ingenium.

Fingere nam similem uiuæ, quam uiuere, plus est:

Nec sunt facta dei nura, sed artificis.

Eadem

Eadem buccula de se. 68

Ærea bos steteram: mactata est uacca Mineruæ:

Sed dea proflatam transtulit huc animam.

Et modo sum duplex, pars ærea, pars animata:

Hæc manus artificis dicitur, illa deæ.

Ad taurum eadem buccula. 69

Quid me taure paras specie deceptus inire?

Non sum ego Minoæ machina Pasiphæ.

De eadem Myronis buccula. 70

Necdum caduco sole iam sub uestpere,

Ageret iuencas cum domum pastor suas,

Suam relinquens, me monebat ut suam.

De eadem buccula. 71

Vnam iuencam pastor forte amiserat,

Numerumq; iussus reddere,

Me defuisse conquerebatur, sequi

Quæ noluissem cæteras.

Quæ sexum mutarint. 72

Valle Banae res nota, et uix credenda poetis,

Sed quæ de uera promitur historia.

Femineam in speciem conuertit masculus ales,

Pauaq; de pauo constitit ante oculos.

Cuncti admirantur monstrum: sed mollior agna

Astitit in tenerum de grege uersa marem.

Quid stolidi ad speciem notæ nouitatis hebetis?

An uos Nasonis carmina non legitis?

Cænea conuertit proles Saturnia Confus:

Ambiguoq; fuit corpore Tiresias.

Vidit semiuirum fons Salmacis Hermaphroditum.

b

Vidit

Vidit nubentem Plinius Androgynum.
 Nec satis antiquum, quod Campana in Benevento
 Vnus ephedorum uirgo repente fuit.
 Nolo tamen ueteris documenta arcessere fama.
 Ecce ego sum factus foemina de puero.

Ad Pythagoram de Marco Pullaria. 73

Pythagora Euphorbi reparas qui semina rerum,
 Corporibusq; nouis das reduces animas:
 Dic, quid erit Marcus iam fata nouissima functus,
 Si redeat uitam rursus in aëream?
 Quis Marcus? felles nuper Pullaria dictus,
 Corrupti totum qui puerile decus:
 Peruerse Veneris postico uulnere fossor,
 Lucilli Vatis subulo, pullipremo.
 Non taurus, non mulus erit, non hippocamelus,
 Non caper, aut aries, sed scarabeus erit.

Subscriptum pictura Crispae mulieris
 impudicae. 74

Præter legitimi genitalia foedera coetus
 Repperit obscenas ueneres uitiosa libido,
 Herculis hæredi quam Lemnia suasit egestas:
 Quam toga sacundi scenis agitauit Afrani,
 Et quam Nolanis capitalis luxus inuulsit.
 Crispa tamen cunctas exercet corpore in uno,
 Deglubit, fellat, molitur per utranq; cauernam:
 Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat.

De Achilla qui dissecuit caluariam. 75

Abiecta in triuijs inhumati glabra iacebat
 Testa hominis, nudum iam cute caluitium.

Fleu

Fleuerunt alij: fletu non motus Achilles,
 Insuper & filicis uerbere dissecuit.
 Eminus ergo ictu redijt lapis ultor ab osse:
 Auctorisq; sui frontem oculosq; petit.
 Sic utinam certos manus impia dirigat ictus,
 Auctorem ut feriant tela retorta suum.

De Alcone medico, & Diodoro
 haruspice. 76

Languenti Marco dixit Diodorus haruspex,
 Ad uitam non plus sex superesse dies.
 Sed medicus diuis fatiq; potentior Alcon
 Falsum conuicit illico haruspicium.
 Tractauitq; manum, uicturimi tetigisset,
 Illico nam Marco sex periire dies.

De signo Iouis tacto ab Alcone medico. 77

Alcon hesternum signum Iouis attigit: ille,
 Quamuis marmoreus, uim patitur medici.
 Ecce hodie iussus transferri ex aede uetusta,
 Effertur, quamuis sit deus, atq; lapis.

De Eunomo medico imperito. 78

Languentem Caium moriturum dixerat ægrum
 Eunomus, euasit fati ope, non medici.
 Paulo post ipsum uidet, aut uidisse putauit
 Pallentem, & multa mortis in effigie.
 Quis tu? Caius, ait. Viuis ne hoc abnuat. At quid
 Nunc agis hic? iussu Ditis, ait, uenio,
 Vt quia notitiam rerumq; hominumq; tenebam, & ut qui, f. tenerent. ut
 Accirem medicus. Eunomus obriguit. medicos f. ad medicos referatur.
 Tum Caius, Meuias nihil Eunome, dico ego & omnes
 Nullum, qui saperet, dicere te medicum.

b 2

Ad

Ad Crispam. 79

Deformem quidam te dicunt Crispa : at ego istud
Nescio, mi pulchra es : iudice me satis est.
Quinetiam cupio, iunctus quia zelus amoris est,
Vt uideare alijs fræda, decora mihi.

Qualem uelit habere amicam. 80

Sit mihi talis amica uelim,
Iurgia quæ temere incipiat,
Nec studeat quasi casta loqui,
Pulchra, procax, petulante manu,
Verbera quæ ferat, & regerat,
Cassaq; ad oscula confugiat.
Nam nisi motus his fuerit,
Casta, modesta, pudenter agens,
Dicere abominor, uxor erit.

Ex Græco traductum, ad Cupidinem. 81

Hoc, quod amare uocant, misce, aut dissolue Cupido,
Aut neutrum flammis ure, uel ure duos.

Ad Dionem de amore suo. 82

Aut restingue ignem quo torreo, alma Dione,
Aut transire iube, uel face utrunq; parem.

Ex Græco traductum. 83

Incipe, dimidium facti est cœpisse : super sit
Dimidium, rursum hoc incipe, & efficies.

Ex Græco, ἀ χάρης ἢ βραχὺν ἢ χα-
ρίσ χάρης. 84

Gratia quæ tarda est, ingrata est: gratia nanque
Cum fieri properat, gratia grata magis.

Ex eodem. 85

Si bene quid facias, facias cito : nam cito factum
Gratum erit, ingratum gratia tarda facit.

In saltatorem ineptum. 86

Deceptæ felix casus se miscuit arti:
Histrion saltauit, qui Capanea, ruit.
Idem qui Nioben saltauit saxeus, ut tum
Spectator ueram crediderit Nioben:
In Canace uisus multo felicitior ipsa,
Quod non hic gladio uiscera dissecut.

De eodem. 87

Daphnen, & Nioben saltauit simius idem,
Ligneus ut Daphne, saxeus ut Niobe.

De Dodra portione, quæ fit de no-
uem rebus. 88

Dodra ex dodrante est: sic collige, ius, aqua, uinum,
Sal, oleum, panis, mel, piper, herba, nouem.

De eadem. 89

Dodra uocor. Quæ causa? nouem species gero, quæ sunt
Ius, aqua, mel, uinum, panis, piper, herba, oleum, sal.

De eadem dodra portione. 90

Δόδρα πότος καὶ ἀειθμὸς ἔχω μέλι, οἶνον, ἔλαιον,
Ἄρτον, ἄλας, βοτάνην, ζῶμιον, ὕδωρ, πέντε εἶ.

De iuriconsulto qui uxorem habebat
adulteram. 91

Iuriconsulto, cui uiuit adultera coniunx,
Papia lex placuit, Iulia displicuit.
Queritis unde hæc sit distantia? semuir ipse
Scatiniam metuens, non metuit Titiam.

Ad Zoilum qui uxorem mœcham
duxerat. 92

Semuir uxorem duxisti Zoile mœcham.
O quantus fiet quæstus utring; domi:

Cum dabit uxori molitor tuus, & tibi adulter,
 Quantum deprensi damna pudoris enunt.
 Sed modo que uobis lucrosa libido uidetur,
 Iacturam senio mox subeunte feret.
 Incipient operas conducti uendere moechi,
 Quos modo munificos lena iuuenta tenet.

Ad Venerem Marcus. 93

Hanc amo, que me odit: contra hanc, quonia me amat, odi
 Componere inter nos, si potes alma Venus.
 Perfacile id faciam: mores mutabo & amores:
 Oderit hæc, amet hæc. rursus idem patiar.
 Vis ambas ut ames? Si diligat utraq; uellem:
 Hoc tibi tu presta Marce, ut ameris, ama.

Διοσπρω. 94

Suasisti Venus alma duas Διοσπρω ut amarem:
 Odit utraq;: aliud da modò consilium.
 Vince datis ambas. cupio: uerum arcta domi res.
 Pelluce promissis. nulla fides inopi.
 Attestare deos. nec fas mihi fallere diuos.
 Peruigila ante fores. nocte capi metuo.
 Scribe elegos. nequeo musarum & Apollinis expers.
 Frange fores. pœnas iudicij metuo.
 Stulte ab amore mori pateris? non uis ob amorem
 Malo miser dici, quam miser atq; reus.
 Suasi quod potui, tu alios modò consule. dic quos
 Quod sibi suaserunt Phædra & Elissa dabunt.
 Quod Canace, Phyllisq; & fastidiata Phaonis.
 Hoc das consilium? tale datur miseris.

Pulchrum Dei responsum. 95

Doctus Hylas cestu, Phegeus catus arte palestre,

Clarus

Clarus Olympiacis & Lycus in stadijs.
 An possent omnes uenturo uincere agone:
 Hammonem Libyæ consulere deum.
 Sed deus ut sapiens, Dabitur uictoria uobis,
 Indubitata quidem, si caueatis, ait.
 Ne quis Hylam cestu, ne quis certamine luctæ
 Phegea, ne cursu te Lyce prætereat.

De Hermiones zona. 96

Punica turgentes redimibat zona papillas
 Hermiones, zone textum elegæon erat.
 Qui legis hunc titulum, Paphie tibi mandat, ames me;
 Exemploq; tuo neminem amare uetes.

De Hyla, quem Naidas rapuerunt. 97

Aspice quam blande necis ambitione fruatur
 Letifera experiens gaudia pulcher Hylas.
 Oscula & infestos inter moriturus amores
 Ancipites patitur *Naidas Eumenidas.

*Naiadas

Ad Nymphas, quæ Hylam merferunt. 98

Furitis proeaces *Naidas
 Amore seuo & irritio.
 Ephebus iste flos erit.

*Naiades

De Narcisso qui sui ipsius amore captus
 erat. 99

Si cuperes alium, posses Narcisse potiri:
 Nunc tibi amoris adest copia, fructus abest.

De eodem. 100

Quid non ex huius forma pateretur amator,
 Ipse suam qui sic deperit effigiem?

In Echo dolentem propter mortem
 Narcisi. 101

Commoritur Narcisse tibi resonabilis Echo

b 4

Vocis

Vocis ad extremos exanimata modos.
Et pereuntis adhuc genitum rescuta querelis,
Ultima nunc etiam verba loquentis amat.

De Hermaphrodito. 102

Mercurio genitore satus, genitrice Cythere,
Nominis ut mixti, sic corporis Hermaphroditus:
Concretus sexu, sed non perfectus, utroq;
Ambiguae Veneris, neutro potiundus amori.

De coniunctione Salmacis cum Hermaphrodito. 103

Salmacis optato concreta est, nympha marito,
Felix uirgo, sibi si scit inesse uirum.
Et tu formosae iuuenis permixte puellae,
Bis felix, unum si licet esse duos.

Ad Apollinem de Daphne puella fugiente. 104

Pone arcum Pæan, celeresq; reconde sagittas:
Non te uirgo fugit, sed tua tela timet.

Ad corticem quo Daphne tegebatur. 105

Inuide cur properas cortex operire puellam?
Laurea debetur Phæbo, si uirgo necatur.

In duas sorores diuerforum morum. 106

*nos Delia uos miramur, & est mirabile, quod tam
Dissimiles estis, tuq; sororq; tua.
Hæc habitu casto, cum non sit, casta uidetur:
Tu, præter cultum, nil meretricis habes.
Cum casti mores tibi sint, huic cultus honestus:
Te tamen & cultus damnat, & actus eam.

Ad Gallam. 107

Vado sed sine me, quia te sine: nec nisi tecum

Tot

Totus ero, pars cum sim altera Galla tui.
Vado tamen, sed dimidius: uado minor ipso
Dimidio, nec me iam locus unus habet.
Nam tecum ferè totus ero, quocunque recedam:
Pars ueniet mecum quantulacunque mei.
Separor unus ego: sed partem sumo minorem
Ipse mei: tecum pars mea maior abit,
Si redeam: tibi totus ero, pars nulla uacabit,
Quæ mox non redeat in tua iura. Vale.

In Venerem Anadyomenen. 108

Emersam pelagi nuper genitalibus undis
Cyprin Apellei cerne laboris opus,
Ut complexa manu madidos salis æquore crines
Humidulis spumas stringit utraque comis.
Iam tibi nos Cypri, Iuno, inquit, & innuba Pallas,
Cedimus, & formæ præmia deserimus.

Epitaphium Callicrateæ. 109

Viginti atque nouem genitrici Callicrateæ
Nullius sexus mors mihi uisa fuit.
Sed centum & quinque expleui bene mensibus annos,
Intremulam baculo non subeunte manum.

In puerum formosum. 110

Dum dubitat natura, marem faceretne puellam,
Factus es o pulcher pene puella puer.

In scabiosum Polygitonem. 111

Thermarum in solto si quis Polygitona uidit
Vlcera membrorum scabie putrefacta fouentem,
Præposuit cunctis spectacula talia ludis.
Principio tremulis gannitibus aëra pulsat,
Verbaq; lasciuos meretricum imitantia coetus

b s

Vibrat.

Vibrat, & obscæne numeros pruriginis implet.
 Brachia deinde rotat uelut enibeæ demone Mænas:
 Pectus, crura, latus, uentrem, femora, inguina, furas,
 Tergum, colla, humeros, luteæ Symplegadis antrum.
 Tam diuersa locis uaga carnificina pererrat,
 Donec marcentem calidi seruore lauacri
 Blandus letali soluat dulcedine morbus.
 Defectos sic fama uiros, ubi casti libido
 Fœmineos coctus, & non sua bella lacepsit,
 Irrita uexato consumere gaudia lecto,
 Tuillata breui cum iam sub fine uoluptas
 Feruet, & ingesto peragit ludibria morsu.
 Turpia non aliter Polygiton membra resoluit:
 Et quia debentur suprema piacula uite,
 Ad Phlegethontæas sese iam præparat undas.

De quodam Syluiæ bono, qui erat Britto. III 2

Syluius ille bonus, qui carmina nostra lacepsit,
 Nostra magis meruit disticha Britto bonus.
 Syluius hic bonus est. Quis Syluius? iste Britannus.
 Aut Britto hic non est Syluius, aut malus est.
 Syluius iste bonus fertur, ferturq; Britannus:
 Quis credat ciuem degenerasse bonum?
 Nemo bonus Britto est: si simplex Syluius esse
 Incipiat, simplex *destinat esse bonus.
 Syluius hic bonus est, sed Britto est Syluius idem.
 Simplicior res est, credite, Britto malus.
 Sylui Britto bonus, quanuis homo non bonus esse
 Ferris, nec se quit iungere Britto bono.

In Furippum. III 3

Pars te Furippum uocitat, pars uerò Furippum:

Altera

Altera produçens, altera corripçens.
 Elige utrum malis, aut tende, aut corripce nomen:
 Conueniet quoduis fur furiose tibi.

Ex sepulchro Latinæ uia. III 4

Non nomen, non quo genitus, non unde, quid egi.
 Mutus in æternum sum cinis, ossa, nihil.
 Non sum, nec fueram, genitus tamen è nihilo sum.
 Mitte, nec exprobres singula, talis eris.

Epicuri opinio. III 5

Quod est beatum, morte & æternum carens,
 Nec sibi parit negocium, nec alteri.

De homine pigro. III 6

Sanus piger febriente multo est nequior:
 Potat duplum, dapesq; duplices deuorat.

In Didus imaginem, ex Græco. III 7

Ille ego sum Dida uultu quam conspicias hospes,
 Assimulata modis pulchraq; mirificis.
 Talis eram, sed non Maro quam mihi finxit, erat mens,
 Vita nec incestis leta cupidinibus.
 Nanq; nec Aeneas uidit me Troius unquam,
 Nec Libyam aduenit clasibus Iliacis.
 Sed furias fugiens, atq; arma procacis Iarba
 Seruauit, fateor, morte pudicitiam:
 Pectore transfixo, castos quod pertulit enses,
 Non furor aut leso crudus amore dolor.
 Sic cecidisse iuuat: uixit sine uulnere fama,
 Vltimum, positis moenibus oppetij.
 Inuida cur in me stimulaisti musa Maronem,
 Fingerei ut nostræ damna pudicitie?
 Vos magis historicis lectores credite de me,

Quam

Quam qui furta deum concubitusq; canunt.
Falsidici uates, temerant qui carmine uerum:
Humanisq; deos assimilant uitij.

De tribus incestis. 118

Tres uno in lecto, stuprum duo perpetiuntur:
Et duo committunt: quatuor esse reor.
Falleris: extremis da singula crimina, et illum
Bis numeres medium, qui facit, et patitur.

De Castore fellatore qui suam lingebat
uxorem. 119

Mart. lib 4.
Lambebatur medius
improba lingua uisus.
Lambere cum uellet mediorum membra uirorum
Castor, nec posset uulgus habere domi:
Repperit ut nullum fellator perderet inguen,
Vxorib; cepit lingere membra sua.

De amissa puella. 120

Tres fuerant Charites: sed dum mea Lesbia uixit,
Quattuor: ut perijt, tres numerantur item.

In Faustulum statura breuis Anci
Brobini. 121

Faustulus insidens formice ut magno elephanto,
Decidit, et terrae terga supina dedit.
Moxq; idem ad mortem est multatus calcibus eius,
Perditus ut posset uix retinere animam.
Vix tamen est fatus, Quid rides improbe liuor,
Quod cecidi: cecidit non aliter Phaethon.

In Eunum liguritorem. 122

non alienas pennis
seru exors. Horat.
Eune quid affectas uendentem Phyllida odores?
Diceris hanc mediam lambere, non molere.
Parspice ne mercis fallant te nomina, uel ne
Aere Seplaste decipiari, caue.

Dum

Dum Ciston Costonq; putat communis odoris,
Et Nardum ac Sardas, esse sapore pari:
Diuersa infelix et lambit et olfacit Eunus:
Disimilem olfactum naris et oris habet.

In eundem Eunum. 123

Salgama non hoc sunt, quod balsama: cedit odores.
Nec male olere mihi, nec bene olere placet.

In eundem Eunum. 124

Mart. Malo quā hī olere
ml olere, et alibi. Posthūm
no bene olet, qui bene se olet
Aais, epōs, et itrus, xēpōw, et epōs, itrus alter,
Nomina si scribis, prima elementa adime,
Ut facias uerbum, quod tu facis Eune magister:
Dicere me Latium non decet opprobrium.

In eundem. 125

Eune, quod uxoris grauidae putria in guina lambis,
Festinas glossas non natis tradere natis.

Ad eundem paedagogum liguri-
torem. 126

Eunus Syricus inguinum liguritor,
Opicus magister: sic eum docet Phyllis,
Muliebri membrum quadriangulum cernit:
Triquetra coactu. Δ. litteram ducit
De ualle femorum altrinfecus pares rugas.
Mediumq; sibi rima qua patet, callem
↓. dicit esse: nam trifidilis forma est.
Cui ipse linguam cum dedit suam. λ. est:
Veramq; in illis esse φ. notam sentit.
Quid imperite p. putas ibi scriptum?
Vbi locari iota conuenit longum?
Mifelle doctor, ou. tibi sit obscuro:
Tuumq; nomen θ. sectilis signet.

In

In Medea imaginem. 127

Medeam uellet cum pingere Timomachi mens
 Volentem in natos crudum animo facinus,
 Immanem exhausit rerum in diuersa laborem,
 Fingeret affectum matris ut ambiguum.
 Ira subest lachrymis, miseratio non caret ira:
 Alterutrum uideas ut sit in alterutro.
 Cunctantem satis est, indigna est sanguine mater
 Natorum, tua non dextera Timomache.

Aliud in eandem. 128

Quis te pictorum simulauit pessima Colchis
 In natos crudum uolueri mente nefas?
 Vsque adeo nescitis puerorum haurire cruorem,
 Vt ne picta quidem parcere cede uelis?
 Numnam te pellex stimulat? Num ne alter Iason,
 Altera iam Glauce sunt tibi causa necis?
 Quin ne picta quidem sis barbara: nanq; tui uim
 *Cera tenax zeli concipit immodicam.
 Laudo Timomachum, matrem quod pinxit in ensens
 Cunctantem, prolis sanguine ne maculet.

In quendam qui lauia sibi inguina faciebat. 129

Inguina quod calido leuas tibi dropace, causa est:
 Irritant uolsas leuia membra lupas.
 Sed quod & elixo plantaria podice uellis,
 Et teris inclusas pumice *Clazomenas:
 Causa latet: bimarem nisi quod patientia morbum
 Appetit, & tergo femina, pube uir es.

In caecum, & claudum, ex Graeco. 130

Insidens caeco graditur pede claudus utroq;

Quo

Quo caret alteruter, sumit ab alterutro.
 Cecus nanq; pedes claudus, gressumq; monstrat,
 At claudus caeco lumina pro pedibus.

Idem. 131

Ambulat insidens caeco pede captus utroq;
 Atq; alterna subit munia debilitas.
 Nam caecus claudus pede commodat: ille uicissim
 Mutua dat caeco lumina pro pedibus.

De diuite & paupere. 132

Non est diues opum diues, nec pauper inopsq;
 Infelix, alio nec magis alter eget.
 Diues eget gemmis, cereali munere pauper:
 Sed quum egeant ambo, pauper egens minus est.

De Penelope. 133

Intemerata procis, & tot seruata per annos
 Oscula uix ipsi cognita Telemacho.
 Hinc mea uirginitas facibus tibi lusit adultis,
 Arsit & inuidia principe uerus amor.
 Saepe ego mentitis tremui noua foemina somnis,
 Lapsaq; non merito sunt mihi uerba sono.
 Et tamen ignotos sensi experrecta dolores,
 Strataq; tentauit sicca pauente manu.
 Nam tibi anhelanti, supremaq; bella mouenti
 Paruit indulgens & sine uoce dolor.
 Dente nihil uiolare fero, nihil unguibus ausae:
 Foedera nam tacita pace peregit amor.
 Deniq; non auiam tremulo clamore uocauis,
 Nec prior obsequio serua cucurrit anus.
 Ipsa uerecundo tetigi pallore puellas,
 Impositum teneri fassa pudoris opus.

In

In grammaticum. 134

Felix Grammaticus non est, sed nec fuit unquam,
Nec quisquam est felix nomine grammaticus.
At si quis felix præter fatum extitit unquam,
Is demum excessit grammaticos canonas.

De infausto matrimonio Gram-
matici. 135

Arma uirumq; docens, atq; arma uirumq; peritus,
Non duxi uxorem, sed magis arma, domum.
Nanq; dies totos, totasq; ex ordine noctes
Litibus oppugnat meq; meumq; larem.
Atq; ut perpetuis dotata à Marte duellis
Arma in me tollit, nec datur ulla quies.
Iamq; repugnanti dedam me, ut deniq; uictum
Iurget ob hoc solum, iurgia quòd fugiam.

De fratribus Thebanis. 136

Nec Stygijs lucis ineunt sua fœdera fratres
OEdipodionidæ, de misero ah miseri.
Nanq; etiam ex uno surgentes aggere flammæ
In diuersa sui dissiliunt cineris.
Infandos iuuenes, quos nec discordia cassos
Luce, nec in semet linquit atrox animus.
Atq; utinam & Thebas quissent partirier ipsas,
Regnorum & metas, ut cinerum nebulas.

De ingratis ex Menandro. 137

Ingrato homine terra peius nil creat.
Vicinus, hospes, notus, ignotus, cliens,
Et siqua genera sunt id genus ciuium,
Siquid petenti promptus opus impertias
Ut misereare, gratia, aut totum perit.

De

De Demosthene. 138

Discere si cupias doctis quàm multa licebit,
Quæ nos, meditando uelis inolescere menti,
Quæ didicisti haud dum, discendo absumere tendas.

De uxore deformi. 139

Deformis uxor cui sit, ancilla elegans,
Vxorem habere, subigere ancillam uelit.

De Fortunæ uarietate. 140

Fortuna nunquam sistit in eodem statu,
Semper mouetur, uariat & mutat uices,
Et summa in inum uertit, ac uersa erigit.

In Stellam. 141

Stella prius superis fulgebas lucifer, at nunc
Extinctus castis lumine uesper eris.

Ex Menandro. 142

Re frueri ut natus mortalis, dilige sed rem
Tanquam immortalis: fors est in utroq; uerenda.

De suo Fastorum libro ad Gregorium. 143

Ignota æterna ne sint tibi tempora Romæ,
Regibus, & patrum ducta sub imperijs:
Dige si Fastos, & nomina *perpetis æui,
Sparsa iacent Latiam siqua per historiam.
Sit tuus hic fructus, uigilatas accipe noctes.
Obsequitur studio nostra lucerna tuo.
Tu quoq; uenturos per longum consere Ianos,
Ut mea congescit pagina præteritos.
Exemplum iam patris habes, ut protinus & te
Aggreget Ausonijs purpura consulibus.

Supputatio ab urbe condita in Con-
sulatum nostrum. 144

Annis undecies centum coniunge quaternos

c

Vnd

Vndecies unum quæ super trieterida neſte.
Hæc erit æterna ſeries ab origine Romæ.

De eodem ad Proculum. 145

Vrbis ab æternæ deductam rege Quirino

Annorum ſeriem cum Procule accipies:

Mille annos, centumq; & bis fluxiſſe noucnos

Conſulis Auſonij nomen aduſq; leges.

Fors erit ut luſtrum cum ſe cumulauerit iſtis,

Conſectam Proculus ſignet olympiadem.

In fine eiusdem libri additi. 146

Hactenus adſcripſi Faſtos: ſi fors uolet, ultra

Adijciam: ſi non, qui legis, adijcias.

* ab uno eſt Scire cupis, qui ſim: titulum qui quartus* ab imo,

Quære: leges nomen Conſulis Auſonij.

Duodecim labores Herculis. 147

Prima Cleonæi tolerata ærumna Leonis.

Proxima Lernaam ferro & face contudit hydræm.

Mox Erymantheum uis tertia perculit aprum.

Aeripedis quarto tulit aurea cornea cerui.

Stymphalidas pepulit uolucres discrimine quinto.

Threiciam ſexto ſpoliauit Amazona baliheo.

Septima in Augei ſtabulis impenſa laboris.

Octaua expulſo numeratur adorea tauro.

In Diomedæis uictoria nona quadrigis.

Gerione extincto decimam dat Iberia palmam.

Vndecimo mala Heſperidum diſtricta triumpho.

Cerberus extremi ſuprema eſt meta laboris.

De menſibus & quatuor anni tem-
poribus. 148

Æternos menſes, & tempora quatuor anni,

Quæ

Quatuor iſta tibi ſubiecta monochiſta dicent.

Martius, Aprilis, Maius ſunt tempora ueris,

Iulius, Auguſtus, nec non & Iunius æſtas.

Septembri, Octobri, auumuius, totoq; Nouembri.

Brumales, Ianus, Februarius, atq; December.

De nominibus Siderum. 149

Ad Boreæ partes, Arcti iunguntur & Anguis.

Post hæc Arctophylax, pariterq; Corona, genuq;

Prolapſus, Lyra, Auis, Cepheus, & Caſtorea,

Auriga, & Perſeus, Deltoton, & Andromedæ aſtrum,

Pegaſus, & Delphinus, Telum, Aquila, Anguitenensq;

Signiſtr inde ſubeſt: bis ſex & ſidera complent.

Hic Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo,

Libra, Scorpius, Arcitenens, Capricornus, & Vrnæ

Qui tenet, & Piſces. Post hos in partibus auſtri

Orion, Procyon, Lepus, ardens Sirius, Argo,

Hydrus, Chiron, Thuributum quoque, Piſcis & ingens.

Hunc ſequitur Piſtrix, ſimul Eridaniq; fluenta.

Ad notarium uelociſſime exci-
pientem. 150

Puer notarum præpetum

Solers miniſter aduolæ:

Bipatens pugillar expedi,

Cui multa ſandi copia:

Punctis peracta ſingulis

Vt una uox abſoluitur.

Euoluo libros uberes,

Inſtarq; denſe grandinis,

Torrente lingua perſtrepo.

Tibi nec aures ambigunt,

c 2

Nec

Nec aucupatur pagina:
 Et mota parce dextera
 Volat per equor careum.
 Cum maxime nunc proloquor,
 Circunloquentis ambitu,
 Tu sensa nostri pectoris
 Vix dicta iam ceris tenes.
 Sentire tam uelox mihi
 Vellem dedisset mens mea,
 Quam præpetis dextra fuga
 Tu me loquentem præuenis.
 Quis, queso, quis me prodidit?
 Quis ista iam dixit tibi,
 Quæ cogitabam dicere?
 Quæ furta corde in intimo
 Exercet ales dextera?
 Quis ordo rerum tam nouus,
 Veniat in aures ut tuas,
 Quod lingua nondum absoluerit?
 Doctrina non hoc præstitit:
 Nec ulla tam uelox manus
 Celeripedis compendij.
 Natura munus hoc tibi,
 Deus quod donum tradidit,
 Quæ loquerer, ut scires prius,
 Idem quod uelles, quod uolo.

Hectoris epitaphium. 151

Hectoris hic tumulus, cum quo sua
 Troia sepulta est.
 Conduntur pariter, qui periere simul.

D. AV

D. Aufonii de claris vrbibus

LIBER.

*

De Roma, Constantinopoli, &
Carthagine.

PRIMA urbes inter Diuum domus aurea Roma.
 Constantinopoli assurgit Carthago, priori
 Non toto cessura gradu: quia tertia dici
 Fastidit, non ausa locum sperare secundum,
 Qui fuit ambarum. uetus hanc opulencia præfert,
 Hanc fortuna recens: fuit hæc, subit ista, nouisq;
 Excellens meritis ueterem perstringit honorem,
 Et Constantino concedere cogit Elissam.
 Accusat Carthago deos, iam plena pudoris.
 Nunc quo que si cedat, Romam uix passa priorem.
 Componat uestros fortuna antiqua tumores:
 Ite pares, tandem memores, quod a numine diuum
 Augustas mutastis opes, et nomina: tu cum
 Byzantina Ligos, tu Punica Byrsa fuisti.

De Antiochia, & Alexandria.

Tertia Phœbeæ lauri domus Antiochia,
 Vellet Alexandri se quarta colonia poni.
 Ambarum locus unus, et has furor ambitionis
 In certamen agit: uitiorum turbida uulgo
 Vtraq; et amentis populi male sana tumultu.
 Hæc Nilo munita quod est, penitusq; repositis
 Insinuata locis, fecunda, situq; superbit:

c 3

illa

Illā quod infidis opponitur amula Persis.

Et uos ite pares, Macedumq; attollite nomen.

Magnus Alexander te condidit: illa Seleucum

*ingenuum Nuncupat: *ingenitus neuus fuit anchora signum:
cuius fu. Qualis iniusta solet generis nota *certa, per omnem

*cera Nam sobolis seriem natua cucurrit imago.

De Treueris.

Armipotens dudum celebrari Gallia gestis,

Treuericæq; urbis solum, quæ proxima Rheno

Pacis ut in mediæ gremio secura quiescit,

Imperij uires quod alit, quod uestit et armat.

Lata per extantum procurrunnt moenia collem.

Largus tranquillo perlabitur amne Mosella,

Longinqua omnigenæ uectans commercia terræ.

De Mediolano.

Et Mediolani mira omnia copia rerum,

Innumerae cultæq; domus, facunda uirorum

*Ingenia, antiqui mores: tum duplici muro

*Ingenia, et
mores lati: Amplificata loci species, populiq; uoluptas

tum

Circus, et inclusi moles cuneata theatri:

Templa, palatineq; arces, opulensq; moneta,

Et regio Herculei celebris sub honore lauacri,

Cunctaq; marmoris ornata peristyla signis,

Moeniaq; in ualli formam circumdata limbo.

Omnia quæ magnis operum uelut amula formis

Excellunt, nec iuncta premit uicinia Romæ.

De Capua.

Nec Capuam pelago, cultuq; penuq; potentem,

Delicijs, opibus, famaq; priore silebo.

Fortuna uariante uices, quæ freta secundis

Nesc

Nesciuit seruare modum, nunc subdita Romæ:

Aemula nunc, fidei memor, an infida senatum

Sperneret, an coleret dubitans, sperare curules

Campanis ausa auspicijs: unoq; suorum

Consule ut imperium diuisi attolleret orbis.

Quinetiam rerum dominam Latijq; parentem

Appetijt bello, ducibus non freta togatis,

Hannibalis iurata armis, deceptaq; in hostis

Seruitium, demens specie transiuit herili:

Mox ut in occasum uitijs communibus acti

Corruerent Pœni luxu, Campania festo.

Heu nunquam stabilem sortita superbia sedem.

Illā potens, opibusq; ualens, Roma altera quondam.

Comere quæ paribus potuit, fastigia conis,

Octauum reiecta locum uix pone tuetur.

De Aquileia.

Non erat iste locus, merito tamen aucta recenti

Nona inter claras Aquileia cieberis urbes.

Itala ad illyricos obiecta colonia montes,

Moenibus et portu celeberrima: sed magis illud

Eminet, extremo quod te sub tempore legit,

*Soluerit exacto cui iusta piacula bello

Maximus armigeri quondam sub nomine lixæ.

Felix quæ tanti spectatrix læta triumphi

Punisti Aufonio Rutupinum Marte latronem.

De Arelate.

Pande duplex Arelate tuos blanda hospita portus,

Gallula Roma Arelas, quam Narbo Martius, et quam

Accolit Alpibus opulenta Vienna colonis,

Præcipitis Rhodani sic intercisa fluentis,

*Solueret
exa. cui sera
pia. iustro

Vt mediam facias nauali ponte plateam,
Per quem Romani commercia suscipis orbis:
Nec cohibes, populosq; alios & moenia ditas,
Gallia queis fruitur, gremioq; Aquitania lato.

De Emerita.

Cara iure mihi post has memorabere nomen* Iberum
numen Emerita, equoreus quam praterlabitur annis:
*Hispanis Submittit cui tota suos Hispania fasces.
Corduba non, non arce potens tibi Tarraco certant,
Quaeq; sinu pelagi iactat se Brachara diues.

De Athenis.

Nunc & terrigenis patribus memoremus Athenas,
Pallados & Consi quondam certaminis arcem,
Pacifera primum cui contigit arbor oliuae,
Attica facundae cuius mera gloria linguae:
Vnde Perioniae populos, & nomen Achaicum,
Versaq; Graia manus centum se effudit in urbes.

De Catina & Syraculis.

Quis Catinam sileat? quis quadruplices Syraculas?
Hanc ambustorum fratrum pietate celebrem,
Illam complexam miracula fontis & annis,
Qua maris Ionij subter uada salsa meantes
Confociant dulces placita sibi sede liquores
Incorruptarum miscentes oscula aquarum.

De Tholosa.

Non unquam altricem nostri reticebo Tholosam,
Coastilibus muris quam circuit ambitus ingens,
Perq; latus pulchro perlabitur amne Garumna,
Innumeris cultam populis, confinia propter
Ninguida Pyrenes, & pinea Gebennarum,

Inter

Inter Aquitanas gentes & nomen Iberum.
Quae modo quadruplices ex se cum effuderit urbes,
Non ulla exhausta sentit dispendia plebis,
Quos genuit cunctos gremio complexa colonos.

De Narbone.

Nec tu Martie Narbo silebere, no mine cuius
Fusa per immensum quondam prouincia regnum,
Obtinuit multos dominandi iure colonos:
Insinuant qua sese cauis Allobroges oris,
Excluduntq; Italos Alpina cacumina fines:
Qua Pyreneis niuibus dirimuntur Iberi,
Qua rapitur praecipuus rhodanus genitore Lemanno,
Interiusq; premunt Aquitanica rura Gebenne:
Vsq; in Teutosagos* primaeuo nomine Belgas,
Totum Narbo fuit: tu Gallia prima togati
*paganaq; nomina
Nominis attollis Latio proconsule fasces.
Quis memoret portusq; tuos, montesq; lacusq;
Quis populos uario discrimine uestis & oris?
Quodq; tibi quondam* uario de marmore templum
*Patio
Tante molis erat, quantam non sperneret olim
*Getulusq;
Tarquinius,* Catulusq; iterum: postremus & ille
Aurea qui statuit Capitolii culmina Caesar.
Te maris Eoi merces, & Iberica ditant
Aequora: te classes Libyci, Siculiq; profundi,
Et quicquid uario per flumina, per freta cursu
Auehitur, toto tibi nauigat orbe καταπλες.

De Burdigala, ex qua fuit Ausonius.

Impia iam dudum condemno silentia, quod te
O patria, insignem Baccho, fluuijsq; uirisq;
Moribus, ingenijsq; hominum, procerumq; senatu,

c 5

Non

Non inter primas memorem, quasi conscius urbis
 Exigua, immeritis dubitem contingere laudes?
 Non pudor. Huic etenim non barbara Rheni
 Ora, nec Arcto domus est glacialis in Hemo.
 Burdigala est natale solum, clementia celi
 Mitis, ubi & rigua larga indulgentia terre:

* nouo cum sole tepentes
 Ver longum, brumæq; breues, iuga frondea subsunt.
 Aestiuq; annes, quorum iuga uitea subter,
 Feruent æquoreos inuitata fluenta meatus.

Quadrua murorum species, sic turribus altis
 Ardua, ut aëreas intrent fistigia nubes.
 Distinctè interne uias mirere domorum
 Dispositu latas nomen seruare plateas,
 Tum respondentes directa in compita portas,
 Per mediumq; urbis fontani fluminis alueum:
 Quem pater oceanus refluxo cum impleuerit aestu,
 Adlabi totum spectabis classibus æquor.

Quid memorem Pario contectum marmore fontem
 Euripi seruere freto? quanta unda profundæ?
 Quantus in anne rumor? quanto ruit agmine præceps
 Marginis extenti bisseua per ostia cursu?
 Innumeros populi non unquam exhaustus ad usus?
 Hunc cuperes rex Medæ tuis coniungere castris,
 Flumina consumpto cum desecere meatu,
 Huius fontis aquas peregrinas ferre per urbes,
 Vnum per cunctas solitus portare Choaspem.
 Salue fons ignote ortu, sacer, alme, perennis,
 Vitree, glauce, profunde, sonore, illimis, opace.
 Salue urbis genius medico potabilis haustu
 Duiona, Celtarum lingua fons addite Diuis.
 Non Aponus potu, uitrea non luce Nemausus.

Puri

Purior: æquoreo non plenior anne Timæus.
 Hic labor extremus celebres collegerit urbes.
 Utq; caput numeri Roma incluta: sic capite isto
 Burdigala ancipiti confirmet ueruce sedem.
 Hæc patria est: patrias sed Roma superuenit omnes.
 Diligo Burdigalam: Roman colo, ciuis in illa,
 Consul in ambabus. Cuna hic, ibi sella Curulis.

* in hac sum

D. Magni Aufonii Ludus se- PTEM SAPIENTVM.

*

Decius Aufonius Drepanio Paca-
 to Proconuli.

IGNOSCENDA isthæc, an cognoscenda rearis,
 Attento Drepani perlege iudicio:
 Aequanimus fiam te iudice, siue legenda,
 Siue tegenda putes carmina quæ dedimus.
 Nam primum est meruisse tuum Pacate fauorem,
 Proxima defensi cura pudoris erit.
 * Possẽ ego censuram lectoris ferre seueri,
 Et possum modica laude placere mihi. * Mariang.
 Nouit equus plause sonitum ceruicis amare,
 Nouit & intrepidus uerbera lenia pati. Et possum
 Meonio qualem cultum quæsiuit Hõmero
 Censor Aristarchus, normaq; Zenodoti.
 Pone obelos igitur, spuriorum stigmata uatum,
 Palmas, non culpas esse putabo meas,
 Et correctæ magis, quam condemnata uocabo,

Appon

Apponet docti quæ mihi lima uiri.
Interea arbitrij subiturus pondera tanti
Optabo ut placeam: sin minus, ut taceam.

PROLOGVS.

Septem sapientes, nomen quibus istud dedit
Superior ætas, nec secuta sustulit,
Hodieq; in orchestram palliati prodeunt:
Quid crubescis tu togate Romule,
Scenam quod introibunt tam clari uiri?
Nobis pudendum hoc, non ex Atticis quoq;
Quibus theatrum curiæ præbet uicem.
Nostris negocijs sua loca sortito data:
Campus comitijs, ut conscriptis curia,
Forum atq; rostra separatis ciuibus.
Vna est Athenis, atq; in omni Græcia
Ad consulendum publici sedes loci.
Quam in urbe nostra sero luxus condidit,
Aedilis olim scenam tabulatam dabat
Subito, excitata nulla mole saxeæ:
Muræna sic ex Gallius (nota eloquar)
Postquam potentes, nec uerentes sumptuum,
Nomen perenne crediderunt, si semel
Constructa moles saxeæ fundamine
In omne tempus conderet ludis locum,
Cuneata creuit hæc theatri immanitas.
Pompeius hanc, ex Balbus, ex Cesar dedit
Octavianus, concertantes sumptibus.
Sed quid ego istec? non hac causa huc prodixi
Ut expedirem quis theatra, quis forum,
Quis condidisset primas partes mœnium:

Sed

Sed ut uerendos dijsq; laudatos uiros
Progredere agere quid uellent sibi.
Pronunciare suas solent sententias,
Quas quisque prouidentium anteuertit.
Scitis profecto quæ sint: sed si memoria
Rebus uetustis claudit, ueniet Ludius
Ediffertator harum, quas teneo minus.

LVDIVS.

Delphis Solonem scripse fama est Atticum
Ἰνώδι σεαυτὸν, quod Latinum est, nosce te.
Multi hoc Laconis esse Chilonis putant.
Spartane Chilon sit tuum, nec ne ambigunt,
Quod introfertur, τέλος ὄραν μακρὰς ἥρας,
Finem intueri longæ uitæ* quo iubes.
Multiq; Solonem dixit Croeso existimant.
Et Pittacum dixisse fama est Lesbium
Κεῖρον ἰνώδι, quod tempus ut noris iubet.
Sed κερὸς iste tempestiuum est tempus.
Bias Prieneus dixit omni, οἱ πλείους κακοί,
Quod est Latinum, plures hominum sunt mali:
Sed imperitos scito, quos dixit malos.
Μελέτη τὸ πᾶν Periantri est Corinthij,
Meditationem esse totum qui putat.
Ἄριστον μέτρον esse dicit Lindius
Cleobulus, hoc est optimus cunctis modus.
Thales ἐν γύα, πᾶρα δ' ἄτη protulit,
Spondere qui nos, noxa quod præsto est, uetat.
Hæc nos monere sceneratis non placet,
Dixere quidam, legiser uenit Solon.

SOLON.

De more Græco prodeō in scenam Solon,

Sept

Septem sapientum fama cui palmam dedit:
 Sed fama non est iudicij seueritas:
 Neq; me esse primum, uestrum unum existimo,
 Aequalitas quòd ordinem nescit pati.
 Recte olim ineptum Delphicus lusit Deus
 Quarentem, qui suam primus sapientum foret:
 Vt in orbe tereti nomen incertum incideret,
 Ne primus esset, ne uel imus quispiam.
 Eorum è medio prodeò gyro Solon,
 Vt quod dixisse Cræso regi existimor,
 Id omnis hominum secta sibi dictum putet.
 Græce coactum est, τέλος ὄραν μακροῦ βίου:
 Quod longius fit, si Latine edisseras,
 Spectare uitæ iubeo cunctos terminum,
 Proinde miseros aut beatos dicier,
 Euentia quòd sunt semper ancipiti statu.
 Id adeo sic est: si queam, paucis loquar.
 Rex an tyrannus Lydiæ Cræsus fuit:
 Is beatus diues insanum in modum,
 Lateribus aureis templa qui diuis dabat:
 Is me euocauit. Venio dicto obediens,
 Meliore ut uti regē possint Lydij.
 Rogat beatum prodam, si quem nouerim.
 *Telena *Telena dico ciuem non ignobilem.
 Pro patria pugnans iste uitam obiecerat.
 Despexit, alium querit: inueni Aglaum:
 Fines Agelli proprij nunquam excesserat.
 At ille ridens, Quo deinde me ponis loco:
 Beatus orbe toto qui solus uocor?
 Spectandum dico terminum uitæ prius,

Tum

Tum iudicandum si manet felicitas.
 Dictum moleste Cræsus accepit: ego.
 Relinquo regem: bellum uile in Persas parat.
 Profectus, & deuictus, & regi deditus.
 At ille captus, funeris ipse instar sui,
 *Quin flammæ totum se per ambitum dabat,
 Voluens in altum fumidos æstu globos.
 At pene sero Cræsus ingenti sono,
 O uere uates, inquit, o Solon Solon:
 Clamore magno ter Solonem nūcupat.
 Qua uoce Cyrus motus, extingui iubet
 Gyrum per omnem & destrui ardentem pyram.
 Et commodum profusus imber nubibus
 Represit ignem. Cræsus ad regem illico,
 Per ministrorum ducitur lectam manum.
 Interrogatus quæ in Solonem diceret,
 Et quam ciendi causam haberet nominis.
 Seriem per omnem cuncta regi edisserit.
 Miseratur ille, uimq; fortune uidens,
 Laudat Solonem: Cræsum in amicis habet,
 Vinculumq; pedicis aureis secum iubet
 Reliquum quod esset uitæ totum degeret.
 Ego duorum regum testimonio
 Laudatus, & probatus ambobus fui.
 Quodq; uni dictum est, quisq; sibi dictum putet.
 Ego iam peregi qua de causa huc prodij.
 Venit ecce Chilon: uos ualete & plaudite.

CHILON.

Lumbi sedendo, oculiq; spectando dolent,
 Manendo Solonem quoad sese recipiat.

Hui

Hui quàm pauca diu loquuntur Attici!
 Vnam trecentis uersibus sententiam
 Tandem peregit, meq; respectans abiit.
 Spartanus ego sum Chilon, qui nunc prodeo,
 Breuitate nota, qua Lacones usi sunt,
 Commendo nostrum $\gamma\omega\delta\iota$ $\sigma\alpha\upsilon\tau\omicron\nu$, nosce te.
 Quod in columna iam tenetur Delphica
 Labor molestus iste fructi est optimus,
 Quid ferre possis, quidue non dignoscere:
 Noctu diuq; quæ geras, quæ gesseris,
 Ad usq; puncti tenuis instar querere.
 Officia cuncta, pudor, honor, constantia.
 In hæc & illa spreta nobis gloria.
 Dixi: ualete memores. Plausum non moror.

CLEOBVLVS.

Cleobulus ego sum parue ciuis insule,
 Magnæ sed auctor qua cluo sententiæ,
 Ἀριστον μέτερον quem dixisse existimant.
 Interpretare tu qui orchestræ proximus
 Gradibus propinquis in quatuordecim sedes.
 Ἀριστον μέτερον an sit optimus modus,
 Dic. adnuisti, gratiam habeo: persequar
 Per ordinem. Dixisse ex isto loco
 Apher poeta uidetur, Ne quid nimis:
 Et ut uidetur, $\mu\upsilon\delta\epsilon\nu$ $\alpha\gamma\alpha\nu$ huc pertinet,
 Vterque sensus Italus, seu Doricus,
 *Fandi, tacendi, & cibi & somni modus,
 di, somni uici Beneficiorum, gratiarum, iniuriæ,
 nus modus, Studij, laborum: uita in omni quicquid est
 Istum requirit optime pause modum.

*Dorius,

*Fandi, tacen

di, somni uici

nus modus,

Dixi

Dixi. Recedam, ut sit modus. uenit Thales.

THALES.

Milesius Thales sum, aquam qui principem
 Rebus creandis dixi, ut uates Pindarus.
 Dedere piscatores extractum mari,
 (Namq; hi iubente Delio me legerant.)
 Cuiq; munus hoc sapienti miserant,
 Ego recusans non recepi: & reddidi
 Ferendum ad alios, quos priores crederem.
 Dein per omnes septem sapientes uiros
 Missum, ac remissum rursus ad me deferunt.
 Ego receptum consecraui Apollini.
 Nam si sapientem deligi Phœbus iubet:
 Non hominem quenquam, sed seum credi decet:
 His qui ego sum, causa sed in scenam fuit
 Mihi prodeundi, quæ duobus ante me,
 Assertor ut sententiæ fierem meæ.
 Ea displicebit, non tamen prudentibus,
 Quos docuit usus, & peritos reddidit.
 Ἐστὶν ἄρα δ' ἄτις ecce dicimus:
 Latinum id est, Sponde, noxa præsto tibi est.
 Per nulle possum currere exempla, ut probem.
 Prædes, uadesq; pœnitudinis reos.
 Sed nolo quenquam nominatim dicere.
 Sibi quisq; uestrum dicat, & secum putet,
 Spondere quantis fuerit & damno & malo.
 Gratium hoc officium maneat ambobus tamen.
 Pars plaudite ergo, pars offensi explaudite.

BIAS.

Bias Prieneus dixi, οἱ πλείους κακοί,

d

L41

Latine dictum suspicor, plures mali.
 Dixisse nollem, ueritas odium parit:
 Malos sed imperitos dixi & Barbaros,
 Qui ius & æquum & sacros mores negligunt.
 Nam populus iste, quo theatrum cingitur,
 Totus bonorum est, hostium tellus habet,
 Dixisse quos me creditis plures malos.
 Sed nemo quisquam tam malus iudex fuit,
 Qui non bonorum partibus se copulet:
 Siue ille uere est, seu bonus dici studet,
 Iam fugit illum inuisum nomen mali.
 Abeo. Valet, & plaudite plures boni.

Pittacus.

Mitylena oriundus Pittacus sum Lesbius,
 Τίγισσε καὶ πόδ', qui dixi sententiam.
 Sed iste καὶ πόδ', tempus ut noris, monet:
 Et esse καὶ πόδ', tempestiuum quod uocant.
 Romana sic est uox. Veni in tempore.
 Vester quoq; ille comicus Terentius
 Rerum omnium primum esse tempus ætumat,
 Ad Antiphilam quo uenerat seruus Dromo
 Nullo impeditam, temporis seruans uicem.
 Reputate cuncti, quotus offensam incidat,
 Spectata cui non fuerit opportunitas.
 Tempus me abire, ne molestus. Plaudite.

Periander.

Ephyræ creatus huc Periander prodeco.
 Μελέτη τὸ πᾶν qui dixi, qui dictum probo,
 Meditationem id esse totum quod geras.

Is

Is quippe solus rei gerendæ est efficax,
 Meditatur omne qui prius negotium.
 Aduersa rerum, uel secunda prædicat
 Meditanda cunctis comicus Terentius,
 Locare sedes, bellum gerere, aut ponere:
 Magnas, modicasq; res etiam, paruas quoq;
 Agere uolentem semper meditari decet.
 Nam segniores omnes in ceptis nouis,
 Meditatio si rei gerendæ defuit.
 Nihil est quod ampliorem curam postulet,
 Quam cogitare, quid gerendum sit. dehinc
 Incogitantes *fors, non consilium regit.
 Sed ego me ad partes iam recipio. Plaudite,
 Meditati ut uestram rem curetis publicam.

*fors

Eorundem septem Sapientum

SENTENTIAE, SEPTENIS

versibus ab eodem Anfonio
 explicatæ.

*

Bias Prieneus.

Quenam summa boni? Mens quæ sibi conscia recti.
 Pernicies homini quæ maxima? Solus homo alter.
 Quis diues? Qui nihil cupiat. Quis pauper? Auarus.
 Quæ dos matronæ pulcherrima? Vita pudica,
 Quæ casta est? de qua mentiri fama ueretur.
 Quod prudentis opus? Cum possit, nolle nocere.
 Quid stulti proprium? Non posse, & uelle nocere.

d

2

Pit

Pittacus Mityleneus.

Loqui ignorabit, qui tacere nesciet.
 Bono probari malo, quam multis malis.
 Demens superbus invidet felicibus.
 Demens dolorem ridet infelicium.
 Pareto legi quisque legem sanxeris.
 Plures amicos re secunda compara.
 Paucos amicos rebus aduersis proba.

Cleobulus Lindius.

Quanto plus liceat, tam libeat minus.
 Fortune inuidie est immeritus miser.
 Felix criminibus nullus erit diu.
 Ignoscas alijs multa, nihil tibi.
 Parcat quisque bonis, perdere uult malos.
 Maiorum meritis gloria non datur.
 Turpis sepe datur fama minoribus.

Periander Corinthius.

Nunquam discrepat utile à decoro.
 Plus est sollicitus magis beatus.
 Mortem optare malum, timere peius.
 Fax ut libeat quod est necesse.
 Multis terribilis, caueto multos.
 Si fortuna iuuat, caueto tolli.
 Si fortuna tonat, caueto mergi.

Solon Atheniensis.

Dico tunc beatam uitam, cum perfecta facta sint.
 Par pari iugator coniunx: quicquid impar, disidet.
 Non erunt honores unquam fortuiti muneris.

Clam

Clam coarguas propinquum, quæ palam laudaueris.
 Pulchrius multo parari quam creari nobilem.
 Certa si decreta fors est, quid cauere proderis?
 Sine sint incerta cuncta, quid timere conuenis?

Chilo Lacedæmonius.

Nolo minor me timeat, despiciatq; maior.
 Viue memor mortis, uti sis memor et salutis.
 Tristia cuncta exuperans aut animo, aut amico.
 Tu bene si quid facias, non meminisse fas est.
 Quæ bene facta accipias, perpetuo memento.
 Grata senectus homini, quæ parilis iuuenta.
 Illa iuuenta est grauior, quæ similis senectæ.

Thales Milefius.

Turpe quid ausurus te sine teste time.
 Vita perit, mortis gloria non moritur.
 Quod facturus eris, dicere sustuleris.
 Crux est, si metuas, uincere quod nequeas.
 Cum uere obiurgas, sic inimice iuuas.
 Cum falso laudas, tunc et amice noces.
 Nil nimium satis est, ne sit et hoc nimium.

De septem Sapientibus, ex Græco.

Septenis patriam sapientum nomina, uoces,
 Versibus expediam: sua quæque monosticha dicent.
 Chilo, cui patria est Lacedæmon, noscere seipsum.
 Periander trepidam moderare Corinthius iram.
 Ex Mityleneis nimium nil Pittacus oris.
 Mensuram optimum ait Cleobulus Lindius in re.
 Expectare Solon finem docet, ortus Athenis.

d 3

Plures

Plures esse Bias prauos, quem clara Priene.
Mileti fugisse Thales uadimonia alumnus.

D. Magni Aufonii de XII.

CAESARIBVS PER
Suetonium Tranquillum
scriptis.

Aufonius Hesperio filio S.

Caesareos proceres, in quorum regna secundis
Consulibus dudum Romana potentia cecidit,
Accipe bisseos: sua queng; monosticha signant.
Quorum per plenam seriem Suetonius olim
Nomina, res gestas, uitamq; obitumq; peregit.

Monosticha de ordine XII.
Imperatorum.

Primus regalem patefecit Iulius aulam
Caesar, & Augusto nomen transcripsit & arcem.
Priuignus post hunc regnat Nero Claudius: à quo
Caius, cognomen caligae cui castra dederunt.
Clodius hinc potitur regno: post quem Nero seuus
Vltimus Aeneadum: post hunc tres, nec tribus annis:
Galba senex frustra socio confusus inertii:

*infami Mollis Otho, *infamis per luxum, degener* eui:

*euo: Nec regno dignus, nec morte Vitellius ut uir.

His decimus fatoq; accitus Vespasianus:

Et Titus imperij felix, breuitate secutus

Frater: quem Caluum dixit sua Roma Neronem.

Temp

Tempus imperij XII. Caes.

Iulius, ut perhibent, diuus trieteride regnat.
Augustus post lustra decem sex prorogat annos.
Et ter septenis geminos Nero Claudius addit.
Tertia finit hyems* grassantia tempora Caij.
Claudius hebdomaden duplicem trahit: & Nero dirus
Tantundem, summa consul sed defuit unus.
Galba senex, Otho lasciuus, & famose Vitelli,
Tertia uos latio regnantes nesciji aetas.
Interitus dignos uita properante probrosa.
Implet fatalem decadem sibi Vespasianus.
Te dominante Tito cingit noua laurea Ianum,
Quindecies seuus potitur dum frater habentis.

*tranantia

De mortibus eorum.

Iulius interijt Caesar grassante senatu.
Addidit Augustum diuis matura senectus.
Sera senex Capreis exul Nero fata peregit.
*Exegit poenas de Caesare Cherea mollis.
Claudius ambiguo conclusit fata ueneno,
Matriq; cida Nero proprio se perculit ense.
Galba senex periit, seuo prostratus Othone.
Mox Otho famosus, clara sed morte potitus.
Prodiga succedunt perimendi sceptrà Vitelli.
Laudatum imperium, mors lenis Vespasiano.
At Titus orbis amor rapitur florentibus annis.
Sera grauem perimunt, sed iusta piacula fratrem.

*Expetijt

Eiusdem Aufonii Tetrastricha, à Iulio Caesare
usque ad tempora sua.

Nunc & predictos, & regni sorte sequentes

d 4

Exp

Expeditam, series quos tenet imperij.
 Incipiam ab Diuo, percurrāq; ordine cunctos,
 Noui Romana quos memor historiae.

Iulius Caesar.

Imperium binis fuerat solenne quod olim
 Consulibus, Caesar Iulius obtinuit.
 Sed breue ius regni sola trieteride gestum,
 Perculit armatae factio seu a toga.

Octavius Augustus.

Vltor, successorq; dehinc Octavius, idem
 Caesar & Augustus nomine nobilior.
 Longeua, & nunquam dubijs uiolata potestas
 In terris positum credidit esse deum.

Tyberius Nero.

Prænomen Tyberi nactus Nero, prima iuuenta
 Tempora laudato gessit in imperio.
 Frustra dehinc solo Caprearum clausus in antro,
 Quæ prodit iuuijs, credit operta locis.

Caius Caligula.

Post hunc castrensis caligæ cognomine Caesar
 Succesit seuo seuior ingenio.
 Cædibus incestisq; dehinc maculosus, & omni
 Crimine pollutum qui superauit auum.

Claudius Caesar.

*irrisæ Claudius *irrisus priuato in tempore uitæ,
 In regno specimen prodidit ingenij.

Libert

Libertina tamen, nuptiarum & crimina passus,
 Non faciendo nocens, sed patiendo fuit.

Nero Claudius.

Aeneadam generis qui sextus & ultimus heros,
 Polluit & clausit Iulia sacra Nero.
 Nomina quot pietas, tot habet quoq; crimina uitæ.
 Disce ex Tranquillo, quæ meminisse piget.

Sergius Galba.

Spem frustrate senex priuatus sceptrâ mereri
 Visus es, imperio proditus inferior.
 Fama tibi melior iuueni, sed iustior ordost,
 Complacuisse dehinc, displicuisse prius.

M. Otho.

Aemula polluto gesturus sceptrâ Neroni,
 Obruitur celeri raptus Otho exitio.
 Fine tamen laudandus erit, qui morte decora
 Hoc solum fecit nobile, quod periit.

A. Vitellius.

Vitæ sors, mors foeda tibi, nec digne Vitelli,
 Qui * fueris Caesar, sic sibi fata placent.
 Umbra tamen breuis imperij, * Qui præmia regni
 Sepe indignus adit, non nisi dignus habet.

* fieres
 * quia

D. Vespasianus.

Querendi attentus, moderato commodus usu,
 Auget, nec reprimi Vespasianus opes:
 Olim qui dubiam priuato in tempore famam

d 5

Par

Par alijs princeps transtulit in melius.

T. Vespasianus.

Felix imperio, felix breuitate regendi,
Expers ciuilis sanguinis, orbis amor:
Vnum dixisti moriens te crimen habere:
Sed nulli de te, non tibi credidimus.

Domitianus.

Hactenus edideras geminos gens Flauia iustos:
Cur duo quæ dederant, tertius eripuit?
Vix tanti est habuisse illos, quia dona bonorum
Sunt breuia, æternum quæ nocuere dolent.

Nerua Imp.

Proximus extincto moderatur sceptrâ tyranno
Nerua senex, princeps nomine, mente parens.
Nulla uiro soboles: imitatur adoptio prolem:

Quam legisse* iuuet, quam genuisse uelit.

Traianus.

Aggreditur regimen uiridi Traianus in æuo,
Belli laude prior, cætera patris habens.

Hic quoque prole carens, sociat sibi sorte legendi
Quem fateare bonum, diffiteare parem.

Aelius Hadrianus.

Aelius hinc subijt medijs præsignis in actis.
Principia & finem fama notat grauior.
Orbus & hic, sociatq; uirum documenta daturum,
Adsciti quantum præmineant genitis,

Anto

Antoninus Pius.

Antoninus abhinc regimen capit, ille uocatus
Consultuq; Pius nomen habens meriti.
Filius hic fato nullus, sed lege suorum
A patria sumpsit, qui reget patriam.

M. Antoninus.

Póst Marco tutela datur, qui scita Platonis
Flexit ad imperium, patre Pio melior.
Successore suo moriens, sed principe prauo,
Hoc solo patriæ, quod genuit, nocuit.

Commodus Imp.

Commodus insequitur pugnis maculosus harena,
Threicio princeps bella mouens gladio:
Eliso tandem persoluens gutture pœnas,
Criminibus fassus matris adulterium.

Aelius Pertinax.

Aeli iudicio & consulto lecte senatus,
Princeps decretis prodite non studijs.
Quod* doluit malefida cohors errore probato,
Curia quod castris cefferat imperio.

Didius Iulianus.

Dij bene quod* spolijs Didius non gaudet opimis,
Et cito periuro præmia adempta seni.
Tuq; Seuere pater titulum ne horresce nonantis:
Non rapit imperium uis tua, sed recipit.

Seuerus.

Impiger egelido mouet arma Seuerus ab Histro,

Vi

Vt parricide regna adimat Didio.
Punica origo illi: sed qui uirtute probaret
Non obstare locum, cum ualet ingenium.

Balsianus Antoninus Caracalla.

Dissimilis uirtute patri, & multo magis illi,
Cuius adoptiuo nomine te perhibes.

V. C. f. In risu *fratri *Fratriis morte nocens, punitus sine cruento,
In risu populi tu Caracalla magis.

Opilius Macrinus.

hinc *principis *Princeps hic custos sumptum pro Cesare ferrum
Vertit in auctorem cade Macrinus iners.

Mox cum prole ruit, grauibus pulsare querelis
Cesset perfidiam, quæ patitur, meruit.

Antoninus Heliogabalus.

Tunc etiam Augustæ sedis penetrata foedas,

Antoninorum nomina falsa gerens?

Deficit reliquum.

*V. C. hoc distigil
ant. Quo nulli magis
nec turpe magis, nec
fedit in imperio* *Monstru. Romani*

D. Aufonii viri consularis

EDYLLIA.

*

In dominicam resurrectionem.

EDYLLIUM

SANCTA salutiferi redeunt solennia Christi,
Et deuota pij celebrant ieiunia mystæ:

At

At nos æternum cohibentes pectore cultum,

Intemeratorum uim continuamus honorum.

Annua cura sacris, iugis reuerentia nobis.

Magne pater rerum, cui terra, & pontus, & ær,

Tartaraq; & picti seruit plaga lactea cæli:

Noxia quem scelerum plebes tremunt, almaq; rursum

Concelebrat uotis animarum turba piarum:

Tu breuis hunc æui cursum, celeremq; caducæ

Finem anime donas æternæ munere uitæ.

Tu mutes legum monitus, sacrosq; prophetas

Humano impertis generi, seruasq; nepotes,

Deceptum miseratus Adam, quem capta uenenis

Implicuit socium blandis erroribus Eua.

Tu Verbum pater alme tuum, natumq; de umq;

Concedis terris totum, similemq; paremq;

Ex uero uerum, uiuaq; ab origine uiuum.

Ille tuis doctus monitis hoc addidit unum:

Vt super æquoreas nabat qui spiritus undas,

Pigra immortalis uegetaret membra lauacro.

Trina fides, auctore uno, spes certa salutis

Hunc numerum iunctis uirtutibus amplectenti.

Tale & terrenis specimen spectatur in oris

Augustus genitor, geminum sator Augustorum.

Qui fratrem natumq; pio complexus utrunq;

* Numine partitur regnum, neq; diuidit, unum:

Omnia solus habens, atq; omnia dilargitus.

Hos igitur nobis trina pietate uigentes,

Rectores terræ placidos, cæliq; ministros,

Christe apud æternum placabilis affere patrem.

Aufonii Consulis oratio, uersibus ropalicis. EDYL. 2

Spes Deus, æternæ stationis conciliator,

* Nomine

Si

Si castis precibus ueniales inuigilamus,
 His pater oratis placabilis adstipulare.
 Da Christe specimen cognoscere irreprehensum,
 Rex bone cultorum famulantum uiuificator,
 Cum patre maiestas altissima ingenerato.
 Da trinum columen paracleto consociante,
 Vt longum celebris deuotio continuetur.
 Ad temet properant uigilatu conuenientes.
 Nox lucem reuehet funalibus anteferendam,
 Nox lumen pariens credentibus indubitatum,
 Nox flammis operum meditatrix sydereorum.
 Tu mensis dirimis ieiunia relligiosa,
 Tu bona promittens surgentia concelebraris.
 Da rector modicos effarier omnipotentem.
 Fons tuus emundat recreatu iustificatos,
 Dans mentem oblitam positorum flagitiiorum,
 Dans agnos niueos splendescere purificatos.
 Vt noua Iordanis ablutio sanctificauit,
 Cum sua dignatum tingentia promeruerunt,
 Lux uerbo inducta peccantibus auxiliatrix,
 Et Christus regimen elementis irrequietis
 Fert undam medici baptismatis intemerati,
 Vt noxam auferret mortalibus extenuatam.
 Crux poene extremum properata immaculato,
 Vt uitam amissam renouaret mortificatus.
 Quis digne domine preconio continuauit,
 Tot rerum titulis obnoxius immodicarum?
 An terra humano locupletat commemoratu?
 Quem uocum resonat modulatus angelicorum.
 Dans aulam Stephano pretiose dilapidato:
 Dans clauas superas cathedrali inchoatori.

Quin

Quin Paulum infestum copularis * adglomeratu.
 Fit doctor populi, lapidantum constimulator,
 Vt latro confessor paradysum participauit,
 Sic credo adnectens durissima clarificandis,
 Nos seros famulos ad crescere perpetieris
 Sub tali edoctos antistite religionis.
 Da sensum solida stabilitum credulitate,
 Fac iungar numero rediuiuo glorificatus,
 Ad caelum inuitans consortia terrigenarum,
 Spes Deus, eterne stationis conciliator.

* adglome-
ratis

Aufonius lectori suo S. D.

P O S T deum semper patrem colui, secundamq;
 reuerentiam genitori meo debui: sequitur ergo hanc
 summi Dei uenerationem Epicedion patris mei, ti-
 tulus à græcis auctoribus, defunctorum honori di-
 eatus, non ambitiosus, sed religiosus: quem com-
 mendo lectori meo, siue is filius est, seu pater, siue
 utrunque. Neque ut laudet exigo, sed ut amet po-
 stulo. Neque verò nunc patrem meum laudo, quod
 ille non eget, & ego functum oblectatione uiuen-
 tium onerare non debeo. Neque dico, nisi quod a-
 gnoscunt, qui parti ætatis eius interfuerunt. Falsum
 me autē morte eius obita dicere, & verum tacere ei-
 dem piaculi existimo. Imagini ipsius hi uersus
 subscripti sunt. Neque minus in opuscu-
 lorum meorum seriem relati. alia
 omnia mea displicent mihi,
 hos relegisse amo.

Vale.

*

Epic

De hoc vide plura in
Paro. falibus infra.

Epicedion in patrem de uita sua. EDYL. 3.

Nomine ego Aufonius, non ultimus arte medendi,

Et mea si nosset tempora, primus eram.

Vicinas urbes colui patriaq; domoq;

Vassates patria, sed lare Burdigalam.

Curia me duplex, & uterq; senatus habebat

exortem. Muneris exortem, nomine participem.

*opulens Non locuples nec egens, parcus sine sordibus egi.

Victum, habitum, mores semper eosdem habui.

Sermone impromptus Latio, uerum Attica lingua

Sufficit culti uocibus eloquij.

Obiuli opem cunctis poscentibus artis inempte,

Officiuq; meum cum pietate fuit.

Iudicium de me studui prestare bonorum:

Ipse mihi nunquam iudice me placui.

Officia in multos diuerso debita cultu,

Personis, meritis, tempore, distribui.

Litibus abstinui: non auxi, non munui rem.

Iudice me nullus, sed neq; teste perit.

Inuidi nunquam: cupere atq; ambire refugii:

Iurare, aut falsum dicere par habui.

Factio me ciui, non coniuratio iunxit.

Sincero colui federe amicitias.

Felicem ciuem, non qui quod uellet haberet.

Sed qui per fatum non data, non cuperet.

Non occurrator, non garrulus, obuia cernens

Valuis, & uelo condita non adij.

Famam, quae posset uitam lacerare bonorum,

Non sinxi: uera & siqua fuit, tacui.

Ira procul: spes uana procul: procul anxia cura:

*Atq; Inq; bonis hominum gaudia falsa procul.

Vitati

Vitati coetus, eiuratiq; tumultus, Saucius emrat pugnas gladiator. Quid.

Et semper fictae principum amicitiae.

Deliquisse nihil nunquam laudem esse putauit.

Atq; bonos mores legibus ante tuli.

Iraisci promptus properaui condere motum,

Atq; mihi poenas pro leuitate dedi.

Coniugium per lustra nouem sine crimine concors

Vnum habui, natos tres numero genui.

Prima obiit lactens: at qui fuit ultimus aui *Primus obiit. fedidimus.* ^{quattuor}

Pubertate rudi, non rudis interijt.

Maximus ad summum culmen peruenit honorum;

Praefectus Gallis, & Libyae, & Latio.

Tranquillus, clemens, oculis, uoce, ore serenus,

In genitore suo mente animoq; pater.

Huius ego & natum & generum Proconsule uidi:

Consul ut ipse foret, spes mihi certa fuit.

Matronale decus possedit filia, cuius

Egregia & nuptae laus erat, & uiduae.

Quae nati, generiq; & progeneri, simul omnium

Multiplici illustres uidit honore domos.

Ipse nec affectans, nec detrectator honorum,

Praefectus magni nuncupor Illyrici.

Hec me fortuna larga indulgentia suasit, *Hoc. f. aut. Hec.*

Numine adorato, uitae abitu petere.

Ne fortunatae spatium inuiolabile uitae

Fatali admorsu stringeret ulla dies.

Obtinui, auditq; preces, spem, uota, timorem

Sopitus placido sine relinquo alijs.

Inter merentes, sed non ego mcestus, amicos

Dispositis iacui funeris arbitrijs.

Nonaginta annos baculo sine corpore toto

e

Exegi

Exegi cunctis integer officijs.
 Hæc quicumq; leges, non aspernabere fari,
 Talis uita tibi, qualia nota mihi.

Cum de palatio post multos annos honoratissimus,
 quippe iam consul, redisset ad patriam, uillulam,
 quam pater reliquerat, interrogatus, his uersibus
 iussit, Luciano filio.

Aufonii Villula. EDYL. 4.

Salue herediolum maiorum regna meorum,
 Quod pro auus, quod auus, quod pater excoluit:
 Quod mihi iam senior properata morte relinquit.
 Heheu nolueram tam cito posse frui.
 Iusta quidem series patri succedere: uerum
 Esse simul dominos, gratior ordo pijs.
 Nunc labor & cura mea sunt: sola ante uoluptas
 Partibus in nostris: cætera patris erant.
 Paruum herediolum, fateor, sed nulla fuit res
 Parua unquam æquanimis, adde etiam unanims.
 Ex animo rem stare æquum puto, non animum ex re.
 Cuncta cupit Cræsus, Diogenes nihilum.
 Spargit Aristippus medijs in Syrtibus aurum:
 Aurea non satis est Lydia * terra Mide.
 Cui nullus finis cupiendi est, nullus habendi:
 Ille opibus modus est, quem status animo.
 Verum ager iste meus quantus sit nosce: * etiam me
 Noueris, & noris te quoq; si potis es.
 Quanquam difficile est se noscere: γινώσκεις σεαυτόν.
 Quam propere legimus, tam cito negligimus.
 Agri bis centum colo iugera, uinea centum
 Iugeribus colitur, prataq; dimidium.
 Sylua supra duplum, quam prata & uinea & aruum.

Cultor

*ut etiam
 me.

Cultor agri nobis nec superest, nec abest.
 Fons propter, puteusq; breuis: tum purus & annis
 Nauiger hic restuus me uehit, ac reuehit.
 Condumur fructus geminum mihi semper in annum:
 Cui non longa penus, huic quoque prompta fames.
 Hæc mihi non procul urbe sita est, * nō est procul urbem: * nec pro-
 Ne patiar turbas, * atque bonis potiar. sus ad urbē:
 Et quoties mutare locum fidiā cogunt, * utq;
 Transeo, & alternis rure uel urbe fruor.

Aufonius Hesperio filio suo.

LIBELLUM, quem ad nepotulum meum sororis
 tuæ filium instar protreptici iuleram, venturus
 ipsi præmissi legendū. hoc enim malui, quam ipse re-
 citare, esset ut tibi censura liberior: quæ duabus cau-
 sis impediri solet. quod aures nostras audita uelocius
 quam lecta prætereant: & quod sinceritas iudicandi
 præsentia recitantis oneratur, nunc tibi utrunque in-
 tegrum (non obstat nostri uerecundia.) Sed heus tu
 fili dulcissime, habeo quod admoneam: si qua tibi
 multo sint fucatus concinnata quam uerius, & plus
 coloris quam succi habere uideantur, ipse sciens flue-
 re permisi, uenustula ut essent magis quam forticula,
 instar virginum quas matres student demissis hume-
 ris iunco pectore esse, ut graciles sint. nosti cætera.
 Superest ut dicas, Quid moraris iudicationem meam
 de eo quod ipse pronuncias esse mēdosum? dicā, scilicet
 me huiusmodi uersibus foris erubescere: hæc annis
 illius magis quam meis scripsi: aut fortasse & meis
 dicas, *Αἰεὶ κωιδες οἱ νεγοντες*. Ad summam valeat austeritas
 tua: mihi cum infante ratio est. Vale fili dulcissime.

e 2 Ad

Ad nepotem Aufonium protrepticon, de studio puerili. EDYL. 5

Sunt etiam musis sua ludicra, mixta camoenis
 Ocia sunt, mellite nepos, nec semper acerbi
 Exercet pueros uox imperiosa magistri,
 Sed requies, studijq; uices rata tempora seruant.
 Et satis est puero memori legisse libenter,
 Et cessare licet. Graio schola nomine dicta est,
 Iusta laboriferis tribuuntur ut ocia musis.
 Quo magis alternum certus succedere ludum
 Disce libens, longum delinitura laborem
 Interualla damus, studium puerile fatiscit,
 Leta nisi austeris uariantur festa profestis.
 Disce libens, tetrici nec preceptoris habenas
 Detestere nepos: nunquam horrida forma magistri.
 Ille licet tristis senio, nec uoce serenus,
 Aspera contracte minitetur iurgia frontis,
 *placita suct, Nunquam immanis erit. *placet assuetudine uultus.
 Qui semel imbuerit, rugas nutricis amabit,
 Qui refugit matrem, pappos, auiasq; trementes
 Antefrunt patribus feri noua cura nepotes.
 Sic neque Peliden terrebat Achillea Chiron
 Thessalico permixtus equo, nec pinifer Atlas
 *balbus Amphitryoniaden puerum, sed *blandus uterque
 Mitibus alloquijs teneros mulcebat alumnos.
 Tu quoq; ne metuas, quamuis schola uerbere multo
 Increpet, & truculenta senex gerat ora magister.
 Degeneres animos timor arguit: at tibi consta
 Intrepidus, nec te clamor, plagaq; sonantes,
 Nec matutinis agitet formido sub horis,
 Quod sceptrum uibrat ferula, quod multa supellex

Virg

Virgea, quod *mollis scuticam prætexit aluta,
 Quod feruent trepido subsellia uestra tumultu.
 Pompa loci & uani fugiatur sce na timoris.
 Hæc olim genitorq; tuus, genitrixq; secuti
 Securam placido mihi permulsero senectam.
 Tu senium, quodcumq; super labentibus annis
 Fata dabunt, qui nomen aui geris indole prima
 Prime nepos, uel re, uel spe mihi porge fruendum.
 Nunc ego te puerum, mox in iuuenilibus annis,
 Iamq; uirum cernam, si fors ita iusserit: aut si
 Inuidia est, sperabo tamen, nec uota fatiscunt.
 Vt patris, utq; mei non immemor, ardua semper
 Præmia musarum *capias facundus, & olim
 Hac gradiare uia qua nos præcessimus, & cui
 Proconsul genitor, præfectus auunculus instant.
 Perlege quodcumq; est memorabile, prima monebo.
 Conditor Iliados, & amabilis orsa Menandri
 Euoluenda tibi: tu flexu & acumine uocis
 Innumeros numeros doctis accentibus esser.
 Affectusq; impone legens: distinctio sensum
 Auget, & ignauis dant interualla uigorem.
 Ecquando ista mea contingent dona senectæ?
 Quando oblita mihi tot carmina, totq; per æuum
 Connexa historia, foccos, auleaq; regum,
 Et melicos, lyricosq; modos præfando nouabis,
 Obductosq; seni facies puerascere sensus?
 Te præcunte nepos modulata poemata Flacci,
 Altisonumq; iterum fas est didicisse Maronem.
 Tu quoq; qui Latium lecto sermone Terenti
 Comis, & astricto percurris pulpita socco,
 Ad noua uix memorem diuerbia coge senectam.

*fallax

*cupias

e 3

Iam

Iam facinus Catilina tuum, Lepidiq; tumultum,
 Ab Lepido & Catulo iam res & tempora Roma
 Orsus, bisseuos seriem connecto per annos.
 Iam lego civili mixtum maiorie duellum,
 Mouit quod socio Sertorius exul Ibero.
 Nec rudis hoc auus admonco, sed mille docendo
 Ingenia expertus, multos lactantibus annis
 Ipse alui, gremioq; fouens, & murrura soluens,
 Eripui tenerum blandis nutricibus euum.
 Mox pueros molli monitu & formidine leni
 Pellexi, ut mutes peterent per acerba profectus,
 Carpturi dulcem fructum radicis amarae.
 Idem uesticipes motu iam puberis eui,
 Ad mores, artesq; bonas, fundiq; uigorem
 Produxi, quamquam imperium ceruice negarent
 Ferre, nec infertis praeberent ora lupatis.
 Ardua temperies, dura experientia, rarus
 Euentus, longo rerum spectatus ab usu,
 Ut regat indocilem mihi censura iuuentam.
 Quae tolerata mihi, donec iam erumna uuaret,
 Leniretq; usum bona consuetudo laborum.
 Donec ad Augusta pia munera disciplinae
 Accirer, uarioq; accingerer auctus honore:
 Aurea cum parere mihi pallatia iussum.
 Absistat Nemesi, ferat & Fortuna iocantem.
 Praesedi imperio, dum praetextatus in ostro
 Et sceptro & folio sibi praefert iura magistri,
 Maioresq; putat nostros Augustus honores.
 Quos mox sublimi maturus protulit auctu,
 Quaestor ut Augustus patri natoq; crearer,
 Ut praefecturam duplicem, sellamq; curulem,

Vt

Vt trabeam, pictamq; togam, mea praemia, consul
 Induerer, fastisq; meis praelatus haberer.
 His ego quaesui meritum quam grande nepoti
 Consul auus, lumenq; tuae praeluceo uita.
 Quauis & patrio iam dudum nomine clarus,
 *Posses ornatus, poses honoratus haberi: *f. sat. Gonesby* *Possessor
 Accessit tamen ex nobis honor inclytus: hunc tu *natus*
 Effice, ne sit onus, per te ut connixus in altum
 Conscendas, speresq; tuos te consule fasces.

Genethliacon ad eundem Aufonium nepo-
 tem. EDYL. 6

Carmina prima tibi cum iam puerilibus annis
 Traderet assidui permulcens cura magistri,
 Imbueretq; nouas aureis, sensusq; sequaces,
 Ut respondendas docili quoque murrure uoces
 Emendata rudi proferret lingua palato.
 Addidimus nil triste senes, ne cura monendi
 Laderet, aut dulcior gustus uitiaret amarior.
 At modo cum motu uigeas iam puberis eui,
 Fortiaq; a teneris possis secernere, & ipse
 Admonitor morumq; tibi sandiq; uideri:
 Accipe non praepcepta quidem, sed uota precantis,
 Qui gratantis eui festum ad solenne nepotis
 Admit, ut reducem fatorum ad sine senectum
 Sospes agam, festumq; diem, dubitataq; cernam
 Sidera, deposito prope conclamatus in euo.
 Hoc mellite nepos duplicato foenore partium
 *Natali accedente tuo, nummusq; salutis
 Plenius hoc nostrae, quod iam tibi puberis eui
 Crescit honos, iuuenemq; senex iam cerno nepotem.

*deposito prope codama,
 ties in euo.*

*Talia cedet
 & uoto, mu.

c 4

Sexta

Sexta tibi hæc primo remeat trieteris ab anno
Septembres notis referens natalibus idus:

Idus alma dies, genijs quoque culta deorum.

Sextiles Hecate Latonia uendicat Idus,

Mercurius Maias superiorum adiunctus honori.

Octobres olim genitus Maro dedicat Idus.

Idus sæpe colas bisseis mensibus omnes,

Aufonij quicumque mei celebraueris Idus.

Aufonius Gregorio filio salutem.

AN vnquam vidisti nebulam pictam in pariete?
Vidisti vtique, & meministi. Treuiri quippe in triclino
Aeoli fucata est pictura hæc: Cupidinem cruci affi-
gunt mulieres amatrices, non hæc de nostro seculo
quæ sponte peccant, sed illæ Heroicæ, quæ sibi igno-
scunt, & plectunt deum: quarum partem in lugenti-
bus campis Maro noster enumerat. Hanc ego imagi-
nem specie & argumento miratus sum. Denique mi-
randi stuporem transtuli ad ineptiam poetandi: mihi
præter lemma, nihil placet. Sed commendo tibi erro-
rem meum: næuos nostros & cicatrices amamus, nec
foli nostro vitio peccasse contenti, affectamus vt
amentur. Verum quid ego huic eclogæ studiosè pa-
trocino? Certus sum, quodcumq; meum scieris, ama-
bis: quod magis spero, quam vt laudes. Vale.

D. Aufonii Cupido cruci affixus.

EDYL. 7

Aëris in campis memorat quos musa Maronis,
Myrteus amentes ubi lucus opacat amantes:
Orgia ducebant Heroides, & sua quæq;
Vt quondam occiderant, leti argumenta gerebant,

Err

Errantes sylua in magna, & sub luce maligna
Inter arundineasq; comas, grauidumq; papauer,
Et tacitos sine labe lacus, sine murmure riuos,
Quorum per ripas nebuloso lumine marcent
Fleti olim regum & puerorum nomina flores,
Mirator Narcissus, & Oebalides Hyacinthus,
Et Crocus auricomans, & murice pictus Adonis,
Et tragico scriptus gemitu Salaminius Aëas.
Omnia quæ lachrymis & amoribus anxia mœstis
Exercent memores obita iam morte dolores,
Rursus in amissum reuocant Heroides æuum.
Fulmineos Semele decepta puerpera partus
Deflet, & ambustas latera hæc per inania cunas
Venilat ignauum simulati fulminis ignem,
Irrita dona querens: sexu gauisa uirili
Mœret in antiquam Cænis reuocata figuram,
Vulnera siccat adhuc Procris, Cephaliq; cruentam
Diligit & percussa manum: fert sumida testa
Lumina Sestiacæ præceps de turre puella,
Et de nimbofo saltum Leucate minatur
Mascula Lesbicis Sappho peritura sagittis.
Harmonie cultus Eriphyle mœsta recusat
Infelix nato, nec fortunata marito.
Tota quoq; aërie Minoia fabula Cretæ
Picturarum instar tenui sub imagine uibrat.
Pasiphæe niuei sequitur uestigia tauri.
Licia fert glomerata manu deserta Ariadne.
Respicit abiectas desperans Phædra tabellas.
Hæc laqueum gerit, hæc uane simulacra coronæ.
Dædalie pudet hanc latebras subisse iuuenta.
Præreptas queritur per inania gaudia noctes

e 5

Laoda

Laodamia duas uiui sanctiq; mariti,
 Parte truces alia strictis mucronibus omnes
 Et Tysbe, & Canace, & Sidonis horret Elissa:
 Coniugis hec, hec patris, & hec gerit hospitii ense.
 Errat & ipsa olim qualis per Latmia saxa
 Endymion eos solita affectare sopores
 Cum face & astrigero diademate Luna bicornis.
 Centum alie ueterum recolescentes uulnera amorum
 Dulcibus & maestis resouent tormenta querelis.
 Quas inter medias surae caliginis umbram
 Dispulit inconsultus Amor stridentibus alis.
 Agnouere omnes puerum, memoriq; recurrit
 Communem sensere reum, quanquam humida circum
 Nubila, & auratas fulgentia cingula bullas,
 Et pharetram, & rutile fuscarent lampados ignem:
 Agnoscunt tamen, & uanum uibrare uigorem
 Occipiunt, hostemq; unum loca non sua nactum,
 Cum pigros ageret densa sub nocte uolatus,
 Facta nube premunt, trepidantem, & cassa parantem
 Suffugia, in coetum medie traxere cateruae.
 Eligitur mcesto myrtus notissima luco,
 Inuidiosa dum poenis: cruciauerat illic
 Spreta olim memorem Veneris Proserpina Adonim.
 Huius in excelso suspensum stipite Amorem
 Deuinctum post terga manus, substrictaq; plantis
 Vincula marentem nullo moderamine poene
 Afficiunt: reus est sine crimine, iudice nullo
 Accusatus Amor: se quisq; absoluere gestit,
 *Transferat *Transfert & propriis aliena in crimina culpas,
 ut proprias. Cuncte exprobrantes tolerati insignia leti
 Mariang. Expediunt, hec arma putant, hec ultio dulces,

Ut quo quaeque perit, studeat punire dolorem.
 Hec laqueum tenet, hec speciem mucronis inanem
 Ingerit, illa cauos amnes, rupemq; fragosam,
 Infanq; metum pelagi, & sine fluctibus aequor,
 Nonnullae flammis quatiunt, trepidoq; minantur
 Stridentes nullo igne faces, rescindit adulterum
 Myrrha uterum lachrymis lugentibus, inq; pauentem
 Gemmea steteri iaculatur succina trunci.
 Quaedam ignoscentum specie ludibria tantum
 Solamolunt, stilus ut tenuis sub acumine puncti
 Eliciat tenerum, de quo Rosa nata, cruorem:
 Aut pubi admoucant petulantia lumina lychni,
 Ipsa etiam simili genitrix obnoxia culpae
 Alma Venus tantos penetrat secura tumultus:
 Nec circumuento properans suffragia nato
 Terrorem ingeminat, stimulisq; accendit amaris
 Ancipites furias, natiq; in crimina confert
 Dedecus ipsa suum, quod uincula caeca mariti
 Deprenso Mauorie tulit, quod pube pudenda
 Hellepontiaci ridetur forma Priapi,
 Quod crudelis Eryx, quod semiuir Hermaphroditus.
 Nec satis in uerbis, roscio Venus aurea serio
 Moerentem pulsat puerum, & grauiora pauentem.
 Olli purpureum multato corpore rorem
 Sutilis expressit crebro rosa uerbere, quae iam
 Tincta prius, traxit rutilum magis ignea succum.
 Inde truces cecidere minae, uindictaq; maior
 Crimine uisa suo Venerem factura nocentem.
 Ipse intercedunt Heroides, & sua quaeq;
 Eunera crudeli malunt adscribere fato.
 Tum grates pia mater agit cessisse dolentes,

Et condonatas puero dimittere culpas.
Talia nocturnis olim simulacra figuris
Exercent trepidam casso terrore quietem.
Quæ postquam multa perpeſſus nocte Cupido
Effugit, pulſa tandem caligine ſomni
Euolat ad ſuperos, portaque euadit eburna.

Auſonius Paulo ſuo S. P. D.

PRVINCIS tandem & operta muſarum mearum; quæ initiorum velabat obſcuritas, quanquam non prophanus irrumpis Paule chariſſime. Quanuis enim te non eius vulgi exiſtitem, quod Horatius arceſt ingreſſu: tamen ſua cuique ſacra, nec idem Cereri quod Libero, etiam ſub iisdem cultoribus. Poëmata quæ in alumnæ meam luſeram, rudia & inchoata ad domeſticæ ſolatium cantilenæ, cum ſine metu, & arcana ſecuritate fruereſcentur, proferre ad lucem caligantia coëgiſti. Verecundiæ meæ ſcilicet ſpoliū concupiſti, aut quātum tibi in me iuris eſſet ab inuito indicari. Næ tu Alexandri Macedonis peruicaciam ſupergreſſus, qui fatalis iugi lora cum ſoluere non poſſet, abſcidit, & Pythiæ ſpecum, quod nefas erat patere, penetrauit. Vtere igitur vt tuis pari iure, ſed fiducia diſpari. quippe tua poſſunt populum non timere: meis etiam intra me erubeſco.

Vt uoluſti Paule cunctos Biſſulæ uerſus habes,
Luſimus quos in Suenæ gratiam uirguncule,
Ocium magis fouentes, quam ſtudentes gloriæ.
Tu moleſtus ſtagitator lege moleſta carmina.
Tibi, quod intriſti, exedendum eſt: ſic uetus uerbum iubet:
Compedes, quas ipſe fecit, ipſus ut geſtet ſaber.

Ad

Inſid. Priap. carminis inſipidus uideſtu, quod ſer inuipit?
Carminis inuipit; Luſus Latine quorundam Conuictio. Latine quæ ſupulit.

Ad lectorem huius Libelli.
Carminis* inculti tenuem lecture libellum, *incompti
Pone ſupercilium.
Seria contractis expende poëmata rugis.
Nos Thymelen ſequimur.
Biſſula in hoc ſchedio cantabitur,* aut Eraſinus, *fortaſ. haud
Ammoneo ante bibas.
Ieiunis nil ſcribo meum: poſt pocula ſi quis
Legerit, hic ſapient.
Sed magis hic ſapient, ſi dormiet, & putet iſta
Somnia miſſa ſibi.

D. Auſonii Biſſula. EDYL. 8

Vbi nata ſit Biſſula, & quomodo in
manus domini uenerit.

Biſſula trans gelidum ſtirpe & lare proſata Rhenum,
Conſcia naſcentis Biſſula Danubij. Lucan. Et gens ſi qua iacet naſcenti
Capta manu, ſed miſſa manu, dominatur in eius conſcia Nilo.
Delicijs, cuius bellica præda fuit.
Matre carens, nutritrix egens, neſciuit herai
Imperium domina: uult domina eſſe manu.
Fortunæ ac patriæ, quæ nulla obprobria ſenſit,
Illico in experto libera ſeruitio.
Sic Latijs mutata bonis, Germana maneret
Vt facies, oculos cærule, ſtaua comas. *Hæc præter Latios Inuipit. Cærule qui
Apuſis Germanæ uicinia,
Ambiguum modo lingua facit, modo forma puellam: flaua Cæſarij.*
Hæc Rheno genitam prædicat, hæc Latio.

De eadem Biſſula.

Delicium, blanditiæ, ludus, amor, uoluptas,
Barbara, ſed quæ Latias uincis alumna pupas.
Biſſula nomen tenere ruſticulum puellæ,
Horridulum non ſolitæ, ſed domino uenultum.

Ad

Ad pictorem de Bissula imagine.

*Bissula nec ceris, nec fūco imutabilis ullo:
Naturale decus fictæ non commodat arti.
Sandyx & cerussa, alias simulate puellas:
Temperiem hanc uultus nescit manus. ergo age pictor,
Puniceas confunde rosas, & lilia misce,
Quiq; erit ex illis color a'ris, ipse sit oris.*

Ad Pictorem de Bissula pingenda.

*Pingere si nostram pictor meditaris alumnam,
Aemula Cecropias ars imitetur apes.*

Symmachus Aufonio suo Salutem.

PETIS à me literas longiores. est hoc in nostri amoris indicium. Sed ego, qui sum pauperrimi ingenii mei conscius, Laconicæ malo studere breuitati, quàm multiugis paginis infantia meæ maciem publicare. Nec mirum si eloqui nostri uena tenuata est, quam dudum neq; vilius poëmatici tui, neq; pedestriū voluminū lectione iuisti. Vnde igitur sermonis mei largam poscivsuram, cui nihil literati sœnoris credidisti? Volitat tuus Mosella per manus sinusq; multorum diuinis à te uersibus consecratus. Sed tantum nostra ora prælabitur. Cur memè istius libelli, quæso, exortem esse voluisti? Aut *à usobreg* tibi videbar, qui iudicare non possem: aut certè malignus, qui laudare nescirem. Itaq; vel ingenio meo plurimum, vel moribus derogasti. Et tamen contra interdictum tuum vix ad illius operis arcana perueni. Velim tacere quid sentiam: velim iusto de te silentio vindicari. Sed admiratio scriptorum sensum frangit iniuriæ. Noui ego istum fluvium, cum æternorum principum iampridè signa comitarer, parem multis, imparem maximis.

Hunc

Hunc tu mihi improuiso clarorum versuum dignitate Aegyptio Nilo maiorem, frigidiorè Scythico Tanai, clarioremq; hoc nostro populari Tiberi reddidisti. Nequaquam tibi crederem de Mosellæ ortu ac meatu magna narrâti, ni scirem quod nec in poëmate mentiaris. Vnde illa amnicorum piscium examina reperisti? quàm nominibus varia, tam coloribus: vt magnitudine distantia, sic sapore, quæ tu pigmentis istius carminis supra naturæ dona fucaisti. Atqui in tuis mensis sæpe versatus, cum pleraq; alia quæ tunc in precio erant esui obiecta mirarer, nunquam hoc genus piscium deprehēdi. Quando tibi hi pisces in libro nati sunt, qui in ferculis non fuerint? Locari me putas, atq; agere nugas. Ita dominus probabilem me præstet, vt ego hoc tuum carmen libris Maronis adiungo. Sed iam desinam mei oblitus doloris, inharere laudibus tuis, ne hoc quoque ad gloriam tuam trahas, quod te miramur offensi. Spargas licet volumina tua, & me semper excipias: fruimur tamen tuo opere, sed aliorum benignitate. Vale.

D. Aufonii Mosella. EDYL. 9.

*Transferam celcrem nebuloso flumine Nauam,
Addita miratus ueteri noua mœnia uico,
Aequauit Latias ubi quondam Gallia Cannas,
Inflētæq; iacent inopes super arua cateruæ.
Vnde iter ingrediens nemorosa per auia solum,
Et nulla humani spectans uestigia cultus,
Prætereo arentem sitientibus undiq; terris
Dummissum, riguasq; perenni fonte Tabernas,
Aruaq; Sauromatum nuper metata colonis:*

Et

Et tandem primis Belgarum conspicio oris
 Niuomagum diui castra incluta Constantini.
 Purior hic campis aer, Phœbusq; sereno
 Lumine purpureum referat iam sudus Olympum.
 Nec iam confertis per mutua uincula ramis
 Queritur exclusum uiridi caligine cælum:
 Sed liquidum iubar, & rutilam uisentibus æthram
 Libera perspicui non inuidet aura diei.
 In speciem cum me patria, cultumq; nitentis
 Burdigalæ blando pepulerunt omnia uisu,
 Culmina uillarum pendentibus edita ripis,
 Et uirides baccho colles, & amœna fluentia
 Subterlabentis tacito rumore Moselle.
 Salue annis laudate agris, laudate colonis,
 Dignata imperio debent cui moenia Belgæ:
 Annis odorifero iuga uitea consite baccho,
 Consite gramineas annis uiridissime ripas:
 Nauiget ut pelagus, deuexas pronus in undas
 Ut fluuius, uitreoq; lacus imitate profundo,
 Et riuos trepido potes equiparare meatu,
 Et liquido gelidos fontes præcellere potu.
 Omnia solus habes, quæ fons, quæ riuus, & annis,
 Et lacus, & biuo refluxus numimine pontus.
 Tu placidis prolapsus aquis, nec murmuræ uenti
 Vlla, nec occulti pateris luctamina saxi:
 Non superante uado rapidos reparare meatus
 Cogere, extantes medio non equore terras
 Interceptus habes, iusli ne demat honorem
 Nominis, exclusum si diuidat insula flumen.
 Tu duplices sorte uids, & cum amne secundo
 De fluis, ut celeres feriant uada concita remu:

Et

Et cum per ripas nusquam cessante remulco
 Intendunt collo malorum uincula naute,
 Ipse tuos quoties miraris in amne recursus,
 Legitimosq; putas prope segnius ire meatus.
 Tu neque limigeris ripam prætexeris uluis,
 Nec piger immundo perfundis littora cæno,
 Sicca sed in prima aspergis uestigia lympha.
 I nunc, & Phrygijs sola læuia consere crustis,
 Tendens marmoreum laqueata per atria campum.
 Ast ego despectis quæ census opesq; dederunt,
 Naturæ mirabor opus, non cura nepotum,
 Letaq; iacturis ubi luxuriatur egestas.
 Hic solide sternunt humentia littora harena,
 Nec retinent memores uestigia pressa figuræ.
 Spectaris uitreo per læuia terga profundo,
 Secreti nihil annis habens, utq; almus aperto
 Panditur intuitu liquidis obtutibus ær:
 Nec placidi prohibent oculos per inania uenti.
 Sic demersa procul durante per intima uisu
 Cernimus, arcaniq; patet penetrabile fluenti:
 Cum uada lene meant, liquidarum & lapsus aquarum
 Prodit cerulea dispersas luce figuræ:
 Quod sulcata leui crispatur harena meatu,
 Inclinata tremunt uiridi quod gramina fundo,
 Utq; sub ingenuis agitate fontibus herbe
 Vibrantes patiuntur aquas, lucetq; latetq;
 Calculus, & uiridem distinguit glarea muscum
 Tota, Caledonijs talis pictura Britannis,
 Cum uirides algas, & rubra corallia nudat
 Aestus, & albentes concharum germina baccas,
 Deliciasq; hominum locupletes, quæq; sub undis

f

Asim

Assimulant nostros imitata monilia cultus.
 Haud aliter placida subter uada lata Moselle,
 Detegit admixtos non concolor herba lapillos.
 Intentos tamen usq; oculos errore fatigant
 Interludentes examina lubrica pisces.
 Sed neque tot species, obliquatosq; natatus,
 Quaeq; per aduersum succedunt agmina flumen,
 Nomina quae cunctos numerose stirpis alumnos
 Edere fas, haud ille finit cui cura secunda
 Sortis, et aequorei cessit tutela tridentis.
 Tu mihi flumineis habitatrix Nais in oris
 Squamigeri gregis ede choros, liquidoq; sub alueo
 Dissere ceruleo fluitantibus amne cateruas.
 Squameus herbosus Capito inter lucet harenas
 Viscere praetenero fartim congestus aristis,
 Nec duraturus post bina trihoris mensis:
 Purpureisq; Salar stellatus tergora guttis,
 Et nullo spine nociturus acumine Redo,
 Effugiensq; oculos celeri leuis umbra natatu.
 Tuq; per obliqui fauces uexate Sarau,
 Qua bis terna fremunt scopulosis ostia pilis:
 Cum defluxisti summa maioris in annem
 Liberior, laxos exerces Barbe natatus.
 Tu melior peiore aeo, tibi contigit omni
 Spirantum ex numero non inlaudata senectus.
 Nec te puniceo rutilantem uiscere Salmo
 Transferim, late cuius uaga uerbera caudae
 Gurgite de medio summas referuntur in undas,
 Occultus placido cum proditur aequore pulsus.
 Tu loricato squamosus pectore frontem
 Lubricus, et dubiae facturus fercula caene,

Temp

Tempora longarum fers incorrupte morarum,
 Praesignis maculis capitis, cui prodiga nitat
 Aluus, opimatoq; fluens abdomine uenter.
 Quaeq; per Illyricum, per stagna binominis Istri
 Spumarum indicij caperis Mustella natatum,
 In nostrum subuecta fretum, ne lata Moselle
 Flumina tam celebri defraudarentur alumno.
 Quis te natura pinxit color? atra superne
 Puncta notant tergum, qua lutea circuit Iris,
 Lubrica ceruleus perducit tergora fucus,
 Corporis ad medium fartim pinguefcis, at illinc
 Vsq; sub extremam squallet cutis arida caudam.
 Nec te delicias mensarum Perca silebo
 Amnigenos inter pisces dignande, marinis
 Solus puniceis facilis contendere nullis.
 Nam neq; gustus iners, solidoq; in corpore partes
 Segmentis coeunt, sed dissociantur aristis.
 Hic etiam Latio risus praenomine, cultor
 Stagnorum, querulis uis infestissima ranis,
 Lucius obscuras ulua, coenoq; lacunas
 Obsidet: hic nullos mensarum lectus ad usus
 Feruet fumosis olido nidore popinis.
 Quis non et uirides uolgi solaita Tincas
 Norit, et Alburnos praedam puerilibus hamis?
 Stridentesq; focis opsonia plebis Alausas?
 Teq; inter species geminas, neutrumq; et utrumq;
 Qui necdum Salmo, nec iam Salar, ambiguusq;
 Aniborum medio Sario intercepte sub aeo?
 Tu quoq; flumineas inter memorande cohortes
 Gobio, non maior geminis sine pollice palmis,

*Fario

f 2

Prep

Præpinguis, teres, ouipara congestior aluo:
 Propexiq; iubas imitatus Gobio barbi.
 Nunc pecus æquoreum celebrabere magne Silure,
 Quem uelut Acteo per ductum tergora oliuo
 Amnicolam Delphina reor, sic per freta magnum
 Laberis, & longi uix corporis agmina soluis,
 Aut breuibus defensa uadis, aut fluminis uluis,
 Aut cum tranquillos moliris in amne meatus.
 Te uirides ripe, te cærule turba natantum,
 Te liquida mirantur aquæ: diffunditur aluo
 Aestus, & extremi procurrunt margine fluctus.
 Talis Atlantiaco quondam Ballena profundo,
 Cum uento motu ue suo telluris ad oras
 Pellitur, exclusum fundit mare, magnaq; surgunt
 Aequora, uiciniq; timent decrescere montes.
 Hic tamen hic nostræ mitis Ballena Moselle
 Exitio procul est, magnoq; honor additus anni.
 Iam liquidas spectasse uias, & lubrica pisces
 Agmina, multiplicesq; satis numerasse cateruas,
 Inducant aliam spectacula uitea pompam,
 Sollicitentq; uagos baccheia munera uisus:
 Quæ sublimis apex longo super ardua tractu
 Et rupes, & aprica iugi flexusq; sinusq;
 Vitibus assurgunt, naturaliq; teatro.
 Gauranum sic alma iugum uindemia uestit,
 Et Rhodopen, proprioq; nitent Pangea Lyæo.
 Sic uiret Ismarius super æquora Thracia collis:
 Sic mea flauentem pingunt uineta Garumnam.
 Summis quippe iugis tendentis in ultima cliui
 Conferitur uiridi fluuiialis margo Lyæo.
 Læta operum plebes, festinantesq; coloni

Vertice

Vertice nunc summo properant, nunc deiuge dorso,
 Certantes stolidis clamoribus: inde uiator
 Riparum subiecta terens, hinc nauita labens
 Probra canunt seris cultoribus: ad strepit ollis
 Et rupes, & sylua tremens, & concauus amnis.
 Nec solos hominum delectat scena locorum:
 Hic ego & agrestes Satyros, & glauca tuentes
 Naidas, extremis credam concurrere ripis:
 Capripedes agitât cum læta proteruia Panas,
 Insultantq; uadis, trepidasq; sub amne sorores
 Terrent indocili pulsantes uerbere fluctum.
 Sæpe etiam medijs furata è collibus uias
 Inter Oreiadas Panope fluuiialis amicas
 Fugit lasciuos Paganica numina Faunos.
 Dicitur & medio cum sol stetit igneus orbe,
 Ut commune fretum Satyros, uitreasq; sorores,
 Consortes celebrare choros, cum præbuit horas
 Secretas hominum coetu flagrantior æstus:
 Tunc insultantes sua per freta ludere Nymphas,
 Et Satyros mersare uadis, rudibusq; natandi
 Per medias exire manus, dum lubrica falsi
 Membra petunt, liquidosq; sument pro corpore fluctus.
 Sed non hæc spectata ulli, nec cognita uisu,
 Fas mihi sit pro parte loqui, secreta tegatur,
 Et commissa suis lateat reuerentia riuus.
 Illa fruenda palam species, cum glaucus opaco
 Respondet oolli fluuius: frondere uidentur
 Flumine latices, & palmite constitus amnis.
 Quis color ille uadis, seras cum protulit umbras
 Hesperus, & uiridi perfundit monte Mosellam?
 Tota natant crispis iuga motibus, & tremunt absens

f 3

Pam

Pampinus, & vitreis uindemia turget in undis.
 Adnumerat uirides derisus nauita uites,
 Nauita caudiceo fluitans super æquora lembo.
 Per medium qua sese anni confundit imago,
 Collis & umbrarum consinia conserit annis.
 Hæc quoq; quam dulces celebrant spectacula pompas,
 Remipedes medio certant cum flumine lembi,
 Et uarios ineunt flexus, uiridesq; per oras
 Stringunt attonsis pubentia germina pratis.
 Puppibus & proris alacris gestire magistros,
 Impubemq; manum super amica terga uagantem
 Dum spectat, transire diem sua seria ludo
 Posthabet, excludet ueteres noua gratia curas.
 Tales Cumano despectat in æquore ludos
 Liber sulphurei cum per iuga consita Gauri,
 Perq; uaporiferi graditur uineta Vesæui:
 Cum Venus Actiacis Augusti læta triumphis
 Ludere lasciuos fera praelia iussit amores.
 Qualia Niliacæ classes, Latæq; triremes
 Subter Apollinæ gesserunt Leucados arces:
 *Messana Aut Pompeiani *Mylasena pericula belli
 *cymbæ: Euboicæ referunt per Auerna sonantia *Cumbæ:
 Imocuos ratiū pulsus, pugnasq; tocantes
 *qualis Naumachia, Siculo *quales spectantæ Peloro
 Marian. Ceruleus uiridi reparat sub imagine pontus:
 Nam aliam speciem petulanibus addit ephæbis,
 Pubertasq; annis, & picti rostra phaselli.
 Hos Hyperionio cum sol persuderit æstu,
 Reddit nautales uireo sub gurgite formas,
 Et redigit pandas inuersi corporis umbras.
 Utq; agiles motus dextra leuag; frequentant,

Et

Et commutatis alternant pondera remis,
 Vnda refert alios simulacra humentia nautas,
 Ipsa suo gaudet simulamine nautica pubes,
 Fallaces fluuio mirata redire figuras.
 Sic ubi compositos ostentatura capillos,
 Candentem late speculi explorantis honorem,
 Cum primum charæ nutrix admouit alumna,
 Læta ignorato fruitur uirguncula ludo,
 Germanæq; putat formam spectare puellæ:
 Oscula fulgenti dat non referenda metallo,
 Aut fixas prætentat acus, aut frontis ad orant
 Vibratis captos digitis extendere crines.
 Talis ad umbrarum ludibria nautica pubes
 Ambiguus fruitur ueri falsiq; figuris.
 Iam uerò accessus facileis qua ripa ministrat,
 Scrutatur toto populatrix turba profundo.
 Heu male defensus penetrati flumine piscis:
 Hic medio procul amne trahens humentia lina
 Nodosis decepta plagis examina uerrit.
 Ast hic tranquillo quæ labitur agmine flumen,
 Ducit corticeis fluitantia retia signis.
 Ille autem scopulis subiectas promus in undis
 Inclinat lætæ connexa cacumina uirgæ,
 Indutos escis iaciens letalibus hamos.
 Quos ignara doli postquam uaga turba natantum
 Rictibus inuasit, patulæq; per intima fauces
 Sera occultati senserunt uulnera ferri,
 Dum trepidant, subit indicium, crispog; tremore
 Vibrantis setæ nutans consentit harundo.
 Nec mora, & excussam stridenti uerbere prædant
 Dextra in obliquum raptat puer, excipit ictum

f 4

Spir

Spiritus, ut fractis quondam per inane flagellis
 Aura crepat, motoq; adsibilat aëre uentus.
 Exultant uide super arida saxa rapine,
 Luciferiq; pauent letalia tela diei.
 Quiq; sub amne suo mansit uigor, aëre nostro
 Segnis anhelatis uitam consumit in auris.
 Iam piger inualidos uibratur corpore plausus,
 Torpida supremos patitur iam cauda tremores,
 Nec coeunt rictus, haustas sed hiatibus auras
 Reddit mortiferos expirans branchia flatus.
 Sic ubi fabriles exercet spiritus ignes,
 Accipit alterno cohibetq; foramine uentos
 Lanea fagineis alludens parma cauernis.
 Vidi egomet quosdam leti sub fine trementes
 Collegisse animas, mox in sublime citatos
 Cernua subiectum praeceps dare corpora in amnem,
 Desperatarum potientes rursus aquarum.
 Quos impos damni puer inconsultus ab alto
 Impetit, et stolido captat prensare natatu.
 Sic Anthedonius Bœotia per freta Glaucus
 Gramina gustatu postquam exitialia Circes
 Expertus carptas moribundis piscibus herbas
 Sumpsit, Carpathium subiit nouus accola pontum.
 Ille hamis et rete potens, scrutator operti
 Nereos, æquoream solitus conuerrere Tethyn,
 Inter captiuas fluitauit prædo cateruas.
 Talia despectant longo per cærulea tractu
 Pendentes saxi instanti culmine uille:
 Quas medius dirinut sinuosis flexibus errans
 Annis, et alternas comunt prætoria ripas.
 Quis modo Sestiacum pelagus, Nephelidos Helles
 Aquor

Aequor, Abydeni freta quis miretur ephēbi?
 Quis Calchedonio constratum ab litore pontum,
 Regis opus magnum, medijs euripus ubi undis,
 Europæq; Asiæq; uetat concurrere terras?
 Non hic dira freti rabies, non seua furentum
 Prælia Caurorum: licet hic commercia lingua
 Iungere, et alterno sermonem texere pulsus.
 Blanda salutiferas permiscunt littora uoces,
 Et uoces et pene manus, resonantia utring;
 Verba refert, medijs concurrunt fluctibus Echo.
 Qui potis innumeros cultusq; habitusq; retexens
 Pandere tectonicas per singula prædia formæ?
 Non hoc spernat opus Gortynius aliger ædis
 Conditor Euboicæ, casus quem fingere in auro
 Conantem Icaros, patrij pepulere dolores.
 Non Philo Cecropius, non qui laudatus ab hoste
 Clara Syracosij traxit certamina belli.
 Forsan et insignes hominumq; operumq; labores
 Hic habuit decimo celebrata uolumine Margei
 Hebdomas, hic clari uigere Menecratis artes:
 Atq; Ephesi spectata manus, uel in arce Mineræ
 Ictinus, magico cui noctua perlita fūco
 Allicit omne genus uolucres, perimitq; tuendo.
 Conditor hic forsitan fuerit Ptolemaidis aula
 * Dinochares, quadro cui in fastigia cono
 Surgit, et ipsa suas consumit Pyramis umbras,
 Iussus ob incesti qui quondam foedus amoris
 Arsinoen Pharij suspendit in aëre templi.
 Spirat enim tecti testudine Corus Achates,
 Afflictamq; trahit ferrato crine puellam.
 Hos ergo aut horum similes est credere dignum
 f s Belgæ

Belgarum in terris scenas posuisse domorum.
 Molitos celsus fluuij decoramina uillas.
 Hec est natiui sublimis in aggere saxi,
 Hec procurrentis fundata crepidine ripe.
 Hec refugit, captumq; sinu sibi uindicat annem.
 Illa tenens collem, qui plurimus imminet anni,
 Vsurpat faciles per culta, per aspera uisus,
 Utq; suis fruitur diues speculatio terris.
 Quinetiam riguis humili pede condita pratis
 Compensat celsi bona naturalia montis,
 Sublimiq; minans irrumpit in aethera tecto
 Ostentans altam, Pharos ut Memphitica, turrim.
 Huic proprium est clausos consepito gurgite pisces
 Apricas scopulorum inter captare nouales.
 Hec summis innixa iugis, labentia subter
 Flumina despectu iam caligante tuetur.
 Atria quid memorem uiridantibus asita pratis?
 Innumerisq; super nutantia tecta columnis?
 Quid quae sulphurea substructa crepidine sumant
 Balnea, feruenti cum Mulciber haustus operto
 Voluit anhelatas tectoria per caua flammis,
 Inclusum glomerans estu expirante uaporem?
 Vidi ego desessos nullo sudore lauacri
 Fastidisse lacus, & frigora piscinarum,
 Ut uiuis fruerentur aquis, mox anne refotos
 Plaudenti gelidum flumen pepulisse natatu.
 Quod si Cumanis huc afforet hospes ab oris,
 Crederet Euboicas simulacra exilia Batas
 His donasse locis, tantus cultusq; nitorq;
 Allicit, & nullum parit oblectatio luxum.
 Sed mihi qui tandem finis tua glauca fluente

Dicere

Dicere? dignandumq; mari memorare Mosellam?
 Innumeri quod te diuersa per ostia late
 Incurrunt amnes, quanquam differre meatus
 Possent, sed celerant in te consumere nomen.
 Namq; & Pronæ Nemesæq; adiuta meatu
 Sura tuas properat non degener ire sub undas:
 Sura interceptis tibi gratificata fluentis.
 Nobilium permixta tuo sub nomine, quam si
 Ignoranda patri confunderet ostia ponto.
 Te rapidus Gelbis, te marmore, clarus Erubris ***Belgis**
 Festinant famulis quam primum ad lambere lymphis. ***Erubris**
 Nobilibus celsis celebratur piscibus ille,
 Precipiti torquens cerealia saxa rotatu:
 Stridentesq; trahens per læuia marmora ferras,
 Audit perpetuos ripa ex utraq; tumultus.
 Prætereo exilem Lesuram, tenuemq; Drachonum:
 Nec fastiditos Salmonæ usurpo fluores,
 Nauiger undijona dudum me mollis Arauus
 *Tota ueste uocat, longum qui distulit annem, ***Terra**
 Fessa sub augustis ut uolueret ostia muris.
 Nec minor hoc tacitum qui per sola pingua labens ***hic**
 Stringit frugiferas felix Alifontia ripas.
 Mille alij, prout quenque suus magis impetus urget,
 Esse tui cupiunt, tantus properantibus undis
 Ambitus, aut moles: quod si tibi dia Mosella
 Smyrna suum uatem, uel Mantua clara dedisset,
 Cederet Iliacis Simois memoratus in oris,
 Nec præferre suos auderet Tybris honores.
 Da ueniam mihi, Roma potens: pulsa oro faecessat
 Inuidia, & Latæ Nemeſis non cognita lingue:
 Imperij sedem, Romæq; tuere parentes.

Pho. lib. 21. cap. 45. Est yest-
 Nemesis, que
 Salue
 tanto on yppima
 a minimo dygub, bonâ formos
 a dyb ibi uolofos.

Salve magne parens frugumq; uirumq; Mosella,
 Te clari proceres, te bello exercita pubes,
 Aemula te Latiae decorat facundia lingua.
 Quinetiam mores et letum fronte seuera
 Ingenium natura tuis concessit alumnis.
 Nec sola antiquos ostentat Roma Catones,
 Aut unus tantum iusti spectator et aequi
 *que illu- Pollet Aristides, ueteres qui lustrat Athenas.
 strat Verum ego quid laxis nimium spatiatas habentis
 Victus amore tui praeconia detero? conde
 Musa chelyn pulsus extremo carnine neruis.
 Tempus erit, cum me studijs ignobilis oci
 Mulcentem curas, senijq; aprica fouentem,
 Materie commendet honos, cum facta uirili
 Belgarum, patriosq; canam decora inelyta mores.
 Mollia subtili nebunt mihi carmina filo
 Pierides, tenuiq; aptas subtegmine telas
 Percurrent, dabitur nostris quoq; purpura fustis.
 Quis mihi tum non dictus erit? memorabo quietos
 Agricolas, legumq; catos, fandiq; potentes,
 Praesidium sublime reis, quos curia summos
 Municipum uidit proceres, propriumq; senatum,
 Quos praetextati celebris facundia ludi
 Contulit ad ueteris praeconia Quintiliani
 Quiq; suas rexere urbes, purumq; tribunal
 Sanguine, et innocuas illustrauere secures:
 Aut Italum populos, aquilonigenasq; Britannos
 Praefectarum titulo tenuere secundo,
 Quiq; caput rerum Romam, populumq; patresq;
 Tantum non primo rexit sub nomine, quanuis
 Par fuerit primis, festinat soluere tandem

Erro

Errorem fortuna suum, libataq; supplens
 Praemia, iam ueri fastigia reddet honoris
 Nobilibus repetenda nepotibus. At modo coeptum
 Detexatur opus, dilata laude uirorum,
 Dicamus leto per rura uirentia tractu
 Felicem fluum, Rheniq; sacremus in undis.
 Ceruleos nunc Rhene sinus, hyaloq; uirentem
 Pande peplum, spatiumq; noui metare fluenti
 Fraternalis cumulandus aquis: nec praemia in undis
 Sola, sed Augustae ueniens quod moenibus urbis
 Spectauit iunctos natiq; patrisq; triumphos.
 Hostibus exactis Nicrum super, et *Luponudum, *Lupodunū,
 Et fontem latijs ignotum animalibus Histri.
 Haec profigati uenit modo laurea belli:
 Mox alias aliasq; feret, uos pergite iuncti,
 Et mare purpureum gemino propellite tractu.
 Neu uereare minor pulcherrime Rhene uideri:
 Inuidiae nil hospes habet, potiere perenni
 Nomine: tu fratrem fame securus adopta,
 Diues aquis, diues nymphis, largitor utriq;
 Alueus extendet geminis diuortia ripis,
 Communesq; uias diuersa per ostia fundet.
 Accedent uires, quas Francia, quasq; Camaues,
 Germaniq; tremant, tunc uerus habebere limes.
 Accedet tanto geminum tibi nomen ab amni,
 Cumq; uno de fonte fluas, dicere bicornis.
 Haec ego uiuifica ducens ab origine gentem
 Belgarum hospitij, non per noua foedera notus, *nunc
 Ausonius nomen Latium, patriaq; domoq;
 Gallorum extremos inter, celesamq; Pyrenen,
 Temperat ingenuos qua leta Aquitania mores,
 Aud

Audax exigua fide concino, fas mihi sacrum
 Perstrinxisse amnem tenui libamine Musæ.
 Nec laudem affecto, ueniam peto: sunt tibi multi
 Alme amnis, sacros qui sollicitare fluores
 Aonidum, totamq; solent haurire Aganuppen.
 Ast ego, quanta mei dederit se uena liquoris,
 Burdigalam cum me in patriam, nidumq; senectæ
 Augustus, pater, & nati mea maxima cura
 Fascibus Ausonijs decoratum & honore curuli
 Mittent, emerita post tempora discipline:
 Latius arctoi præconia persequar annis.
 Addam urbes, tacito quas subter laberis alueo,
 Mœniâq; antiquis te prospectantia muris:
 Addam, præsidij dubiarum condita rerum:
 Sed modo securis non castra, sed horrea Belgis.
 Addam felices ripa ex utraq; colonos,
 Teq; inter medios hominumq; bouumq; labores
 Stringentem ripas, & pinguia culta secantem.
 Non tibi se Liger anteferet, non Axona præceps,
 Maïrona non Gallis, Belgisq; interstita fines,
 Santonico refluxus non ipse Carantonus æstu
 Concedet gelido Duranide monte uolutus
 Annis, & auriferum postponet Gallia Tarnem.
 Insanumq; ruens per saxa rotantia late
 In mare purpureum, domum tamen ante Moselle
 Numine adorato, Tarbellius ibit Aturrus.
 Corniger externas celebrande Mosella per oras
 Nec solis celebrande locis, ubi fonte supremo
 Exeris auratum taurine frontis honorem,
 Quâq; trabis placidos sinuosa per arua meatus,
 Vel qua Germanis sub portibus ostia soluis,

Si

Si quis honos tenui uolet aspirare camæne,
 Perdere si quis in his dignabitur ocia uulsi,
 Ibis in ora hominum, letoq; fouebere cantu.
 Te fontes, uiuiq; lacus, te cærule noscent
 Flumina, te ueteres Pagorum gloria luci,
 Te Drunaste sparsis incerta Druentia ripis,
 Alpiniq; colent fluij, duplicemq; per urbem
 Qui meat, & dextra Rhodanus dat nomina ripæ.
 Te stagnis ego cæruleis, magnumq; sonoris
 Annibus, æquoreæ te commendabo Garumnæ.

Ausonii Aetates animalium.

EDYL. IO

Ter binos deciesq; nouem super exit in annos
 Iusta senescantum quos implet uita uirorum.
 Hos nouies superat uiuendo garrula cornix,
 Et quater egreditur cornicis secula ceruus.
 Alipedem ceruum ter uincit coruus, & illum
 Multiplicat nouies phœnix reparabilis ales:
 Quam uos perpetuo decies præuertitis æuo
 Nymphæ Hamadryades, quarum longissima uita est.
 * Hec cohibet finis uiuacia fata animantium:
 Cetera secreti nouit deus arbiter cui
 Tempora, quæ Stilbon uoluit, quæ secula Phæton:
 Quos Pyrois habeat, quos Iuppiter igne benigno
 Circuitus, quali properet Venus alma recursus:
 Qui Phæben, quanti maneant Titana labores,
 Donec consumpto, magnus qui dicitur, anno
 Rursus in antiquum ueniant uaga sydera cursum,
 Qualia dispositi steterant ab origine mundi.

Auson

* Hi cohibet
fines.

Aufonii Vir bonus. EDYL. II

Vir bonus, & sapiens, qualem uix repperit unum
 Millibus è multis hominum, consultus Apollo,
 Iudex ipse sui, totum se explorat ad unguem,
 Quid proceres, uaniq; ferat quid opinio uulgi
 Securus, mundi instar habens, teres atq; rotundus.
 Externæ ne quid labis per læuia fidat.
 Ille dies quàm longus erit sub sydere Cancrī,
 Quantaq; nox tropico se porrigit in Capricorno,
 Cogitat: & iusto trutinæ se examine pensat,
 Nequid hiet, nequid protuberet: angulus æquis
 Partibus ut coëat: nil ut deliret amissis.
 Sit solidum quodcunq; subest: nec inania subius
 Indicet admotus digitis pellentibus ictus.
 Non prius in dulcem declinat lumina somnum,
 Omnia quàm longi reputauerit acta diei,
 Quæ prætergressus, quid gestum in tempore, quid non:
 Cur isti factò decus absuit, aut ratio illi:
 Quid mihi præteritum, cur hæc sententia sedit,
 Quam melius mutare fuit: miseratus egentem
 Cur aliquem fracta per fensi mente dolorem:
 Quid uolui, quòd nolle bonum foret: utile honesto
 Cur malus antetuli, num dicto aut deniq; uultu
 Perstrictus quidquam: cur me natura magis, quàm
 Disciplina trahit. Sic dicta & facta per omnia
 Ingrediens, ortoq; à uestpere cuncta reuoluens,
 Offensus prauis, dat palmam & præmia rectis.

Aufonii Næi uai ðv. woda yegindv.

EDYLLIVM II.

Est & Non cuncti monosyllaba nota frequentant:
 His demptis nihil est hominum quod sermo uoluet.

Omnia

Omnia in his, & ab his sunt omnia, siue negoti,
 Siue otii quicquam est, seu turbæ, siue quietis.
 Alterutro pariter nonnunquam, sepe seorsis
 Obsistunt dubijs, ut mores ingeniumq;
 Vel faciles uel difficiles contentio nacta est.
 Si consentitur, mora nulla interuenit, Est, Est.
 Sin controuersum, dissensio subijciat, Non:
 Hinc fora dissultant clamoribus, hinc furiosi
 Iurgia sunt circi, cuneati hinc læta theatri
 Seditio, & tales agitatur quoq; curia lites.
 Coniugia & nati cum patribus, ista quietis
 Verba serunt studijs salua pietate loquentes.
 Hinc etiam placitis schola consona disciplinis,
 Dogmaticas agitatur placido certamine lites.
 Hinc omnis certat dialectica turba sophorum,
 Est lux, est ne dies ergo non conuenit istuc:
 Nam facibus multis, aut fulguribus quoties lux
 Est nocturna homini, non est lux ista diei.
 Est & non igitur quoties lucem esse fatendum est
 Sed non esse diem mille hinc certamina surgunt.
 Hinc pauci, multi quoque talia commeditantes
 Murmure concluso rabiosa silentia rodunt.
 Qualis uita hominum duo quam monosyllaba uersant.

D. Aufonii Rosæ, EDYL. I3

Ver erat, & blando mordentia frigora sensu
 Spirabat croceo mane reuicta dies.
 Strictior Eoos præcesserat aura iugales
 Aestiferum suadens anticipare diem.
 Errabam riguis per quadrua compita in hortis,
 Maturo cupiens me uegetare die.

g

Vidi

Vidi concretas per gramina flexa pruinas
 Pendere, aut olerum stare cacuminibus,
 Caulibus & patulis teretes colludere guttas,
 Et cœlestis aquæ pondere tunc gravidas.
 Vidi Pæstano gaudere rosaria cultu,
 Ex oriente nouo roscida lucifero.
 Rara pruinosis canebat gemma frutetis
 Ad primi radios interitura die.
 Ambigeres, raperet ne rosis aurora ruborem,
 An daret, & flores tingeret orta dies.
 Ros unus, color unus, & unum mane: duorum
 Syderis & floris, nam domina una Venus.
 Forsan & unus odor: sed celsior ille per auras
 Diffatur, spirat proximus iste magis.
 Communis Paphie dea syderis & dea floris
 Præcipit unius nuricis esse habitum.
 Momentum intereat, quo se nascentia florum
 Germina comparibus diuiderent spatijs.
 Hæc uiret angusto foliorum tecta galero:
 Hanc tenui folio purpura rubra notat.
 Hæc aperit primi fastigia celsa obelisci,
 Mucronem absoluens purpurei capitjs:
 Vertice collectos illa exinuabat amictus,
 Iam meditans folijs se numerare suis:
 Nec mora, ridentis calathi patefecit honorem,
 Prodens inclusæ semina densa croci.
 Hæc modo quæ toto rutilauerat igne comarum,
 Pallida collapsis deseritur folijs.
 Mirabar celerem fugitiuæ etate rapinam,
 Et dum nascuntur, consenuisse rosas.
 Ecce & defluxit rutili coma Punica floris,

Dura

Dum loquor, & tellus tecta rubore micat.
 Tot species, tantosq; ortus, uariosq; nouatus
 Vna dies aperit, conficit una dies.
 Conquerimur natura breuis, quod gratia florum est:
 Ostentata oculis illico dona rapis.
 Quam longa una dies, etas tam longa rosarum,
 Quas pubescentis iuncta senecta premit,
 Quam modò nascentem rutilus conspexit Eois,
 Hanc rediens sero uespere uidit animum.
 Sed bene quod paucis licet interitura diebus
 Succedens æuam prorogat ipsa suam.
 Collige uirgo rosas dum flos nouus, & noua pubes:
 Et memor esto æuam sic properare tuam.

Ausonii de uita humana. EDYL. 14

Quod uitæ sectabor iter? si plena tumultu
 Sunt foras: si curis domus anxia: si peregrinos
 Cura domus sequitur: mercantem si noua semper
 Damna manent: cessare uetat si turpis egestas:
 Si uexat labor agricolam, mare naufragus horror
 Infamat, pœnæq; graues in cœlibe uita,
 Et grauior cautis custodia uana maritis?
 Sanguineum si Martis opus: si turpia lucra
 Fenoris, & uelox inopes usura trucidat?
 Omne æuam curæ, cunctis sua displicet etas:
 Sensus abest paruis lactentibus, & puerorum
 Dura rudimenta, & iuuenum temeraria pubes.
 Afflicta fortuna uiros per bella, per æquor,
 Irasq; insidiasq; catenatosq; labores
 *Mutandos semper grauioribus. ipsa senectus
 Expectata diu, uotisq; optata malignis

*Mutand.

g 2

Obijcit

Obijcit innumeris corpus lacerabile morbis.
 Spernimus in commune omnes presentia: quosdam
 Constat nolle deos fieri: luxurna reclamant,
 Quo uitam dedit æternam? cur mortis adempta est
 Conditio? sic Caucaſea ſub rupe Prometheus
 Teſtatur Saturnigenam, nec nomine ceſſat
 Incuſare Iouem, data ſit quòd uita perennis.
 Reſpice & ad cultus animi: ſic nempe pudicum
 Perdidit Hippolytum non felix cura pudoris.
 At contrà illecebris maculoſam ducere uitam
 Quem iuuat, aſpiciat pœnas & crimina regum,
 Tercos inceſti, uel mollis Sardanapali.
 Perfidiam uitare monent tria Punica bella:
 Sed prohibet ſeruare fidem deleta Saguntos.
 Viue, & amicitias ſemper cole: crimen ob iſtud
 Pythagoreorum periit ſchola docta ſophorum.
 Hoc metuens igitur nullas cole: crimen ob iſtud
 Timon Palladij olim lapidatus Athenis.
 Diſidet ambiguis ſemper mens obuia uotis:
 Nec uoliſſe homini ſatis eſt, optata recuſat.
 Eſſe in honore placet, mox poenitet: & dominari
 Ut poſſint, ſeruire uolunt: idem auctus honore
 Inuidiæ obijcitur, perniox eſt cura diſertis:
 Sed rudis ornatu uite caret, eſto patronus,
 Et defende reos: ſed gratia rara clientis.
 Eſto cliens: grauis imperij perſona patroni.
 Exercent hunc uota patrum, mox aſpera curis
 Sollicitudo ſubit: contemnuntur orba ſenectus,
 Et captatoris præda eſt heredis egenus.
 Vitam parcus agas, auidi lacerabere famæ:
 Et largitorem grauius cenſura notabit.

Cuncta

Cuncta tibi aduerſis contraria caſibus. Ergo
 Optima Graiorum ſententia, quippe homini aiunt
 Non naſci eſſe bonum, natum aut citò morte potiri.

Auſonius Symmacho ſalutem.

LATEBAT inter nugas meas libellus ignobilis,
 utinamq; latuiſſet, neque indicio ſuo, tanquam ſorex
 periret. Hunc ego cùm uelut gallinaceus Euclyonis
 ſitu chartei pulueris eruiſſem, excuſſum relegi: atque
 ut auidus foenerator, improbum nummum malui
 occupare quàm condere. Dein cogitans mecum non
 illud Carullianum, Cui dono lepidum nouum libel-
 lum: ſed ^{in uero rego} diu quaſiui. Tu enim occurriſti,
 quem ego, ſi mihi potetas ſit ex omnibus deligendi
 vnum, ſemper elegerim. Miſi itaq; ad te friuola ger-
 ris Siculis uaniora, ut cùm agis nihil, hæc legas: & ne
 nihil agas, defendas. Igitur iſte nugator libellus iam
 diu ſecreta quidem, ſed vulgi lectione laceratus, per-
 tinent tandem in manus tuas. Quem tu aut ut Aeſcu-
 lapius redintegris ad uitam, aut ut Plato, iuuante
 Vulcano, liberabis infamia, ſi peruenire non debet ad
 famam. Fuit autem ineptioſæ huius iſta materia. In
 expeditione (quod tempus, ut ſcis, licentiæ militaris
 eſt) ſuper menſam meam facta eſt inuitatio, non illa
 de ludibrii conuiuio, ut Græco more biberetur, ſed
 illa de Flacci Ecloga, in qua propter mediam noctem,
 & nouam lunam, & Murenæ auguratum, ternos ter-
 cyathos attonitus petit uates. Hunc loco de ternario
 numero illico noſtra illa poetica ſcabies cœpit excal-
 pere: cuius morbi quoniam facile contagiū eſt, uti-
 nam ad te quoque prurigo commigret, & fueo tuæ
 * emédationis adiecto impingas ſpongiam, quæ imper
 * condemna
 ſectum opus equi male ſpūmantis abſoluat. Ac ne me tionis
 g 3 glor

gloriosum neges, coeptos inter prandendum versiculos ante cœnæ tempus absolui: hoc est, dum bibo, & paulo ante quàm biberem. Sit ergo examen pro materia & tempore. Sed tu quoque hoc ipsum paulò hilarior & dilutior lege: namque iniurium est de poëta male sobrio lectorem abstemium iudicare. Neque me fallit, fore aliquem, qui hunc iocum nostrum acutis naribus & caperata fronte condemnet, negetque me omnia, quæ ad ternarium, & nouenarium numeros pertinent, attigisse: quem ego verum dicere fatebor, iuste negabo. Quippe si bonus est, quæ omisi, nò oblita mihi, sed præterita existimet. dehinc qualiscunque est, cogiter secum, quàm multa de his non reperisset, si ipse quæsisset. sciat etiam me nec omnibus erutis vsurum, & quibusdam oblati ab usum. Quàm multa enim de ternario sciens neglexi, tempora & personas, genera & gradus, nouem naturalia metra cum trimetris, totam grammaticam & musicam: librosque medicinos, ter maximum Hermem, & amatorem primum philosophiæ, Varronisque numeros, & quicquid prophanum vulgus non ignorat. Postremò, quod facile est, cum ipse multa inuenerit, comparet se atque me, occupatum cum ocioso, pransum cum abstemio, iocum & ludum meum, diligentiam & calumniam suam. Alius enim alio plura inuenire potest: nemo omnia. Quòd si alicui & obscurus videbor, apud eum me sic tuebere. Primum eiusmodi *edyllia nisi vel obscura sint, nihil futura: deinde numerorum naturam non esse scripturam, vt sine nodo sint. Postremò si etiam tibi obscurus fuero, cui nihil neque neglectum est, neque non intellectum, tum verò ego beatus, quod affectavi, assequar, me vt requiras, me desyderes, de me cogites. Vale.

*edyllia.

Grip

Griphus, Ternarii numeri. EDXL. 15.

Ter bibe, uel toties ternos, sic mystica lex est:
Vel tria potanti, uel ter tria multiplicanti.
Imparibus nouies ternis contexere cubum.
Iuris idem tribus est, quod ter tribus. omnia in istis.
Forma honuris cepti, pleni que exactio partus:
Quemque nouem nouies fati tenet ultima finis.
Tres Ope progeniti fratres, tres ordine Parca.
Vesta, Ceres, Iuno sexus muliebres sorores.
Inde trisulca Iouis sunt fulmina, Cerberus inde,
Inde Tridens: triplexque Helenes cum fratribus ouum.
Ter noua Nestoreos impleuit purpura fusos,
Et toties trino cornix uiuacior auro.
Quam nouies terni *glomerantes secula tractus
Vincunt acripedes ter terno Nestore cerui. *glomerantē
Tres quorum aetates superat Phoebus oscen,
Quem nouies senior Gangeticus anteit ales,
Ales Cinnamomeo radiatus tempora nido.
Tergemina est Hecate, tria uirginis ora Diane.
Tres Charites, tria Fata, triplex uox, trina elementa.
Tres in Trinacria Sirenes: et omnia trina.
Tres uolucres, tres semideæ, tres semipuelle.
Ter tribus ad palmam iusse certare canentis,
Ore, manu, flatu: buxo, fide, uoce canentes.
Tres sophiæ partes, tria Punica bella, trimestres
Annorum cœlique uices, noctisque per umbram
Tergemini uigiles: ter clara instantis eoi
Signa canit serus deprensio Marte satelles.
Et qui conceptus triplicata uespere noctis,
Iussa quater ternis suspendit opima trophæis.
Et lyrici uates numero sunt Anemosynarum,

g 4

Tris

Tris solas quondam tenuit quas dextera Phoebi.
 *Sacrauit *Sed Sicyon toties terras ex are sacrauit
 toties ternas Relligione patrum, qui sex* perijisse timebant.
 ex are Cy- Trina Terentino celebrata trinoctia ludo:
 theron Qualia bis genito Thebis Trieterica Baccho.
 *spreuisse Tris primas Thracum pugnas tribus ordine *fells,
 *bellis *Iuniade* patri inferias misere* sepulto.
 *Iuliade Ille etiam thalamos per trina enigmata querens,
 *patrio Qui bipes, & quadrupes foret, & tripes, omnia solus,
 *sepulchro Terruit Aoniam uolucris, leo, uirgo triformis
 Sphinx, uolucris pennis, pedibus fera, fronte puella:
 Trina in Tarpeio fulgent consortia templo,
 Humina efficiunt habitacula tergenus artes,
 locat Parietibus qui saxa locant, qui culmine tigna,
 comit Et qui supremo fucat tectoria cultu.
 Hinc Bromij quadrantal, & hinc Sicana medimna.
 Hoc tribus, hoc geminis tribus explicat usus agendi.
 In Physicis tria prima, Deus, mundus, data forma.
 Tergenus omnigenum, genitor, genitrix, generatum.
 regula Per trinas species trigonorum linea currit,
 Aquilatus, uel crure pari, uel in omnibus impar.
 Tris coit in partes numerus perfectus, ut idem
 *Congreget *Cum grege ter trino per ter tria dissoluiatur.
 & terno *Tris primus par impar habet, mediumq; sed ipse
 *Tres *Qui medius, quinq; & septem quoq; diuidit unus.
 *Ut tris sic Et numero in toto positus sub acumine centri,
 quinque Distinguit solidos cubo percunte trientes,
 Aequipares dirimens partes ex impare terno:
 Et paribus triplex medium cum quattuor, & sex,
 Bisq; quaternorum secernitur omphalos idem.
 Ius triplex, tabulae quod ter sanxere quaternae,
 Sacrum

Sacrum, priuatum, & populi commune quod usqua est.
 Interdictorum trinum genus: unde repulsus
 Vi fuero, aut Virobi fuerit, Quorūque bonorum.
 Triplex libertas, capitisq; minutio triplex.
 Trinum dicendi genus est, sublime, modestum,
 Et tenui filo, triplex quoq; forma medendi,
 Quae logos, aut metodos, cuiq; experientia nomen.
 Et medicina triplex, seruare, cauere, mederi.
 Tres oratorum cultus, regnata colosso
 Quem Rhodos, Aethae quem dilexistis Aethene,
 Et quem de scenis tetrica ad subsellia traxit
 Prosa Asia in causis numeros imitata chororum.
 Orpheus in tripodes quia sunt tria, terra, aqua, flammae.
 Triplex syderibus positus, distantia, forma,
 Et modus: & genitrix modulorum musica triplex,
 Mixta libris, secreta astris, uulgata theatris.
 Martia Roma triplex, equitatu, plebe, senatu.
 Hoc numero tribus, & sacro de monte Tribuni.
 Tres equitum turmae, tria nomina nobiliorum.
 Nomina sunt chordis tria, sunt tria nomina mensi.
 Geryones* triplex, triplex compago Chimerae. *triplices
 Scylla triplex* commixta tribus, cane, uirgine, pisce. *commissa
 Gorgones, Harpyiaeq; & Erinnyes agmine terno.
 Atq; trifidica nomen commune Sibyllae,
 Quarum tergemini fatalia carmina libri,
 Quos terquinorum seruat cultura uirorum.
 Ter bibe, tris numerus super omnia, ter Deus unus.
 Hic quoq; ne ludus numero transcurrat inerti,
 Ter decies ternos habeat, deciesq; nouenos.

Ausonius Pacato Proconsuli.

S c r o mihi apud alios pro laboris modulo laudem non posse procedere, quam tamen si tu induleris (vt ait Afranius in Thaidem) maiorem laudem quam laborem inuenio. Quæ lecturus es, Monosyllaba sunt, quasi quædam puncta sermonum: in quibus nullus facundia locus est, sensuum nulla conceptio, propositio, redditio, conclusio, aliaq; sophistica, quæ in vno versu esse non possunt, sed coherent ita, vt circuli catenarum separati. Et simul ludicrum opusculum texui, ordiri maiuscula solitus: sed in tenui labor, at non tenuis gloria, si probantur, tu facies vt sint aliquid. Nam sine te Monosyllaba erunt, vel si quid minus. In quibus ego, quod ad vsu pertinet, lusu quod ad molestiam, laboravi. Libello Technopægnii nomen dedi: ne aut ludum laboranti, aut artem crederes defuisse ludenti.

Ausonius Paulino suo.

M i s i ad te Technopægnion inertis otii mei inutile opusculum. Versiculi sunt monosyllabis cepti, & monosyllabis terminati. Nec hic modò stetit scrupèa difficultas, sed accessit ad miseriam cogitadi, vt idem monosyllabum, quod esset finis extremi versus, principium fieret insequentis. Dic ergo, & d mora, d pœna, rem vanâ, quippe cura exigua est. Et fastiditur inconnexa, & implicatur, cum sit aliquid nihili, vel deprehenditur. Laboravi tamen vt haberet aut historicon quippiam, aut dialecticon. Nam poëticam vel sophisticam leuitatem necessitas obseruationis exclusit. Ad summam, non est quod mireris, sed paucis literis additis, est cuius misereris, neq; amulari velis: & si huc quoque descenderis, maiorem molestiam capias ingeni & facundia detrimento, quam oblectationem imitationis affectu.

D. An

D. Ausonii Monosyllaba.

EDYLLIVM 16

Res hominum fragiles alit, & regit, & perimit fors.
 Fors dubia, æternumq; labans, quam blanda fouet spes.
 Spes nullo finita æuo, cui terminus est mors.
 Mors auida inferna mergit caligine quam nox.
 Nox obitura uicem, remeauerit aurea cum lux.
 Lux dono concessa deum, cui præuius est sol.
 Sol cui nec furto Veneris latet armipotens Mars.
 Mars nullo de patre satius, quem Thressa colit gens.
 Gens infrena uirum, quibus in scelus omne ruit fas.
 Fas hominem mactare sacris: ferus iste loci mos.
 Mos ferus audacis populi, quem nulla tenet lex.
 Lex naturali quam condidit imperio ius.
 Ius genium pietate hominum, ius certa dei mens.
 Mens quæ celesti sensu rigat emeritum cor.
 Cor uegetum mundi instar habens, animæ uigor ac uis.

Vis tamen hic nulla est, uerum est iocus, & nihili res.

Prefatio quantum ad hæc Monosyllaborum genera.

V t in uetere uerbo est, Sequitur uer hyemem: ubi iam similitum nugarum subtexo nequitiam, & hi uersiculi monosyllabis terminantur, exordio tamen libero, quanquam sine legitimo. Sed laboravi, vt quantum posset uideri apud aures indulgentissimas, absurda concineret, insulsa resiperent, hiulcula congrueret, deniq; haberent & amara dulcedinè, & inamoena uenerem, & aspera lenitatem. Quæ quidè omnia quoniam insua uis materia deueniunt, lectio benigna conciliet. Tu quoq; mihi tua crede securior, quippe meliora. Sed, vt quod per adagionem cœpimus, pro uerbio finiamus, Mutuum muli scabant.

Versus

* scalpant.

Scal.
in uetere

2. Rhetorica
coherens,

2. si quid sit aliquid
monosyllabis
puncta 2. nihil
est

2. uirum
dys, qd.

2. qd. dicit
enigmati
quidam
uictoribus

Scrupos appo
lucis

2. uict.
didaktikon

s. b. u. a.

2. figura, est
sunt ista
dy rotunda.

2. uictoribus
v. c.

2. uictoribus
v. c.
2. uictoribus
v. c.

Versus monosyllabis terminati,
exordio libero.

v. c. Aemula dijs, naturæ imitatrix ^{nihil no paries et officijs} omniparens
 * ludus meus Pacato ut studeat * labor hic meus esto operi *ars*
 2. TEXVII Arctæ, in amœna licet, nec congrua carminibus *dux*
 in 7. Tees no pag, iudice sub tanto fandi tamen accipiet *lex*
 in 7. scripto, Quippe & ridiculis data gloria, ni prohibet *ius*
 Partes humani corporis. *fore.*
 Indicat in pueris septennia prima nouus *dens.*
 etatis a. 14. Pubentes annos robustior anticipat *uox.*
 2. carne Inuicta & uentis & solibus est hominum *frons.*
 Et durum nerui cum uiscere consociant *os.*
 Palpitat irrequies, uegetum, teres, acre, calens *cor.*
 Vnde uigent sensus, dominatrix quos uegetat *mens.*
 Atq; in uerba refert modulata lege loquax *os.*
 Quam ualidum est, hominis quota portio, ceruleum *fels*
 Quam tenue, & molem quantam fert corpoream *cruis*
 Pondere sub quanto nostrum moderatur iter *pes*
 Inconnexa.
 intolerabili) nihil e qua
 femina dicit
 coniugijs Sape in *coniugibus fit noxia, si nimia est **dos.*
 * uox Sexus uterq; potens, sed præualet imperio *mas.*
 Qui recte faciet, non qui dominatur, erit *rex.*
 Vexat amicitias, & fœdera dissociat *lis.*
 Dimiduo facti
 qui modo caput
 subit
 Incipe quicquid agas, pro toto est prima operis *pars.*
 Insinuat celo, dijsq; inserit emeritos *laus.*
 Et disciplinis conferta est, & uitijs *urbs.*
 * Omnibus * Urbibus in tutis munitior urbibus est ** arx.*
 * rex Auro magnus honos, auri pretium tamen est *es.*
 Longa dies operosa uiro, sed temperies *nox.*
 Qua caret Aethiopum plaga, per uigil, irrequies *gens.*
 v. c. manet Semper ubi æterna uertigine clara nitet *lux.*
 alio V *Dij*

Dii monosyllabi.

Sunt & cælicolûm monosyllaba prima deûm *Fas.*
 Quæ Themis est Graijs: post hanc Rhea, qua
 Latijs *Ops.*
 Tum Iouis & Consi germanus Tartareus *Dis. Plato*
 Et soror & coniunx fratris, regina deûm *Vis. vs. vsq. Cælestis*
 Et qui quadriungo curru pater inuehitur *Sol. vis magna subdit.*
 Quiq; truces belli motus ciet armipotens *Mars, Jura,*
 Quem nunquam pietas, nunquam bona sollicitat *Pax.*
 Nec cultor nemorum reticebere Mænalide *Pan.*
 Nec Genius domuum Larunda progenitus *Lar. que alio nomine la*
 Fluminibusq; Italis præpollens sulphureus *na, dicit, et multa*
 Quæq; piat diuum periuria nocticolor *Nar. sulphurea Nar*
 Veluoliq; maris constrator Leuconotos *Styx. ab aqua, vsq.*
 Et nunquam in dubijs hominum bona destituens *Libs. lego, homine,*
subul. Nec sps des
tituat.

Cibi.

Nec nostros reticebo cibos, quos priscus habet *mos:*
 Irritamentum quibus additur æquoreum *sal.*
 Olim communis pecori cibus atq; homini *glans,*
 Antè equidem campis quam spica suppeteret *frux. que spica transcrit,*
 Mox ador atq; adoris de polline pultificum *far,*
 Instruxit mensas quo quondam Romulidum *plebs. unde Pulmostrum*
 Hinc cibus, hinc potus, cum dilueretur aqua *puls.*
 Est inter fruges morsu piper æquiparans *gith*
 Et Pelusiaco de semine plana, teres, *lens. Virg. 1. Georg.*
 Et duplici defensa putamur quinquegenus *nux.*
 Quodq; cibo, & potu placium labor acer apum, *mel. Hydromeli, et*
 Naturæ liquor iste nouæ, cui summa natat *flex. oximeli,*
 Historiæ & fabulæ. *Cur flex in imo substat ony, nisi malis*
 Solamen tibi Phœbe nouum dedit Oebalius *vid. Macrobo. 7. Saturn.*
 flos.
 Flore

Rudius, sive n. Cic. Rudis plur. Mela, Rudia, Plin. Nub.
 Apuleius Enchiridion, Mominth. AVSONIA Alstonu celo, ut
 A Strabo li. 10. de Aegyptu, ut ob
 v. c. Vnde Rudinus ait. Diuum domus altisonum celo, que
 C. P. * addidit en Et cuius de more, quod * adstruit, * inde suam fructu, do, do
 Max. do suam Aut de fronde loquens cur dicit Populea * frus frons.
 Velle. * alias unde Sed quo progredior? que finis? quis modus? * calce mta.
 de Apo. * Pacate Indulge * Pauline, bonus, dactus, facilis uir.
 cop. Endo. * quid. Totum opus hoc sparsum crinis uelut Antiphile. * Pax
 sua do, * quid. Totum opus hoc sparsum crinis uelut Antiphile. * Pax
 Carif. Frus, qui fradis. Tereb. thymus, de Aegyptu, Capite, p. 1. 1. 1.
 quod sic ab Ennio est de, Quod sequitur per Ausoniana repe. p. 1. 1. 1.
 climata Annal. li. 7. rit Mar. plus extat & in pat. R. 1. 1. 1.
 Rursus frades, no, Frades, n. exemplari. p. 1. 1. 1.

De literis Monosyllabis Græcis ac Latinis.

D v x elementorum studijs uiget in Latijs	A
Et suprema notis ascribitur Argolicis	Ω
Hæc quod Acolidum, quodq; ualet hoc latiar	E
Præsto quod E Latium semper breue Dorica uox	E
Hoc tereti argutoq; sono legat Attica gens	O
Ω quod & Y Græcum compensat Romula uox	O
Littera sum iota similis, uox plena, iubens,	I
Cecropijs ignota notis, furiale sonans,	V
Pythagoræ biuium ramis pateo ambiguus	Y
* conspicior Vocibus in Græcis nunquam ultima * comperior	M
Zeta tacens, si surgat, erit nota, que legitur	N
Meandrum flexusq; uagos mutata uagor	ξ
Diuiduum Betæ monosyllabon Italicum	B
Non formam aut uocem Deltæ gero Romuleum	D
Hostilis quæ forma iugi est hanc efficiet	Π
Ausonium si P scribas, ero Cecropium	P
Et Rho quod Græco mutabitur in Latium	P
Malus ut antennam fert uertice, sic ego sum	T
Spiritus hic status tenuissima uiuificans	H
	Hæc

EDYLLIVM XVI.

Hæc tribus in Latio tantum addit nominibus K
 Præualuit postquam, Gamme uice functa prius C
 Adq; alium pro se titulo replicata dedit C
 An si cincta duabus erit cum Iota leges O
 In Latio numerus denarius Argolicum X
 Hæc gruis effigies Palamedica porrigitur O
 Cappa fuit quondam Bæotia, nunc Latium K
 Furca tricornigera specie pene ultima sum Y

Ausonius Paulo. S.

PERLEGE hoc etiam, si operæ est, friuolum & nullius pretii opusculum, quod nec labor excudit, nec cura limauit, sine ingenii acumene, & moræ maturitate. Centonem vocant, qui primi hac concinnatione inserunt. Solæ memoriæ negotium sparsa colligere, & integrare lacerata: quod ridere magis, quam laudare possis. Pro quo, si per sigillaria in auctione uaniret, neque Afranius nauici daret, nec Stichum suum Plautus offerret. Piget enim Virgiliani carminis dignitatē tam ioculari debonestasse materia. Sed quid facerem? iussum erat. Quodq; est potentissimum imperandi genus, rogabat qui iubere poterat, imperator Valentinianus, vir meo iudicio eruditus, qui nuptias quondam eiusmodi ludo descriperat, aptis equidem versibus & compositione festiua. Experiri deinde uolens quantum nostra contentione præcelleret, simile nos de eodem concinnare præcepit. Quam scrupulosum hoc mihi fuerit intellige, neq; anteferri uolebam, neque posthaberi, cum aliorum quoq; iudicio detegenda esset adulatio* inepta, si cederem; insolentia, si ut æmulus eminerem. Suscepi igitur similis reculanti, feliciterq; & obnoxius gratiam tenui, nec victor offendi. Hoc die vno & addita lucubratione h prop

* ineptia Mariang.

properatum modò inter liturarios meos cum reperissem, tanta mihi candoris tui & amoris fiducia est, vt seueritati tuæ nec ridenda subtraherem. Accipe igitur opusculum de inconnexis continuum, de diuersis vnum, de seriis ludicrum, de alieno nostrum, ne in sacris & fabulis, aut Thyonianum mireris, aut Virbium, illum de Dionysio, hunc de Hippolyto reformatum. Et si pateris vt doceam, docendus ipse Cento quid sit, absoluã. Variis de locis, sensibusq; diuersis, quædam carminis structura solidatur, in vnum versum vt coëant aut cæsi duo, aut vnus & sequens cum medio. Nam duos iunctim locare ineptum est, & tres vna serie meræ nugæ. diffunditur autem per cæsuras omnes quas recipit versus Heroicus, conuenire vt possit, aut penthemimeris cum reliquo anapesto, aut trochaice cum posteriore segmento, aut septem semipedes cum anapestico chorico, aut post dactylum atque semipedem quicquid restat hexametro: simile vt dicas ludicro, quod Græci *δραματικόν* vocauerunt. Ofsicula ea sunt: ad summam quattuordecim figuras geometricas habent: sunt enim æquilatera, vel triquetra extentis lineis, aut rectis angulis vel obliquis. Isoscele ipsi vel isopleura vocant, orthogonia quoq; & scalena. Harum verticularum variis coagmentis simulantur species mille formarum, Elephantus belua, aut aper bestia, anser volans, & mirmillo in armis subsidens, venator & latrans canis, *turturis quin * & turrus, & cantharus, & alia huiusmodi innumerabilium figurarum, quæ alius alio scientius variegant. Sed peritorum concinnatio miraculum est, imperitorum iunctura ridiculum. Quo prædicto scies, quod ego posteriorem imitatus sum. Hoc ergo centonis opusculum, vt ille ludus tractatur pari modo, sensus diuersi vt congruant, adoptiua quæ sunt, vt cognata

gnata videantur, aliena ne interluceant, *accesita ne *arcesita vim redarguât, densa ne supra modum protuberent, huiusmodi ne pateant. Quæ si omnia ita tibi videbuntur, vt præceptum est, dices me composuisse Centonem: & quia sub imperatore meo tum merui, procedere mihi inter frequentes stipendium iubebis. Sin aliter, ære dirutum facies, vt cumulo carminis in fiscum suum redacto, redeant versus vnde venerunt. Vale.

D. Aufonii Cento nuptialis.

EDYL. 17

Accipite hæc animis, letasq; aduertite mentes
 Ambo animis, ambo insignes præstantibus armis:
 Ambo florentes, genus insuperabile bello,
 Tuq; prior: nam te maioribus ire per alium
 Auspicijs manifesta fides: quo iustior alter
 Nec pietate fuit, nec bello maior ex armis:
 Tuq; puerq; tuus, magna spes altera Romæ,
 Flos ueterum, uirtusq; uirum, mea maxima cura.
 Nomine auum referens, animo, manibusq; parentem.
 Non iniussa cano: sua cuiq; exorsa laborem
 Fortunamq; ferent: mihi iussa capeffere fas est.

Cœna nuptialis.

Expectata dies aderat, dignisq; hymenæis
 Mares atque uiri, iuuenesq; ante ora parentum
 Conueniunt, stratoq; super discumbitur ostro.
 Dant famuli manibus lymphas, onerantq; canistris
 Dona laboratæ Cereris, pinguisq; ferinæ.
 Viscera tosta ferunt: series longissima rerum.

h 2

Alit

Alituum pecudumq; genus, capreæq; sequaces
 Non absunt illis, nec oves hœdiq; petulci,
 Et genus aquoreum, damæ, ceruicq; fugaces.
 Ante oculos interq; manus sunt mita poma.
 Postquam exempta fames, & amor compressus edendi,
 Crateras magnos statuunt, bacchumq; ministrant.
 Sacra canunt, plaudunt, choreas & carmina dicunt.
 Necnon Threicius longa cum ueste sacerdos
 Obloquitur numeris septem discrimina uocum.
 At parte ex alia biforem dat tibia cantum.
 Omnibus una quies operum, cunctiq; relictis
 *lumina Consurgunt mensis, per limina *leta frequentes
 Discurrunt, uariantq; uices populusq; patresq;
 Matronæ, pueri, uocemq; per ampla uolitant
 Atria, dependent lychni laquearibus aureis.

Descriptio egredientis sponsæ.

Tandem progreditur Veneris iustissima cura,
 Iam matura uiro, iam plenis nubilis annis:
 Virginis os, habitumq; gerens, cui plurimus ignem
 Subiecit rubor, & calefacta per ora cucurrit,
 Intentos uoluens oculos, uritq; uidendo.
 Illam omnis tectis, agrisq; effusa iuuentus,
 Turbaq; miratur matrum: uestigia primi
 Alba pedis, dederatq; comam diffundere uentis:
 Fert picturatas auri sub tegmine uestes:
 Ornatus Argiue Helenæ: qualisq; uideri,
 Coelicolis & quanta solet Venus aurea contra,
 Talis erat species, talem se leta ferebat
 Ad soceros, solioq; alte subnixâ resedit.

Desc

Descriptio egredientis sponsi.

At parte ex alia foribus sese intulit altis
 Ora puer prima signans intonsa iuuenta,
 Pictus acu chlamydem auratam, quam plurima circum
 Purpura Mæandro duplici Melibœa cucurrit:
 Et tunicam molli mater quam neuerat auro:
 Os, humerosq; deo similis, lumenq; iuuentæ.
 Qualis ubi oceani perfusus lucifer unda
 Extulit os sacrum celo: sic ora ferebat,
 Sic oculos, cursuq; amens ad limina tendit.
 Illum turbat amor, figitq; in uirgine uultus.
 Oscula libauit, dextramq; amplexus inhæsit.

Oblatio munerum.

Incedunt pueri, pariterq; ante ora parentum
 Dona ferunt, pallam signis auroq; rigentem:
 Munera portantes, auriq; eborisq; talenta,
 Et fellam, & pictum croceo uelamen acantho.
 Ingens argentum mensis, colloq; monile
 Baacatum, & duplicem gemmis auroq; coronam.
 Olli serua datur, geminiq; sub ubere nati.
 Quattuor hic iuuenes, totidem innuptæq; puellæ:
 Omnibus in morem tonsa coma: pectore summo
 Flexilis obtorti per collum circulus auri.

Epithalamium utriusque.

Tum studio effusa matres ad limina ducunt.
 At chorus equalis, pueri innuptæq; puellæ
 Versibus incomptis ludunt, & carmina dicunt.
 O digno coniuncta uiro, gratissima coniunx
 Sis felix primos Lucinæ experta labores.

h 3

Et

Et mater: cape Mæonij carthesia Bacchi.
 Sparge marite nuces, cinge hæc altaria uitta,
 Flos ueterum, uirtusq; uirum: tibi ducitur uxor,
 Omnes ut tecum meritis pro talibus annos
 Exigat, & pulchra faciat te prole parentem.
 Fortunati ambo, si quid pia numina possunt.
 Viuite felices, dixerunt: currite sis
 Concordes stabili fatorum numine Parcæ.

Ingressus in cubiculum.

Postquam est in thalami pendentia pumice tecta
 Peruentum, licito tandem sermone fruuntur.
 Congressi iungunt dextras, stratisq; reponunt.
 At Cyiberea nouas artes, & pronuba Iuno
 Sollicitat, suadetq; ignota laceffere bella.
 Ille ubi complexu molli souet atq; repente
 Accepit solitam flammam, lectumq; iugalem:
 O uirgo noua mi facies gratissima coniunx,
 Venisti tandem mea sola & sera uoluptas.
 O dulcis coniunx, non hæc sine numine diuum
 Proueniunt: placido ne etiam pugnabis amoris?
 Talia dicentem iam dudum auersa tuctur,
 Cunctaturq; metu, telumq; instare tremiscii:
 Spemq; metumq; inter, funditq; has ore loquelas:
 Per te, per qui te talem genuere parentes,
 O formose puer noctem non amplius unam
 Hanc tu, oro, solare inopem, & miserere precantis.
 Succidimus: non lingua ualet, non corpore note
 Sufficiunt uires, nec uox aut uerba sequuntur.
 Ille autem, causas nequicquam nectis inanes:
 Præcipita tq; moras omncis, soluitq; pudorem.

Par

Parecbasis.

HACTENVS castis auribus audiendum myste-
 rium nuptiale ambitu loquendi & circuitione uelatii.
 Verum quoniam Fescenninos amat celebritas nu-
 ptialis, uerborumq; petulantiam notus uetere insti-
 tuto ludus admittit, cætera quoq; cubiculi & lectuli
 operta prodentur, ab eodem auctore collecta: ut bis
 erubescamus, qui & Virgil. faciamus impudentem.
 Vos, si placet, hinc iam legendi modum ponite: cætera
 curiosis relinquite.

Imminutio.

Postquam congressi sola sub nocte per umbram,
 Et mentem Venus ipsa dedit, noua prelia tentant.
 Tollit se arrectum, conantem plurima frustra,
 Occupat os faciemq; pedem pede feruidus urget.
 Perfidus alta petens, ramum qui ueste latebat,
 Sanguineis ebuli baccis minuoq; rubentem,
 Nudato capite, & pedibus per mutua nexis:
 Monstrum horrendum, informe, inges, cui lumen ademptum.
 Eripit à femore, & trepidanti feruidus instat.
 Est in secessu, tenuis quo semita ducit,
 Ignea rima mucans: exhalat opaca mephitim.
 Nulli fas casto sceleratum insistere limen.
 Hic specus horrendum, talis sese halitus atris
 Faucibus effundens nares contingit odore.
 Huc iuuenis nota fertur regione uiarum,
 Et super incumbens nodis, & cortice crudo
 Intorquet summis adnixus uiribus hastam.
 Hæsit, uirgineumq; alte bibit acta cruorem.
 Insonuere caue, gemitumq; dedere cauerne.
 Illa manu moriens telum trahit: ossa sed inter

b 4

Alt

Altius ad uiuum perſedit uulnere mucro:
 Ter ſeſe attollens cubitoꝝ; innixa leuauit:
 Ter reuoluta toro eſt, manet imperterritus ille:
 Nec mora, nec requies: clauumq; affixus & herens
 Nuſquam amittebat, oculosq; ſub aſtra tenebat.
 Itq; reditq; uiam toties, uteroq; recuſſo
 Tranſadigit coſtas, & pectine pulſat eburno.
 Iamq; fere ſpacio extremo feſſiq; ſub ipſam
 Finem aduentabant: tum creber anhelitus artus,
 Aridaq; ora quatit: ſudor fluit undiq; riuus:
 Labitur exanguis, diſtillat ab inguine uirus.

Contentus eſto Paule mi
 Laſciua Paule pagina.
 Ridere nil ultra expeto.

S E D cūm legeris, adefſto mihi aduerſum eos, qui
 (vt Iuuenalis ait) Curioſ ſimulant, & Bacchanalia ui-
 uunt, ne fortalſe mores meoſ ſpectent de carmine. La-
 ſciua eſt nobis pagina, uita proba, vt Plinius dicit. Me-
 minerint autem quippe eruditi probatiſſimo uiro
 Plinio in poëmati laſciuiam, in moribus conſtitiffe
 cenſuram: prurire opuſculum Sulpitii, nec frontem
 caperare. Eſſe Apuleium in uita philoſophum, in epi-
 grammatis amatorem, in præceptis omnibus extare
 ſeueritatē, in epistoſ ad Cerelliam ſubeſſe petulantiam.
 Platonis Sympoſion cōpoſita in Ephebo *Edyl-
 lia continere. Nam quid Anniani feſcenninoſ? quid
 antiquiſſimi poëtæ Liiu Erotopægnion libroſ lo-
 quar? Quid Enecum, quem Menander ſapientem
 uocauit? quid ipſum Menandrum? quid comicoſ
 omneſ? quibuſ ſeuera uita eſt, & læta materia. Quid
 etiam Parthenian dictum cauſa pudoriſ? qui octauo
 Aeneidoſ cūm deſcriberet coitum Veneriſ atque
 Vul

Ap Plin' q' hunc
 opuſculu' aſpiciat
 nōt' ignoro. cuiuſ
 Martialis ipſe eſt
 auſtor. lib. 1. ep. 5.

*Epyllia

Vulcani, *γλιοροσεμνίαν* decenter immiſcuit. Quid
 in tertio Georgicorum de ſummiſſiſ in gregem ma-
 ritiſ, nōne obſcœnam ſignificationem honeſta uer-
 borum translatione uelauit? Et ſi quid in noſtro loco
 aliquorum hominum ſeueritas veſtita condemnat, de
 Virgilio accerſitum ſciat. Igitur cui hic luduſ noſter
 non placet, ne legerit: aut cūm legerit, obliuiſcatur:
 aut nō oblituſ ignoſcat: etenim fabula de nuptiis eſt,
 & uelit nolit aliter hæc ſacra non conſtant.

Auſonii Pæonii Epistoſa-

R V M L I B E R.

*

Auſoniuſ Paulo ſuo S. E P I S T. I

T A N D E M eluſtati retinacula blanda morarum,
 Burdigalæ molleſ liquimus illecebras,
 Santonicamq; urbem uicino acceſſimus agro:
 Quod tibi ſi gratum eſt, optime Paule proba.
 Cornipedes rapiant impoſta petorita mule,
 Vel ciſio trijugi, ſi placet, inſilias:
 Vel celerem mannum, uel ruptum terga ueredum
 Conſcendat, propere dummodo iam ueniat.
 Inſtantis reuocant quia noſ ſolemnia Paſchæ,
 Libera nec nobiſ eſt mora deſidiæ.
 Perfer in excuſſu uel teriuga milia epodon,
 Vel falſas lites, quaſ ſchola ueſtra ſerit.
 *Nobiſcum inuenieſ nullas, quia liquimus, eia,
 Vale, ualere ſi uoleſ me, uel uola.

*Vetushabet
 exempl.
 Nobiſc. inu.
 multas, quia
 liquimus iſ-
 ſtic
 Nugarum ue
 teres cum ſa
 le reſliquiſ.

b 5

Auſo

Aufonius Paulo. EPIST. 2.

Si qua fides falsis unquam est adhibenda poetis,

Nec plasma semper allinunt,

Paule, camœnarum celeberrime Castaliarum

Alumne quondam, nunc pater,

Aut auus, aut proavis antiquior, ut fuit olim

Tartefiorum regulus:

Intemerata tibi mancant promissa memento.

Phœbus iubet uerum loqui.

Et si Pierias patitur lirare sorores,

Nunquam ipse torquet aulaca.

Te quoq; ne pigeat consponsi fœderis, & iam

Citus ueni remo, aut rota,

Aequoris undos, quâ multiplicata recursu

Garumna pontum prouocat:

Aut iteratarum quâ Glarea trita uiarum

Fert militarem ad Blauiam.

Nos etenim primis sanctum post Pascha diebus

Auenius agrum uifere.

Nam populi cœtus, & compita sordida rixis

Fastidientes, cernimus

*Augustas *Augustas feruere uias, & congrege uulgo

Nomen plateas perdere.

Turbida congestis referitur uocibus Echo,

Tene, feri, duc, da, caue.

Sus lutulenta fugit, rabidus canis impete seuo.

Et impares plaustro boues.

Nec prodest penetrare domus, & operta subire.

*septâ Per * tecta clamores meant.

Hec & quæ possunt placidos offendere mores,

Cogunt relinquere mœnia.

Dulcia

Dulcia secreti repetantur ut ocia ruris

Nugis amœna serijs,

Tempora disponas ubi tu tua, iusq; tuum sit

Vt nil agas, uel quod uoles.

Ad quæ si properas, tota cum merce tuarum

Veni camœnarum citus,

Dactylicos, elegos, choriambum carmen, epodos,

Socci & cothurni musicam,

Carpentis impone tuis: nam tota supellex

Vatum piorum chartea est.

Nobiscum inuenies catenoplia, si libet uti.

Non Poena, sed Græca fide.

Aufonius Paulo S. EPIST. 3

VERSUS meos utili & conscio sibi pudore celatos, carmine tuo & sermone præmissis dum putas elici, repressisti. Nam qui ipse facundus, & musicus, editioni alienæ prolestat, audaciam consilio quo suadet, exteret. Tegat oportet auditor doctrinam suam, qui uolet ad dicendū sollicitare trepidantē, nec emerita aduersum tyrūculos arma cōcutiat veterana calliditas. Sensit hoc Venus de pulchritudinis palma diu ambiguo ampliata iudicio: pudenter enim ut apud patrē velata certauerat, neque deterrebat æmulas ornatus æqualis. At postquam in pastoris examen deducta est lis dearum, qualis emerferat mari, aut cum Marte conuenerat, & consternauit arbitrum, & contendentium certamen oppressit. Ergo nisi Delirus tuus in re tenui non tenuiter laboratus, opuscula mea, quæ promi studueras, retardasset, iam dudū ego, ut palmes audacior, in hyernas adhuc auras improbum germen egissem, periculum iudicii grauis inconsulta festinatione subiturus. Denique dissonam, quem * Tolleno-

* Colono-

mon

mem

mē existimo propriè à philologis appellatū, ad creui
 vt iubebas recēti versū tuorū lectione, non ausus ea,
 quæ tibi iam cursim fuerant recitata, trāsmittere. Ete-
 nim hoc poposci, atq; id ego malui, tu vt tua culpa ad
 eundem lapidem bis offenderes. ego autem, quæcun-
 que fortuna esset, semel erubescerem. Vide mi Paule
 quàm ineptum lacefferis, in verbis rudem, in eloquē-
 do hiulcum, à propositis discrepantem in versibus cō-
 cinnationis expertem, in cauillando natura inuenustū
 nec arte conditum diluti salis, & fellis ignaui, nec de
 * comoëdis mīmo planipedem, nec de * comoëdiis hīstrionem. Ac
 nisi hæc à nobis missa ipse lecturus esses, etiam de pron-
 nuntiatione rideres: nunc cōmodiore fato sunt, quod
 licet apud nos genuina, apud te erunt adoptiua.

* comoëdis

*Vinum cum bijugo parabo plastro
 Primo tempore Santonos uehendum:
 Ouum tu quoq; passeris marini
 Quod nunc promus ait procul relictum
 In fundo patriæ Begeritanæ.*

Aufonius Pontio Paulino. EPIST. 4

*Condiderat iam solis equos Tartesia Calpe,
 Stridebatq; freto Titan insignis Ibero:
 Iam succedentes quatibat Luna iuuenas,
 Vinceret ut tenebras radijs, uelut emula fratris:
 Iam uolucres, hominumq; genus superabile curis
 Mulcebant placidi tranquilla obliuia somni.
 Transferant idus, medius suprema decembris
 Tempora uenturo properabat iungere Iano:
 Et nonas decimas ab se nox longa kalendas
 Iugiter acciri celebranda ad festa iubebat.*

Nescis

Nescis, puto, quod velim tot versibus dicere: me-
 dius fidius neque ipse bene intelligo: tamen suspicor:
 Iam prima nox erat ante diem nonum decimum ka-
 lendarum Ianuariarū, cum redditæ sunt mihi literæ
 tuæ oppido quàm literatæ: his longe iucundissimum
 poema subdideras, quod de tribus Suetonii libris,
 quos ille de regibus dedit, in epitomen cōegisti, tãta
 elegantia, solus vt mihi videre affecutus, quod con-
 tra rerum naturam est, breuitas vt obscura non esset.
 In his versibus ego ista cognoui.

*Europamq; Asiamq; duo uel maxima terræ
 Membra, quibus Libyam dubie Sallustius addit
 Europæ adiunctam, posuit cum tertia dici:
 Regnatas multis, quos fama obliterat, & quos
 Barbara Romanæ non tradunt nomina lingue,
 Illibantum, Numidarumq; Auelim, Parthumq; Vononem,
 Et Caranum, Pellea dedit qui nomina regum,
 Quicq; magos docuit mysteria uana * Necepsis,
 Et qui regnauit sine nomine mox Sesostris.*

* Necepsus

Hæc tu quàm perite & concinne, quàm modula-
 te & dulciter ita iuxta naturam Romanorum accen-
 tuum enuntiaſti, vt tamen ueris ac primigeniis uoci-
 bus sua fastigia non perirent. Iam quid de eloquentia
 dicam? liquidò adiurare possum, nullum tibi ad poë-
 ticam facundiam Romanæ iuuentutis æquari. Certe
 ita mihi uideris: si erro, pater sum, fer me, & noli exi-
 gere iudicium obſtante pietate. Verum cum piè dili-
 gam, ſyncerè ac ſeuere iudico. Affice me oro tali mu-
 nere frequenter, quo & oblector, & honoror. Accessit
 tibi ad artem poëticam mellea adulatio. * Quid enim
 aliud argunt,

* modulatio

Audi

Audax Icario qui fecit nomina ponto,
Et qui Chalcidicas moderate enauit ad arces:

nisi vt & vegetam & sublinem alacritatem tuam
temeritatem voces: me verò & consultum, & quem
filius debeat imitari, salutari prudentia præditum di-
cas? Quod equidem contra est: nam tu summa sic ap-
petis, vt non decidas: senectus mea satis habet, si confi-
stat. Hæc ad te breuiter, & ilico vespers illius secuto
mane dictaui. Ita enim tabellarius tuus, vt epistolam
referret, instabat. Nam si mihi otium fuerit oblecta-
bile, negotium erit ad te prolixius delirare, te vt eli-
ciam, mihi vt satisfaciam. Vale.

*cui Ad Vrsulum Grammaticum *cuius strenas Kalend.
Ian. ab Imperatore non datas reddi fecit EPIS. 5

*foret Primus iucundi *fuit hic tibi fructus honoris
Augustæ faustum munus habere manus.

Proximus ex longo gradus est, Questoris amici
Curam pro strenis excubuisse tuis.

Ergo interceptos regale numisma Philippos
Accipe tot numero, quot duo Geryones:

Quot terni bijuges, demptoq; iriente Camœne,
Quotq; super terram sydera Zodiaci:

Quot commissa uiris Romana, Albanâq; fata,
Quotq; doces horis, quotq; domi resides:

Ostia quot pro parte aperit stridenti circus,
Excepto, medium quod patet ad stadium:

Quot pedibus gradiuntur apes, & uersus Homeri:
Quot horis pelagus profluit, aut refluit:

Protulit in scenam quot dramata fabellarum,
Arcadiæ medio qui iacet in gremio:

Vel quot iuncturas geometrica forma fauorum

Confer

Conferit extremis omnibus & medijs.

Quot telios primus numerus solusq; probatur,

Quot par atque impar partibus æquiparat.

Bis ternos, & ter binos quia conferit unus,

Qui solus totidem congeminatus habet.

Quot faciunt iuncti subterq; supraq; locati,

Qui numerant Hyadas Pleiadasq; simul.

*

Vrsule collega nobilis Harmonio:

Harmonio, quem Claranus, quem Scaurus, & asper

Quem sibi conferret Varro, priorq; Crates:

Quiq; sacri lacerum collegit corpus Homeri,

Quiq; notas spurijis uersibus apposuit.

Cecropiæ commune decus, Latæq; camœnæ,

Solus qui Chium miscet, & Ammineum.

Ausonius Paulino S. P. D.

EPIST. 6

Paulino Ausonius, metrum sic suasit, ut esses

Tu prior, & nomen prægrederere meum:

Quamquam & fastorum titulo prior, & tua Romæ

Præcessit nostrum sella curulis ebur:

Et tunc iandudum tibi palma poetica pollet,

Lemnisco ornata est, quo mea palma caret.

Longæue tantum superamus honore senectæ.

Quid refert cornix non ideo ante cygnum.

Nec quia mille annos uiuit Gangeticus ales,

Vincit centum oculos regie pauo tuos.

Cedimus ingenio, quantum præcedimus auos:

Assurgit muse nostra camœna tuæ.

Viue, uale, & totidem uenturos congere Ianos,

Quot tuus aut noster conseruere patres.

Auson

Ausonius Paulino suo salutem dicit.

EPIST. 7

QVANTO me affecit beneficio non delata quidē,
sed suscepta querimonia mea, Paulini fili? veritus dis-
plicuisse oleum quod miseris, munus iterasti, addito
etiam Barcinonensis muricæ condimento cumulatius
præstitisti. Scis autē me id nomen muricæ, quod in vsu
vulgi est, nec solere, nec posse dicere, cum scientissimi
veterum, & Græca vocabula fastidientes, Latinum in
Gari appellatione non habeant. Sed quocunq; nomi-
ne loquar, liquor iste Sociorum vocatur. Vale.

*Iam patinas implebo meas, ut parcius ille
Maiorum mensis Apalaria succus inundet.*

Quid autē tam amabile, tamq; hospitale, quàm quod
tu vt me participes delicias tuas in ipsa primitiarum
nouitate defraudas? ô melle dulcius, ô gratiæ venu-
state festiuior, ô ab omnibus patrio stringende com-
plexu. Sed hæc atq; alia huiusmodi documenta libe-
ralis animi aliquis fortasse & aliquando, quanuis rari-
us, illud de epistolarum tuarum eruditione, de poë-
matis iucunditate, de inuentione & continuatione, in-
ro omnia, nulli vnquam imitabile futurum: & si fa-
teatur, imitandum. De quo opusculo, vt iubes, faciam.
Exquisitius vniuersa limabo, & quamuis per te ma-
nus summa contigerit, cælum superflue expolitionis
adhibebo, magis vt tibi paream, quàm vt perfectis
aliquid adiiciam. Interea tamē ne sine corollario poë-
tico tabellarius tuus rediret, paucis iâbicis præluden-
dum putauit, dum illud quod à me heroico metro de-
sideras, inchoatur. Isti tamen (ita te & Hesperium
saluos habeam) * quod ad spatium lucubratiunculæ
vnus effusi, quanquam * hæc ipsi de se probabunt, ta-
men nihil diligentæ vterioris habuerunt. Vale.

* quod spa-
tio

* hoc

Iambe

Iambe Parthis & Cydonum spiculis,
Iambe pinnis alitum uelocior,
Padi ruentis impetu torrentior,
Magna sonoræ grandinis ui densior,
Flammis corusci fulminis uibratior:
Iam nunc per auras Persei talaribus,
Petafoq; ditis Arcados uectus uola.
Si uera fama est, Hippocrene, quam pedis
Pulsu citatam cornipes sudit fremens.
Tu fonte in ipso procreatus Pegasi,
Primus nouorum metra iunxisti pedum,
Ilico musis concinentibus nouem
Cedem in draconis concitasti Delium.
Fer hanc salutem præpes & uolucripes
Paulini ad usq; moenia, Hebromanum loquor:
Et protinus iam si resumptis uiribus
Alacri refecti corporis motu uiget,
Saluere iussum mox repose mutuuum,
Nihil moreris, iamq; dum loquor, redi:
Imitatus illum stirpis auctorem tuæ,
Triplici furentem qui Chimæram incendio
Superuolauit tutus igne proximo.
Dic & ualere, dic auere te iubet
Amicus, & uicinus, & finitor tuus,
Honoris auctor, altor ingenij tui.
Dic & magister, dic parens, dic omnia
Blanda atque sancta charitatis nomina.
Aueq; dicto, dic uale, & actutum redi.
Quod si rogabit, quid super scriptis nouis
Maturus eui nec rudis dijudicem,
Nescire dices: sed paratum iam fore

i

Herod

Heroicorum uersuum plenum effedum:
 Cui subiugabo de molarum ambagibus,
 Qui machinali saxa uoluunt pondere
 Tripedes caballos, terga ruptos uerberere:
 His ut uebantur tres sodales nuntij.
 Fors & rogabit quos sodales dixeris
 Simul uenire, dic trinodem dactylum
 Vidi paratum crucianti canterio,
 Spondeus illi lentipes ibat comes.
 Paribus moratur qui locis cursum meum,
 Mibiq; similis, semper aduersus tamen,
 Nec par, nec impar, qui Trochæus dicitur.
 Hec fære cursim, nec moratus peruolas
 Aliquid reportans interim munusculi
 De largitate musici promptarij.

Ausonius Paulino suo.

EPIST. 8.

MULTAS & frequentes mihi gratiæ tuæ causas, &
 occasio subinde nata concinnat, & naturæ tuæ facili-
 tas benigna conciliat, Pauline fili. Nam quia nihil pos-
 scente me abnuis, magis acuis procaciam, quam re-
 tundis, ut nunc quoq; in causa Philonis procuratoris
 quondam mei experire. Qui apud Hebroranū con-
 ditis mercibus, quas per agros diuersos coëmit, con-
 cesso ab hominibus tuis usus hospitio immature peri-
 clitatur expelli. Quod nisi induleris rogante me, ut
 & mora habitandi ad commodum suum utatur, &
 nauis aliæ quauis nauis usque ad oppidum præbi-
 ta frugis aliquantulum nostræ aduehi possit, Luca-
 niacus ut inopia liberetur mature, tota illa familia
 hominis literati non ad Tullii Frumentariam, sed ad
 Curculionem Plauti pertinebit. Hoc quo facilius im-
 petra

petrare, aut quo maiorem uereris molestiam, si
 negares, concinnatam iambis signatamq; ad te epi-
 stolam misi, ne subornatum diceris tabellarium, si ad
 te sine signi fide ueniret. Signaui autem, non ut Plau-
 tus ait, per ceram & linum literasq; interpretes, sed
 per poeticum characterem magis notauimus, tan-
 quam signum impressum iudicares.

Philon, meis qui uillicatus prædijs,

Ut ipse uult epiropos:

(Nam gloriosum Græculus nomen putat,

Quod sermo fucat Doricus)

Suis querelis asserit nostras preces,

Quas ipse lentus prosequor.

Videbis istum, qualis astet comminus,

Imago fortune suæ:

Canus, comosus, hispidus, trux artibus,

Terentianus Phormio:

Horrens capillis ut marinus asperis

Echinus, aut uersus mei.

Hic saepe falsus mesibus uegrandibus

Nomen perosus uillici

Semente sera, siue multum præcoqua,

Et syderali inficitia,

Cælum laceffens, seq; culpæ subtrahens,

Reos peregit celites:

Non cultor instans, non orator gnarus est,

Promusq; quam condus magis,

Terram infidellem nec seracem criminans

Negotiari maluit.

Mercatur rem quoquo foro uenialium:

Mutuatur ad Græcam fidem,

Sapiensq; supra Græciæ septem uiros
 Octauus accessit sophos.
 Et nunc parauit caseo triticum & sale,
 Nouusq; pollet emporus.
 Adit inquilinos, rura, uicos, oppida,
 Soli & sali commercio.
 Acatis, phaselis, lintribus, stlatis, rate,
 Tarnim & Garumnam permeat:
 Ac lucra damnis, damna mutans fraudibus,
 Se ditat, & me pauperat.
 Is nunc ad usque uestus Hebromanum tuam,
 Seden locauit mercibus.

Defyderantur
 hic aliquot
 versus.

Vt inde nauo deuehat.

Nostros in usus ut refert.
 Hunc ergo paucis ne graueris hospitem:

Adiutus ut mox nauis auxilio tuæ
 Ad usq; portus oppidi
 Iam iam Perusina & Saguntina fame
 Lucaniacum liberet.
 Hoc si impetratum munus abs te accepero,
 Prior colere, quam Ceres,

*Medon Triptolemon olim, siue *Medem, quem uocant:
 Aut Tullianum Buzygen,
 Tuo locabo postferendos nomini.
 Nam munus hoc fiet tuum.

Aufonius Paulino. EPIST. 9

Proxima, quæ nostræ fuerat querimonia chartæ,
 Credideram, quòd te Pauline inflectere posses.

Elic

Eliceretq; *tuam blanda obiurgatio *uocem:
 Sed tu iuratis uelut alta silentia sacris
 Deuotus teneas, perstas in lege tacendi.
 Non licet: an ne pudet, si quis tibi iure paterno
 Vinat amicus adhuc, maneatq; obnoxius herese?
 Ignauos agitet talis timor, at tibi nullus
 Sit metus, & morem misse acceptæq; salutis
 Audacter retine: uel si tibi proditor instat,
 Aut questoris grauior censura timetur,
 Occurre ingenio, quo sepe occulta teguntur.
 Threicij quondam quam seu licentia regis
 Fecerat elinguem, per licia texta querelas
 Edidit, & tacitis mandauit crimina telis.
 Et pudibunda suos malo commisit amores
 Virgo, nec erubuit tacituro conscia pomo.
 Depressis scrobibus uitium regale minister
 Credidit, idq; diu texit fidissima tellus.
 Inspirata dehinc uento cantauit arundo.
 Lacte incide notas, arescens charta tenebit,
 Semper in auspiciis prodentur scripta fauillis. *f. a spicuis, et cōspicuis.*
 Vel Lacedæmoniam Scytalen imitare, libelli
 Segmina Pergamei tereti circumdata ligno
 Perpetuo inscribens uersu, qui deinde solutus
 Non respondentes sparso dedit ordine formas,
 Donec consimilis ligni replicetur in orbem.
 Innumeras possum celandi ostendere formas,
 Et clandestinis ueterum referare loquelas.
 Si prodi Pauline times, nostræq; uereris
 Crimen amicitie, Tanaquil tua nesciat istud:
 Tu contemne alios, nec dedignare parentem
 Adfari uerbis. ego sum tuus altor, & ille

i 3

Prec

Preceptor primus, ueterum largitor honorum,
Primus in Aonidum qui te collegia duxi.

Ausonius Paulino S. EPIST. IO

* certa Discutimus Pauline iugum, quod nota fouebat
* uenerabile Temperies, leue quod positum & tolerabile iunctis
Tractabat paribus concordia miltis habentis:
Quod per tam longam seriem uoluentibus annis
Fabula non unquam, nunquam querimonia mouit:
Nulla querela loco pepulit, non ira, nec error,
* Nec que compositis male suadet credula canis,
compositis Concinnat uerisimilis suspicio culpas.
male sua Tam placidum, tam mite iugum, quod uterq; parentes
de credula Ad senium nostrum traxere ab origine uitae,
causis, Impositumq; pijs heredibus usq; manere
Optarunt, dum longa dies dissolueret aeuum,
Et mansit, dum leta fides, nec cura laborat
Officij seruare uices, sed sponte feruntur
Incustoditum sibi continuantia currum.
Hoc tam mite iugum docili ceruice subirent
Martis equi, stabuloq; feri Diomedis abacti,
Et qui mutatis ignoti Solis habentis
Fulmineum Phaethonia Pado mersere iugales.
Discutitur Pauline tamen, nec culpa duorum
Ista, sed unius tantum tua: namq; ego semper
Contenta ceruice feram: r. consorte laborum
Destituor, nec tam promptum gestata duobus
Vnum deficiente pari perferre sodalem.
Non animus uiresq; labant, sed iniqua ferendo
Conditio est oneri, cum pondus utrunq; relicto
Ingruit, acceduntq; aliene pondera libere.

Sic

Sic pars agra hominis trahit ad contagia sanum
Corpus, & exigui quantis discrimine membri
Tota per innumeros artus compago uacillat
Obruar usque, tamen ueteris ne desit amicus
Me durante fides, memoriq; ut fixa sub auro
Restituant profugum solatia cassa sodalem,
Impie, Pirihoo disingere Thesea possis
Euryalumq; suo socium secernere Nisos
Te suadente fugam, Pylades liquisset Orestem
Nec custodisset Siculus uadimoniam Damonis
Quantum oblectamen populi, quae uota bonorum
Sperato fraudata bono: gratantia cuncti
Verba loquebantur: iam non uana nostra parabant
Inferere antiquis cui melioris amicis
Cedebat Pylades, Phrygij quoq; gloria Nisi
Iam minor, & promissa obiens uadimoniam Damonis
Nos documenta magis felicia, quae magna
Scipio, longaeq; dedit sapientia Lelii
Nos studijs animisq; iisdem, miracula cunctis
Hoc maiora, pares fuimus: quod dispare in auro
Ocyus illa iugi fatalis soluere lora
Pelleum potuisse ducem reor, abditis operit
Principijs, & utroq; caput celantia nodo
Grande aliquod uerbum nuntium diximus, ut
Inferret nimis uindex Rhannusa uotis
Arsacide ut quondam regis non leta triumphis
Grandia uerba premens ultrix dea Medica belli
Sistere Cecropidum in terris monumenta paranti
Obsitit, & Graio iam iam fingenda trophaox
Vltro etiam uictis Nemesi stetit Attica Persis
Que tibi Romulidis proceres uexare libido est

i 4 In

In Medos Arabasq; tuos per nubila, & atrum
 Perge chaos. Romana procul tibi nomina sunt.
 Illic quere alios oppugnatura sodales,
 Liior ubi iste tuus, ferrugineumq; uenenum
 Opportuna tuis inimicat pectora fucis.
 Paulinum, Aufoniumq; uiros, quos sacra Quirini
 Purpura, & auratus trabecæ uelauit amictus,
 Non decet insidijs peregrinæ cedere diuæ.
 Quid queror? Eoiq; infector crimina monstri?
 Occidui me ripa Tagi, me Punica ledit
 Barcino: me bimaris iuga ninguida Pyrenæ:
 Moenibus* e patrijs forsan quoque uestis & oris,
 Quemq; suo longo dirimat prouincia tractu
 Trans montes, solemq; alium, trans flumina & urbes,
 Et quod terrarum, cæliq; extenditur inter
 Emeritæq; amnes, lateq; fluuenta Garumne.
 Quod si interuallis spatium tolerabile limes
 Poneret exiguus, quanuis longa omnia credant
 Qui simul esse uolunt, faceret tamen ipsa propinquos.
 Cura locos, medijs iungens distantia uerbis.
 Sanctonus ut sibi Burdigalam, mox iungit Aginum
 Illa sibi, & populos Aquitanica rura colentes.
 Utq; duplex Arelas Alpine tecta Viennæ,
 Narbonemq; pari spatio sibi conserit: & mox
 Quinquuplicem socias tibi Martie Narbo Tolosam.
 Hoc mihi si spatium uicinis moenibus esset,
 Tunc ego te ut nostris aptum complecterer ulnis,
 Adflaretq; tuas aures nostræ aura loquæ.
 Nunc tibi trans Alpes, & Marmoream Pyrenen
 Cesareæ Augustæq; domus Thyrrænica propter
 Tarraco, & ostrifero superaddita Barcino ponto.

* & patrio

Mart. meminit lib. 1.
 I. moenibus Deciano moenibus

Caesaraugusta.

Ter

Ter iuga Burdigala, trino me flumina coetu
 Secernunt turbis popularibus, otiaq; inter
 Vitiferi exercent colles, lætunq; colonis
 Vber agri, tum prata uirentia, tum nemus umbris
 Mobilibus, celebriq; frequens ecclesia uico:
 Totq; mea in Nouero sibi proxima prædia pago,
 Dispositis totum uicibus uariata per annum,
 Egelide ut tepeant hyemes, rabidosq; per æstus
 Adspirent tenues frigus subtile aquilones.
 Te sine sed nullus grata uice prouenit annus.
 Ver pluuium sine flore fugit, canis æstifer ardet,
 Nulla autumnales uariat Pomona sapes:
 Effusaq; hyemem contristat Aquarius unda.
 * Agnoscesne tuam Ponti dulcissime culpam?
 Nam mihi certa fides, nec commutabilis unquam
 Paulini illius ueteris reuerentia durat:
 Quæq; meo atq; tuo fuerat concordia patri
 Si tendi facilis cuiquam fuit arcus Ulyssi,
 Aut præter dominum uibrabilis ornus Achilli,
 Nos quoq; tam longo Rhannusia scedere soluet.
 Sed cur tam mæsto sero tristia carmina uersus
 Et non in meliora animus se uota propinquat?
 Sit procul iste metus: certa est fiducia nobis,
 Si genitor natusq; dei pia uerba uolentum
 Accipiat, nostro reddi te posse precatu:
 Ne sparsam, raptamq; domum, lacerataq; centum
 Per dominos* ueteres Paulini regna fleamus.
 Teq; uagum toto quam longa Hispania tractu
 Immemorem ueterum peregrinis fidere amicis.
 Accurre ô nostrum decus, ô mea maxima cura,
 Votis ominibusq; bonis, precibusq; uocatus

Sic Horat. Me gelidum nemus
 Secernunt populo.

q. arboribus amictu dicit
 uento raptis.

* Nouero

Horat. Est sibi plus tunc casti
 hunc, ut gratior ama
 menta uisus.

* Agnosces.

In ueteri ex
 plari incipie
 bat noua epi
 stola ad eum
 dem Pauli
 num.

* ueteris

i s

Adprop

Adpropera, dum tu iuuenis, dum nostra senectus
 Seruat inexhaustum tibi gratificata uigorem.
 Et quando iste meas impellet nuntius aures?
 Ecce tuus Paulinus adest, iam ninguida linquit
 * Tarbellica Oppida Iberorum, * Tarbellica iam tenet arua:
 * Hebromagⁱ * Hebramani iam testa subit: iam prædia fratris
 Vicina ingreditur, iam labitur amne secundo:
 Iamq; in conspectu est, iam prora obuertitur antri,
 Ingressusq; sui celebrata per ostia portus
 Totum occurstantis populi preuertitur agmen,
 Et sua præteriens, ianuam tua limina pulsat.
 Credimus, an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt?

Paulinus Aufonio. EPIST. II

Quid abdicatas in meam curam pater

Redire musas præcipis?

Negant Camæntis, nec patent Apollini

Dicata Christo pectora.

Fuit ista quondam non ope, sed studio pari

Tecum mihi concordia:

Ciere surdum Delphica Phœbum specu.

Vocare Musas numina,

Fandiq; munus numere inditum Dei

Petere, fonte, nemore, aut iugis:

Nunc alia mentem ut agit, maior deus,

Aliosq; mores postulat:

* Sibi reposcens ab homine manus suum

Viuamus ut uite patri.

Vacare uanis otio aut negotio,

Et fabulosis litteris,

Vetat, suis ut pareamus legibus,

Lucemq;

Lucemq; cernamus suam.
 Quauis saphorum callida arsq; rhetorum
 Figmenta uatum nubilent,
 Qui corda falsis atq; uanis imbuunt,
 Tantumq; linguas instruunt,
 Nihil adferentes ut salutem conferant,
 Quod ueritatem detegat.
 Quid enim tenere uel bonum aut uerum queant,
 Qui non tenent summum caput,
 Veri boniq; fomitem & fontem Deum?
 Quem nemo nisi in Christo uidet.
 Hic ueritatis lumen est, uite uia,
 Vis, mens, manus, uirtus patris,
 Sol æquitatis, fons honorum, flos dei,
 Natus deo, mundi sator,
 Mortalitatibus uita, nostræ & mors necis.
 Magister hic uirtutum,
 Deusq; nobis, atq; pro nobis homo
 Nos induendo se exiit
 Aeterna iungens homines inter & Deum
 Virumq; se commercia.
 Hic ergo nostris ut suum præcordijs
 Vibrauerit celo iubar,
 Absterget ægrum corporis pigri situm,
 Habiumq; mentis innouat.
 Exhausti omne quod iuuabat antea
 Castæ * uoluptatis uice,
 Totoq; nostra iure sibi domini uindicat
 Et corda, & ora, & tempora.
 Se cogitari, intelligi, credi, legi,
 Se uult timeri & diligere.

Aestus

* uoluntatis

Aestus inanes, quos mouet uita labor
 Presentis cui tramite,
 Abolet futura cum deo uita fides.
 Quae quas uidemur spernere,
 Non ut prophanas abijcit aut uiles opes,
 Sed ut magis caras monet
 Celis reponi creditas Christo deo:
 Qui plura promisit datis,
 Contempta praesens uel mage deposita sibi
 Multo ut rependat fenore.
 Sine fraude iustus aucta creditoribus
 Bonus era reddit debitor.
 Multaq; spretam largior pecuniam
 Restituet usura deus,
 Huic uacantem, uel studentem & deditum,
 In hoc reponentem omnia,
 Ne quaso segnem, neue peruersum putes,
 Nec crimineris impium.
 Pietas abesse Christiano qui potest?
 Nanq; argumentum mutuum est
 Pietatis esse Christianum, & impij
 Non esse Christo subditum.
 Hanc cum tenere discimus, possum tibi
 Non exhibere, id est patri,
 * iura Cui cuncta sancta iure chara nomina
 Debere me uoluit deus?
 Tibi disciplinas, dignitatem, litteras,
 Linguae, & toge, & famae decus,
 * auctus Prouectus, * altus, institutus debeo
 Patrone, praceptor, pater.
 Sed cur remotus tandiu degam arguis,

Pioq;

Pioq; motu irascaris.
 Conducit istud, aut necesse est, aut placet:
 Veniale quicquid horum erit,
 * Ignosce amanti, si geram quod expedit.
 Gratare, si uiuam, ut libet.

* Ignosce, &
mens si ger.

Ausonius Paulino suo S. EPIST. II

Quarta tibi haec notos * direxit epistola questus
 Pauline, & blando residem sermone lacepsit.
 Officium sed nulla pium mihi pagina reddit,
 Fausta saluigeris adscribens orsa libellis.
 Vnde istam meruit non felix charta repulsam,
 Spernit tam longo cessatio quam tua fastus
 Hostis ab hoste tamen per barbara uerba salutem
 Accipit, & salue medijs interuenit armis.
 Respondent & saxa homini, percussus ab antris
 Sermo reddit, * reboat nemorum uocalis imago,
 Littorei clamant scopuli, dant murmura riuu,
 * Somniferumq; canit sepes depasta susurrum.
 Est & arundineis modulatio musica ripis,
 * Atq; arguta suis loquitur coma pinea uentis,
 Incubuit folijs quoties leuis eurus acutis,
 Dindymaq; Idæo respondent cantica luco.
 Nil mutum natura dedit, non aëris ales,
 Quadrupedesue silent: habet & sua sibila serpens,
 Et pecus equoreum tenui uice uocis anhelat.
 Cymbala dant fictu sonitum, dant pulpita salu
 * Tacta pedum, tentis reboant caua tympana tergis.
 Isiacos agitant Mareotica sistra tumultus:
 Nec Dodonei cessat tinnitus aheni,
 In numerum quoties radijs ferientibus icta

* detexit

Ouid.
Accipit in hostis ab hoste notusImago serps
reboat, Reboat, Reboat
Littorei scopuli, dant murmura riuu.* Hybleis a
pibus sepes
depasta susur
rat.* Cumq; suis
loquitur tre
mulu coma
pineae uentis,* Gargarico
* icta

Resp

Respondent dociles moderato uerberare pelues.

Tu uelut Oebalijs habites taciturnus Amyclis,

Aut tua Sigalion Aegyptius oscula signet.

*Obnixum *Obnixus Pauline taces. *agnosce pudorem,

*agnosco Quod uitium fouet ipsa suum cessatio iugis.

Dumq; pudet tacuisse diu, placet officiorum

Non seruare uices, & amant longa otia culpam.

Quis prohibet Salue atq; Vale breuitate parata.

Scribere? felicesq; notas mandare libellis?

Non ego longinquos ut texat pagina uersus

*oneret Postulo, multipliciq; *onerent sermone tabellas.

Vna fuit tantum, qua respondere Lacones,

Littera, & irato regi placere negantes.

Est etenim comis breuitas: sic fama renatum

Pythagoram docuisse refert, cum multa loquaces

Ambiguus sererent uerbis, contra omnia solum

Est, respondebat, uel Non. O certa loquendi

Regula: nam breuius nihil est, nec plenius istis

Quae firmata probant, aut infirmata relidunt.

Nemo silens placuit, multi breuitate loquendi.

Verum ego quò stulte dudum spatiosa loquutus

Prouehor? ut diuersa sibi uicinaq; culpa est,

Multa loquens, & cuncta silens, non ambo placemus:

Nec possum reticere, iugum quòd libera nunquam

Fert pietas, nec amat blandis postponere uerum.

Vertisti Pauline tuos dulcissime mores.

Vasconis hoc saltus, & ninguida Pyrenaei

Hospitiis, & nostri facit haec obliuio caeli.

Imprece ex merito quid non tibi Iberica tellus?

Te populent Poeni, te perfidus Annibal urat,

Te belli sedem repetat Sertorius exul.

Ergo

Ergo meum patrieq; decus, columenq; senatus,

Bilbilis, aut haerens scopulis Calagorris habebit?

Aut quae deiectis uiga per seruposa ruinis

Arida torrentem Sicorim despectat Ilerda?

Hic trabeam Pauline tuam, Latiamq; curulem

Constituis? patriosq; istic sepelibus honores?

Quis tamen ista tibi tam longa silentia suasisit

Impius, ut nullos hic uocem uertat in usus,

Gaudia non illum uegetent, non dulcia uatum

Carmina, non blanda modulatio flexa querelas?

Non fera, non illum pecudes, non mulceat ales,

Non quae pastorum nemoralibus abdita lucis

Solatur nostras Echo refecuta querelas.

Tristis, egens, deserta colat, tacitusq; pererret

*Alpini conuexa iugi, ceu dicitur olim

Mentis inops coetus hominum, & uestigia uitans

Auia perlustrasse uagus loca Bellerophonates.

Haec precor, hanc uocem Boeotia numina muse

Accipite, & Latijs uatem reuocate camoenis.

Aufonius Paulino suo S. EPIST. 13

Quarta redit duris haec iam messoribus aestas,

Et toties cano bruma gelu riguit,

Ex quo nulla tuo mihi littera uenit ab ore,

Nulla tua uidi scripta notata manu:

Ante salutifero felix* cum charta libello

Dona negata diu multiplicata darct.

Trina etenim uario florebat epistola textu,

Sed numerosa triplex pagina carmen erat.

Dulcia multimodis quaedam subamara querelis

Anxia censura miscuerat pietas.

Sed

*loquellus

*Alpinis con
nexa iugis

*quam

Sed mihi mite patris plusquam censoris acerbum
 *Sedit & e *Sederit, & blandis aspera penso animo.
 retegenda Ista suo referenda loco tamen, & grauiore
 Vindicis heroi sunt agitata sono.
 Interea leuior paucis præcurrit iambus,
 Discreto referens nutua uerba pede.
 Nunc elegi saluere iubent, dictaq; salute
 Vt fecere alias orsa gradumq; silent.

Paulinus Ausonio. EPIST. 14

Continuata mea durare silentia lingue
 Te nunquam tacito memoras, placitamq; latebris
 Desidiam exprobras, neglecteq; insuper addis
 Crimen amicitiae, formidatamq; iugalem
 Objicis, & durum iacis in mea uiscera uersum.
 Parce precor lacerare tuum, nec amara paternis
 Admiscere uelis, ceu melli absinthia, uerbis.
 Cura mihi semper fuit, & manet, officijs te
 Omnibus excolere, affectu obseruare fideli.
 Non unquam tenui saltem tua gratia neuo
 Commaculata mihi est: ipso te ledere uultu
 Semper, & incauta timui uiolare figura.
 Cumq; tua accessi uenerans, mea cautius ora
 Composui, & leto formaui lumine frontem,
 Nequa uel à tacito contractam pectore nubem
 Duceret in sanctum suspicio falsa parentem.
 Hoc mea te domus exemplo coluitq; coletq;
 Inq; tuo tantus nobis consensus amore est,
 Quantus & in Christo connexa mente colendo.
 Quis tua queso tuis obduxit pectora liuor?
 Quo rumore pijs facilis tibi fama per aures

Inrupit

Inrupit, pepulitq; animum, contraq; uetustam
 Experta pietate fidem noua uulnera mouit,
 Læderet ut natis placidum maleuada parentem?
 Sed mihi non fictæ mens conscia simplicitatis,
 Nec patris inculti pietas rea respuit omne
 Immeritum, & falso perstringi crimine non fert.
 Immunis merito grauius uiolatur iniquo.
 *Vulnera tam tenera offensa, quam libera culpa.
 Discussisse iugum quereris me, quo tibi doctis
 Iunctus eram studijs: hoc nec gestaſse quidem me
 Aſſero. nanq; pares subeunt iuga: nemo ualentes
 Copulat infirmis, neq; sunt concordia fræna,
 Si sit compulsis mensura iugalibus impar.
 Si uitulum tauro, uel equum committis onagro,
 Si confers fulicas cygnis, & ædona parre,
 Castaneis corylos equas, uiburna cupressis,
 Me compone tibi: uix Tullius & Maro tecum
 Sustineant equale iugum. Si iungar amore,
 Hoc tantum tibi me iactare audebo iugalem,
 Quo modicum socijs magno contendit habitis
 Dulcis amicitia eterno mihi fœdere tecum,
 Et paribus semper redamandi legibus æqua.
 Hoc nostra ceruice iugum non seua resoluit
 Fabula, non terris absentia longa diremit,
 Nec perimet, toto licet abstrah. ir orbe, uel æuo,
 *Nunquam animo diuisus agam: prius ipsa recedet *Non
 Corpore uita meo, quam uester pectore uultus.
 Ego te per omne quod datum mortalibus
 Et destinatum seculum est,
 Claudente donec continebor corpore,
 Discernar orbe quolibet,

*Vulnere
 tam tetro

*Non

k

Nec

Nec orbe longum, nec remotum lumine
 Tenebo fibris instum.
 Videbo corde, mente complectar pia,
 Vbiq; presentem mihi:
 Et cum solutus corporali carcere,
 Terraq; prouolauero,
 Quo me locarit axe communis pater,
 Illic quoque te animo geram.
 Neque finis idem qui meo me corpore,
 Et amore laxabit tuo.
 Mens quippe lapsis quæ superstes artibus
 De stirpe durat cælitum.
 Sensus necesse simul & affectus suos
 Teneat æque ut uitam suam,
 Et ut mori sic obliuisci non capit,
 Perenne uiuax, & memor.

Paulinus Aufonio. EPIST. 15

Desore me patrijs tota trieteride terris,
 Atque alium legisse uagis erroribus orbem,
 Culta prius uestre oblitum consortia uitæ,
 *nota Increpitas sanctis *mota pietate querelis.
 Amplector patrio uenerandos pectore motus,
 Et mihi gratandas saluis affectibus iras.
 Sed reditum inde mecum genitor te poscere mallem,
 Vnde dari possit. Reuocandum me tibi credam,
 Cum steriles fundas non ad diuina precatas,
 Castalidis simplex auerso numine musis
 Non his numinibus tibi me patrieq; reduces.
 Surda uocaris, & nulla rogas, leuis hoc feret aura
 Quod datur in nihilum sine numine, nomina musas.

Irrita

Irrita uentose rapiunt hæc uota procellæ,
 Quæ non missa deo uacuis in nubibus herent,
 Nec penetrant superi stellantem regis in aulam.
 Si tibi cura mei reditus, illum aspice & ora,
 Qui tonitru summi quatit ignea culmina cæli,
 Qui trifido igne micat, nec inania murmura nuscet,
 Quicq; satis cælo soles largitur & imbres:
 Qui super omne quod est, & in *omni totus ubique,
 *omnia
 *infusus
 Omnibus *infuso rebus regit omnia *Christo,
 *Christus
 *qui
 *quo mentes tenet atque mouet, *quo tempora nostra
 Et loca disponit, quod si contraria uotis
 Constituat nostris, prece despectendus in illa est,
 Quæ uolumus. Quid me accusas? si displicet actus
 *est, fiat reus
 Quem gero agente deo, prius est * (si fas) reus auctor,
 Cui placet, aut formare meos, aut uertere sensus.
 Nam mea si reputes quæ pristina, quæ tibi nota,
 Sponte fatebor enim modo me non esse sub illo
 Tempore qui fuerim quo non peruersus habebam.
 Et peruersus eram, falsi caligine cernens,
 *Stultus,
 *desi piens,
 Quo magis ignosci mihi fas, quia promptius ex hoc
 Agnosci datur à summo genitore nouari
 Quod non more meo geritur, non arbitror istis
 Confessus dicar mutata in praua notandum
 Errorum mentis, quoniam sim sponte confessus,
 Me non mente mea uitam mutasse priorem.
 Mens noua me, fateor, cepit, mens non mea quondam,
 Sed mea nunc auctore deo: qui si quid in actu
 Ingeniõe meo sua dignum ad munia uidit,
 Gratia prima tibi, tibi gloria debita cedit,
 Cuius preceptis partum est, quod Christus anaret.

k 2 Quare

Quare gratandum magis est tibi, quam queritandum,
 Quod tuus ille tuis studijs & moribus ortus
 Paulinus, cui te non inficiare parentem,
 Nec modo cum credis peruersum, sic mea uerti
 Consilia, ut sim promeritus Christi fore, dum sum
 Ausonij, feret ille tuae sua premia laudi,
 Deq; tua primum tibi deferret arbore fructum.
 Vnde precor meliora putes, nec maxima perdas
 Premia detestando tuis bona fontibus orta.

Non etenim mihi mens uaga, sed neq; participantum
 Vita fugax hominum, Lyciae qua scribis in antris
 Pegaseum uixisse equitem, licet auia muli
 Numine agente colant, clari uelut ante sophorum
 Pro studijs musicisq; suis, ut nunc quoq; castis

*habitare fre
 quentent. Qui Christum sumpsere animis, *agitare frequentant:

Non inopes animi, neque de feritate legentes
 Desertis habitare locis, sed in ardua uersi
 Sydera, spectantesq; deum, ueriq; profunda
 Perspicere intenti, de uanis libera curis
 Otia amant, strepitusq; fori, rerumq; tumultus,
 Cunctaq; diuinis inimica negotia donis,
 Et Christi imperijs, & amore salutis abhorrent,
 Speq; fideq; deum sponsa mercede sequuntur.

*ut merea= Quam referet certus non desperantibus auctor,
 tur Secreta Si modo non uincant uacuis praesentia rebus,
 ignitus pene Quaeq; uidet spernat, quae non uidet *expetat ut mens,
 tras caelestia Nanq; caduca patent, nostris aeterna negantur
 sensus. Nan= Visibus, & nunc spe sequimur, quod mente uidemus.
 que & c. Spernentes uarias rerum spectacula formas,
 *haec sedisse Et male corporeos bona sollicitantia uisus.
 illis senten. Attamen *haec illis seclis sententia uisa est,

Tota

Tota quibus iam lux patuit ueriq; boniq;
 Venturi aeternum seclis, & praesentis inane.
 At mihi non eadem cui gloria, cur eadem sit
 Fana: fides par est, sed amena colenti
 Nunc etiam, & blanda posito locupletis in acta
 Litoris, unde haec iam tam festinata locorum
 Inuidia est: utinam iustus me carpere liuor
 Incipiat, Christi sub nomine probra placebunt.
 Non patitur tenerum mens numine firma pudorem,
 Et laus hic contempta redit mihi iudice Christo.
 Ne me igitur uenerande parens his ut male uersum
 Increpites studijs, neq; me uel coniuge carpas,
 Vel mentis uitio: non anxia Bellerophontis
 Mens est, nec Tanaquil mihi, sed Lucretia coniunx.
 Nec mihi nunc patrij est (ut uis) obliuio cali,
 Qui summum suspecto deum, quem qui colit unum,
 Hic uere memor est cali. crede ergo pater nos
 Nec cali immemores, nec uiuere mentis egentes,
 Humanisq; agitare locis: studia ipsa piorum
 Testantur mores hominum: nec enim impia summum
 Gens poterit nouisse deum. Sint multa locorum,
 Multa hominum studijs inculta expertia legum:
 Quae regio agresti ritu caret? aut quid in istis
 Improbitas aliena nocet, quod tu mihi uastos
 Vasconiae saltus, & ninguida Pyrenei
 Obijcis hospitia? in primo quasi limine fixus
 Hispanae regionis agam: nec sit locus usquam
 Rure uel urbe mihi, summum qua diues in orbem
 Vsque patet mersos spectans Hispania soles.
 Sed fuerit fortuna iugis habitasse latronum,
 Non lare Barbarico rigui, mutatus in ipsos

k 3

Inter

Inter quos habui socia feritate colonos.
Non recipit mens pura malum, neq; leuibus herent
Inpersa fibris macule: sic Vascone saltu

*integer Quisquis agit purus sceleris uitam inter iniquos,
aquo Nulla ab inhumano morum contagia ducit
Hospite. Sed mihi cur sit ab illo nomine crimen,
Qui diuersa colo, ut colui, loca iuncta superbis
Vrbibus, & letis hominum celeberrima cultis?
Ac si Vasconicis mihi uita fuisset in oris,
Cur non more meo potius formata serinos
Poneret in nostros migrans gens barbara ritus?

Hibera Nam quod in euerfis habitacula ponis Iberis
*legis Vrbibus, & deserta tuo iacis oppida uersu,
Montanamq; mihi Calagorrim, & Bilbilim acutis
Pendentem scopulis, collemq; iacentis Ilerde
Exprobras, uelut his habitem laris exul & urbis
Extra hominum tecta atque uias, an credis Ibera
Has telluris opes Hispani nescius orbis?
Quo grauis ille poli sub pondere constitit Atlas,
Ultima nunc eius mons portio metaq; terræ,
Discludit bimarem celfo qui uertice Calpen.
Bilbilis huic tantum, Calagorris, Ilerda notatur:
Caesarea est Augusta cui, cui Barcino amoena,
Et capite insigni despectans Tarraco pontum.
Quid numerem egregias terras, & mœnibus urbes,
Qua geminum felix Hispania tendit in aquor:
Qua Bethis Oceanum, Tyrrhenumq; auget Hiberus:
Lataq; distantis pelagi diuortia complet
Orbe suo finem ponens in limite mundi?
An tibi mi domine illustris si scribere sit mens
Qua regione habities, placeat reticere nitentem

Burd

Burdigalam? & Piceos malis describere Boios?
Cumq; Maroticis tua prodigis otia thermis,
Inter & umbrosos donas tibi uiuere lucos,
Lata locis & mira colens habitacula tectis:
Nigrantésne casas, & tecta mapalia culmo,
Digna q; pellitis habitas deserta Bigerris?
Quiq; superba tua contemnis mœnia Romæ
Consul, harenosas non dedignare Vasatas,
Vel quia Pictonicis tibi fertile rus uiret aruis:
*Romanum Ausonias huc deuexisse curules
Conquerar, & trabeam ueteri sordescere phano?
Que tamen Augusta Latialis in urbe Quirini
Caesareas inter parili titulo palmatis
Fulget natiuo longe uenerabilis auro,
Florentem retinens meriti uiuacis honorem.
Aut cum Lucani retineris culmine fundi,
Aeniula Romuleis habitans fastigia tectis,
Materiam prebente loco qui proxima signat,
In Conlatino dicris degere uico?
Multa iocis pateant, liceat quoq; ludere fictis,
Sed lingua mulcente grauem interlidere dentem,
Ludere blanditijs urentibus, & male dulces
Fermentare iocos Satyre mordacis aceto,
Sæpe poetarum, nunquam decet esse parentum.
Nanq; fides pietasq; petunt, ut quod mala nectens
Insinuat castis fama auribus, hoc bona noti
Mens patris affigi, fixumq; herescere cordi
Non sinat, ut uulgus seuo rumore malignum.
Ante habitos mores non semper flectere uitam
Crimen habet: nanque est laudi bene uertere, cum me
Immutatum audis, studium officiumq; require.

*fexta

*alta

*Rara unum
Ausonias heri
deuenisse cu.*in atrito
longum

*noti

k 4

Sf

Si prauo rectum, si religiosa prophanis,
 Luxurie parcum, turpi mutatur honestum,
 Segnis, iners, obscurus ago: miserere sodalis
 In mala peruersi, blandum licet ira parentem
 Excitet, ut lapsum rectis instaret amicum
 Moribus, & monitu repararet meliora se uero,
 At si forte id idem quod legi, & quod sequor audis,
 Corda pio uouisse deo, uenerabile Christi
 Imperium docili pro credulitate sequentem,
 Persuasumq; dei monitis, eterna parari
 Præmia mortali, damnis presentibus empta,
 *id sano Non reor hoc sancto sic displicuisse parenti,
 Mentis ut errore credat sic uiuere Christo.
 Ut Christus sanxit, iuuat hoc, nec pœnitet huius
 Erroris, stultus diuersa sequentibus esse
 Nil moror, eterno mea dum sententia regi
 Sit sapiens, breue, quicquid homo est, ut corporis ægri,
 Temporis occidui, & sine Christo puluis & umbra,
 Quod probat aut damnat, tanti est, quanti arbiter ipse.
 Ipse obit, atque illi suus est comitabilis error:
 Cumq; suo moriens sententia iudice transit.
 At nisi dum tempus præsens datur, anxia nobis
 Cura sit ad Domini præceptum uiuere Christi,
 Sera erit exutis homini querimonia membris:
 Dum leuia humana metuit conuicia lingue,
 Non timuisse graues diuini iudicis iras?
 Quem patris æterni folio dextrâq; sedentem,
 Omnibus impositum regem, & labentibus annis
 Venturum, ut cunctas æquato examine gentes
 Iudicet, & uarijs referat sua præmia gestis,
 Credo equidem, & metuo, studio properante labora

Si

Si qua datur, ne morte prius quam crimine soluar.
 Huius in aduentu trepidis mihi credula fibris
 Corda tremunt: gestitq; anima hæc iam cauta futuri,
 Præmetuens, ne uincta ægris pro corpore curis,
 Ponderibusq; grauis rerum, si forte recluso
 Increpitet tuba uasta polo, non posset in auras
 Regis ad occursum leuibus se tollere pennis,
 Inter honora uolans sanctorum millia celo.
 Qui per inane leues, neq; mundi compe de uinctos,
 Ardua in astra pedes facili molimine tollent,
 Et teneris uecti per sydera nubibus ibunt:
 Celestem ut medio uenerentur in aëre regem,
 Claraq; adorato coniungant agmina Christo.
 Hic metus est labor iste, dies ne me ultimus atris
 Sopitum tenebris sterili deprendat in actu,
 Tempora sub uacuis ducentem perditâ curis.
 Nam quid agam? lentis si dum commueo uotis,
 Christus ab æthereâ mihi proditus arce coruscet,
 Et subitis Domini celo uenientis aperto
 Præstrictus radijs, obscura & tristia noctis
 Suffugia in lato confusus lumine quæram?
 Quod mihi ne pareret uel diffidentia ueri,
 Vel presentis amor uitæ, rerumq; uoluptas,
 Curarumue labor, placuit præuertere casus
 Proposito, & curas finire superstitæ uita,
 Communiq; Deo uentura in secula rebus
 Expectare truncem securo pectore mortem,
 Si placet hoc, gratare tui spe diuite amici.
 Si contra est, Christo tantum me linque probari.

k 5

Auso

Aufonius Tetradio Salutem.

EPIST. 16

O qui uenustos uberi facundia
 Sales opimas Tetradi,
 Cauescq; ne sit tristis, & dulci carens
 Amara concinnatio:
 Qui felle carmen atq; melle temperans
 Torpere Musas non sinis,
 Pariterq; fucas queq; gustu ignaua sunt,
 Et que sapore tristia:
 Rudes camœnas qui fuisse prœuenis,
 Aueoq; cedis non stilo:
 Cur me propinquum Santonorum moenibus
 Declinas, ut Lucas boues
 Olim resumpto præferoces prelio
 Fugit iuuenius Romula?
 Non ut tygris te, non leonis impetu,
 Amore sed charo expeto.
 Videre alumni gestio uultus mei,
 Et indole optata frui.
 Inuitus olim deuoravi absentie
 Neceſſitatem prislinæ:
 Quondam docendi munere adstrictus grani
 Inculisna cum te absconderet,
 Et inuidebam deuo ac solo loco
 Opus camœnarum tegi.
 At nunc frequentes atq; claros nec procul
 Cum floreas inter uiros,
 Tibiq; nostras uentus auras defrat,
 Aureſq; sermo uerberet,
 Cur me supino pectoris fastu tumens

Spernis

Spernis poëtam consulem?
 Tuig; amantem, teq; mirantem, ac tua
 Desyderantem carmina,
 Oblitus alto negligis fastigio,
 Plectendus exemplo tuo,
 Ni stabilis æuo pectoris nostri fides
 Quanquam recusantes amet?
 Vale, ualere si uoles me, peruola
 Cum scrinio, & mussis tuis.

Aufonius Probo Præfædo pratorio S.

EPIST. 17

OBLATA per antiquarios mora scio promissi
 mei gratiam expectatione consumptam, Probe vir
 optime: in secundis tamen habeo non fefellisse. Apolo-
 gos Titiani & Nepotis chronica quasi alios apolo-
 gos (nam & ipsa instar sunt fabularum) ad nobilita-
 tem tuam mihi gaudens, atque etiã glorians fore ali-
 quid, quod ad institutionem tuorum sedulitatis meæ
 studio conferatur. Libello tamen apologorum ante-
 tuli paucos Epodos studio in te obseruantie meæ im-
 pudentissimos, paucos quidem ut ego loquax iudico:
 verum tu cum legeris, etiam nimum multos putabis.
 Adiuro beniuolentiam tuam verecundie meæ testē,
 eos mihi subita persuasione fluxisse. Nã quis hoc diu
 cogitaret? Quod sane ipsi per se probabunt. Fors suat,
 ut si mihi vita suppetet, aliquid rerum tuarum quan-
 uis *incultum expoliam. Quod tu etsi lectū non pro-
 bes, scriptum boni consules. Cumq; ego imitatus sim
 vesaniam Choerili, tu ignoscas magnanimitate Ale-
 xandri. Hi igitur, ut Plautus ait, interim erunt Antilo-
 gum fabularum garruli & deceptores. Qui compo-
 siti ad honorificentie obsequium ad aurium conui-
 cium concurrerunt. Vale, & me dilige.

Ad

Ad librum, ut eat ad Probum.
Dimetrum Iambicum.

Perge ô Libelle Sirmium,
Et dic hero meo ac tuo
Aue, atq; salue plurimum.
Quis iste sit nobis herus,
Nescis libelle? an cum scias,
Libenter audis quod iuvat?
Posses absolute dicere,
Sed dulcius circumloquar,
Dinq; fando perfruar.
Hunc dico, qui lingua potens,
Minorem Atridam preterit
Orando pauca & musica:
Qui grandines Vlyssæi, &
Mellifluentem Nestora,
Concinnatorem & Tullium:
Qui solus, exceptis tribus
Heris, herorum primus est,
Prætorioq; maximus.
Dico hunc senatus præfulem,
Præfectum eundem, & consulem.
(Nam consul æternum cluet.)
Collegam Augusti consulis,
Columen curulis Romule,
Primum in secundis fascibus.
Nam primus è cunctis erit
Consul secundus principi.
Generi hic superstes aureo,
Satorq; prolis aureæ
Conuicit Ascreum senem.

Qui

Qui seculum omne ferreum,
Qui uincit aui iniuriam,
Stirpis nouator Amie,
Paribusq; comit insulis
Annitorum stemmata.
Probum loquor, scis optime,
Quem nemo fando dixerit,
Qui non prius laudauerit.
Perge ô Libelle, & utere
Felicitate intermuna.
Quin & require, si sinet
Tenore fari obnoxio.
Age uera proles Romuli,
Effare causam nominis,
Vtrumne mores hoc tui
Nomen dedere? an nomen hoc
Secuta morum regula?
An ille uenturi sciens
Mundi supremus arbiter,
Qualem creauit moribus
Iussit uocari nomine?
Nomen datum præconijs
Vitæq; testimonio.
Libelle felix, quem sinu
Vir tantus euoluet suo,
Nec occupari tempora
Grato queretur otio:
Quem mille cum uocis modis,
Leni aut susurro impertiet,
Cuiq; uigiles luminum
Vacare dignabunt coræ:

Quem

Quem mente & aure conscijs
 Quibusdam omisis pelleget.
 Quaecunq; fortuna est tibi,
 Perge o Libelle, & utere
 Felicitate intermina.
 Dic me ualere & uiuere:
 Dic uiuere ex uoto pio
 Sanctis precantem uocibus,
 Ut quem Curulis proxima
 Collegio nati dedit,
 Hunc rursus Augustus prior
 Suis perennet fascibus.
 Subnecte & illud leniter,
 Apologos en misit tibi
 Ab usq; Rheni limite
 Ausonius nomen Italum
 Praceptor Augusti tui.
 Aesopiam trimetriam,
 Quam uertit exili stilo
 Pedester concinnans opus
 Fandi Titianus artifex,
 Ut hic aui ac patris decus
 Mixto resurgens sanguine
 Probiano atq; Anitio:
 Ut quondam in Albæ mœnibus
 Supremus Aenea satus
 Syluios Iulius miscuit:
 Sic iste qui natus tuus
 Flos stoculorum Romuli
 Nutricis inter lemmata

*Lalliç; *Liliç; somniferos modos

tro. f.

Suescat peritis fabulis
 Simul iocari & * ludere.
 Et adde uotum, quod pio
 Concepimus rei deo.
 Ut genitor Augustus dedit
 Collegio nati Probum,
 Sic Gratianus hunc nouum
 Stirpi futurae copulet.
 Rata sunt futura quæ loquor:
 Sic merita, sic fatum iubet.
 Sed iam ut loquatur Iulius,
 Fandi modum inuita, accipe
 Volucripes dimetria,
 Aueq; dicto, dic uale.

* discrete

Αὐσόνιος Παύλος.

Ἑλλάδος καὶ μετέχων μῶσις, Λατινῶν, camoenæ,

Ἀξίω

Ἀξίω Ausonius sermone alludo bilingui.

Muse quid facimus? τί νεαῖσιν ἐπὶ ἐλπίσιν αὐτῶν frustra
 Ludimus ἀφραδίῃσιν ἐν ἡματι γηράσκοντες στυλτικῆ ἢ διὸς ἰσοπέδῃ
 Σανθῆνοῖς κἀμποῖσιν ὅποι κρῖος * ἐστὶν frigus, Du se solo sic Au
 Erramus gelido πρῶμοροι, rigidῶς; ποῖτα, sonit, qui apud Sathonos
 Περὶ δὲ τῶν τερενοσπλοκαμῶν δερᾶσσοντες inertes. pedum sababat. vid
 Πάντα δ' ἔχει παγετός τε pedum ἢ, κρῖος ὀδόντων. Scolia vni. ti ἢ Epis
 Θαλπωρὴ quia nulla ἀέλει χιονῶδ' εἰ χωρῆ; ἀδύτατος
 Et duplicant frigus λυχνῶν carmina κητιῶντες. ἢς dicat, qui s'furi
 Ἀρχόμενος δ' ἀρα μῆνιν εἰαῖα μῆνιν ἀγέδ' ἰδεῖα ἰδᾶτ
 Primitias Παύλο postea πέμψω μελοειδ' εἰς θανούς, ἢ ἂ γ. c.
 Μνημοσύνης κρηθ' ἐμοκόμω * πολυκλή τινά τέσσα ἰσθονα; πολυκλήδ' εἰ
 Ἐννεα uerbose κρηθ' ἐφαγοί, τῆ puella ἢ ἂ ἡsc. c.
 Ἐνθα τε μοι ἀεθ' ἢ * ἐπ' ἡκουσῶδ' εἰα μόλιπν * πολὺ
 vltus vnginal' estu. Fort

Latina in forma graeca sic deslexa videtur:
 Cuiusmodi sut, Caxl, vnu, bonu, foru, ludg

2. Naxi dactylis, que fere consistit dactylis, et quod Enn. Africa
tribuli trinit 1629. AVSONII vide viciniam

Χ' αιδοπολον / Συν θαλινς τε χορω σφραγισα τερ λιγυρα. Comedia
Αποστολον Δακτυλον ηρω, Αποστολον χορομεβον, ιδε θαλις

Vinet. quod αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον, αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον
Θονιακο multa Ρυθμω αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον
carmina Lyrici Ειλιποδον αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
scriptavit / Ουτω αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

μαλ' αιδε αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον
αυτρωσ αδιδον τε κιναιδον τε κιναιδον

Naxi dactylis, que fere consistit dactylis, et quod Enn. Africa
tribuli trinit 1629. AVSONII vide viciniam

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Pondera, Narytiarum, picem, scissam, papyrus,
Fumantesq; olidum Paganica lumina cedas

An maiora gerens tota regione uagantes

Persequeris fures? qui te, postrema umentes, sus cadigmu,

In partem prædumq; uocant; tu milis et osor

Sanguinis humani condonas crimina nummis

Errorumq; uocas, pretiumq; imponis abactis

An cum fratre uagos dumeta per auia cervos

Circundas inaculis, et ruita indagine pinnas

Aut strumantis apri cursum clanoribus urges,

Subsidisq; fero? Monco tamen usq; recuces

Stringere fulmineo uenabula communis hosti

Exemplum de fratre time, qui ueste reducta

Ostentat foedas prope turpia membra lacunis,

Perfossasq; nates uicino podice nudat.

Inde ostentator uoluit, mirentur ut ipsum

Gedippa Vrsinusq; suus, prolesq; louim, et pularis uir

Taurinusq; ipsum priscis heroibus equans.

Qualis in Olenio uictor Calydonius apro,

Aut Erymantheo pubes fuit Attica monstro.

Sed tu parce feris uenatibus, et si ge noti

Crimina sylvarum, ne sis Cinacria proles, vide Epitaphium glauie.

Acced usq; iterum Veneri plorandus Adonis,

Sic certe crinem flauus, niueusq; lacertos,

Casariem rutilam per candida colla refundis:

Pectore sic tenero, plana sic iunceus aluo,

Per teretes femorum gyros, surasq; nitentes

Descendis, talos a uertice pulcher ad imos:

Qualis floricoma quondam populator in Actna,

Virgineas inter choreas Decida raptam

Hec quoque ne nostrum possint urgere pudorem,
Tu recita, et uere poterunt tua dicta uideri.
Quam tamen exerces Medulorum in littore uitans
Mercatus ne agitas, leuiore numismate captans.
Infans quod mox pretijs grauis auctio uendit
Albentis seu globulos, et pinguia carne conuicia
pelaris aliove iuris. Non tanta serui copia est apud Medulos
ut Chasibion multa salsatoribus suis et palustribus si alit, ea non sibi
sed Burdigalensibus alijsq; vicinis gustibus alit.

*Tarrinus
Dreos, & Kadudan
urbes Bitholiz, prope Me
turgiz, qui apud illam
ne interit
Crimina sylvarum, ne sis Cinacria proles, vide Epitaphium glauie.
Acced usq; iterum Veneri plorandus Adonis,
Sic certe crinem flauus, niueusq; lacertos,
Casariem rutilam per candida colla refundis:
Pectore sic tenero, plana sic iunceus aluo,
Per teretes femorum gyros, surasq; nitentes
Descendis, talos a uertice pulcher ad imos:
Qualis floricoma quondam populator in Actna,
Virgineas inter choreas Decida raptam

Non tanta serui copia est apud Medulos
ut Chasibion multa salsatoribus suis et palustribus si alit, ea non sibi
sed Burdigalensibus alijsq; vicinis gustibus alit.

Hec quoque ne nostrum possint urgere pudorem,
Tu recita, et uere poterunt tua dicta uideri.
Quam tamen exerces Medulorum in littore uitans
Mercatus ne agitas, leuiore numismate captans.
Infans quod mox pretijs grauis auctio uendit
Albentis seu globulos, et pinguia carne conuicia
pelaris aliove iuris. Non tanta serui copia est apud Medulos
ut Chasibion multa salsatoribus suis et palustribus si alit, ea non sibi
sed Burdigalensibus alijsq; vicinis gustibus alit.

Dumnotini, Est apud Modulos, paullo supra Blavin, in ipsa
fere quædam ripa, parvū vicus, Don. Bdz: qui fortasse loci
164 AVSONI

Sustulit emerſus ſtygijs fornacibus Orcus,
An quia uenatus ob tanta pericula uitas,
Piſcandi traheris ſtudio? nam tota ſupellex
Dumnotini Dumnotni tales ſolita eſt oſtendere gazas.

*2. retia, in quibz
nodj ſub nomine
nobilis et macula
Virg. i. Georg.
Atq; aliq; titum
facti in Xiberat
amud Alta petes
pelagoga aliq;
trahit elegatri,
gum, alijs ligari
di vna*
Nodofas ueſtes animantium nereinorum,
Et iacula, & fundas, & nomina bellicanti,
Collaqs; & inſutos terrenis uermibus hamos.
Hijs opibus conſiſte tum eſt domus omnis abundat & bellicanti,
Lutoreis diues ſpolijs, referuntur ab unda
Carrhoco, letaliſq; trygon, molleſq; plateiſſe,
Vrentes thynni, & male tecti ſpina *elegati,
Nec duraturi poſt bina trihoriora corui.

*V. C. caporas,
Tris primæ, deinde
nouo huiſe Muſas
Iouis et Mæmo
ſynes filius dixerat
in griſo*
An te carminibus iuuat inceſtare camœnas
Mnemofynes natas aut tris aut octo ſoroꝛes?
Et quoniam huc uentum, ſi uis agnoſcere quid ſit
Inter doctrinam, deridendasq; camœnas:

*V. C. Anticij,
poſſe tui ſcal.
nullo ſſu, niſi
& tuo, tuo, is
ſcribat, vide que
in ſuſid Notat
ad Feſtū margi
ni adſcripſim
poſt. ut ſerv.
N. l. d. Melone
quij ſic dicit
in quo naſcit
papyrus*
Accipe congeſtas myſteria friuola nugas,
Quas tamen explicitis nequeas deprehendere chartis:
Anticyramq; bibas Samij Lucumonis acumen.

*V. C. Anticij,
poſſe tui ſcal.
nullo ſſu, niſi
& tuo, tuo, is
ſcribat, vide que
in ſuſid Notat
ad Feſtū margi
ni adſcripſim
poſt. ut ſerv.
N. l. d. Melone
quij ſic dicit
in quo naſcit
papyrus*
Aut adſit interpres tuus,
Aenigmatum qui cognitor
Fuit meorum, cum tibi
Cadmi nigellas filias,
Mellonis albam paginam,
Notasq; ſurue ſepie.

*V. C. Anticij,
poſſe tui ſcal.
nullo ſſu, niſi
& tuo, tuo, is
ſcribat, vide que
in ſuſid Notat
ad Feſtū margi
ni adſcripſim
poſt. ut ſerv.
N. l. d. Melone
quij ſic dicit
in quo naſcit
papyrus*
Cnidioſq; nodos prodati:
Nunc adſit, & certe modo
Pꝛeſul creatus litteris,
*promptius Enucleabit *promptius,
Quod militantes ſcribimus.

*V. C. Anticij,
poſſe tui ſcal.
nullo ſſu, niſi
& tuo, tuo, is
ſcribat, vide que
in ſuſid Notat
ad Feſtū margi
ni adſcripſim
poſt. ut ſerv.
N. l. d. Melone
quij ſic dicit
in quo naſcit
papyrus*
Notos ſingo tibi poëta uerſus,
Pꝛeſul creatus litteris,
*promptius Enucleabit *promptius,
Quod militantes ſcribimus.

Quos ſcis hendecasyllabos uocari,
Sed neſcis modulis tribus moueri.
Iſtos compoſuit Phaleuctus olim,
Qui penthemimerim habent priorem.
Sunt quos hexametri creant reuulſi:
Ut penthemimeris prior locetur:
Tum quod bucolice tome relinquit.
Sunt & quos generat puella Sappho,
Quos *primo regit Hippius ſecundus,
Ut claudat Choriambon Antibacchus.
Sed iam non poteris Theo doceri,
Nec ſis eſt mihi regio magiſtro
Plebeiam numeros docere pulſam.
Verum protinus ede quod requiro.
Nil quero, niſi quod libris tenetur.
Et quod non opica tegunt papyri.
Quas ſi ſolueris o Poëta nugas,
Toſtam trado tibi ſimul Vacunam,
Nec iam poſt metues ubiq; dictum,
Hic eſt ille Theon poëta ſaluſ
Bonorum mala carminum lauerna.

Symmachus Aufonio. EPIST. 22

MERVM mihi gaudium eruditionis tuæ ſcripta
tribuerunt, quæ Capuæ locatus accepi. Erat quippe in
his oblita Tulliano inelle feſtiuitas, & ſermonis mei
non tam vera quàm blanda laudatio. Quia igitur ma
gis mirer, ſententiæ incertus addubito, ornamenta oris
an peſtoris tui. Quippe ita facundia anteaſta cæteris,
vt ſit formido reſcribere: ita benigne noſtra compro
maieſtas eſt ſcriptorum
debtor mutuam ſcabere, & magis imitator tui eſſe al
tuorum, vt

loquii, quàm probator: simul quòd ipse nihil ostendi gratia facis, verendum est genuina in te bona tanquam affectata laudare. Vnum hoc tamen à nobis indubitata veritate cognosce: neminem esse mortaliù quem præ te diligam, sic vadatum me honorabili amore tenuisti. Sed in eo mihi verecundus nimio plus videre, quòd libelli tui arguis proditorem: nam facilius est ardentis fauillas ore comprimere, quàm luculenti operis seruare secretù, cum semel à te profectum carmen est, ius omne posuisti: oratio publicata libera est. An vereris æmuli venena lectoris, ne libellus tuus ad morsum duri dentis vratur? Tibi vni ad hoc locorum nihil gratia præstitit, aut dempsit inuidia: ingratisimo cuiq; proboq; laudabilis es. Proinde cassas dehinc seclude formidines & indulge stilo, vt sæpe prodaris. Certe aliquod didascalicum seu protrepticon nostro quoque nomini carmen adiudicans, *fac periculum silèrii mei: quòd etsi tibi exhibere opto, tamen spondere non audeo: noui ego quæ sit prurigo *enuntiandi operis, quòd probaris. Nam quodam pacto societate laudis affectat, qui aliena bene dicta primus enūtiat. Ea propter in comoediis summam quidem gloriam scriptores tulerunt, Roscio tamen atq; Ambiuio cæterisq; actoribus fama non defuit. Ergo tali negotio expende otium tuum, & nouis uoluminibus ieiunia nostra sustenta. Quòd si iactantiæ fugax garulum indicem pertimescis, presta etiam tu silentium mihi, vt tuto similem nostra esse quæ scripseris. Vale.

Anfonius Symmacho. EPIST. 23.

M o d o intelligo, quàm mellea res sit oratio, quàm delenifica & quàm suada facundia. Persuasisti mihi quòd epistolæ meæ apud Capuam tibi reddita *humana concinnatio *inhumana non esset. Sed hoc nõ diutius quàm

quàm dum epistolam tuam legi, quæ me blanditiis inhiantem tuis, velut succo nectaris delibuta ducit. Vbi enim chartulã pono, & me ipsum interrogo, tum absinthium meum respicio, & circumlita melle tuo potula deprehendo. Si vero, id quòd sæpe facio, ad epistolam tuam redii, rursus inlicior, & rursus ille suauissimus, ille floridus tui sermonis *affatus deposita *adflatus lectioe vanescit, & testimonii pondus prohibet inesse dulcedini. Hoc me velut aërius bractææ fucus aut picta nebula non longius quàm dum videtur oblectat, Chamæleontis bestiolæ vice, quæ de subiectis sumit colorem. Aliud sentio ex epistola tua, aliud ex conscientia mea: & tu me audes facundissimorum hominum laude dignari? tu inquam mihi ista, qui te vltra emendationem omnium protulisti, quisquàm ne ita nitet, vt cõparatus tibi nõ sordeat? Quis ita ad Aesopi venustate, quis ad sophisticas Isocratis conclusiones, quis ad enthy memata Demosthenis, aut opulentiã Tullianam, aut proprietate nostris Maronis accedat? Quis ita affectet singula, vt tu imple omnia? quid enim aliud es, quàm ex omni bonarum artium ingenio collecta perfectio? Hæc domine mi fili Symmache non vereor, ne in te blandius dicta videantur esse quàm verius: & expertus es fidem meã mentis atq; dictorum, dum in comitatu degimus ambo æuo dispari, vbi tu veteris militiæ præmia tyro meruisti, ego tyrociniũ iam veteranus exercui. In comitatu tibi vetus fui, nedum me peregre existimes composita fabulari. In comitatu inquam, qui frontes hominum aperit, mentes *legit. *tegit. Ibi me & parente & amicum, & si quid vtroq; charius est, chariorem fuisse sensisti. Sed abeamus ab his, ne istec cõmemoratio ad illam Sofiæ formidinem videatur accedere. Illud quoq; quòd pene præterii, *quãta affectatione addidisti, vt ad te didascalicu ali- *qua

quod opusculum , aut sermonem protrepticum mitterem? ego te docebo docendus adhuc, si essem id ætatis, vt discerem? aut ego te vegetum atq; alacrem comonebo? eadem opera & musas hortabor vt canant, & maria vt effluant, & auras vt vigeant, & ignes vt caleant admonebo: *aut si quid iuuitis quoque nobis natura fit, superfluus instigator agitabo. Sat est vnus erroris, quod aliquid meorum me poenitente vulgatum est, quod bona fortuna in manus amicorum incidit. Nam si contra id euenisset, nec tu mihi persuaderes, placere me posse. Hæc ad literas tuas responsa sint: cætera quæ noscere habes, compendio faciam: sic quoque iam longa est epistola. Iulianum familiarum domus nostræ, si quid tamen de nobis percontandum arbitraris, allego: simul admoneo, vt cum causam aduentus eius agnoueris, iuues studium quod ex parte fouisti. Vale.

Symmachus Aufonio. EPIST. 24

Et si plerunque vera est apud parentes prædicatione filiorum, nescio quo tamen pacto detrimentum meriti sui patitur, dum personarum spectare gratiam iudicatur. Quæro igitur incertus animi, quæ mihi nunc potissimum super viro honorabili Thalasio genero tuo verba sumenda sint? Si parcè decora morum eius attingam, liuenti similis existimabor: si iustè persequare, ero proximus blandienti. Imitabor igitur Salustiani testimonii castigationem. Habes virum dignum te, & per te familia consulari, quem fortuna honoris parti maiorem beneficium suis reperit: emendatio animi & sanctitas honoribus iam parauit. Vale.

Aufonii ad Gratianum Imperatorem Discipulum.

Gratiarum actio pro consulatu.

Age tibi gratias Imperator Auguste: si possem, etiam referrem. Sed nec tua fortuna desiderat remunerandi vicem, nec nostra suggerit restituendi facultatem. Priuatorum ista copia est inter se esse munificos: tua beneficia vt maiestate præcellunt, ita mutuum non reposcunt. Quod solum igitur nostræ opis est, gratias ago: verum ita, vt apud Deum fieri amat, sentiendo copiosius, quàm loquendo. Atque non in sacrario modo imperialis oraculi, qui locus horrore tranquillo & pauore venerabili raro eundem animum præstat & vultum: sed vsquequaque gratias ago, tum tacens, tum loquens, tum in cœtu hominum, tum ipse mecum: & cum voce patui, & cum meditatione secessi: omni loco, actu, habitu, & tempore. Nec mirum, si ego terminum non statuo tam grata profitendi, cum tu finem facere nescias honorandi. Quis enim locus est, aut dies, qui non me huius aut similis gratulationis admoneat? Admoneat autem? O inertiam significationis ignaue. Quis inquam locus est, qui non beneficiis tuis agitet, inflammet? Nullus inquam Imperator Auguste, quin admirandam speciem tuæ venerationis incutiat. Non palatium, quod tu cum terribile acceperis, amabile præstitisti. Non forum, & basilica olim negotiis plena, nunc votis, votisque; pro tua salute susceptis. Nam de sua, cui non te imperante securitas? Non curia honorificis modò læta decretis, olim sollicitis mœsta

querimoniis. Non publicum, in quo occurfus gauden-
 tium plurimorum neminem patitur solum gratulari.
 Non domus commune secretum. Lectus ipse ad quie-
 tem datus, beneficiorum tuorū reputatione tranquil-
 lior. Somnus abolitor omnium, imagines tuas affert.
 Ipsa autem sedes honoris Sella curulis, gloriosa pom-
 pis imperialis officii, in cuius me fastigio ex qua me-
 diocritate posuisti, quoties à me cogitatur, vincor ma-
 gnitudine, & redigor ad silentium, nō ingratus bene-
 ficiis, sed oppressus. Ades enim locis omnibus. Nec iā
 miramur licentiam poetarum, qui omnia Deo plena
 dixerunt. Spem superas, cupienda præuenis, vota præ-
 curris, quæq; animi nostri celeritas Diuū instar af-
 fectat, beneficium præuentibus anteceditur. Præstare ti-
 bi est quàm nobis optare velocius. Ago igitur gratias
 optime Imperator. Ac si quis hunc sermonem meum
 iisdem verbis tam sæpe repetitum inopiæ loquentis
 assignat, experiatur hoc idem prosequi: sed nihil po-
 terit proferre facundius. Aguntur enim gratiæ non
 propter maiestatis ambitum, nec sine argumentis, Im-
 peratori fortissimo: testis est vno pacatus anno, & Da-
 nubii limes & Rheni. Liberalissimo: ostentat hoc di-
 ues exercitus. Indulgentissimo: docet securitas erro-
 ris humani. Consultissimo: probat hoc tali Principe
 oriens ordinatus. Piiissimo: huius verò laudis locuple-
 tissimum testimonium est pater diuinis honoribus cō-
 secratus, instar filii ad imperium frater ascitus, à cen-
 tumelia belli patruus vindicatus, ad præfecturæ col-
 legium filius cum patre coniunctus, ad consulatum
 præceptor electus. Possum ire per omnes appellatio-
 nes tuas, quas olim virtus dedit, quas proxime fortuna
 cōcessit, quas adhuc indulgētia diuina meditat. Voca
 Germanicum deditione gentilium, Alemanicū
 traductione captorum, vincendo & ignoscendo Sar-
 matic

maticum. Connecterem omnia merita virtutis, & con-
 gnomina felicitatis: sed alia est ista materia, & suo pa-
 rata secreto, cum placuerit signanter, & breuiter om-
 nia quæ nouimus indicare, nec persequi, vt qui terra-
 rum orbem vnius tabulæ ambitu circumscribunt ali-
 quanto detrimento magnitudinis, nullo dispendio ve-
 ritatis. Nunc autem, quod diei huius propriū, de Con-
 sulatu gratias agam: sed procurunt & aliæ dignita-
 tes, atque in vocem gratulationis erumpūt, ac se prius
 debere profitentur. Tot gradus nomine comitis pro-
 pter tua incrementa congesti ex tuo merito: te ac pa-
 tre principibus quæstura communis, & tui tantū præ-
 fectura beneficii, quæ & ipsa non vult vice simplici
 gratulari, liberalius diuisa quàm iuncta, cum tenea-
 mus duo integrum, neuter desyderat separatum. Sed
 illa (vt paulo antè promisi) habebunt sui muneris pec-
 ciliare secretum. Consulatus hic meus orat atq; ob-
 secat, vt obnoxiam tibi vni sinas fieri eius dignitatē,
 quem omnibus prætulisti. Quod quidem & ipse sibi
 inuenit gradus, cum clarissimo viro collega* meo ho-
 nore conuinctus, nuncupatione prælatus. Consul ego
 Imperator Auguste munere tuo, non passus septa, ne-
 que campum, non suffragia, non puncta, non loculos,
 qui non prensauerim manus, nec cum salutantium cō-
 fusus occursum, aut sua amicis nomina nō reddiderim,
 aut aliena imposuerim, qui tribus non circumui, cē-
 turias non adulau, vocatis classibus non intremui,
 nihil cum sequestre deposui, cum diribitore nil pepi-
 gi. Romanus populus, Martius campus, equester or-
 do, rostra, ouilia, Senatus, curia, vnus mihi omnia
 Gratianus. Iure meo Auguste maximè affirmare
 possum, incolumi omnium gratia, qui ad hunc hono-
 rem diuersa vnquam virtute venerunt, venturūq;
 sunt: suus enim cuiq; animus, suum meritum, sibiq;
 mens

mens cōscia est: iure inquam meo affirmare possum, me mihi videri à cæteris esse secretum. Sunt quos votorum cruciat inanitas: non optavi. Quos exercet ambitus: non petiui. Qui assiduitate expriment: non cœgi. Qui offeruntur occasione: non affui. Quos iuvat opulentia: obstat temporum disciplina. non emi. Nec possum continentiam iactare: non habui. vnum præstare tentavi, & hoc ipsum quasi meum vindicare non possum: in tua enim positum est opinione, si merui. Fecisti autem & facies alios quoque consules piissime Gratiane, sed non & causa pari. Viros gloriæ militaris: habent enim tecum vt semper laboris, ita dignitatis plerunque consortium, virtutis quàm honoris antiquiore collegio. Viros nobilitatis antiquæ: dantur enim multa nominibus, & est Roma pro merito. Viros fide inclytos & officiis probatos, quorum me etsi non secerno numero, tamen (quod ad honoris viam pertinet) ratione dispertio. Quartum hunc gradum noui beneficii tu Auguste constituis, efferre tibi ipsi, quo alter ornetur, bona animi tui ad alienam referre præstantiã, eruditionemq; naturæ, quam Deo & patri & tibi debes, ad alterius gratiam rectius retorquere, quàm verius. Tua hæc verba sunt à te mihi scripta, solvere te quod debebas, & adhuc debere quod solueris. Omentis aureæ dictum bracteatum: ô de pectore candidissimo lactei sermonis alimoniam! Quisquàm ne tam parcus est in ostentatione beneficii? quisquam pondus gratiæ suæ vim meriti profitetur alieni? quisquã denique quod indulget, quasi ab obnoxio deferatur, pretiũ mauult vocare quàm donum? Certent huic sententiæ veteres illi, & Homerici oratores, subtilis deducta oratione Menelaus, & instar profundæ grãdinis ductor * Ithacensis, & melleo delibutus eloquio iam tertiæ Nestor ætatis. Sed neque ille

* Ithacensis

ille concinnius eloquetur, qui se Laconica breuitate collegit: neque ille contortius, qui cum sensibus verba glomeravit: nec dulcius, cuius lenis oratio mulcēdo potius quàm extorquendo persuasit. Soluere te dicis quod debebas, & debiturum esse cùm solueris, Auguste iuuenis. Cæli tibi & humani generis rector hoc tribuat, vt prælatus antiquis, quos etiã eleganti sententiæ istius antecessisti, vincas propria singulorum: in Menelao regiam dignationem, in Vlyse prudentiam, in Nestore senectutem. Subiiciet aliquis, Ista quidem adeptus es: sed effare, quo merito? Quid me oneras sciscitator? rationem felicitatis nemo reddit: Deus & qui Deo proximus tacito munera dispertit arbitrio, & beneficiorum suorum indignatus per homines stare iudicium, mauult de subditis dedisse miraculum. Quo inquis merito? ego nullũ scio, nisi quod tu piissime Imperator debere te dicis, & hoc debere latissimè pertinet: siue hoc eruditionis tuæ scœnus existimas, siue sine scœnore gloriam liberalitatis affectas, siue te pôdere conceptę sponsonis exonerat, seu fidei commissum patris exoluis, seu magnanimitate cælesti ostentatione suppressa, Dei munus imitaris. Debere te dicis. Cui? quando? quo nomine? lege syngrapham, nomina creditorem, accepti & expensi tabulæ conferantur. Videbis aliò summæ istius transire rationem. Tibi coepit Deus debere pro nobis. Quid autem mihi debes gratissime Imperator? Patitur enim humanitas tua, vt præter regias virtutes, priuata appellatione lauderis. Quid tu mihi debes? & contrã quid non ego tibi debeo? An ne quòd docui? hoc ego possum verius retorquere, dignum me habitum qui docerem: tot facundia doctrinãque præstantes inclinata in me dignatione præteritos, vt esset quem tu matura iam ætate subcinctum per omnes honorum gradus

quomodo, sic videtur

toris

obligatio

acue vifa. bla
sua Tacit. ex se
nec person ad N
non, & quib
clavibus comit
quod iure tu
vidim. p. s. adf. p. s.
videtur

festinata bonitate proucheres. Timere vt videreris, ne in me vita deficeret, dum tibi adhuc aliquid quod deberes prestare, superesset. Negat Cicero consularis vltra se habere quod cupiat. Ego autem iam consul & senex, adhuc auiditatem meam iam fatebor. Te videre sapius in hoc magistratu Gratiane desydero, vt & sex Valerii. Coruini, & septem Cuii Marii, & cognominis tui Augusti tredecim consulatus vnus aequipares. Tibi plures potest aetas & fortuna tua prestare: verum ego in numero parcior, quia tu in munere liberalior: ipsum enim te sapius hoc honore defraudas, vt & aliis largiaris. Scis enim Imperator doctissime (rursus enim vtar laude priuata) scis inquam septem ac decem Domitiani consulatus, quos ille inuidia alteros prouehendi continuando conseruit, ita in eius auiditate derisos, vt hoc eum pagina Faustorum suorum, immo fastidiorum fecerit insolentem, nec potuerit prestare felicem. Quod si principi honoris istius temperata, & quae vocatur aurea, debet esse mediocritas, quid priuatis status hominibus? quid aequanimis? quid iam senibus erga se oportet esse moderaminis? Ego quidem, quod ad honores meos pertinet, & vota saturavi. Tu tamen Imperator optime, tu piissime, tu quem non fatigat liberalitas, nisi quando cessauit: tu inquam indulgentissime Gratiane, vt ad benefaciendum subito es, nec opinus ingenio, adhuc aliquid quod hoc nomine mihi prestetur, inuenies. Sic intellexere omnes, sic nobis ordinem ipse fecisti, sic amicus Deo es, vt a te iam impetratum sit, quod optatur ab aliquo, & quod nondum optamus, adipiscimur. Et rursus aliquis adiciet, aut sermone libere, aut cogitatione liberius. Nonne olim & apud veteres multi eiusmodi doctores fuerunt? an tu solus praceptor Augusti? immo ego cum multis coniunctus officio

cio, sed cum paucissimis secretus exemplo. Nolo Constantini temporum taxare collegas. Caesares docebantur, superiora contingam. Diues Seneca, nec tamē consul, arguetur rectius quam praedicabitur, non erudisse in dolem Neronis, sed armasse saeuitiam. Quintilianus consularia per Clementem ornamenta fortitus, honestamenta nominis potius videtur quam insignia potestatis habuisse: quomodo Titianus magister, sed gloriosius ille, municipale scholam apud Visontionem Lugdunumque variando, non aetate quidem, sed vilitate conseruit. Vnica mihi amplectenda est Frontonis imitatio, quem tamen Augusti magistrum sic consulatus ornauit, vt praefectura non cingeret. Sed consulatus ille cuiusmodi? ordinario suffectus, bimestri spatio interpositus, in sexta anni parte consumptus quaerendum vt reliquerit tantus orator, quibus consulibus gesserit consulatum. Ecce aliud quod aliquis opponat, In tanti ergo te oratoris fastigium te gloriosius attollis? cui talia requirenti respondebo breuiter: Non ego me contendo Frontoni, sed Antonino praefero Gratianum. Celebrant quidem solennes istos dies omnes vbi que vrbes quae sub legibus agunt, & Roma de more, & Constantinopolis de imitatione, Antiochia pro luxu, & Carthago discincta, & domus *fulminis Alexandria: sed Treuiri principis beneficio: fluminis & mox cum ipso authore beneficii loca inter se distat, vota consentiunt. Vnus in ore omnium Gratianus, potestate imperator, virtute victor, Augustus sanctitate, Pontifex religione, indulgentia pater, aetate filius, pietate vtrunque *superat. Non possum fidei * Alii, supercausa ostendere imagines maiorum meorum, vt ait rat, non legunt. apud Salustium Marius, nec deductum ab Heroibus * deorum genus ad * eorum stemma replicare, nec ignotas opes * deorum & patrimoniam sparsa sub regnis, sed ea quae nota sunt,

sunt, dicere potius quàm prædicare. Patriam non obscuram, familiam non poenitentiam, domum innocentem, innocentiam non coactam, angustas opes, veruntamen libris & liberis dilatatas: frugalitatem sine fordibus, ingenium liberale, animum non illiberalem, victum, vestitum, supellectilem, munda, non splendida. Veteribus ut illis consulibus excepta, quæ tum erat bellicarum collatione virtutum, si quis me conferre dignetur, seponat opulentiam, non derogaturus iudiciam. Verùm quoniam gratiis agendis iam dudum succumbo materiæ, tu orationi meæ Gratiane succede. Tu Gratiane qui hoc nomen sic per fortunâ adeptus es, ut nemo verius ambitione quæsierit. Neque enim iustius Metellus cognomento Pius patre reuocato, qui esset impius exulante: aut verius Sylla Felix, qui felicior ante quàm vocaretur: quàm tu Gratiane, cui & hoc nomen est, & illa Metelli Syllæque cognomina. Tu inquam Gratiane, qui hoc non singulis factis, sed perpetua gratè agendi benignitate meruisti, cui, nisi ab auo deductum esset, ab omnibus adderetur. Tu ipse tibi inquam pro me gratiam refer: tu tuæque virtutes, bonitas, qua in omnes prolixus es, perpetuus in me: pietas, qua orbem tuum temperas, quamque inuiciscendo patruo probas, tuendo in fratre cumulas, ornando in præceptore multiplicas. Agat gratias clementia, quam humano generi impertis: liberalitas, qua ditas omnes: fortitudo, qua vincis: & mens ista aurea, quæ de communi Deo plus quàm vllus hausisti. Agant & pro me gratias voces omnium Galliarum, quarum præfecto hæc honorificentiam detulisti. Ultra progredior, & hoc quia debere te dicis. Agat quæ optime agere potest vox ista, quam docui. Iam dudum autem quàm grati animi, tam sermonis exigui, ut supradictum est, succumb

cumbo materiæ: neque adhuc illa perstrinxi, quæ ne infantissimus quidem, nisi idem impiissimus, eminentia per famam, & omnium gaudiis testata supprimeret, quæ supra vires dicendi meas posita cunctos attingere, aut ingrati crimine arguendus, aut temerarii professione culpandus: tamen alterum cum subeundum sit, audaciam quàm maliuolentiam malo reprehendi. Tu Auguste venerabilis, districtus maximo bello, assultantibus tot millibus barbarorum, quibus Danubii ora protexitur, comitia consulatus mei armatus exeres. Tributa ista quòd in vrbe Sirmio geruntur, an ut quòd in procinctu, cæturiata dicuntur: an ut quondam, pontificalia vocabuntur, sine arbitrio multitudinis, sacerdotum tractata collegio? Sic potius, sic vocentur, quæ tu pontifex maximus deo participatus habuisti. Non est ingenii mei piissime Imp. talia cõminisci: verba sunt literarum tuarum, quibus apud me auctoritatem summi numinis, & ut tuæ voluntatis amplificas, sic enim loqueris. Cum de consulibus in annum creandis solus mecum uolutarem, ut me nosti, atque ut facere debuî, ut uelle te sciuî, consilium meum ad Deum retuli: eius auctoritati obsecutus, te consulem designauî, & declarauî, & priorem nuncupauî. Cuius orationis ordo lucidior? quæ doctrina tam diligens propriis comitiorum verbis loqui, nec uocabulis moris antiqui nomina peregrina miscere? Valetate modo classes populi, & urbanarum tribuum prærogatiuæ, & centurie iure reuocatae. Quæ comitia pleniora unquam fuerunt, quàm quibus præstitit Deus conciliû, *vocata Imperator obsequium. Et nunc ego piissime Imperator, ne fastigium auditorii sacri dictorum tuorum timidus interpretes offendâ, diuinitatis tuæ propè cum piaculo verba transcurro. Cum de consulibus, in-

quis, in annum creandis? Eruditavox. Et dum solus mecum uolutarem: O profundi altitudo secreti! habes ergo consiliatorem, & non metuis proditorem. Ut me nosti, ut facere debuī, ut uelle te sciui. Quid familiarius? quid constantius? quid dici blādius potest? Consilium meum ad deum retuli. Et quemadmodum solus, cui praeſto est tam grande consilium? an plenius, cum senatu, cum equestri ordine, cum plebe Romana, cum exercitu tuo & prouinciis omnibus deliberasses? Consilium meum ad deum retuli. Non ut, credo, nouum sumeres, sed ut sanctius fieret, quod uolebas, eius auctoritati obsecutus scilicet, ut in consecrando patre, in uiscendo patruo, in cooptando fratre fecisti. Te consulem designauī, & declarauī, & priorem nuncupauī. Quis hęc uerba te docuit? ego tam propria & tam Latina nesciui. Designauī, & Declarauī, & Nuncupauī. Non fit hoc temerē, habet moras suas dispartitis gradibus tam matura cunctatio. Has ego literas tuas in omnibus pilis atq; porticibus, vnde de plano legi possint, instar edicti pendere mandauero: Nonne tot statuis honorabor, quot fuerint paginae libellorum? Sed ad blandiora festino. Ab hac enim literarum ad me datarum parte digressus, eō quoq; descendisti, ut quæres, qualis ad me trabea mitteretur. Omne largitionum tuarum ministerium sollicitudine fatigasti. Non ergo supra consulatum mihi est adhibita per te cura tam diligens, pro me cura tam felix. In Illyrico arma quatiuntur. Tu mea causa per Gallias ciuium decorum indumenta dispensas. Loricatus de toga mea tractas. In procinctu & maxime dimicaturus palmarum uestis meae ornamenta disponis, feliciter & bono omine. Nanq; iste habitus ut in pace consulis est, sic in victoria triumphantis. Parum est, si qualis ad me tra

*si in omn.

trabea mittatur, interrogas, te coram promi iubes. Nec satis habes, ut largitionum ministri ex more fungantur: eligis ipse de multis, & cum elegeris, munera tua uerborū honore prosequeris. Palmatam, inquis, tibi misi, in qua Diuus Constantius parens noster intextus est. Me beatum, cuius insignibus talis cura praestetur. Hęc planē, hęc est picca (ut dicitur) uestis non magis auro suo, quam tuis uerbis. Sed multo plura sunt in eius ornatu, quæ per te instructus intelligo. Geminū quippe in uino habitu, radiat nomen Augusti. Constantius in argumento uestis intexitur, Gratianus in muneris honore sentitur. Accessit tam impenso beneficio tuo pondus quorundā sciscitatione cumularum. Interrogatus quem priorem decerneres consulem, Nec dubitandum esse dixisti tu: & qui tecum boni sunt, dubitare non poterant. Sed tamen ad hoc dictum erexerant animos, qui libenter clarissimum uirum collegam meum, quem praesentem habebat occasio, praeriatum credidissent. Fatigantes tamen, quod intellexerant requirebant. Hic tu sicut mihi renuntiatum est, noto illo pudore tuo paulisper haesisti: non rationis ambiguus, sed eorum dubitationem uultu, & rubore cōdemnans, qui studium tuum interpretationis errore palpabant. Deinde illico subdidisti. Quid de duobus consulibus designatis quæritis, quis ordo sit nuncupationis? an ne alium quam quem praefectura constituit? O felicem uerecundiam tuam, cui ista popularis ratio tam prudenter occurrit. Scisti aliud Gratiane quam diceres, sed propter quorundam uerecundiam dicere noluisti. Scrupulosus hic mihi locus est, & propter eam quam nunquam appetiui, gloriam recusandus. Cum prior renuntiatum sim, satis est tuum tenere iudicium. Interpretēs ualēte meritorum. Neque autem ego, sacratissime Imperator, in tenui

molibx*

beneficio gradum nuncupationis amplector. Num est hæc gloria ignota Ciceroni? Prætores me, inquit, populus Romanus primum fecit, *consulem priorem. Ex ipsa eius sententia intelligitur commendabilius ei videri vni quam pluribus esse præpositum. Nulla enim est quidem contumelia secundi, sed ex duobus gloria magna prælati. Alexandri Macedonis hoc fertur, cum legisset illos Homericos versus, quibus Hectore provocate è nouè ducibus qui omnes pugnare cupiebant, vnum deligi placeret sortis euentu, trepida ubi conceptione votorum Iouem Optimum Maximum totus precatur exercitus, vt Aiacem, vel Tydei filium, aut ipsum regem ditium Mycenarum fortiri patiatur Agamemnonem: Occiderem, inquit, illum qui me tertium nominasset. O magnanimitatem fortissimi viri, nominari inter nouem tertius reculabat, vbi certe pluribus antecelleret, quam subesset. Quanta hic verecundia grauaretur posterior de duobus? Est enim in hoc numero arduæ plena dignationis electio. Cum vniuersis mortalibus duo qui fiant consules præferuntur, qui alteri præponitur, non vni, sed omnibus antefertur. Expectare nunc aures presentium scio, & eminare in omnium vultu intelligo, quod desyderio concipiatur animorum. Existimant enim cum ea quæ ad grates agendas pertinebant, summam tenuiore filo (vt dicitur) deducta libauerim, aliqua me etiã de maiestatis tuæ laudibus debere perstringere. Quanquam me istam dixerim seposuisse materiam, & in tempus aliud reseruare, nihilominus tamen vt nunc aliqua contingam, nutu & propè murmure cohortantur. Itaque faciam quando cogunt volentem, sed maioribus separatis tenuiora memorabo, nulla spe ad plenum exequendi, sed vniuersi vt intelligant, eorum quæ intus prædicanda sunt, à me poscendam esse notitiam,

titiam, ab aliis dignitatem. Nec excellentia, sed cottidiana tractabo. Nullum te vnquam diem ab adolescentia tua nisi adorato Dei numine, & reus voti, & illico absolutus egisti: lautis manibus, mente pura, immaculabili conscientia, & quod in paucis est, cogitatione sincera. Cuius autem vnquam egressus auspiciatior fuit? aut incessus modestior? aut habitudo cohibitor? aut familiaris habitus condecetior? aut militaris accinctior? In exercendo corpore quis cursum tam perniciousiter incitauit? quis palæstram tam lubricus expediuit? quis saltum in tam sublime collegit? Nemo abductius iacula contorsit, nemo spicula crebrius iecit, aut certius destinata percussit. Mirabamur poetam qui *infrænos dixerat Numidas: & alterum, qui ita collegerat, vt diceret in equitando verbera, & præcepta esse fugæ, & præcepta sistendi. Obscurum hoc nobis legentibus erat. intelleximus te videntes, cum idem arcum intenderes, & habenas remitteres. Aut equum segnius euntem verberare concitares, vel eodem verberare intemperantiam coerceres. Qui te visi sunt hoc docuisse, non faciunt. immò qui visi sunt docuisse, nunc discunt. In cibus autem cuius sacerdotis abstinentior cerimonia? in vino cuius senis mensa frugalior? Operto conclauis tui non sanctior ara vestalis, non pontificis cubile castius. nec puluinar flaminis tam pudicum. In officiis amicorum non dico paria reddi, anteuenis: & quoties in obsequendo *præcedimus, erubescis pudore tam obnoxio, quam in nobis esse deberet ab imperatore præuentis. In illa verò sede, vt ex more loquimur, consistorii, vt ego sentio, sacrarii tui nullus vnquam superiorum aut dicenda pensus cogitauit, aut consultius cogitata disposuit, aut disposita maturius expediuit. Et aliqua de oratoris virtutibus

*infrænos

f. reddis,

*præuenimus,

tutibus tuis dicerem, nisi vererem mihi gratificari. Non enim Sulpitius acrior in concionibus, nec maioris Gracchi commendabilior modestia fuit, nec patris tui grauior auctoritas. Qui tenor vocis, cum incitata pronuncias? quæ inflexio, cum remissa? quæ temperatio, cum vtraque dispensas? Quis oratorum læta iucundius, facunda cultius, pugnantiã densius, densata glomeratius, aut dixit, aut quod est liberum, cogitauit? Vellem, si rerum natura pateretur, Xenophon Attice in æuũ nostrum venires, tu qui ad Cyri virtutes exequẽdas votum potius quàm historiam commodasti, cum diceres, non qualis esset, sed qualis esse deberet. Si nunc in tempora ista procederes, in nostro Gratiano cerneres, quod in Cyro tuo non videras, sed optabas. Atque ista omnia quasi punctis quibusdam acuminata signaui, si facundia pro voluntate suppeteret, quanquam non copiosius exequerer, vbertatem stilo rerum magnitudine suggerente. Sed nec huius diei, nec huius ista materia. Qui dicturi estis laudes principis nostri, habetis velut seminarium vnde orationum vestrarum iugera compleatis. Ego ista perstrinxi. Atque vt sciunt omnes, possum videri familiaris notitiæ secretus interpret, domestica istæ, non tam prædicare, quàm prodere. Atque vt ista dixi de cognitis mihi, atque intra aulam familiaribus, possem & foris celebrata memorare, nisi omnia omnes, & separatim sibi quisque nouisset. Possem pari breuitate dicere superiora. Emendatissimi viri est pœnitenda non facere, at tu nunquam pœnitenda fecisti, & semper veniam pœnitentibus obtulisti. Pulchrum est indulgere timentibus, sed tu perpetuæ bonitatis edictis occurristi omnibus ne timerent. Magnificum largiri honores, tu honoratos & liberalitate ditasti. Laudabile est imperatorem faci-

les

les interpellantibus præbere aditus, nec de occupatione causari. tu confirmas adire cunctantes, etiam questionibus explicatis, ne quid adhuc fileatur, interrogas. Celebre fuit Titi Cæsaris dictũ, perdidisse se diẽ, quo nihil boni fecerat, sed celebre fuit: quia Vespasiani successor dixerat, cuius nimia parsimonia, & austeritas vix ferenda, miram fecerat filii lenitatem. Tu Valentiniano genitus, cuius alta bonitas, præsens comitas, temperata seueritas fuit, parto & condito optimè reipublicæ statu intelligis posse te esse lenissimum sine dispendio disciplinæ. Neque verò vnum aliquod bonum vno die præstas, sed indulgentias seculares per singula horarum momenta multiplicas. Vel illud vnum cuiusmodi est, de condonatis residuis tributorũ? quod tu quàm cumulata bonitate fecisti? Quis vnquam imperatorum hoc prouinciis suis aut vberiore te indulgentia dedit? aut certiore securitate prospexit? aut prudentia consultiore munivit? Fecerat & Traianus olim, sed partibus retentis, non habebat tantam oblectationem concessi debiti portio, quanta liberata caritas seruati. Et Antoninus indulserat, sed imperii, non beneficii successor inuidit, qui ex documentis tabulisq; populi condonata repetiuit. Tu argumenta omnia flagitandi publicitus ardere iussisti. videre in suis quæque foris omnes ciuitates conflagrationem salubris incendii. Ardebant stirpes fraudum veterum: ardebant seminaria futurarum. Iam se cum puluere fauilla miscuerat: iam nubibus fumus inuoluerat, & adhuc obnoxii in paginis concrematis ductus apicum, & seftertiorum notas cum iuuantia de ratione cernebant, quod meminerrant legi posse & veteres. Quid te Imperator Auguste indulgentius? quid potest esse consultius? Quæ bona præstas, efficis ne caduca sint: quæ

m 4 mala

*aliàs, lectũ
legi

Simile sic
augustinus nobis ipse
quella vt mactina
vsa facit

mala adimis, prospicis ne possint esse recidua. Hæc prouincialibus indulgentiæ bona. Quid illa nostro ordini? quid illa militibus Antoninorum comitas fuit? & iam inde Germanicorum cohorti amicorum, & legionibus familiaris humanitas? Sed ego nolo benevolentiam tuam aliorum collatione præcellere. abundant in te ea bonitatis & virtutis exempla, quæ sequi cupiat ventura posteritas, & si rerum natura pateretur, adscribi sibi voluisset antiquitas. Necessè est tamen aliquid comparari, vt possit intelligi, bona nostra quo præsent. Aegrotantes amicos Traianus visere solebat: hætenus in eo comitas prædicanda est. Tu & visere solitus, & mederi: præbes ministros, instruis cibos, fomenta dispensas, sumptum aduicis medelarum: consolari affectos, reualescentibus gratularis. In quot vias de vna eius humanitate progredieris? Legionibus vniuersis, vt in communi Marte euenit, si quid aduersi acciderat, vidi te circumire tentoria, satim saluæ quærere, tractare vulnera sauciorum, & vt salutiferæ apponerentur medelæ, atque vt non cessaretur, instare. Vidi quosdam fastidientes cibum, te commendante sumpsisse. Audiui confirmantia ad salutem verba profari, occurrere desyderiis singulorum. Huius sarcinas, mulis aulicis vehere: his specialia iumenta præbere: illis ministeria perditorum instaurare lixarum: aliorum egestatem tolerare sumptu: horum nuditatem velare vestitu. Omnia agere indefesse & benignè, pietate maxima, ostentatione nulla. omnia præbere ægris, nihil exprobrare sanatis. Inde cunctis salute nostra charior factus, meruisti vt haberes amicos obnoxios, promptos, deuotos, fideles, in æuū omne mansuros, quales charitas non fortuna conciliat. Concludam deinceps orationem meam, piissime Auguste, sermonis magis

gis sine quàm gratiæ: nanque illa perpetua est, & spatium non transmeabili, terminum calcis ignorat. Flexu tamen paruo, nec à te procul, conuertar ad Deum. Aeternæ omnium genitor, ipse non genite opifex, & causa mundi, principio antiquior, sine diuturnior, qui templa tibi & aras penetralibus initiatorum mentibus condidisti, tu Gratiano humanarum rerum domino, eiusmodi semina nostri amoris inolesti, vt nihil in digressu segnior factus, meminisset & relictum: illustraret absentem, præsentibus anteferet. Dein quia interesse primordiis dignitatis per locorum interualla non poterat, ad solennitatem condendi honoris occurreret beneficiis, ne deesset officium. Quæ enim memoria, memoria inquam transcursum tantæ celeritatis, vel in audacibus Græcorum fabulis commenta est? Pegasus volucer actus à Lycia nõ vltra Ciliciam permeauit. Cyllarus atq; Arion inter Argos Nemeamq; senuerunt. Ipsi Castorum equi, quod longissimum iter est, non nisi mutato vectore transcurrunt. Tu Gratiane, tot Romani Imperii limites, tot flumina & lacus, tot veterum intersepta regnorum, ab vsq; Thracia per totum, quàm longus est, locum Illyrici. Venetiam Liguriamq; & Galliam veterem, insuperabilia Rheticiæ, Rheni accolas, Sequanorum inuia, porrecta Germaniæ, celeriore transcursu, quàm est properatio nostri sermonis, euoluis, nulla requie otii, ne somni quidem, aut cibi, munere liberali vt Gallias tuas inopinatus illustres, vt consulem tuum quanuis desyderatus, antcipites: vt illam ipsam, quæ auras præcedere solet, famam facias tardiozem. Hoc fenestuti meæ, hoc honori à te datum. Supremus ille Imperii & consiliorum tuorum deus conscius, & arbiter, & auctor indulsit, vt sellam eurulem, cuius sedem frequenter ornabis: vt prætextam meam purpuræ tuæ luce fucatam, vt trabeam

non magis auro suo, quàm munere tuo splendidam, quæ ab Illyrico sermonis dignitas honestavit, apud Gallias illustriora præstares: quæstorē vt tuum, præfectum vt tuo prætorio, consulem tuum: & quod adhuc cunctis meis nominibus anteponis, præceptorem tuum, quem pia voce declaraueras, iusta ratione prætuleras, liberali largitate ditaueras, Augustæ dignationis officis consecreres.

APVD GRATIANVM

AVGVSTVM.

D. Ausonii Burdigalensis Pe-

RIOCHÆ IN HOMERI

ILLIADEM ET ODYS-

SEAM.

*

In Iliadem.

Si Homerum scriptorem Troici belli eatenus quæ Iliadem suam incipit, quæq; finit, percẽseamus, orsum ab iracundia Achillis ad sepulturam Hectoris, quatuor & viginti libros contextuiffe mōstrabimus. Hæc eius species apparet summam cutem primi operis inuenti. Verum hoc scripturæ ipsius tempus Troiano bello non totum, sed penè vltimum fuit. Nam si ratio putanda est oppugnationis decennis, nonus ferè annus, idemq; prope finem sui, ea negotia continobit, quæ ab iniuria Agamemnonis ac Briseidis vsurpatione vsq; ad funus Hectoris digna memoratu erūt: illa temporū series, quæ ab eiusdem belli causis atq; origine

gine pertinet ad vrbis excidium. Atq; ex eo eueniet, vt ignaris iudicandi & poëticæ œconomix expertibus, multa nobilia ab exordio belli vsq; ad Achillis iurgium omiſſa videantur. Nec minus multa ab Hectoris funere ad vsq; deletum Ilium. Quorum quidem maxima expectatio erat propter tam longi certaminis consummationem. Sed vt diuinum poëtam nihil quod illustre fuerit, omiſſiſſe appareat, atq; omnia quæ finiri oportuit, contigisse, breuiter & in epitomæ speciem belli Troici causam originis, apparatusq; , quæ annis superioribus acciderunt, retexuimus. Horum omniū prima origo est Paridis iudiciū inter deas, deniq; clasis contextio, qua idē Paris in Europā nauigauit. Tum raptio Helenæ, quæ opinione veterum bipertita est: quod plerique Helenam iuxta Homerum cum plasma ad Troiam deportatam fuisse existimauerunt: nonnulli autem opinati sunt, cum Alexander cursu deerrasset, delatusque ad Aegyptum fuisset, cognita hospitalis fœderis iniuria, per Aegyptium regem seruantissimum iusti virum, Helenam cum iis quæ vna cum eadem fuerant abrepta, Paridi sublatam, expugnatoque demum Ilio Menelao restitutam.

Periocha libri primi Iliados.

*Iram diua refer nati Peleos Achilei
Pestiferam, quæ mille dedit discrimina Achiuus.*

Chryses Apollinis sacerdos ob redimendam filiam cum Agamemnoni supplicasset, contumeliosè repulsus deum precatur vltorem. Insecuta subinde graui pestilentia, cum Græcorum exercitus interiret, cogit Achilles concilium, & ab eodem inuitus Calchas morbi causam compellitur indicare. Qua cognita Agam

Agamemnon cōcitur in Achillem, qui percitus iracundia etiam cædem regis audebat, nisi eum in vltimum furorem progredi Minerua vetuisset. A quo Briseis concubina in locum Chryseidis, quæ patri reddebatur, abducta est. Inde Thetis mater ad cælum lachrymas & contumeliam filii miserata proficiscitur. Quæ fiducia defensi quondam cum Aegeone Iouis vltum iri affectans iniuriam, obtestatur summū deorum, vt Troianos in rebus belli superiores esse patiantur. Quibus Iuno compertis, iracundè aduersum coniugem commouetur. Sed gliscens iurgium per deridiculum, ministrante Vulcano, simul consilii specie intercedente lenitur.

Periocha secundi Iliados.

*Cælestes hominumq; genus superabile curis
Tranquilla obscuri carpebant munera somni.
At non peruigilem nox irrequieta tonantem
Leniit immodicos uoluentem corde paratus,
Cædibus ut Graiū læsum ulciscatur Achillem.*

Iupiter Agamemnonem somno monet prælii faciendi tempus adesse, ne cunctetur dimicare. Tum ille in concilium proceribus aduocatis, mandatum Iouis & speciem nocturnæ quietis explanat. Mox in cōcione multitudine congregata, pertentat militum uoluntatem, vtq; deposito bello ad sua quique redeant, cohortatur. Iamq; omnibus nauigationem* adhortantibus, foeda discessio ab Ulyssæ cohibetur, à quo etiā Therites deformis & loquax in Heroum contumelias uerborum licentia promptus cum acerba obiurgatione pulsatur: ipse Mineruæ monitu cūctos à profectioe deterret. Sumpto deinde cibo armatur exercitus. Neq; secius à Troianis instructa acies Iride ita mone

*adornantibus,

monente producit. Sequitur enumeratio copiarum uirorum, vt per catalogi seriem milites, naues, duces, patriæ,* retentantur.

*referantur.

Periocha tertii Iliados.

*Argiuos sua quosq; acies in bella sequuntur,
Dispositi in turmas equitum cuneosq; pedestres,
Turbida clangentes confundunt agmina Troës.*

* quæq;

Instructum prælio exercitum, priusquam feriret acies, Priamus spectat è muris, & monstratu Helene de uiris insignibus edocetur. Dehinc Menelaus ad singulare certamen ab Alexandro prouocatur. Qui frustra Agamemnone dehortante congregitur facta inter utrosq; populos sponsione & foedere per sacra firmato sub ea conditione, vt victorem Helena cum dote sequeretur. Sed superatus Paris, regressusq; ad urbem, iurgio uxoris excipitur. Ab Agamemnone foederis pacta repetuntur.

Periocha quarti Iliados.

*Iuppiter interea cum Dijs genitalibus unâ
Concilium cogit superum de rebus Achiuis.*

Ioui placet delere Troiam: ad quod pertinacia Iunonis urgetur. Cumq; id fieri Minerua properaret, disfidium foederis comminiscitur, & Pandarum sagittædi peritum astu suadentis aggreditur, vt clam uulnerato Menelao belli causa crudescat. Quo facto à Græcis prælium instauratur, congressisq; exercitibus tua clade decernitur.

Periocha quinti Iliados.

*Hic & Tyiidem monitum Tritonia Pallas
Audaci uirtute replet. uomit aurea flammâs
Cassis, & undantem clypeus defulgurat ignem.*

ipse

Ipse autumnali clarum micat æmulus astro.

Diomedes auxilio Mineruæ strenuè præliatur. Venus quoq; filio subuenire conata, vulnere affecta digreditur. Mars etiam fit faucius, exceditq; bello. Sequitur Tlepolemi Sarpedonisq; congressio. Et Tlepolemus Hercules filius certamine victus occiditur.

Periocha sexti Iliados.

*Sole decertant acies sine numine diuûm,
Cessante auxilio: sua cuiq; exorsa laborem
Fortunamq; ferunt proprij dij, crimine facti.*

Troianis fortuna inclinatore pugnantis, vates Helenus suadet vt Minerua placetur. Igitur Hecuba ab Hectore monita, vt peplum in arcem inferat, peragitur vota cum matribus. Alexander obiurgatus à fratre pergit in prælium. Glaucus Lycius, Aetolusq; Diomedes congressi vt dimicarent, cum iâ certamen oriretur, paterna inter se hospitia recordati, facta armorum permutatione discedunt.

Periocha septimi Iliados.

Hec ubi dicta dedit, portis sese extulit Hector.

Mineruæ Apollinisq; consensu, fortissimus Græcorum ab Hectore prouocatur. Nouem ducibus ad dimicandum paratis pugnaturû deligi placet sortis euentu. Ab Aiace Telamonio prælium singulare confertur. In quo Hector lapide iectus, in suorum se recepit multitudinem. Perfeuerante certamine caduceator Idæus interuenit. Tum inuicem missis muneribus pugna sedatur. Hector Aiace gladio, Ajax Hectorem balteo muneratur. Intercessu noctis exercitus quique in sua discedunt. Die altero interfectorum humatio procur

Procuratur. Græcorum etiam naualia fossa ac vallo circumdata muniuntur.

Periocha octavi Iliados.

Aurora in croceis fulgebat lutea bigis.

Acto deorum concilio Iupiter pro parte pronuntiat, sua quisq; exercitus sorte decernat. Nullus deorum odio in alteros vel fauore procedat. In Idæa montem ipse digressus, vnde Græci immisso terrore conterriti, turpi fuga ad munimeta compulsi, fossa & aggeribus sese tuentur. Iunonem ac Mineruam Græcis auxiliari volentes, monitis Iouis Iris exterret: diremptoque; ob noctem certamine, victores Troiani in ipso prælii loco excubias obsidionis instituunt. Multisq; ignibus factis per totam noctem de belli ratione consultant.

Periocha noni Iliados.

Interea vigilum excubijs cohibentur Achiui.

Græcis & præterita dimicatione percussis, & instante conterritis, proceres ab Agamemnone conuocantur. Quibus rex fugæ consilia & apparatus ordinandæ per noctem navigationis indicit, Diomede & Nestore dehortantibus. Suadente autem Nestore Ajax & Vlysses legantur ad Achillem dona ingentia pollicetes, si desistat irasci, & se auxiliatorem fessis rebus accõmodet. Sed Achille in iracundia pertinaciter permanente, legati Achiuorum re non impetrata irriti reuertuntur.

Periocha decimi Iliados.

*Cætera per naues somno sopita manebat
Turba ducum, solum cura anxia uexat Atriden.*

Vlyff

Vlyſſes & Diomedes ſpeculatum nocte progreſſi Dolonem conſpiciantur, qui & ipſe promiſſis Heſtoris incitatus, Græcorum conſilia exploratum prodierat. Et fateri vniuerſa compulſum eodē loco interficiūt. A quo de aduentu Rhœſi Thracū regis edocti, ipſum etiam cum xii. obruncant. Equoſq; eius præmium ſimul & teſtimonium graſſationis abducunt inſignes candore & celeritate, vt & niuibus & ventis antecederent.

Periocha undecimi Iliados.

*Tithoni croceum linguens aurora cubile
Spargebat terras referens opera atq; labores.*

Ab omnibus Græcis egregiè quidem, ſed improſperè dimicatur. Quorum proceribus vulneratis incognitè multitudini pugna committitur. Qua afflictione fortunæ Achilles pauliſper inflexus, Patroclū mitit præſentia cogniturum. Qui cum aduerſi ſtatus nūtius reuenteretur, Eurypylum contemplatur ægrum ex vulnere, fomentisq; medicæ artis admotis redintegrat ſanitati.

Periocha duodecim Iliados.

Athorides fouet Eurypylum dum uulnere ſeſſum,

Res dubiæ apud Græcos vel potius afflictæ vltimæ fortunæ ſtatu aguntur, præſtantibus procerū vulneratis, cætero exercitu fugato, aut formidine percuſſo. Troiani naualium munimenta reſcindunt, vallūq; tranſgreſſi auguriis iuuantur ex euentu ambiguus. Itaque & pars muri ab Sarpedone conuellitur, & ab Heſtore icū lapidis porta diſcutitur, & in ipſis naualibus pugna conferitur.

Perio

Periocha xiiii. Iliados.

Iuppiter admouit Troas atque Heſtorā claſſi.

Neptunus miſeratione commotus Argiuorū tuendis nauibus auxiliator accedit, & uſurpata vatis effigie Aiaces duos in prælium cohortatur, nec minus cæteram multitudine præſentia maiestatis inſtigat. Idomeneus egregio certamine eminet. Troiani iam referentes gradum, firmati rurſum per Heſtorem contrahuntur, & ingenti clamore vtrinq; certatur.

Periocha xv. Iliados.

*Concuſſit quamuis potantem Neſtora clamor,
Attonitasq; aures pepulit grauitate tumultus.*

Iuno vinculum Veneris (cui Ceſto nomen eſt) mutata ad Iouem pergit in ſeceſſum montis Idæ, exhortatoq; Somno, vt eum committeret in ſoporem: dehinc vigilias eius vxoriis labefactat illecebris. Cuius ignoratione Neptunus abutitur, fortunamq; Græcorum promptius auxiliando reſtituit, Aiace Locro vltra cæteros præliante.

Periocha xvi. Iliados.

*Iam uallum ſoſſamq; ſuper Troiana iuuentus
Inſtiterat captae manitans incendia claſſis.*

Iuppiter ſomno expergitus, videt ſtatum certaminis innouatum, pelliq; Troianos, Græcis opem ferente Neptuno. Itaq; aſperè Iunone increpara, & minaciter per Iridem conterrito fratre iubet auxiliatorem deſiſtere: ipſe Apollinem recreando allegat Heſtoris monetq; pro Phrygibus belli inſtaurare fortunam. Tum & Ajax Telamonius ſtrenuè præliatur, & ab eodem plurimis hoſtium interfectis conflagratio claſſis arcetur.

n

Perioc

Periocha xvi. Iliados.

*Dum face, dum ferro celsam oppugnare carinam
Troës, & Argolici pergunt defendere reges:*

Achilles Græcorum statum iam sub extrema sorte miseratur. Armis suis Patroclum permittit armari. Qui cū Myrmidonū produxisset exercitū, consternatosq; Troianos Achilles specie fefellisset, ruentes supra vallum & inuicem officientes, cæco pauore usque ad campi aperta cōpellit. Deinde congressus Sarpedonem perimit, multisq; hostium cæsis, ipse ab Hectorē interficitur, prius ab Euphorbo uulneratus.

Periocha xvii. Iliados.

Actoridem casum nec te Menelæ fefellit.

in diuersa Circa interemptum Patroclum pugna contrahitur. Cum diuersi exercitus contenderēt, Græci ut corpus defenderent, Troiani ut ad ludibrium cadauer eriperent, à Menelao Euphorbus occiditur, & ad ostentationem gloriosi facinoris Achilles exuuiis Hector armatur. Antilochus ad Achillem nuntius cladis acceptæ Menelao instante festinat. Qui & ipse postea cum Merione intra naualium munimenta se recipit, cū tota moles belli & Aiacobus ingruisset.

Periocha xviii. Iliados.

Dum furit in medio belli vis ignea Martis.

Achilles in miserabilem modū Patrocli desfet interitum, quem vi doloris affectum consonatibus verbis mater alloquitur. Nec inultum amicum fore pollicens, perlaturam sese Vulcani arma promittit. Interea & Iris ab Iunone dimittitur, cuius instantiâ Achilles extra vallum quanquam inermis egreditur, cont

conterritisq; Troianis super alios aliis præcipitanti- bus latè fuga, & latius formido porrigitur. Eodemq; tempore & Vulcanus exhortatus à Theride tota nocte (quàm longa est) cælestia in gratiam Nymphæ arma molitur.

Periocha xix. Iliados.

Oceanum interea surgens aurora reliquit.

Achilles armis cælestibus ope Vulcani, & munere matris instruitur. Dein Græcorum primoribus in concilium vocatis, iracundiam sua abolitione deponit, & promissis ab rege muneribus coram concione ditatur. Tum militibus cibum capere iussis, ipse abstinet: infesto deinde atque intento exercitu pergit in prælium.

Periocha xx. Iliados.

*Iamq; adeo celsis armati e nauibus ibant
Millia quæ magnis unquam uenere Mycenis.*

At integris amborum copis inter utrosq; exercitus pugna conferitur. Dein permissu Iouis in partes deorum studia diuiduntur. Cum pro Græcis Iuno & Minerua decertarent, neque secius eos Neptunus & Mercurius & Vulcanus affererent, Troianos Apollo cum Venere, & Diana cum matre, Mars etiam, & cum eis Scamander adiuuarent: tum Aeneam diis & viribus iniquis cum Achille congressum, quanquam studens Græcis, nube circunda tum Neptunus eripuit.

Periocha xxi. Iliados.

Intulerat fluuio trepidas fuga foeda cateruis.

Troiani usq; ad Scamandri fluminis alueum fuga & terrore compulsis, cū iam longius abeundi spatium non pateret, in ipso amne, cum flumen exundat,

ibi ab Achille x i i. Troianorum iuuenum vincuntur, qui Patrocli inferiis immolarentur. Ipse Vulcanus ardoribus suis vim torrentis exurit. Tum in campum Achille progresso passim studia deorum pro sua singulari parte depugnant. Troianorum exercitus instante victore in moenia urbis impingitur.

Periocha x x i i. Iliados.

Pulsa metu Phrygios lustrabant agmina muros.

Hector singulari certamine cum Achille congruitur, Priamo atq; Hecuba, ne pugnaret, orantibus, Minerva e contrario specie Deiphobi, vt dimicet adhortante. Hector interfectus & religatus ad currum, ter circum moenia Troiana raptatur: deinde lacerum corpus defertur ad naues, vltione Patrocli, & victoris iracundia, ad vltiora supplicia reservandum.

Periocha x x i i i. Iliados.

Troia uacat lachrymis, ludis Argiua iuuentus.

Funebres ludi in honorem Patrocli frequentantur. Quibus Diomedes equis superat, lucta & cursu Vlyses; aliosq; alii genere certationis antestant.

Periocha x x i i i i. Iliados.

Quisque suas repetunt misso certamine naues.

Iuppiter Thetidem mittit ad filium cum mandatis eiusmodi, vt in defunctu seuire desistat, fataq; hominum in exanimo hoste vereatur, ad sepulturam corpore restituto. Eiusdem iussu & Iris cohortatur Priamum, vt auro filium rependat exanimum. Qui Mercurio duce inter nocturnas hostium profectus excubias, Achilli supplex aduoluitur, redemptumq; filium iustitio publico, & deflet, & sepelit.

Per

Periocha primi libri Odyssæ.

*Dic mihi musa uirum capta post tempora Troia
Qui mores hominum multorum uidit & urbes.*

Horatii in arte.

Minerua in Ithacam Ioue ita volente descendit. Mentorisque Taphiorum ducis sumit effigiem, sua-sura Telemacho vt ad Nestorem Menelaumque festinet, qui recens domum regressi certi aliquid de Vlyse nouissent. Tunc Pheuius citharista adhibitus conuiuio procorum inchoat flebilem cantilenam navigationis improperæ, quæ profectos ab Illo Græcos diuersis sparsit exiliis, quem Penelope digressa, Chalcidico argumento tam miserabilis offensa materia, vt alia concinat adhortatur.

Periocha i i. Odyssæ.

Oceano extulerat roseos aurora iugales.

Telemachus Ithacesios proceres cogit ad curiam, atque ibidem de cõtumelia domus & bonorum profigatione conquestus, consilia profectiois exponit, Antinoo resistente, qui eum priusquam mater nuberet, abire prohibebat. Qua altercatione diu protracta concilium dissolutum est. Telemachus ad litus procis ignorantibus pergit. Astantem sibi adorans Mineruam, peregrinationi accommoda parat, hortante maximè dea, quæ populum, ipsumq; Telemachum Mentor simulatione fallebat. Instructo ergo remigio, & naue deducta Telemachus, & Minerua de portu vespere instante soluerunt.

Periocha i i i. Odyssæ.

Iam Sol oceano radiatos prompserat oriis.

Telemachus Nestorem de patre percontatus, nihil noui accipit ab ignorante, verum idem senex sequen-

n 3 ti die

ti die cum Pifistrato filio, vt ad Menelaū pergat, hortatur. nec mora facto consilio. Nocte quippe ea quæ consecuta est, apud Pheras oppidum hospitio Dicclis versati, altera Lacedæmonem peruehuntur.

Periocha 1111. Odysseæ.

Iamq; adeo uentum ualide ad Lacedæmonis arces.

Telemachum, & qui cum eo venerant, Menelaus comiter hospitio accipit, sanæque sub vespera quædam de Vlysse cognoscunt. Die verò altera totum navigationis ordinem Menelaus explanat. Quodque in Ogygia insula promissis & illecebris nymphæ Calypsonis Vlysses remoratur, exponit. Quæ quidem Proteus eidem narrauerat de Græcorum ducibus requirenti. Proci autem postquam de abitu Telemachi compererunt, instructa deductaq; nauis, viginti qui sese legerant, nauigauere, redeunti insidias molientes. Circa Aferiam ergo insulam (quæ Ithacam Samūmque interiacet) delitescentes, occasionem fraudis expectant.

Periocha v. Odysseæ.

Liquerat in tepido Tithonum aurora cubili.

Mercurius in Ogygiam insulam deuolat, vt Iouis monitis Calypso conterrita Vlysses patiatur discedere. Qui contextu ratis temere properare navigationem solus aggreditur. Duodeuigesima die tempestate commota ex iracundia infestante Neptuno trahium compago dissoluitur: quo casu proditur ultime spei, & irritis conatibus nando ab Ino dea misericordeseruatur. Quæ calanticam capiti suo demptam nautanti accommodat. Cuius ille sustentatu ad vsque Phæacum littus euadit.

Perioc

Periocha vi. Odysseæ.
Cæpebat somnos dudum ærumnosus Vlysses.

Vlysses postquam ad Phæacum littus enauerat, fatigationem diluit somno. Sed cum virgo Nauflæ regis Alcinoi ludum in acta cum equalibus exerceret, somno excitatus, vt erat nudus, erupit, foliorū oppositu pudenda velatus. & cum supplex ad genua regiæ virginis aduolueretur, Mineruæ instinctu monit misericordiam salutarem, impositusq; carpen to & veste donatus vsq; ad templum Mineruæ (quod ante urbem est) ita suadente virginis pudore prouehitur, ibiq; familiare sibi numen solita ueneratione precatur.

Periocha vii. Odysseæ.

Orabat superos dudum Lærtia proles.

Minerua in puellæ speciem mutata Vlysses primum in oppidum, mox in domum regiam ducit. Cumq; Arete vxor Alcinoi & vnde vestem haberet, & cuius esset, & qua sorte delatus sermone ipsius comperisset, bonum animum habere iussus, suadente vespera confedit quieti.

Periocha viii. Odysseæ.

Iam cælum rutilat roseis aurora quadrigis.

Alcinous navigationis ærumnam summam ab Vlysse cognoscit. Exinde iussis primoribus in curiam conuenire, aduentum hospitis & infortunia diutinae iactationis explanat. Accitoq; ad conuiuium Vlysses, citharam iubet pulsare Demodocum, qui cum de Dureo equo, & de Troico cantaret excidio, lachrymas Vlyssi memoria fortunæ superioris elicit. Quas cū occultare sedulo conaretur, aut vultu dissimulans, aut veste detergens, oculos in se omnium & maxi-

n 4 me

me regis aduertit. Tum Alcinoꝝ causa fletum cognita vt cuncta ex ordine tolerata differeret, benigne omnia pollicitus adhortatur.

Periocha i x. Odysseæ.

Tum uice sermonis fatur Laertiꝝ heros.

Quatuor istinc libri de Vlyssis errore contexti sunt. Nanque ab Alcinoꝝ rogatus seriem multiplicis erroris exponit, vt ab Illo profectus, primũ ad Ciconas delatus sit, atq; illic expugnata Ithamar ciuitate multis amissis fugatus abscesserit: vtq; inde Maleam Laconia promontorium circumegerit, ac dein ad Lotophagos venerit, mox ad Cyclophum insulam, qua Lotophagis adiacet, cum vna naue processerit, eaque sedulo occultata ipse cum x i i. sociis in antrum Polyphemi penetrauerit, qui cruentis dapibus expletus, quas caede sociorum eius instruxerat, vino etiam quod Vlysses ingesserat remulentus, cum in somnum procubisset, ab Vlyssæ cæcatus, poenas immitatis exoluit.

Periocha x. Odysseæ.

Aeoliam uentorum agimur patriamq; domumq;.

Hinc refert Aeoliam se fuisse peruectum, donisque donatum ab Aeolo rege ventorum, qui omnibus comiter præbitis quò securior nauigaret, ventos etiã dederit vtre conclusos, vtq; cum iam Ithacæ propinquaret, refusus sit in soporem, sociique eius opes aliquas in Lora inesse existimantes, dormiente ipso vincula dissoluerint, aduersisque statibus ab ipsa patria iam sint relati. Inde vt Antiphathæ Læstrygonasq; delatus sit. Ibi amissis vna minus cæteris nauibus Circeum littus accesserit, ibique veneficio potentis deæ

*scorto esse

deæ Eurylochus & præmissi cum eo socii in ferarum ora cõuersi sint. Ipse etiam similia passurus, Mercurio procurante vitauerit, cæterosq; socios ad speciem pristinam redigi virtutis admiratione compulerit.

Periocha x i. Odysseæ.

At postquam uentum ad naues & littora ponti.

Digressus à Circe Auernum peruenit, qui locus descensus ad manes existimatur. Ibi sacris ritè perfectis, scrobem complet sanguine victimarum, & circumvolitantibus animabus nullam finit haustum cruoris attingere, nisi vt Circe monuerat, prius Tirésias vates inde libasset. Ibi & heroidas plurimas videt. Quarum enumerationem multa veterum fabularũ venustate contextit.

Periocha x i i. Odysseæ.

Iamq; adeo Oceani liquidos pede liquerat amnes.

Compertis à Tirésia vate qua oportuit scire, regreditur ad Circen, ab eaque vt euitet mala cætera edocetur: vt Sirenas prætereat, letalem nauigantium cantilenam; vt Scyllam præteruehatur, & Charibdim freti Siculi famosa portenta. Quibus malis non sine graui perpeffione superatis, Trinacriam peruehitur, vbi incustodita Solis armenta frustra prohibente ipso, cæteri socii penuria cogente dilaniant, dirisque prodigius admissa boum caede terrentur: ac mox inde nauigantes, fulmine ad vnum omnes intereunt, excepto Vlyssæ, qui fragmento carinae cohærens, & adminiculo eius adiutus, ad Ogygiam insulam solus enauit.

Periocha x i i i. Odysseæ.

Conticuere omnes intentiq; ora tenebant.

n 5

Enar

Enarratis omnibus, quæ in multiplici errore per-
tulerat, à principibus Phæaciæ viris donis plurimis
honoratur: à quibus remigio & necessariis omnibus
navis instruitur, dormiensq; in Ithacam quietissima
nauigatione deuehitur. Atq; illic in portu patrio cum
muneribus vniuersis quiescens & omnium ignarus
exponitur, Phæacibus eo dormiente remeantibus.

Periocha x i i i. Odyssæ.

Egreditur portu tenuis quo semita ducit.

* experre-
ctus

Somno * expergiscitur Vlysses, portum & littus
patriæ non sine animi consternatione cognoscit, ad-
miraturq; vt aduectus, vt expositus, vt relictus sit,
vt cuncta nesciret. Requirit vniuersa donorum: quæ
postquam incolumia videt, quàm potest tutissimè oc-
cultat, consiliisque à Minerua confirmatus, ad ser-
uum suum Eumæum subuleum simulatus accedit,
naufragi & mendicantis imitatu. Interrogatus de-
inde quis esset, ait se esse Cresium, in Aegyptum na-
uigantem Troiam fuisse delatum, Eumæum etiam
cum affectione mœstissima pergens, & cogente de-
nique vespere & imbre continuo sagulo amicitur,
atque ibidem multa secum voluens tandem concedit
quieti.

Periocha x v. Odyssæ.

It Lacedæmonias arces Tritonia Pallas.

Telemachus à Minerua per somnium commone-
tur, domum vt rediret, matoroque digressus cubili,
à Menelao veniam reuersionis exorat: qua comiter im-
petrata, regreditur ad nauem in portu Pylio manen-
tem. Pisistratoq; ad urbem atq; ad patriam emissio,
ipse

ipse properè soluit è littore, comite nauigationis as-
sumpto Theoclymeno vate Argiuo, vno ex iis quos
Melampus Amythaonis erudiuit. Viratisq; insidiato-
ribus procis aduehitur in patriam, & focis quidem
portum petere iussis, ipse * aduerso itinere ad agrum * diuerso
Eumæumq; proficiscitur.

Periocha x vi. Odyssæ.

Commune Eumæus mapale & diuus Vlysses.

Telemachus Eumæum nuntium reditus mittit ad
matrem: ipse Minerua ita volente patrem cognoscit,
& cum eo deinceps agenda disponit. Penelope autem
cognito reditu filii in conuentum procorum, qua ve-
recudia sinebat, egreditur: increpatisq; insidiatoribus
filii, non minus irata quàm mœsta discedit.

Periocha x vii. Odyssæ.

Iam cœlum roseis ruilat Tritonia bigis.

Telemachus anxie matri ordinem peregrinationis
enarrat. Vlysses ad oppidum Eumæo opitulante per-
ducitur. Domum, in qua proci epulabantur, ingressus,
emendicat cibos miserabiliter ambiendo. Inde ab An-
tinoo iniuriosè afficitur. Cui Penelope diras ob inhu-
manum facinus imprecatur: à qua missus Eumæus est
vt hospes (sic enim se ferebat) ad eam prouocaretur.
Quod tum quidem inuitatus gratiam facit. Sed ven-
turum sese ad vesperam pollicetur.

Periocha x viii. Odyssæ.

Irus adest populi per mendicabula notus.

Mendicante intra proprios lares Vlysses, alius quo-
que pari egestate Irus accessit popularis Ithacæus,
stipes in truius solitus rogare. Iurgium ergo inopia
cōmuni æmulatione conficitur, quod ex verbis pro-
cessit

cessit ad manus, hortantibus procis quò magis rixa crudesceret, propositoq; premio caprini ventris omēto. Victor igitur Vlysses seminecem Irum extra ianuā proiicit ridicula adhortatione compellans. Penelope etiam munera sibi à procis pro opibus cuiusq; conferri singulorum studia experiens deposcit, quæ mature utpote à cupientibus offeruntur.

Periocha xxi. Odysseæ.

At parte interiore domus secretus Vlysses.

Vlysses cum Telemacho arma omnia de medio amoliuntur, procis perniciem comparantes, nequid aut munimenti, aut teli relinqueretur, qui vel cauere vim, vel inferre possent. Ad Penelopē inde accitu ipsius pergit, ibiq; ut Eumæo dixerat, Cretensem se esse mentitur, Vlyssēmq; apud se hospitio diuersatum cōminiscitur. Mox cum Euryclia eius nutrix hospitalis officii causa pedes eius elueret, tactu manus animaduertit cicatricem, quam habebat ex vulnere in Parnaso quondam suis dente percussus. Quo argumento alumnus suum esse agnoscit. Sed ab eodem, nequid vltra vel quærat, vel garriat, coërcetur.

Periocha xx. Odysseæ.

Iamq; Procos genua amplectens orabat Vlysses.

Epulantibus procis Eresippus in Vlyssēm crus bubulum iacit, sed destinatione nō potitur. Theoclymenus autem apud Ithacēses diuinationis expertæ, imminens procis vaticinatur exitium. Quorum multa cauillatione derisus, mensa & domo tanquam furiosus excluditur.

Periocha

Periocha xxi. Odysseæ.

Hic mentem dedit Icarie Tritonia Pallas.

Vlysses Eumæo & Philetio fidei eorum industriæq; confusus qui sit reuelat. Et postquam facta cognitio est, eadem procorū pro tempore instrui placet. Quos Vlysses astu aggreditur, ut ipsum quoque intendendo arcum vires seniles explorare patientur, quem vni quondam Vlysi facilem, si quis intenderet, habiturus esset præmium, ius Penelopes nuptiarum. Sed prohibentibus procis ne id ridiculus & mendicus audeat, quod frustra iuuentus tam lecta tentasset, dat Telemachus Vlysi cæteris abnuentibus experiendi potestatem. Et hinc nascitur admiratio prima virtutis, dedecore suo cæteris erubescens, quorum ignauiam senex & mendicus arguerit.

Periocha xxi. Odysseæ.

Squalentes humeris habitus reiecit Vlysses.

Vlysses loco vltiore capto intendit arcum, omnibusq; foribus oclusis, nequa pateret effugium, pletrosq; vino saucios, aut nouitate rei stupidos, aut quilibet aliud meditantes conficit. Cum primum omnium confixisset Antinoum, qui audacia & petulantia cæteros superauerat, Eumæus & Telemachus & Philætius sumptis & ipsi armis egregia in consternatos eade grassantur. Iamq; omnibus interemptis, duobus tantum modo parcutur, Phœmicio citharædo, qui ministerii causa adhibitus, nihilominus in Vlyssis domo quod contumeliosum esset, ediderat, & Medonti, vni cuius modestiæ etiam Telemachus suffragabatur, & qui cum Telemacho erant. Melanthium famulorum Vlyssis vnum, qui procorum proteruiam semper armauerat

mauerat, cruciabiliter occidit. Puellas inde x i i. quæ cum procis flagitiosè consueuerant, suspendio perimunt. Vlysses cæde ad plenum perpetrata, ignem adolet, incendioque sulphure domum piaculo purgat.

Periocha x x i i i. Odysseæ.

Chalcidicum gressu nutrix superabat anili.

Eryclia nutrix gestæ rei nuntia Penelopen de somno excitat. Quæ aduenientem ad se maritum non temerè ipsum esse persuadet, quadam cubiculi lege, & genialis lectuli positu sibi tantum & Vlysi cognito, an ipse sit maritus, explorat. In coitum deinde conueniunt, totamque noctem mutuo sermone consumunt. Et hinc quidem elegans replicatio laborum, quos Vlysses pertulit, mira concinnatione colligitur.

* coetum

Periocha x x i i i i. Odysseæ.

Tartaream uocat in sedem Cyllenius umbras.

Procorum animas recenti & communi cæde congestas cateruatim Mercurius ad inferna compellit. Tunc circa Agamemnonem manes heroici congregantur. Mirati que lectorum iuuenum cum grege desitatem vno agmine commeante, causas itinerationis accipiunt. Tum apud inferos quoque virtus Vlyssis & Penelopes pudicitia prædicantur, ab Agamemnone præ cæteris, cui dispar fuerat in vtraque fortuna Vlysses ad Laërtem patrem in agrum profectus inopinato & reditu & rerum gestarum relatu afficit senem, afficitur ab eo cognitis quas exantlasser

ærum

ærumnis. Sabinde & patres procorum neces iuuenum properant vltum ire, consilioque & vi communicationis ante expectatum agro superueniunt. Sed eos iam comitator Vlysses fundit, fugatque. Verum gliscentibus odiis, & maiore seditione aut tumultu spectato, ex sententia Iouis in Ithacam Minerva descendit, & conciliata vtrinque pace, studia & motus partium rerum gestarum absolute com-
ponit.

*

etiam. Sabina & patris procorum necesse fuit
 nam propter yram re confidit & yram
 nictatione ante expectatim yram yram
 cor tam constitit yram yram yram
 gliscantibus odit & nictatione ante tunc
 plectato, ex latente iouis in laborem Minc
 os delectat & conciliata yram
 ca, fuita & nictatione yram
 tum eorum yram
 lone com.

(Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.)

(Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.)

LECTORI.

Quæ mox sequuntur, optime lector, ea
 sunt ipsius Ausonii opuscula varia,
 quæ hæcenus delituerant: nunc verò
 illa seorsim, ut quanto auctario in hac
 editione te donamus, statim intelli-
 gas, typis expressâ proferimus. Fruere.

(Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.)

GVILIELMO DE LA BARGE
Ecclesiæ Lugdunensis
Comiti.

*Hactenus Ausonii melior pars clausa tenebris
Eruta nunc primum cernere cuiq; datur.
Conquisita diu tanti monumenta poetæ,
Præbuit optantum musa terenda manus:
Sed decus hoc meruit comprimis Bargeus Heros,
Quo sine, Castalidum deperisset opus.
Is tibi pro tanto (Lector) nil munere poscit,
Gratus ad ista legens, gratia maior erit.
San Marcellus Comes faciebat.*

*Idem.
Qui legis Ausonii tantum fragmenta poetæ,
Complementa dedit Bargeus, ipsa legas.
Sic tibi qui placuit mutilatus parte, placebit
Ineger, aut toto pars sua maior erit.*

Liber Lectori.

*In Latium fuerat quondam delapsa parentis
Ausonii, ratem Musa secuta suum.
Ut periret vates, cithara numerusq; relictis,
Optavit quoties Musa liberq; moris
Scallidus obstupui, latuitq; incognita Nympha:
Et queritur patrio rapinus uterq; solo.
Non tulit hoc pietas Charpini candida: (Lector)
Incolumem voluit me superesse patri.
Charpino laus est citharam genumq; poetæ,
Et Musam patriæ restituisse sua.
Nunc memor officij veteres hand passa lituras
Sedula pro meritis me tibi Musa dedit.
Burdigala Ausonio insignis, Vassata superba est:
Hec tulit, illa aluit, Roma potens rapuit.*

M. Martius Burdigalensis
faciebat.

D. Magni Ausonii poemata

RELIQVA, QVAE NVNC

PRIMUM EVVL-

GANTVR.

*

Ausonius Lectori suo S. D.

*Ausonius genitor nobis. Ego nomine eodem
Qui sim, qua secta, stirpe, lare, & patria:
Adscripsi, ut nosset, bone uir quicumq; fuisset,
Et notum memori me coleres animo.
Vassates patria est patri, gens Hedua matri.
De patre Tarbellus, sed genitrix ab Aquis.
Ipse ego Burdigale genitus: diuisa per urbes
Quattuor antiquas stirpis origo mee.
Hinc late fusa est cognatio, nomina multis
Ex nostris, ut placitum, ducta domo ueniant
Deriuata alijs: nobis ab stemmate primo
Et non cognati, sed genitiua placent.
Sed redeo ad seriem. Genitor studuit medicinae,
Disciplinarum quæ dedit una Deum.
Nos ad Grammaticen studium conuertimus, & mox
Rhetorices etiam quod satis, attigimus.
Nec fora non celebrata mihi, sed cura docendi
Cultior, & nomen Grammatici merui.
Non tam grande quidem, quo gloria nostra subiret
Aemilium aut Scaurum, Berytiumq; Probum:
Sed quo nostrates, Aquitanæq; nomina multos*

Conlatus & non subditus aspicerem.
 Exactisq; dehinc per trina decennia factis,
 Adserui doctor municipale operam.
 Aurea & Augusti Palatia iussus adire,
 Augustam sobolem Grammaticus docui.
 Mox etiam Rhetor. nec enim fiducia nobis
 Vana, aut non solidi gloria iudicij.
 Cedo tamen fuerint fama potiore magistri,
 Dum nulli fuerit discipulus melior,
 Alcides Atlantis, & Aeacides Chironis,
 Pene Ioue iste satus, filius ille Iouis,
 Thebaliæ, Thebasq; suos habuere penates:
 At meus hic toto regnat in orbe suo.
 Cuius ego Comes & Quæstor, & culmen honorum
 Præfectus Gallis, & Libya, & Latio:
 Et prior indeptus fasces, latiamq; curulem,
 Consul, collega posteriore fui.

Syagrio suo Aufonius.

Hic ego Aufonius, sed tu ne temne, quod ultro
 Patronum nostris te paro carminibus.
 Pectoris ut nostri sedem colis alme Syagri,
 Communemq; habitas alter ego Aufonium:
 Sic etiam nostro præfatus habebere libro,
 Differat ut nihilo, sit tuus an ne meus.

D. Magni Aufonii Ephemeris,

ID EST TOTIVS DIEI

NEGOTIVM.

*

Mane iam clarum referat fenestras, *Sic Persius. In claris manis fenestras*
 Iam strepit nidis uigilax hirundo: *Intrat et angustas et hinc lumina ruit*
 Tu uelut primam mediamq; noctem
 Parmeno dormis.
 Dormiunt glires hiemem perennem,
 Sed cibo parcunt: tibi causa somni,
 Multa, quod potas, nimiaq; tendis
 Mole saginam.
 Inde nec flexas sonus intrat aures,
 Et locum mentis sopor altus urget,
 Nec coruscantis oculos laceffunt
 Fulgura lucis. *Indimioni a Luna adamato*
 Annuam quondam iuueni quietem,
 Noctis & lucis uicibus manentem,
 Fabule fingunt, cui Luna somnos
 Continuarit.
 Surge nugator, lacerande uirgis,
 Surge, ne longus tibi somnus, unde *Ex Horat. lib. 3. Car. 11 ubi Hymenæus*
 Non times, detur. rape membra molli *ad Lyronem munitus agnoscet, et ille*
 Parmeno lecto. *abierit. Surge, ne longus tibi somnus,*
 Fors & hæc somnum tibi cantilena *cunde, Nox times detur; serena et*
 Sapphico suadet modulata uersu. *scelestas Fulle seronis.*
 Lesbij depelle modulum quietis *modu quieti. f*
 Acer lambe.

Item Parecbasis.

lineam +

Puer, eia surge, & calceos,
 Et lineam da sindonem.
 Da quidquid est amictui.
 Quod iam parasti ut prodeam.
 Da rore fontano abluam
 Manus, & os, & lumina.
 Pateatq; sac sacrarium,
 Nullo paratu extrinsecus:
 Pia uerba, uota innoxia,
 Pia diuina copia est.
 Nec ihus cremandum postulo, ^{Her. & mystico g. folio}
 Nec liba crusti mellei: ^{dididit, tibi, di. turis, g. m. s. b.}
 Foculumq; uiui cespitis ^{Liba & Moy. sapio Dulcis melle. s. b.}
 Vanis relinquo altaribus.
 Deus precandus est mihi,
 Ac filius summi Dei,
 Maestas uniusmodi,
 Sociata sacro spiritui.
 Et ecce iam uota ordior,
 Et cogitatio numinis
Presentiam sentit pauens.

Precatio matutina ad omnipo-
 tentem Deum.

Omnipotens solo mentis mihi cognite cultu,
 Ignorate malis, & nulli ignote piorum,
 Principio extremiq; carens, antiquior aeo
 Quod fuit aut ueniet, cuius formamq; modumq;
 Nec mens complecti poterit, nec lingua profari:
 Cernere quem solus, coramq; audire iubentem
 Fas habet, & patriam propter considere dextram

ipse

*ipse

Ipsē opifex rerum, rebus causa ipsa creandis.
 Ipsē dei uerbum, uerbum Deus anticipator
 Mundi, quem facturus erat: generatus in illo
 Tempore, quo tempus nondum fuit: editus ante
 Quam iubar, & rutilus celum illustraret eous: ^{Ab Deo inno Octano Sol}
 Quo sine nil actum, per quem facta omnia, cuius ^{inno. Horifur, hinc Hen}
 In celo solium: cui subdita terra sedent ^{pro sole ipse got loco posuit. An}
 Et mare, & obscuræ chaos insuperabile noctis,
 Irrequies, cuncta ipse mouens, uegetator inertum.
 Non genito genitore deus, qui fraude superbi
 Offensus populi, gentes in regna uocauit,
 Stirpis adoptiæ meliore propage colendus.
 Cernere quem licuit proauis, quo numine uiso,
 Et patrem uidisse datum, contagia nostra
 Qui tulit, & diri passus ludibria leti
 Esse iter æternæ docuit remeabile uitæ:
 Nec solam remeare animam, sed corpore toto
 Celestes intrare plagas, & inane sepulchri
 Arcanum uacuis adopertum linquere terris:
 Nate patris summi, nostroq; saluifer aeo,
 Virtutes patrias genitor cui tradidit omnes,
 Nil ex inuidia retinens, plenusq; datorum,
 Pande uiam precibus, patriasq; hæc perfer ad aures.
 Da pater inuictam contra omnia crimina mentem:
 Vipereumq; nefas nocituri auerte ueneni:
 Sit satis antiquam serpens quod ^{*prodidit} Euam, ^{*perdidit}
 Deceptumq; adiunxit Adam: nos sera nepotum
 Semina, ueridicis ^{*atas} prædicta prophetis, ^{*olim}
 Vitemus laqueos, quos letifer implicat anguis.
 Pande uiam, quæ me post uincula corporis ægri
 In sublime ferat, puri qua lactea celi

o 4

Sem

Scis ipse, qui sicut iamque dum loquor, redi.
 Quinque aduocavi: sex enim conuiuium
 Cum rege iustum: si super, conuiuium est.
 Abijt. relictus nos fumus cum Sofia.

Locus ordinandi quoque.

Sofia, prandendum est: quartam iam totus in horam
 Sol calet, ad quintam flectitur umbra notam.
 An uegeto madeant condita obsonia gustu,
 (Fallere namque solent) experiundo proba.
 Concute feruentes palmis uoluentibus ollas:
 Tinge celer digitos iure calente tuos:
 Vibranti lambat quos humida lingua recursus.

Defunt nonnulla.

Quadrupedum et uolucrum uel cum terrena marinis
 Monstra admiscuntur, donec purgantibus Euris
 Diffusa liquidum tenuentur in aera nubes.
 Nunc fora, nunc lites, lati modo pompa theatri
 Visitur, et turmas equitum, cedesque latronum
 Perpetior: lacerat nostros fera belua uultus,
 Aut in sanguinea gladio grassamur arena,
 Per mare nauifragi gradior pedes, et freta cursu
 Transilio, et subitis uolito super aera pennis.
 Infandas etiam ueneres, incestaque noctis
 Dedecora, et tragicos patimur per somnia coetus.
 Per fugium tamen est, quotiens portenta soporum
 Soluit rupta pudore quies, et imagine feda
 Libera mens uigilat, totum bene conscia lectum
 Pertractat secura manus, probrosa recedit
 Culpa tori, et profugi munus: quum crimina somni
 Cerno, triumphantes inter me plaudere: rursum

Inter

Inter captiuos trahor exarmatus Alanos:
 Tempa Deum, sanctasque fores, palatiaque aurea
 Specto, et Sarrano uideo discumbere in ostro,
 Et mox fumosis conuiuia accumbo popinis.
 Diuinum perhibent uatem sub frondibus ulmi
 Vana ignauorum simulachra locasse soporum,
 Et geminas numero portas: qua fornice eburno
 Semper fallaces glomerat super aera formas.
 Altera quae ueros emittit cornea uisus.
 Quod si de dubijs conceditur optio nobis,
 Deesse fidem letis melius quam uana timeri.
 Ecce ego iam mallim falli: nam dum modo semper
 Tristitia uanescant, potius caruisse fruendis
 Quam trepidare malis, satis est bene, si metus absit.
 Sunt et qui fletus et gaudia controuersorum
 Coniectent, uarioque trahant euenta relatu.
 Ite per obliquos caeli mala somnia mundos,
 Inrequieta uagi qua diffiant nubila nimbi:
 Lunares habitate polos: quid nostra subitis
 Limina, et angusti tenebrosa cubilia tecti?
 Ne finite ignauas placidum traducere noctes,
 Dum redeat roseo mihi Lucifer aureus ortu.
 Quod si me nullis uexatum nocte figuris
 Mollis tranquillo permulserit aere somnus,
 Hunc lucum nostro uiridis qui frondet in agro
 Vlneus, excubijs habitandum dedico uestris.

Precatio Consulis Aufonii designari prid.
 Kal. Ianuarii, fascibus
 sumptis.

Iane ueni nouus, anne ueni, renouate ueni sol.
 Consulis Aufonii Latiam uis scire curulem?

Et

Et quid, ab augusta num maiestate secundum
 Quod mireris habes? Roma illa, domusq; Quirini,
 Et toga purpurei rutilans prætexta Senati,
 Hoc capite æternis signat sua tempora fistis.
 Anne bonis cœpte auspicijs, da Vere salubri
 Apricas uentorum animas, da roscida cancro
 Solstitia, & gelidum Boream Septembribus horis:
 Mordeat Autumnus frigus subtile pruinas,
 Et tenuata modis cesset mediocribus Aestas.
 Sementem notus humificet, sit bruma niualis,
 Dum pater antiqui renouatur Martius anni.
 Spiret odorato florum noua gratia Maio:
 Iulius & segetes quoquat, & mare temperet Euris,
 Sirius ardentem non augeat igne Leonem,
 Discolor arboreos uariet Pomona saporis:
 Mitiget Autumnus quod maturauerit Aestas,
 Et genialis hiems parta sibi dote fruatur.
 Pacem mundus agat, nec turbida sidera regnent.
 Nulla tuos Gradiue offendat stella penates:
 Quæ non æqua tibi non Cynthia, non celer arcus
 Finitimus terris: non tu Saturne supremo
 Vltime circuitu, procul à pyroënte remotus
 Tranquillum properabis iter. Vos comminus ite
 Stella salutigeri Iouis, & Cythereie Vesper.
 Nonnunquam hospitibus facilis Cyllenius adsit.

Iane ueni nouus, anne ueni, renouate ueni sol:
 Hostibus edomitis quæ Francia mixta Sueuis,
 Certat ad obsequium latijs ut militet armis:
 Quæ uaga Sauromates sibi iunxerat agmina* Cunis,
 Quæq; Getis socijs Histrum adsultabat Alanis.
 Hoc mihi præpetibus uictoria nuntiat alis.

*Crunis

Iani

Iam uenit Augustus, nostros ut comat honores
 Officio exornans, quos participare cupisset.

Iane ueni nouus, anne ueni, renouate ueni sol.
 Aurea uenturo sol porrige gaudia Iano.
 Fascibus Ausonij succedet Cæsar in annum,
 Quintam Romulei prætextam habiturus honoris.
 Ecce ubi se cumulat mea purpura (mitibus audi
 Auribus hoc Nemesis) post me dignatur oriri
 Augustus consul: plus quàm conferre uidetur
 Me sibi, qui iussit nostros præcedere fasces.

Iane ueni nouus, anne ueni, renouate ueni sol.
 Coge secuturos bis sena per ostia menses,
 Tu tropicum solis da cedere ruris & illum
 Terga dare, ut duplex tropico uarietur ab astro,
 Et quater ac ternis properet uindemia signis
 Aestiuos impelle dies, brumamq; morantem
 Noctibus adceleret promissus Cæsaris annus.
 Illum ego si cernam, tum terq; quaterq; beatus,
 Tunc ero bis Consul, tunc tangam uertice celum.

Item Precatio Kal. Ianuarii.
 Anne bonis cœpte auspicijs, felicia cernis
 Consulibus Ausonij primordia: prome coruscum
 Sol æterne caput, solitoq; inlustrior almo
 Lumine, purpureum iubar exere lucis eoa.
 Anne pater rerum, quas Iani mense bifrontis
 Voluis in hibernum glaciali sine Decembrem,
 Solennes peruade uias, bis sena q; mundo
 Curricula, æquatis uarians per tempora signis.
 Præcipitem æterna perfer uertigine cursum.
 Anne ueni, & festum ueteris nouus aspice Iani:
 Sic prono rapière polo, contraria Phœbus

Et

Et momenta ferat seruata parte dierum,
 Et nouus hiberno reparat sua lumina pulsu,
 Menstrua ter decies redeunt dum cornua Luna:
 Exortus, obitusq; manu uolente notabis
 Legitimum Phœbi cohibens per signa meatum.

D. Magni Aufonii Burdigalen- SIS PARENTALIA.

*

Præfatio.

Scio versiculis meis euenire, vt fastidiosè legantur: quippe sic meritū est eorū. Sed quosdā solet cōmendare materia, & aliquoties fortasse lectorē solū lemma sollicitat tituli, vt festiuitate persuasus, & ineptiā ferre contentus sit. Hoc opusculum nec materia amœnū est, nec appellatione iucundum. Habet mœstam religionem, qua charorum meorū obitus, tristi affectione cōmemoro. Titulus libelli est, Parentalia, antiquæ appellationis hic dies, & iam inde ab Numa cognatorum inferiis institutus: nec quicquam sanctius habet reuerentia superstitem, quàm vt amissos venerabiliter recordetur.

Item præfatio uersibus adnotata.

Nomina charorum iam condita funere iusto,
 Fleta prius lachrymis, nunc memorabo modis.
 Nuda, sine ornatu, fandiq; carentia cultu:
 Sufficit inferiis exæqualis honos.
 Nenia funereis satis officiosa querellis.

Am

Annua ne tacitus numerā prætereas, ^{facita, et tacite, aut saltem}
 Quæ Numa cognatis sollempnia dedicat umbris, ^{facita.}
 Vt gradus aut mortis postulat, aut generis.
 Hoc satis & tumulis, satis & telluris egenis:
 Voce ciere animas, funeris instar habet.
 Gaudent compositi cineres sua nomina dici:
 Frontibus hoc scriptis & monumenta iubent.
 Ille etiam mœsti cui defuit urna sepulchri,
 Nomine ter dicto pene sepultus erit.
 At tu quicumq; es lector, qui fata meorum
 Dignaris mœstis commemorare elegis,
 Inconcessa tuæ percurras tempora uitæ,
 Et præter iustum funera nulla fleas.

Iulius Aufonius Pater. 2 De hoc vide nota sup. Ep. 3.

Primus in his pater Aufonius, quem ponere primum
 Et si cunctetur filius, ordo iubet:
 Cura Dei placidæ functus quod honore senectæ
 Vndecies binas uixit Olympiadas.
 Omnia quæ uoluit, qui prospera uidit, & idem
 Optauit quicquid, contigit ut uoluit.
 Non quia futorum nimia indulgentia, sed quod ^{Castell.}
 Tam moderata illi uota fuere uiro.
 Quem sua contendit septem sapientibus ætas, ^{Attenderi, p. coponere & coponere.}
 Quorum doctrinam moribus excoluit,
 Viueret ut potius quàm diceret arte sophorum.
 Quanquam & facundo non rudis ingenio
 Præditus, & uitas hominum ratione medendi, ^{Porrigere, et extolere & producere}
 Porrigere, & fatis amplificare moras.
 Inde & perfunctæ manet hæc reuerentia uitæ, ^{f. Vide. cōtinuus.}
 Actas nostra illi quod dedit hunc titulum:

Vt

Vt nullum Ausonius, quem sectaretur, habebat.
Sic nullum qui se nunc imitetur, habet.

Aemilia Aeoniam mater. 3

Proxima tu genitrix Aeoniam, sanguine mixto
Tarbella matris, patris & Heducij. *f. Heducij. ut supra.*
Morigere uxoris uirtus cui contigit omnis: *f. Heducij. dicitur.*
Fama pudicitiae, lanificaeq; manus:
Coniugijq; fides, & natos cura regendi,
Et grauitas comis, letaq; serietas.
Aeternum placidos Manes complexa mariti
Viua thorum quondam, sancta foue tumulum.

serietas

et in eadem & inter Professores Aemilius Magnus Arborius auunculus. 4

Barthol. meimant
libro sequenti. 17.
Culta mihi est pietas, patre primum & matre uocatis,
Dicitur serie tertius, Arborius.
Quem primum memorare nefas mihi, patre secundo.
Rursum non primum ponere pene nefas:
Temperies adhibenda *
f. à patre.
Ante alios quanquam patre secundus erit.
Tu frater genitricis, & unanimes genitoris,
Et mihi qui fueris, quod pater & genitrix:
Qui me lactentem puerum, iuuenemq; uirumq;
Artibus ornasti, quas didicisse iuuat.
Te sibi Palladiae antetulit toga docta Tolosae:
Te Narbonensis Gallia praeposuit.
Ornasti cuius Latio sermone Tribunal,
f. cumq;
Et fora Hiberorum, quaq; Nouempopolis.
Hinc tenuis Europam, fama crescente, perito
Constantinopolis rhetore te uiguit.
Tu per mille modos, per mille oracula fandi

Doct

Doctus, facundus, tum celer atq; memor.
Tu, postquam primis placui tibi traditus amnis,
Dixisti, nato me satis esse tibi:
Me tibi, me patribus, clarum decus esse professus.
Dictasti fastis uerba notanda meis. *Fas eos enim adicit Ausonius, quos*
Ergo uale, Elysiam fortitus auuncule sedem: *nobis tepens furia praecipites.*
Haec tibi de Musis carmina libo tuis.

Caecilius Argicius Arborius auus.

Officiosa pium ne desere pagina munus:
Maternum post hos commemoremus auum
Arborem, Heducio ductum de stemmate nomen,
Complexum multas nobilitate domus.
Qua Lugdunensis prouincia, quaq; potentes
Hedues Alpino, quaq; Vienna iugo.
Inuida sed nimium generiq; opibusq; superbis
Aerumina incubuit: nanq; auus, & genitor *Herat. Et noua febris toris*
Proscripti, regnum quum Victorinus haberet *inuluit eorum.*
Victor: & in tetricos decidit imperium:
Tum profugum in terris, per quas erumpit Aturrus,
Tarbelliq; furor perserepit Oceani,
Grassantis dudum fortunae tela pauentem
Pauperis Aemiliae conditio implicuit.
Mox tenuis multo quaesita pecunia nisu,
Solamen fesso non & opes tribuit.
Tu caeli numeros, & conscia sidera fati
Callebas, studium dissimulanter agens.
Non ignota tibi nostrae quoq; formula uitae,
Signatis quam tu condideras tabulis.
Prodiu non unquam, sed in atris cura retexit
Sedula, quam timidi cura tegebat auum.

Tetricos

f. t. tetricis leg. ut
de Christiano religio
dissimulato & tyranni
p. d. m. c. c. l. l. l. l.
177. Cyrenaeus c. l. l. l. l.
177. Cyrenaeus c. l. l. l. l.

Ad perpendicularum aliquem habere.

AVSONII

Fors Fortuna.

ac lauo

Tu novies denos vitam quum duxeris annos,
 Expertus fortis tela cauenda Deae,
 Amissum fletu post trina decennia natum
 Saucius extincto lumine cassus eras.
 Dicebas sed te solatia longa fovere,
 Quod mea praecipuus fata mueret honos,
 Et modo concilijs animarum mixta priorum
 Fata tui certe nota nepotis habes.
 Sentis quod Quaestor, quod te Praefectus, et idem
 Consul, honorifico munere commemorem.

Aemilia Corinthia Maura auia. 6

Aemiliam nunc fare auiam pia cura nepotis,
 Coniux praedicto quae fuit Arborio.
 Nomen huic ioculari datum, cute fusca quod olim,
 Aequales inter Maura uocata fuit:
 Sed non atra animo, qui clarior esset olore,
 Et non calcata qui niue candidior,
 Haec non delicijs ignoscere prompta pudendis,
 Ad perpendicularum seq; suosq; habuit.
 Haec me praereptum cunis et ab ubere matris,
 Blanda sub austeris umbuit imperijs.
 Tranquillos auia cineres praestate quieti
 Aeternum, Manes, si pia uerba loquor.

Aemilia Hilaria, matertera, virgo
 deuota. 7

Tuq; gradu generis matertera, sed uice matris,
 Affectu nati commemoranda pio.
 Aemilia in cunis, Hilari cognomen adepta:
 Quod lacta, et pueri comis ad effigiem.
 Reddebis uerum non dissimulanter Ephebum,

More

PARENTALIA.

More uirum, medicis artibus experiens.
 Foeminei sexus odium tibi semper, et inde
 Creuit deuote uirginitatis amor.
 Quae tibi septenos nouies est culta per annos,
 Quiq; aui finis, ipse pudicitiae.
 Haec quia, uti mater monitis et amore fouebas,
 Supremis reddo filius exequijs.

Cl. Contentus, & Iulius Callipio,
 patrum.

Et patruos Elegia meos reminiscere cantu,
 Contentum tellus quem Rutupina tegit:
 Magna cui et uariae quaesita pecunia sortis,
 Heredis nullo nomine tuta perit.
 Raptus enim latis et adhuc florentibus annis
 Trans mare, et ignaris fratribus oppetit.
 Iulius in longam produxit fata senectam,
 Affectus damnis innumerabilibus.
 Qui comis, blandusq; et mensa commodus unctus,
 Heredes solo nomine nos habuit.
 Ambo pij, uultu similes, ioca seria mixti:
 Aui fortunam non habuere parem.
 Discreti quanquam tumultis, et honore iacetis,
 Commune hoc uerbi munus habete. Vale.

Attusius Lucanus Talisius Socer. 9

Qui proceres, ueteremq; uolet celebrare Senatum,
 Clarasq; ab exortu stemmata Burdigalae:
 Teq; tuumq; genus memoret, Lucane Talisi,
 Moribus ornasti qui ueteres proauos.
 Pulcher honore oris, tranquillo pectore comis,
 Facundo ciuis maior ab ingenio.

p 2

Vca

Venatu, & ruris cultu, uictusq; nitore,
 Omne auum peragens, publica despiciens:
 Nosci inter primos cupiens, prior esse recusans,
 Ipse tuo uiuens segregus arbitrio:
 Optabas tu me generum florente iuuenta
 Optare haud tantum, non & habere datum.
 Vota probant superi, meritisq; fauentia sanctis ^{i. factis}
 Implent fata, uiri quod uoluerit boni.
 Et nunc perpetui sentis sub honore sepulchri,
 Quam reuerens natae, quamq; tui maneam.
 Celebs namq; gener nunc haec pia munera soluo.
 Nam & celebs nunquam desinet esse gener.

Attusia Lucana Sabina uxor. 10

Haecenus ut charos, ita iusto funere fletos
 Functa pijs cecinit nenia nostra modis.
 Nunc dolor atq; cruces, nec contrectabile fulmen,
 Coniugis erepta mors memoranda mihi.
 Nobilis a proauis, & origine clara senatus,
 Moribus usq; bonis clara Sabina magis.
 Te iuuenis primis ^{luzi. f.} luxu deceptus in annis,
 Perq; nouem celebs te fleo Olympiadas.
 Nec licet obductum senio sopire dolorem: ^{2. duntaxat}
 Semper crudescit nam mihi poena recens.
 Admittunt alij solatia temporis aegri.
 Haec grauiora facit uulnera, longa dies.
 Torqueo deceptos ego uita calibe canos:
 Quoq; magis solus, hoc mage moestus ago.
 Vulnus alit, quod muta domus fileat, & thorus alget,
 Quod mala non cuiquam, non bona participo.
 Mereo, si coniunx alij bona: mereo contra,

Si

Si mala: ad exemplum tu mihi semper ades.
 Tu mihi crux ab utraq; uenis: siue est mala, quod tu
 Dissimilis fueris: seu bona, quod similis.
 Non ego opes cassas, & inania gaudia plango:
 Sed iuuenis iuueni quod mihi rapta uiro. ^{2. masculo ad uo, et ualebulo}
 Lata, pudica, grauis, genus incluta: & incluta forma, ^{f. forma, ut conueniat}
 Atq; honor atq; decus coniugis Ausonij. ^{genus incluta.}
 Quae modo septenos quater impletura Decembres
 Liquisti natos, pignora nostra, duos.
 Illa (faure Dei) sicut tua uota fuerunt,
 Florent, optatis accumulata bonis.
 Et precor ut uigeant: tandemq; superstite utroq;
 Nunciet hoc cineri nostra fauilla tuo.

Ausonius paruulus filius. 11

Non ego te infletum memori fraudabo querella,
 Primus nate meo nomine dicte puer.
 Murmura quem primis meditantem absoluerit uerbis
 Indolis & pleni planximus exequijs. ^{plena,}
 Tu gremio in proauis funus commune locatus,
 Inuidiam tumuli ne paterere tui.

Pastor nepos ex filio. 12

Tu quoq; maturos puer immature dolores
 Irrumpis: moesti luctus acerbus aui.
 Pastor chare nepos, spes cuius certa fuit res,
 Hesperij patris tertia progenies.
 Nomine quod casus dederat; quia fistula primum
 Pastorale melos concinuit genito.
 Serò intellectum uita breuis argumentum,
 Spiritus afflatis quod fugit e calamis.

p 3

Occ

Occidis emissa percussus pondere teste.
 Abiecit tecto quam manus artificis.
 Non fuit artificis manus hac, manus illa, cruenti
 Certa fuit fati suppositura reum.
 Heu, quæ uota mihi, quæ rumpis gaudia, Pastor!
 Illa meum petijt tegula missa caput.
 Dignior ò nostræ gemeres qui fata senectæ,
 Et quererere meas moestus ad exequias.

Fulia Dryadia soror. 13

Si qua fuit uirtus, cuperet quam foemina prudens
 Esse suam, cupijt hanc Dryadeia soror.
 Quinctiam multas habuit, quas sexus habere
 Fortior optaret, nobilitasq; uirum.
 Docta satis uitamq; colo, sanamq; tueri:
 Docta bonos mores ipsa, suosq; docens.
 Et uerum uita cui charius, unaq; cura
 Nosse Deum, et fratrem diligere ante alios.
 Coniuge, adhuc iuuenis caruit: sed uiduata marito
 Moribus austeras equiparauit anus.
 Produxit celerem per sena decennia uitam,
 Inq; domo ac tecto, quo pater, oppetijt.

Auitianus frater. 14

Auitianum, Musa, germanum meum
 Dona querella funebri.
 Natu me minor is, ingenio sed prior
 Artes paternas imbibit.
 Verum iuuenta flore leto perfrui.
 Aeuq; supra puberis
 Exire metas uetuit infesta Atropos.

Heu

Heu quanta uita decora!
 Quem cultum spei, quem dolorem socijs
 Germane pubes deseris, ^{relinquit, uel ser loco}
 Germane carnis lege, et ortu sanguinis,
 Amore penè filius.

Vallatinus Euromius gener. 15

O generis clari decus, ò mihi sumus acerbum,
 Euromus iuuenum lecte cohorte gener. *f. Euromit e in*
 Occidis in prima raptus mihi flore iuuenta,
 Lactentis nati uix bene note pater.
 Tu procerum de stirpe satus, prægressus et ipso,
 Vnde genus clare nobilitatis erat: *f. in*
 Ore decens, bonus ingenio, facundus, et omni
 Dexteritate uigens, præcipuusq; fide.
 Hoc præfecturæ sedes, hoc Illyris ora
 Preside te experta est, fiscus et ipse cliens.
 Nil cui breuitate tamen tibi laudis ademptum:
 Indole maturus, funere acerbus obis.

Pomp. Maximus adfinis. 16

Et te germanum, non sanguine, sed uice fratris,
 Maxime, deuinctum, nenia nostra canent:
 Coniunx nanq; meæ tu consociate sorori,
 Aeu fruge tui destituis uiduam.
 Non domus hoc tantum sensit tua, sensit acerbum
 Saucia per casum curia Burdigala:
 Te primore uigens, te deficiente relabens:
 Inq; Valentinum te moriente cadens.
 Heu, quare non nato, qui à fruge et flore nepotum
 Ereptus nobis, Maxime, non frueris?

p 4 Sed

Sed frueris, diuina habitat si portio Manes ^{l. habet}
 Quæq; futura olim gaudia nosse datur.
 Longior hic etiam letorum fructus habetur,
 Anticipasse diu, quæ modo participas.

Veria Liceria, vxor Arborii sororis filii. 17

Tu quoq; uel nurus mihi nomine, uel uice nate
 Veria, supremi carmen honoris habe.
 Cuius si probitas, si forma & fama, fidesq;
 Morigera uxoris, lanificæq; manus,
 Nunc laudanda forent, procul & de Manibus imis
 Accersenda est uxor proauis Eusebij.

Qui quoniam sancto iam pridem conditus æuo,

Transcripsit partes in mea uerba suas:
 Accipe funereas neptis desleta querellas,
 Coniunx Arborij commemoranda mei.

Cui parua ingentis luctus solatia linguens
 Destituit natum, quo magis excrucias.

At tibi dilecti ne desit cura mariti,
 Iuncta colis thalamo nunc monumenta tuo.
 Hic ubi primus hymen, sedes ibi mæsta sepulchri:
 Nupta magis dici, quam tumultata potes.

Pomp. Max. Herculanus, sororis filius. 18

Nec Herculanium genitum germanâ meâ,
 Modulamine nenia tristi
 Tacitum sine honore relinquas:
 Super indole cuius adulti
 Magnæ bona copia laudis.
 Verum memorare magis, quam
 Functum laudare decebit.

Decus

Decus hoc matrisq; meumq;

Et spei maxime fructum

In tempore puberis æui

Vis perculit inunda sati.

Facunde, & Musice, & acer,

Mente bonus, ingenio ingens,

Volucer pede, corpore pulcher,

Lingua facetus, ore canorus,

Cape numera tristia parentum,

Quæ funereo modulatus ore

Tibi mæstus Auunculus offert.

Fl. Sanctus, maritus Pudentillæ, quæ soror
 fuit Sabinæ meæ. 19

Qui ioca, lætitiâq; colis, qui tristia damnas,

Nec metuis quenquam, nec metuendus agis:

Qui nullum insidijs captas, nec lite lacebis,

Sed iusta & clemens uita, magis sapiens:

Tranquillos Manes, supremâq; funera Sancti

Ore pio, & uerbis aduenerare bonis.

Militiam nullo qui turbine sedulus egit,

Præside letatus quo Rutupinus ager.

Octaginta annos cuius tranquilla senectus

Nulla mutauit deteriore die.

Ergo precare fauens, ut qualia tempora uite,

Talia & ad Manes otia Sanctus agat.

Namia Pudentilla adfinis. 20

Tuq; Pudentillam uerbis adfare supremis,

Quæ famæ curam, quæ probitatis habes.

Nobilis hæc, frugi, proba, læta, pudica, decora,

Conit

Coniugium Sancti iugiter hæc habuit.
 Inuiolata tuens castæ præconia uitæ,
 Rexit opes proprias, oia agente uiro.

Sic, Rump. exebest. Quod gereret totam femina sola domum.
gubn

Heu nimium iuuenis, sed leta superflite nato,
 Atq; uiro, patiens, fata suprema obijt.
 Vnanimis nostræ, & quondam germana Sabine,

Fr. in te vocat, et Et mihi inoffenso nomine dicta soror.
foror vocatur

Nunc etiam Manes placidos pia cura retrahat,
 Atq; Pudentillam fratris amore colit.

Lucanus Talisius cura, filii. * 21 *cura/at*

Nec tantum matris spes unica, ephebe Talisii
 Consobrino, meis immemoratus eris.
 Ereptus primis tui florentis in annis.

Iam tamen & coniunx, iam properate pater.
 Festinasse putes fatum, ne finis acerbum
 Diceret hoc genitor, tam cito factus auus.

*forte Arme-
 niacus

Attusia Lucana Talisia. *Erminiscius
 Regulus ad finis. 22

Notitia exilis nobis Attusia tecum,
 Cumq; tuo planè coniuge nulla fuit.
 Verum tu nostræ soror es germana Sabine:

Adfinis quoq; tu Regule, nomen habes,
 Sortitos igitur tam chara uocabula nobis,
 Stringamus mœsti carminis obsequio.

Quamuis Sanctonica procul in tellure iacentes
 Peruenit ad Manes exequialis honos.

Seuerus Censor Iulianus, confocer. 23

Desinite, ô ueteres, Calpurnia nomina frugi,

Vt

Vt proprium hoc uestræ gentis, habere decus.
 Nec solus semper Censor Cato, nec sibi solus
 Iustus Aristides, his placeant titulis.
 Nam sapiens quicumq; fuit, uerumq; fidemq;
 Qui coluit, comitem se tibi Censor agat.
 Tu grauis, & comis, cum iustitiæq; remissus,
 Austeris doctus iungere temperiem.
 Tu non à seito tibi me, nec sanguine iuncto, *assato. f. Vm.*
 Optasti nostras consociare domos.
 Nempe aliqua in nobis morum simulachra tuorum
 Effigies nostri præbuit ingenij.
 Aut iam fortuna sic se uertigo rotabat,
 Vt pondus fati tam bona uota darent,
 Si quid apud Manes sentis, fouet hoc tibi mentem:
 Quod fieri optaras, id uoluisse Deum.

Paulinus & Dryadia, filii Paulini,
 & Megentira: fororis. 24

Qui nomen, uultumq; patris, Pauline, gerebas,
 Amisi specimen qui genitoris eras.
 Propter quem luctus miseræ decedere matris
 Cœperat, efferet cum tua forma patrem.
 Redderet & mores, & moribus adderet illud,
 Paulinus caruit quo pater, eloquium.
 Eriperis letis & pubescentibus annis,
 Crudaq; adhuc matris pectora sollicitas.
 Flenus enim raptam thalami de sede sororem,
 Heu non maturo funere, Dryadiam.
 Flenus, ego imprimis, qui matris auunculus, & uos
 Natorum tanquam diligo progeniem.
 Illa manus inter genitricis, & oscula patris

Occi

Occidit, Hispana tum regione procul.

Quam tener, & primo, noue flos decerperis auro,

f. tinctus / t. malo vinctus, q. sic no videtur.
Nondum purpureas cinctus, ephœbe, genas.

Quattuor ediderat nunc facta puerpera partus,

Funera sed tumulis iam geminata dedit.

Sit satis hoc, Pauline pater, diuisio facta est:

Debetur matri cætera progenies.

Paulinus, sororis gener. 25

Qui letum ingenium, mores qui diligit æquos,

Quiq; fidem sancta cum pietate colit:

Paulini Manes mecum ueneratus, amicis

Inroret lachrymis, annua liba ferens.

vinct. f. Inceptus, t. rursus restit.
Aequæuus Pauline mihi, natamq; sororis

Adeptus thalamo: sic mihi pene gener.

Stirpis Aquitanæ mater tibi: nam genitori

Cosio, Vassatum, municipale genus.

Magister Severi, moro
Scrinia præfecti meritis, rationibus inde

Præpositus Libycis, præmia opima capis.

Nam correcturæ tibi Tarraco Hibera tribunal

Præbuit, adfectans esse clienta tibi.

Tu socrum pro matre colens, ad finis haberi

Non poteris, nati cum fruerere loco.

Inter concordēs uixisti fidus amicos,

Duodeuiginti sanctus Olympiadas.

Aemilia Dryadia matertera. 26

Te quoq; Dryadia matertera,

Flebilibus modulis,

Germanâ genitus, propè filius,

Ore pio ueneror:

Quam

Quam thalamo, tediq; iugalibus

Inuida mors rapuit,

Mutauitq; thorum feretri uice

Exequialis honor.

Discebas in me, matertera,

Mater uti fieres:

Vnde modò hoc mæstum tibi defero

Filius officium.

Iulia Cataphronia amita. 27

Quin & funeris amitam impartire querellis

Musa Cataphroniam.

Innuba, deuotâq; uirginitatis amorem. *f. qua*

Parcaq; anus, coluit:

Et mihi quod potuit, quamuis de paupere summa,

Mater uti, adtribuit.

Ergo commemorata, Aue, mæstumq; uocata

Pro genitrice, Vale.

Iulia Veneria amita. 28

Et amita Veneria properiter obiit,

Cui breuia mela modifica recino,

Cinis ut placidulus operta uigeat, *

Celeripes & adeat loca tacita Erebi.

Iulia Idalia consobrina. 29

Parua etiam fuit Idalia,

Nomine prædita quæ Paphiæ,

Et speciem meruit Veneris,

Quæ genita est mihi pene soror.

Filiâ nam fuit hæc amita.

Quam

Quam celebrat sub honore pio
Nenia, carmine funereo.

Aemilia Melania, soror. 30

Aemilia hos uix nota mihi soror, accipe questus,

Debet quos cineri moesta Elegea tuo.

Coniunxit nostras æquæua infantia cunas,

Vno quamuis tu Consule maior eras.

Inuida sed nimium Lachesis properata peregit

Tempora; et ad Manes funera acerba dedit.

Præmissa ergo uale: Manesq; uerere parentum,

Qui maiore æuo, quiq; minore uenis.

Pomponia Urbica consocrus, uxor

Iuliani Cenforis. 31

Vt generis clari, ueterum sic scemina morum,

Urbica, Cenforis nobilitata thoro.

Ingenitis pollens uirtutibus, auctaq; et illis,

Quas docuit coniux, quas pater et genitrix:

Quas habuit Tanaquil, quas Pythagorea Theano,

Quæq; sine exemplo est in nece functa uiri.

Et tibi si fatum sic permūtare dedisset,

Viueret hoc nostro tempore Cenfor adhuc.

Sed neq; tu uiduo longum cruciata sub æuo

Protinus optato sine sequuta uirum,

Annua nunc mœstis ferimus tibi iusta querellis,

Cum genero, et natis, consocer Ausonius.

D. Ma

D. Magni Ausonii Comme-
MORATIO PROFESSO-

RVM BURDIGA-

LENSIUM.

Præfatio.

Vo s etiam, quos nulla mihi cognatio iunxit,

Sed fama, et charæ religio patria,

Et studium in libris, et sedula cura docendi,

Commemorabo, uiros morte obita celebres.

Fors erit, ut nostros Manes sic adserat olim,

Exemplo cupiet qui pius esse meo.

Tiberius Victor Mineruius, Orator. i Ausonii præceptor, cui filij

Primus Burdigalæ columen dicere, Minerui,

Alter Rhetoricæ Quintilianæ toge.

Illustres quondam quo præceptore fuerunt

Constantinopolis, Roma, dehinc patria.

Non equidem certans cum maiestate duarum,

Solo sed potior nomine quod patria.

Adserat usq; licet Fabium Calagurris alumnium,

Non sit Burdigalæ dum cathedra inferior.

Mille foro dedit hæc iuuenes; bis mille Senatus

Adiecit numero, purpureisq; togis.

Me quoq; sed quoniam multa est prætextæ iuebo,

Teq; canam de te, non ab honore meo.

Sive panegyricos placeat contendere libros,

In Panathenæicis tu numerandus eris;

Seu libeat fictas ludorum euoluere lites,

Ancipitem palmam Quintilianus habet.

Dicen

Ut Panathenæicis operibus librum dixit Cicero in Catone.
quod nihil aliisq; istis sit ista Panegyricæ et Panathenæicæ
nisi quædam ista forma, Laudatiois uel i cœso
ut iustis. In Panathenæicis ergo, ut, tunc eos quærit
Panathenæicis, ita operibus, ut cœdit.

Inuental. Seruus Propertius et Iseo torretior, Cic. z. de fin.

240 **AVSONII** *islar Tegi, ut Pictoly*

torris oro, & dicitur Dicendi torrens tibi copia, que tamen aurum,
vinet, quo te, p. Non etiam luteam uolueret inluuere.

2. vis et fulmi Et Demosthenicum, quod ter primum ille uocauit, *quo noie*
nis eloquentia de In te sic uiguit, cedat ut ipse tibi. *te ille primis appella*

mos Bonis aduo An ne & diuini bona naturalia doni *uit (quida scs q eio*

uelut in te, ut Adijciam, memori. quam fueris animo? *secundum memoria, status oratorij)*

se ipso facile Audita ut, uel lecta semel, ceu fixa teneres, *q; te Demostheni*

vicarij, magni Auribus & libris esset ut una fides? *vide que de P. Muc*

oratorij, qui ste Vidimus & quondam tabule, certamine longo, *Seculo I. C.*

de la cetera Omnes qui fuerant, enumerasse bolos, *de Pictoly li. xi*

10. ste cetera Alternis uicibus quos precipitante rotatu *de memoria ags*

frigid, turri Fundunt excisi per caua buxa gradus:

cula fuisse ca Narrantem fido per singula puncta recursu,

ungraditus Quae data, per longas quae reuocata moras.

quos habet Nullo felle tibi mens liuida, tum sale multo

2. laute splenda Lingua dicax, blandis & sine lite iocis:

sed ita, ut nigra Mensa nitens, quam non censoria regula culpata,

in septuaginta ho Nec nolit frugi Piso uocare suam, *de quatuorlibus abis x*

gos peccavit Nonnunquam pollens natalibus, & dape festa, *structa, natali*

2. 2x. anos Non tamen angustas ut tenuaret opes. *ses tuo dis festoq;*

Tanquam heredis egens bis sex quinquennia functus,

Fletus es a nobis, ut pater & iuuenis.

Et nunc, siue aliquid post fata extrema super sit,

Viuis adhuc eui, quod perijt, memorans, *memores, 2.*

Siue nihil super est, nec habent longa otia sensus, *memorant uult*

Tu tibi iuxisti, nos tua fama iuuat. *vide Pictoly li. xi*

2. mors, qua Latinus Alcimus Alethius, Rhetor. *2. Hieron. i. Cyro.*
sond et sepore *ad dno cccxx. Aleim*
x pectus vocat. Cor. al. 95 *at Delphid. i. Rhetor. 2.*
Adit & dicit *Agustam floridissime doct*
lega uis feda *Sidonij ep. x. li. v. TUE*
tyora fata *solij Aleim li. 8. ap. 11. ubi*
habet *primus fuisse illi scribit Niti*
Minus *obriges, ut Sonices, qui*
gode Aginofes, a metropolit
sua Aginno, Ptolomys
uita.

Tue ministrum memoria.

Opponit unum, quem uiris prioribus

Aetas recentis temporis,

Palmae forensis & Camoenarum decus,

Exemplar unum in litteris,

Quas aut Athenis docta coluit Graecia,

Aut Roma per Latium colit.

Mirer ne formam & tenorem regulae

Adusq; uitae terminum,

Quod laude clarus, quod paratus litteris

Omnem refugisti ambitum?

Te nemo grauior, uel fuit comis magis,

Aut liberalis indigis,

Danda salute si forum res posceret,

Studio docendi si scholam.

Viuent per omnem posterorum memoriam,

Quos tu sacratae fame das:

Et Iulianum tu magis fame dabis

Quam scepra quae tenuit breui

Augustia: plus conferent libri tui,

Quam consulatus addidit:

Morum tuorum, decoris, & facundiae

Formam dedisti filijs.

Ignosce nostri laesus obsequio styli:

Amoris hoc crimen tui est,

Quod digna nequiens promere, officium colo

Iniuriose sedulus.

Quietisce placidus, & caduci corporis

Dammum repende gloria.

Luciolus rhetor. 3
Rhetora Luciolum cum discipulo, atq; magistrum, 9 Colleg

Collegamq; debinc, nenia mœsta refer:
 Facundum, doctumq; virum, seu lege metrorum
 Condita, seu proffis solueret orsa modis.
 Eripuit patriæ Lachesis quem funere acerbo,
 Linqumentem natos sexui utroq; duos:
 Nequaquam meritis cuius responderit hæres:
 Obscuros quamuis nunc tua fama iuuet:
 Mitis amice, bonus frater, fidiſſime coniux,
 Nate pius, genitor pœnitet ut fueris:
 Comis coniuuis, nunquam inclamare clientes,
 Ad famulos nunquam triftia uerba loqui.
 Vt placidos mœres, tranquillios ſic cole Manes,
 Et cape ab Auſonio munus, amice uale.

Attius Patera pater, Rhetor. 4

Ætate quanquam uiceris doctos prius:
 Patera, ſandi nobilis:
 Tamen quòd æuo floruiſti proximo,
 Iuuenisq; te uidi ſenem,
 Honore mœſtæ non carebis nenie.
 Doctor potentum Rhetorum,
 Tuba Gocæſi, ſtirpe Druidarum ſatus,
 (Si fama non fallit fidem)
 Beleni ſacratum ducis è templo genus,
 Et inde uobis nomina:
 Tibi Pater, e (ſic miniſtros nuncupant,
 Apollinaris myſtici)
 Fratri, patriq; nomen à Phœbo datum,
 Natoq; de Delphis tuo.
 Doctrina nulli tanta in illo tempore,
 Currusq; rotandi & rotæ

Memor

Memor, diſertus, lucida ſacundia
 Carere cultu præditus,
 Salibus modeſtus, ſelle nullo per litus,
 Vini, cibiq; abſtemius,
 Letus, pudicus, pulcher: in ſenio quoq; ue
 Aquile ſeneſtus, aut equi.
 Atticus Tyro Delphidius,
 Rhetor. 5
 Facunde, docte lingua, ingenio celer,
 Iocis amœne, Delphidi,
 Subtextus eſto ſtebili threno patris,
 Laudi ut ſubibas ænulus.
 Tu pene ab ipſis orſus incunabulis
 Dei poëta nobilis,
 Sertum corona præferens Olympiæ,
 Puer celebraſti Iouem.
 Mox inde curſum more torrentis freti,
 Epos legaſti mœtricum:
 Vt nullus aqua lege liber carminum
 Orationes exæquet.
 Celebrata uariè cuius eloquentia
 Domi, ſorisq; claruit:
 Seu tu cohortis Præſulem prætoris,
 Prouinciarum aut iudices
 Coieris, tuendis additus clientis
 Fame & ſalutis ſaucijs.
 Felix, quietis ſi maneres litteris,
 Opus camœnarum colens:
 Nec odia magnis concitata litibus
 Armaret ultor impetus,
 Nec inquieto temporis Tyrannici

q a Palatio

Palatio te attollerēs,
 Dum spem remotam semper arcessis tibi
 Fastidiosus obuia,
 Tuumq; maui esse quàm fati bonum,
 Desiderasti plurima,
 Vagus per omnes dignitatum formulas,
 Meritusq; plura quam gerens:
 Vnde infecuto criminum motu graui,
 Donatus erumnis patris:
 Mox inde Rhetor nec docendi pertinax
 Curam sefellisti patrum,
 Minus maiorum munera expertus Dei,
 Medio quòd aui raptus es,
 Errore quòd non deuiantis filij
 Pœneq; lesus coniugis.

Alethio Mineruio filio
 Rhetori. 6

O flos iuuenum,
 Spes leta patris,
 Nec certa tuæ
 Data res patriæ,
 Rhetor Alethi,
 Maior utroque.
 Tu Burdigale
 Letus patriæ,
 Clara cohortis
 Vexilla regens,
 Cuncta habuisti.
 Tu primæuis
 Doctor in annis,
 Et præceptor

Temp

Tempore quo te
 Discere adultum
 Non turpe foret.
 Prætextatus
 Iam genitori
 Consul eras tu,
 ille superba
 Mœnia Romæ,
 Fama & meritis.
 Vota tuorum,
 Non mansuris
 Ornate bonis.
 Omnia præcox
 Fortuna tibi
 Dedit & rapuit:
 Solstitialis
 Velut herba solet,
 Ostentatus,
 Raptusq; simul.
 Non sine morsu
 Grauis inuidiæ:
 Inclitus auxsti
 Et Rhetoricam,
 Floris adulti
 Fruge carensq;
 Et connubio
 Nobili soceris:
 Sine pace patris,
 Et diuitias
 Vtriusq; domus
 Sine herede tuo,

g 3

Pub

Pubere in aeo
 Deseruisti.
 Quam fatiloquo
 Dicte profatu
 Versus oraculi!
 Est nil ab omni
 Parte beatum.

Leontius Grammaticus, cognomento
 Beatus. 7

Qui colis letos, hilarosq; mores,
 Qui dies festos, loca, uota, ludum,
 Annuum sancti memora Leonti
 Nomine threnum.
 Iste lasciuus patiens uocari
 Nomen indignum probitate uitae,
 Abnuat nunquam, quia gratum ad aures
 Esset amicas.
 Litteris tantum titulum affecutus,
 Quantus exili satis est cathedrae,
 Posset insertus numero & uideri
 Grammaticorum.
 Tu mea semper socius iuuentae,
 Pluribus quamuis cumulatus annis,
 Nunc quoq; in nostris recales medullis,
 Blande Leonti.
 Et iuuat tristi celebrare cura
 Flebilem cantum, memoris querelle.
 Munus ingratum tibi, debitumq;
 Carmine nostro.

Grammaticis Graecis Burdigalensibus. 8
 Romulum post hos prius an Corinthi,

Anne

Anne Sperchei, pariterq; nati
 Atticas Musas memorem Mnesthei
 Grammaticorum?
 Sedulum cunctis studium docendi,
 Fructus exilis, tenuisq; sermo:
 Sed quia nostro docuere in aeo,
 Commemorandi.
 Tertius horum mihi non magister,
 Ceteri primis docuere in annis,
 Ne forem uocū rudis, aut loquendi:
 Sed sine cultu.
 Obstitit nostrae quia (credo) mentis
 Tardior sensus, neq; disciplinis
 Appulit Graecis puerilis aui
 Noxius error.
 Vos leuis cespes tegat, & sepulchri
 Testa defendant cineres opertos:
 Ac mea uocis titulus, supremum
 Reddat honorem.

Iucundo Grammatico Burdigalensi,
 fratri Leontii. 9

Et te, quem cathedram temerè usurpasse loquuntur,
 Nomen Grammatici nec meruisse putant:
 Voce ciebo tamen, simplex, bone, amice, sodalis,
 Iucunde, hoc ipso chare magis studio.
 Quod quamuis impar nomen tam nobile amasti,
 Et meritis inter commemorande uiros.

Grammaticis Latinis Burdigalensibus.
 philologis. 10

Nunc ut quemq; mihi
 Flebilis officij

q 4

Rel

Relligiosus honor
 Suggestet, expediam:
 Quin quamuis humili
 Stirpe, loco, ac merito,
 Ingenijs hominum
 Burdigala est rudibus
 Vtilis ingenijs:
 Et tu concordi
 Qui profugus patria,
 Mutasti sterilem
 Vrbe aliam cathedram.
 Nec reticebo senem,
 Nomine Phœbicum:
 Qui Beleni ædituus,
 Intro tulere tamen
 Grammatices studium.
 Sit Macrinus in his:
 Huic mea principio
 Credita puerities.
 Nil opis inde tulit:
 Sed tamen ut placitum,
 Stirpe satus Dryudum,
 Gentis Aremorice,
 Burdigalæ cathedram
 Nati opera obtinuit.
 Permaneat series:
 Relligiosum etenim
 Commemorare mee
 Grammaticum patriæ.

Vide P. Petri
 Aduersar. lib. i.

Ammon

Ammonio Anastasio Grammatico
 Pictauorum. 11

Et memora tenuem
 Nenia grammaticum,
 Qui rudibus pueris
 Prima elementa dabat,
 Sobrius, in pueris
 Doctrina exiguus,
 Moribus implacidis.
 Proinde ut erat meritum,
 Famam habuit tenuem:
 Quamq; habuit etiam,
 Perdidit in senio.
 Sed tamen hunc noster
 Commemorauit honos:
 Pictonicæq; dedit
 Panthæ, & Anastasio
 Flebile Musa melum.
 Burdigalæ tunc genitum
 Transtulit ambitio
 Pauper ubi, & tenuem
 Victum, habitumq; colens,
 Gloriam exilem,
 Et patriæ, & cathedræ,
 Ne pariter tumulus
 Nomen & ossa tegat.

Herculano, sororis filio, Gramma-
 tico Burdigalensi. 12

Herculane, qui profectus gremio de nostro & schola,
 Spem magis quam fruendam præbuisi auunculo.

q 5

Parti

pē. f.
 Particeps scholæ, & cathedrae pene successor mee,
 Lubrica nisi te iuuenta præcipitem flexus daret,
 Pythagorei non tenentem tramitis rectam uiam.
 Esto placidus, & quietis Manibus sedem foue,
 Iam mihi cognata dudum inter memoratus nomina.

Thalasso, Grammatico Latino
 Burdigalensi. 13

Officium, nomenq; tuum, primæue Thalasse,
 Paruulus audiui: uix etiam memini.
 Qua forma aut merito fueris, qua stirpe parentum,
 Aetas nihil de te posterior celebrat.
 Grammaticum iuuenem tantum te fama ferebat:
 Tum quoq; tam tenuis, quam modò nulla manet.
 Sed quicumq; tamen, nostro quia doctor in eua
 Vixisti, hoc nostrum munus habeto. Vale.

Citatio Siculo Syraculano, Grammatico
 Burdigalensi Græco. 14

Et Citatio, dilecte mihi memorabere, dignus
 Grammaticos inter qui celebrare bonos.

Esset Aristarchi tibi gloria, Zenodoti q;

f. Grandior. Grauior, antiquus si sequeretur honos.

Carminebus, quæ prima tuis sunt condita in annis,

d. Cei. Cei. Cei. Cei.
Pres. Sum o mides
 Conceditæcu Musa Simonidei.

Vrbe satus Sicula, nostram peregrinus adisti,

Excultam studijs quam prope reddideras.

Coniugium nactus cito nobilis & locupletis,

Inuidia fati non genitor moreris.

At nos defunctum memori celebramus honore,

Fouimus ut uiuum munere amicitie.

Censorio Attico Agrico Rhetori. 15

Eloquij merito primis æquande, fuisti

Ag

Agrice positus hic posteriore loco:
 Aeuo qui quoniam genitus sanctusq; recentis,
 Dilatus nobis, non & omissus eras.
 Quocumq; in numero tristi memorabere ihereno.
 Vnus honos tumuli ferus, & ante datus.
 Tam generis tibi celsus apex, quam gloria fandi,
 Gloria Athenæi cognita sede loci:
 Nazario, & claro quondam delata Patere,
 Egregie multos excoluit iuuenes.
 Coniuge nunc, natisq; superstibus, generoq;
 Maiorum Manes, & monumenta foues.

Nepotiano Grammatico, Fid. Rhetori. 16

Facete, comis, animo iuuenali senex,

Cui felle nullo, melle multo mens madens,

Aeuum per omne, nil amarum miscuit:

Medella nostri Nepotiane pectoris,

Tam feriorum quam iocorum particeps,

Taciturne, Amyclas qui silendo uiceris.

Te fabulantem non Vlysses linqueret, *Ex Mart. p. de Canio scribit.*

Liquit canentes qui melodas uirgines. *Prænot. Si fabulata Canio*

Probe & pudice, parce, frugi, abstemio, *reliquisset.*

Facunde, nulli Rhetorum cedens stylo,

Et disputator ad Cleanthen Stoicon,

Scaurum, Probumq; corde callens intimo:

Et Pyrrhi Cineæ legato memor magis.

Sodalis, & conuictor, hospes iugiter:

Parum quòd hospes, mentis agitator mee.

Consilia nullus mente tam pura dedit,

Vel altiore conditu textit data.

Honore gesti præsidatus inclutus, *Præsidatus, ut consalutus*

Decies nouenas sanctus annorum uices,

Dnos

Duos relinquens liberos, morte oppetis,
Dolore multo tam tuorum, quam meo.

Aemilius Magnus Arborius, Rhetor
Tolosæ. 17

*Exuſe omni
Pars falſi
ſupra. 4.*

Inter cognatos iam fletus, auuncule, Manes:

Inter Rhetoricos nunc memorandus eris.

Illud opus pietas, iſtud reuerenda uirorum

Nomina, pro patriæ religione, habeant.

Bis meritum duplici celebrenus honore parentem

Arborium, Arborio patre, & auo Arſicio.

Stemma tibi patris Hedui, Tarbellica Maure

Matris origo fuit, ambo genus procerum.

Nobilis, & dotata uxor, domus & ſchola cultæ

Principum amicitie contigerunt iuueni.

Dum Conſtantini fratres opulenta Tolofa

Exilij ſpecie ſepoſitos cohibet:

Byzanti inde arcem, Threſſæq; Propontidis urbem

Conſtantinopolim fama tui pepulit.

Illic diues opum, doctoq; ibi Caſare honorus

Occumbis patribus Magne ſuperſtitibus.

In patriam ſed te ſedem, ac monumenta tuorum,

Principis Auguſti reſtituit pietas.

Hinc renouat cauſam lachrymis, & ſtebile munus,

Annuus in grata religione dies.

Exuperius, Rhetor Tolofæ. 18

Exuperi memorande mihi, facunde ſine arte,

Ineſſu grauis, & uerbis ingentibus, ore

Pulcher, & ad ſummam, motuq; habituq; uenuſto:

Copia cui ſandi longè pulcherrima, quam ſi

Auditu tenuis acceperit, deſlata placeret.

Diſcuſſam ſciris ſolidi nibil edere ſenſus.

Palla

Palladiæ primum togatæ uenerata Tolofa

Mox pepulit, leuitate pari Narbo inde recepit.

Illic Dalmatio genitos fatalia regum

Nomina, tum pueros grandi mercede docendi

Formaſti, Rhetor, metam propè puberis æui,

Cæſareum qui mox indepti nomen, honorem

Præſidis, Hiſpanumq; tibi tribuere tribunal.

Decedens, placidos mores, tranquillaq; uita

Tempora prædiues finiſti ſede Cadurca.

Sed patriæ te iura uocant, & origo parentum,

Burdigalæ ut ruruſum nomen de Rhetore reddas.

Marcello Marcelli fil. Grammati.

Narbonenſi. 19

Nec te Marcello genitus Marcelle ſilebo,

Aſpera quem genitrix urbe, domo, pepulit.

Sed fortuna potens citò reddidit, & omnia auxit:

Amiſſam primum Narbo dedit patriam.

Nobilis hîc hoſpes Clarentius indole motus,

Egregiam natam coniugio adtribuit.

Mox ſchola, & auditor multus, prætextaq; pubes,

Grammatici nomen, diuitiasq; dedit.

Sed nunquam iugem curſum fortuna ſecundat,

Præſertim prauis naſta uirum ingenij.

Verum honoranda mihi non ſunt, memoranda recepi

Fata: ſat eſt dictum, cuncta periſſe ſimul.

Non tamen & nomen, quo te non fraudo, receptum

Inter Grammaticos prætenuis meriti.

Sedatus, Rhetor Tolofanus. 20

Religio eſt, tacitum ſi te Sedate relinquam,

Quamuis docendi munus indepte foris.

Comm

Communis patria est tecum mihi: sorte potentis
 Fati, Tolosam nactus es sedem scholæ.
 Illic coniugium, natiq; opulensq; senectus,
 Et fama, qualis est par magno Rhetori.
 Quamuis externa tamen à regione reducit
 Te patria, & ciuem morte obita repetit.
 Cumq; uacantem operam diuise impenderis urbi,
 Arbitrium de te sumit origo suum.
 Et tua nunc soboles morem secuta parentis,
 Narbonem ac Roman nobilitat studijs.
 * Sed uelit nolit fame Burdigalam referet. *

Stafilus Rhetor, ciuis Aufcius. 21

Hactenus obseruata mihi lex commemorandi
 Ciues, siue domi, seu docuere foris.
 Externum sed fas coniungere ciuibus unum
 Te Stafili, genitum stirpe Nouempopulis,
 Tu mihi quod genitor, quod auunculus, unus utrunq;
 Alter ut Ausonius, alter ut Arborius.
 Grammaticæ ad Scaurū, atq; Probū, promptissime Rhetor,
 Historiam callens Liuij, & Herodoti:
 Omnis doctrine ratio tibi cognita, quantam
 Condit sexcentis Varro uoluminibus.
 Aurea mens, uox suada tibi, tum sermo quietus:
 Nec cunctator eras, nec properante sono.
 Pulchra senecta, nitens habitus, procul ira, dolusq;
 Et placide finis congrua meta fuit. f. fini congrua uita.

Crispus & Urbicus, Grammat. La-
 tini & Græci. 22

Tu quoq; in æuum Crispe futurum
 Mæsti uenies commemoratus munere threni:

Qui

Qui primæ uos, fandiq; rudes,
 Elementorum, prima docebas signa nouorum:
 Creditus olim, seruere mero,
 Ut Virgilij, Flacciq; locis amula ferres.
 Et tibi Latij, posthabite orsis
 Urbice, Graijs celebris Camænis ἐδρεῖσθαι:
 Namq; tu Crispo, coniuncte tuo,
 Prosa solebas, & uersu loqui impete eodem,
 Priscos & Heroas olim
 Carmine Homeri cum memoratos fando referres.
 Dulcem in paucis ut Pliftheniden,
 Et torrentis ceu Dulichi ninguida dicta,
 Et mellitæ nectare uocis.
 Dulcia fatu uerba canentem Nestora regem.
 Ambo loqui faciles, ambo omnia carmina docti,
 Callentes mythoplasmata, & historiam.
 Liberi & ambo genus, sed quos meruisse doceret
 Nasci, ut cluerent paribus ingenijs. *Nascitur. f.*
 Victorijs subdocti siue Profcholo. 23
 Victorij studiose, memor, celer, ignoratis
 Assidue in libris, nec nisi operata legens:
 Exesas tineis, opicasq; euoluere chartas,
 Maior quam promptis cura tibi in studijs.
 Quod ius Pontificum, quæ foedera, stemma quod olim
 Ante Num. in fuerat sacrificij Curibus.
 Quod Castor cunctis de regibus ambiguus, quod
 Coniugis è libris ediderat Rhodope.
 Quod ius Pontificum, ueterumq; scita Quiritum, *f. qua.*
 Quæ consulta patrum, quid Draco, quidue Solon
 Sanxerit, & Locris dederit: quæ iura Zaleucus,
 Sub Ioue quæ Minos, quid Themis ante Iouem,

Nota

Nota tibi potius quam Tullius & Maro nostri,

Et quicquid Latia conditur historia.

Fors istos etiam tibi lectio longa dedisset,

Supremum Lachesis ni celerasset iter.

Exili nostræ fucatus honore cathedræ,

Libato tenuiter nomine Grammatici:

Longinquis posthac Romæ defunctus in oris,

Atq; de Siculo littore transferas.

Sed modo nobilium memoratus in agmine, gaude,

Peruenit ad Manes si pia cura tuos.

Dynamio Burdigalensi, qui in Hispania
docuit, & obiit. 24

S E D neque te mœsta Dynamii fraudabo querela,

Municipem, patriæ, causidicumq; meæ:

Crimine adulterij quem saucia fama fugauit,

Paruula quem latebris fuit Ilerda suis:

Quem locupletauit coniunx Hispana latentem:

Nanque ibi mutato nomine, Rhetor eras.

Rhetor Flauinij cognomine dissimulatus,

Ne posset profugum prodere culpa suum.

Reddiderat quamuis patriæ te sera uoluptas,

Mox residem rursus traxit Ilerda domus.

Qualiscunq; tuæ fuerit fuga, fama; uitæ,

Iungeris antiqua tu mihi amicitia:

Officiūq; meum, sensus si Manibus ullus,

Accipe iam uerus, morte obita, Dynamii.

Diuersis quamuis iaceas defunctus in oris,

Commemorat mœstis te pia cura elegis.

Atilio Glabrioni, Grammatico
Burdigalensi. 25

Doctrinæ, uitæq; pari breuitate caducum,

Glab

Glabrio, te mœstis commemorabo elegis.

Stemmata nobilium deductum nomen auorum

Glabrio Aquilini Dardana progenies.

Tu quondam pucro compar mihi discipulus, mox

Meq; dehinc factus Rhetore, Grammaticus:

Inq; pro tutela reis, & cultor in agris,

Digne, diu partis qui fruerere bonis.

Commode, late, benigne, abstemie, tam bone dandis

Semper consilij, quam taciturne datis.

Tam decus omne tuis, quam mox dolor, omnia acerbo

Funere præreptus, Glabrio, destituis.

Vxore, & natis, genitore, & matre relictis,

Heheu quam multis perditæ nominibus.

Flete diu nobis nunquam satis, accipe acerbum,

Glabrio in æternum commemorate, Vale.

Coronis. 26

Quos legis à prima deductos mœnide libri,

Doctores patriæ scito fuisse meæ.

Grammatici in studio, uel Rhetoris, aut in utroq;

Quos memorasse mihi morte obita satis est.

Viuentium inlecebra est laudatio: nomina tantum

Voce ciere, suis sufficiet tumultis.

Ergo qui nostræ legis oïa tristia chartæ,

Eloquium ne tu quære, sed officium:

Quo claris doctisq; uiris pia cura parentat,

Dum decus egregiæ commemorat patriæ.

P O E T A .

Valete Manes inclytorum Rhetorum:

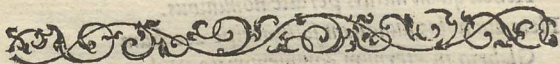
Valete doctores probi:

r

Historia

artes. D
funeris
Accipite f
f. sepulchri

Historia si quos, uel Poëticus stylus,
 Forumq; fecit nobiles:
 Medica uel artis, dogma uel Platonicum,
 Dedit perenni glorie.
 Et si qua cunctis cura uiuentium placet,
 Iuuatq; honor superstium,
 Accipe mcestum carminis cultum mei,
 Textum querela flebili.
 Sedem sepulchris seruet immotus cinis:
 Memoria uiuat nonnumum,
 Dum remeat illud iudicis dono Dei.
 Commune cum dis seculum.

D. Magni Aufonii Epitaphia

HEROVM, QUI BELLO
 TROIANO INTER-
 FERUNT.

*

Aufonius Lectori suo S.

AD rem pertinere existimari, ut vel vanum opusculum materiae congruentis absoluerem, & libello qui commemorationem habet eorum qui vel peregrini Burdigalenses peregrè docuerunt, epitaphia subneckerem, scilicet titulos sepulchrales Heroum, qui bello Troiano interfuerunt: quæ antiqua cum apud philologum quædam reperissem, Latino sermone conuerti, non ut inferuient ordinis persequendi, sed ut cohærenter liberè, nec aberrarent.

Agam

Agamemnoni. 1

Rex regum Atrides, fraternæ coniugis ultor,
 Oppetijt manibus coniugis ipse sue.
 Quid prodest Helenes raptum punisse dolentem,
 Vindicem adulterij cum Clytemnestra necet?

Menelao. 2

Felix ô Menelæe, Deum cui debita sedes,
 Decretumq; pijs Manibus Elysium.
 Tyndareo dilecte gener, dilecte Tonanti,
 Coniugij uindex, ultor adulterij:
 Aeterno pollens æuo, eternaq; iuuenta,
 Nec leti passus tempora, nec senij.

Aiaci. 3

Aiacis tumulo pariter tegor obruta uirtus
 Inlachrymans bustis funeris ipsa mei:
 Inconstans, lacerata comas, quod prauus Atrides
 Cedere me structis compulit insidijs.
 Iam dabo purpureum claro de sanguine florem,
 Testantem gemitum crimina iudicij.

Achilli. 4

Non una Aeacidem tellus habet: ossa teguntur
 Littore Sigæo: crinem Larissa cremauit.
 Pars tumuli * *

Vlysi. 5

Conditus hoc tumulo Læerta natus Vlysses,
 Perlege Odyssæam, omnia nosse uolens.

Diomedi. 6

Conditus hic genitore bono melior Diomedes,

r 2

Crimen

Crimen ob uxoris pulsus dotalibus agris:
Argyripam, clarosq; uiris qui condidit Arpose:
Clarior urbe noua, patria quàm sede uetusta.

Antilocho. 7

Consilij, belloq; bonus (quæ copula rara est)
Charus & Atridis, charus & Aeacidis:
Præmia uirtutis, simul & pietatis adeptus,
Seruato Antilochus Nestore patre obij.
Non hic ordo fuit, sed iustus ille superstes,
Troia capi sine quo perfida non poterat.

Nestori. 8

Hoc tegor in tumulo, quarti iam prodigus eui
Nestor, consilio clarus, & eloquio.
Obiecit sese cuius pro morte peremptus
Filius, & nati uulnere uiuo pater.
Eheu, cur satis disponere sic placet æuum,
Tam longum, ut nobis, tam breue, ut Antilocho?

Pyrrho. 9

Orbe tegor medio, maior uirtute paterna,
Quod puer & regis Pyrrhus opima tuli:
Impius ante aras quem fraude peremit Orestes.
Quid mirum, cæsa iam genitrice furens?

Euryalo. 10

Nec me non dignum titulo Pleuromia credit,
Cui communis erat cum Diomede domus:
Euryalo & Sthenelo (nam tertius hoc ego regnum
Possedi) de quo nunc satis est tumulus.

Cyn

Cynco. 11

Cynca pontus habet, tumulus sine corpore, nomen,
Fama homines inter, cælum animus repetit.
Cuncta elementa duci tanto commune sepulchrum.
Quæ? cælum, & tellus, & mare, & ora uirum.

Protesilao. 12

Fatale adscriptum nomen mihi Protesilao:
Nam primus Danaum bello obij Phrygio.
Audaci ingressus Sigeia littora saltu,
Captus pellacis Lærtiade insidijs.
Qui ne Troiana premeret pedè littora terra,
Ipse super proprium desiliit clypeum.
Quid queror? hoc letum iam tum meæ fata cæbant,
Tale mihi nomen quum pater imposuit.

Deiphobo. 13

Proditus ad pœnam scelerata fraude Lacenæ,
Et deformato corpore Deiphobus.
Non habeo tumulum, nisi quem mihi uoce uocantis
Et pius Aeneas, & Maro composuit.

Hectori. 14

Hectoris hic tumulus, cum quo sua Troia sepulta est:
Conduuntur pariter qui perire simul.

Astyanacti. 15

Flos Asia, tantaq; unus de gente superstes,
Paruulus Arguus, sed iam de patre timendus,
Hic iaceo, Astyanax Scæis deiectus ab altis.
Pro dolor! Iliaci Neptunia mœnia muri
Viderunt aliquid crudelius Hectore tracto.

A Seneca Tragico est, ita
scribit in Troade: O morte
dixit trislinguis Icthi genus:
3 Fl. l. 17. d. 1. P. aliquid Hectoris
magis neco Muri uidetur.

Sarpedoni. 16

Sarpedon Lycius, genitus Ioue numine patris,
Sperabam celum, sed tegor hoc tumulo,
Sanguineis fletus lachrymis: prò ferrea fata!
Et patitur luctum, qui prohibere potest.

Nasi & Amphimacho. 17

Nastes & Amphimachus Nomionis inclita proles,
Doctores quondam, puluis & umbra sumus.

Troilo. 18

Hectore prostrato, nec Dis, nec uiribus æquis
Congressus perij Troilus Aecidae
Raptatus bigis, fratris coniungor honori,
Cuius ob exemplum nec mihi poena grauis.

Polydoro. 19

Cede procul tumulo, myrtum fuge nescius hospes:
Telorum seges est sanguine adulta meo.
Confixus iaculis, & ab ipsa cede sepultus,
Condor in hoc tumulo bis Polydorus ego.
Scit pius Aeneas, & tu rex impie, quòd me
Thracia poena premit, Troiaq; cura tegit.

Eufemo. 20

Eufemum Ciconum ductorem Troia tellus
Condidit hastati Martis ad effigiem.
Nec satis est titulum saxo incidisse sepulchri,
Insuper & frontem mole onerant statue.
Ocyus ista ruunt que sic cumulata loquuntur,
Maior ubi est cultus, magna ruina subest.

Hip

Hippochoo & Pyleo in horto
sepultis. 21

Hippochoo, Pyleumq; tenet gremio infima tellus:
Caulibus, & maluis terga superna uirent.
Nec uexat cineres horti cultura quietos,
Dum parcente manu molle holus excolitur.

Ennomo & Chromioni. 22

Ennomus hic Chromiusq; iacent, queis Mystra regnum,
Queis pater Alcimus, Oceanusq; atauus.
Nobilitas quid tanta iuuat? quòd clarius istis
Est genus, hoc mortis conditio grauior.

Priamo. 23

Hic Priami non est tumulus, nec condor in ista
Sede, caput Danaï diripuerunt meum.
Ast ego cum lacerum sine nomine funus haberem,
Confugi ad cineres Hectoreos genitor.
Illic & natum, Troiamq; Asiaq; sepultam
Inueni, & nostrum quicquid ubiq; iacet.

Item Priamo. 24

Qui tumulum Priami querit, legat Hectoris ante:
Ille meus, nato quem prius ipse dedi.
Hectoris & patris simul est commune sepulchrum,
Amborum quoniam iuncta ruina fuit.

Hecubæ. 25

Que regina fui, que claro nata Dimante,
Que Priami coniunx, Hectora que genui:
Hic Hecuba iniectis perij super obruta saxis,
Sed rabies lingue me tamen ulta prius.

8 4

Fid

Fidite ne regnis, & prole, & stirpe parentum,
Quicumq; hoc nostrum ὄνημα κενὸν legitis.

Polyxenæ. 26

Troas Achilleo coniuncto Polyxena busto,
Malueram nullo cespite functa regi.

Non bene discordes tumulos miscetis, Achiu:
Hoc uiolare magis, quam sepelire fuit.

De Niobe in Sypilo monte iuxta
fontem sepulta. 27

Thebarum regina sui, Sypileia cautes
Quæ modò sum, leso numine Latoïdum.

Bis septem natis genitrix leta atq; superba:
Tot duxi mater funera, quot genui.

Nec satis hoc diuis: duro circumdata saxo,
Amisi humani corporis effigiem.

Sed dolor obstructis quanquam uitalibus heret,
Perpetuasq; rigat fonte pio lachrymas.

Prò facinus! tantæ ne animis celestibus iræ?
Durat adhuc luctus, matris imago perit.

Didoni. 28

Infelix Dido, nulli bene nupta marito:
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.

Iussu Augusti, equo admirabili
Epigramma. 29

Prospere clamosi spatiosa per æquora Circi
Septenas solitus uictor obire uias:

Improperanter agens primos à carcere cursus,
Fortis prægressis ut poterèis equis.

Promptum & ueloces erat anticipare quadrigas:

Vidit

Victores etiam uincere laus potior.
Hunc titulum uani solatia sume sepulchri,
Et gradere Elysios præpes ad alipedes.
Pegasus hinc dexter currat tibi, laeuis Aëthon,
Funis & ad quartum det tibi Castor equum.

In hominem uocis absconæ Epigramma. 30

Latratu catulorum, hinnitus fingis equorum,
Caprigenumq; pecus, lanigerosq; greges
Balatu adsimulas: asinos quoq; rudere dicas,
Quantuis Arcadicum fingere turpe pecus.
Gallorum cantus, & ouantes gutture coruos,
Et quicquid uocum belua felis habet.
Omnia cum similes ita uere, ut ficta negentur,
Non potes humanae uocis habere sonum.

De Sepulchro uacuo. 31

Me sibi, & uxori, & natis commune sepulchrum
Constituit seras Caurus ad exequias.
Iamq; diu monumenta uacant, sit quæso querella,
Longior & ueniat ordine quisq; suo
Nascendi qui lege datur, placidumq; per æuum
Condatur natu qui prior, ille prior.

Diogenes. 32

Pera, polenta, tribon, baculus, scyphus, arcta supellex,
Ista fuit Cynici: sed putat hanc nimiam.
Namq; cauis manibus cernens potare bubulcum,
Cur scypho te, dixit, gesto superuacuum?

Item Diogenes. 33

Effigiem rex Croese tuam ditissime regum

r s

Vidit

Vidit apud Manes Diogenes Cynicus.
 Nil, inquit, tibi, Cræse, tuum superest, mihi cuncta.
 Nudus eram, sic sum: nil habui, hoc habeo.
 Rex ait, haud egui, cum tu mendice carebas
 Omnibus, & careo, si modò non egeo.

De Ausilio Grammatico.

Emendata potest quæ nam uox esse magistri,
 Nomen qui proprium cum uitio loquitur?
 Ausilium te nempe uocas, inscite magister:
 Da rectum casum, iam Solecismus eris.

Decii Magni Ausonii Epi-

STOLAE.

Ausonius ad patrem de suscepto filio.

CREDIDERAM nil posse meis affectibus addi,
 Quo uenerande pater diligere magis.
 Accessit gratis super his mediumq; neposq;
 Bina dedit nostris qui iuga nommibus.
 Ipse nepos te fecit auum, mihi filius idem
 Et tibi ego, hoc nato nos sumus ambo patres.
 Nec iam sola mihi pietas mea suadet amorem,
 Nomine te gemini iam genitoris amo.
 Accessit titulus, tua quo reuerentia crescat,
 Quo doceam natum quòd sit amare patrem.
 Quippe tibi æquatus uideo, quia paruulus iste
 Nomine honoratum me quoq; nobilitat.

Atq;

Atq; etas quia nostra eadem: nam supparis æui
 Sum tibi ego, & possum fratris habere uice.
 Nec tantum nostris spatium interponitur annis,
 Quanta solent alios tempora diuidere.
 Vidi ego natales fratrum distare tot annis,
 Quot nostros æuum nomina non onerant.
 Pulchra iuuenta tibi: senium sic iungit, ut æuum
 Quod prius est, maneat: quod modò, ut incipiat.
 Et placuisse reor geminis etatibus, ut se
 Non festinato tempore utraq; daret.
 Leniter hæc flueret, hæc non properata ueniret,
 Maturam frugem flore manente ferens.
 Annos me nescire tuos, pater optime, testor.
 Totq; putare meos, quot reor esse tuos.
 Nesciat hoc natus, numeret properantior heres
 Testamenta magis, quàm pia uota fouens:
 Exemploq; docens prauo iuuenescere natos,
 Vt nolint patres se quoq; habere senes.
 Verùm ego primæuo genitus genitore, fatebor
 Supparis hæc æui tempora grata mihi.
 Debeo, quod natus suadet pia cura nepotis,
 Addendum patri quòd ueneremur auum.
 Tu quoq; mi genitor geminata uocabula gaude,
 Nati primæui nomine factus auus.
 Exiguum quod auus faueant pia numina diuùm,
 Deq; nepote suo fiat auus proauus.
 Largius & poterant producere fata senectam,
 Sed rata uota reor, quæ moderata magis.

Ausonius Drepanio filio.

Cui dono lepidum nouum libellum?
 Veronensis ait poëta quondam.

Inueni

f. cu.
Propang

Inuentoq; dedit statim nepoti.
 At nos illepidum rude libellum,
 Burras, quisquillas, ineptiasq;
 Credemus gremio cuius fouendum
 Inueni (trepidè filete) nate
 Nec doctum minus, & magis benignum,
 Quàm quem Gallia præbuit Catullo.
 Hoc nullus mihi carior meorum,
 Quem pluris faciunt nouem Sorores
 Quàm cunctos alios, Marone dempto.
 Pacatum haud dubiè poëtam dicis:
 Ipse est: intrepidè uolate uersus,
 Et nudum in gremio fouete tuto.
 Hic uos diligere, hic uolet tueri:
 Ignoscenda teget, probata tradet:
 Post hunc iudicium timete nullum.

Vale.

Aufonius Hesperio.

Qualis Picene populator turdus oliuæ
 Clunes opimat cereas,
 Vel qui lucentes rapuit de uitibus uuas,
 Pendetq; nexus retibus
 Que uespertinis fluitant nebuloſa sub oris,
 Vel mane tenta roſcido:
 Tales hibernis ad te de ſepibus ipſos
 Capi uolentes, miſimus
 Bis denos, tot enim crepero ſub lucis eoa
 Præceps uolatus intulit.
 Tum quas uicina ſuggeſſit præda lacunæ,
 Anates maritas iunximus

Remip

Remipedes, lato populates cærule roſtro,
 Et crure rubras punico
 Iricolor uario pinxit quam ſpuma colore
 Collum columbis æmulas.
 Deſraudata meæ non ſunt hoc ſercula menſæ,
 Veſcente te fruimur magis.

Vale bene ut ualeam.

Pater ad filium. Quum temporibus tyrannicis ipſe Treueris
 remanſiſſet, & filius ad patrem profectus eſſet.

Debeo & hanc noſtris, fili dulciſſime, curis
 Hiſtoriam, quanquam titulo non digna ſereno
 Anxia mœſtarum fuerit querimonia rerum.
 Iam ſuper egelide ſtagnantia terga Moſelle
 Protulerat te nate rates, mœſtiq; parentis
 Oſcula, & amplexus diſcreuerat inuidus amnis.
 Solus ego, & quamuis cœtu celebratus amico,
 Solus eram: profugeq; dabam pia uota carinæ.
 Solus adhuc te nate uidens, celerisq; renulci
 Culpabam properos aduerſo flumine curſus.
 Quis fuit ille dies? non annus longior illo eſt.
 Atticâq; indocti collegit cura Medoniſ.

Deſertus uacuis ſolisq; exerceor Aris:
 Nunc ego pubentes ſalicum deuerbero frondes,
 Grammineos nunc frango toros, uirideisq; per uluas
 Lubrica ſubſtratis uestigia libro lapillis.
 Sic lux prima abiit, ſic altera meta diei:
 Sic geminas alterna rotat uertigo tenebras:
 Sic alias, totuſq; mihi ſic annus abiit,
 Reſtituant donec tua me tibi fata parentem.
 Hæc ego conditione licet, uel morte paciſcar,
 Dum decoreſ ſuprema patris tu nate ſuperſtes.

Auſon

Aufonius Theoni.

*Fissipedes
Iuuenes*
Aufonius Salue charo mihi dico Theoni
Versibus, expectans quod uolo, quodue queror.

Tertia fissipedes renouauit Luna iuencas,

Dum fugitas nostram dulcis amice domum.

Nonaginta dies sine te charissime traxi:

Huc adde astuos, hoc mihi pene duplum est.

Bis nouies denos dicam, deciesq; nouenos

Isse dies: anni portio quarta abiit.

Sexaginta horas super & duo milia centum

Te sine consumpsi, quo sine & hora grauis.

Milia bis nonaginta iubet demensio legum

Adnumerata reos * per tot abesse dies.

Iam potui Romam pedes ire, pedesq; reuerii,

Ex quo te dirimunt milia pauca mihi.

Scirpea Domnotonis tanti est habitatio uati:

Παυλιανός tanti non mihi uilla foret.

An quia per tabulam medico pugnante notatum

Debita summa mihi est, ne repetamus, abes?

Bis septem rutilos regale numisma Philippos

Nec tanti fuerint, perdere malo, Theon:

Implicitum quam te nostris interne medullis

Desore tam longi temporis in spatio.

Ergo aut predictos iam nunc rescribet arios,

Et redime, ut mora sit libera desidiæ

* Aut abos quotidie dabo, dum modo chari

Conspicer ora uiri, pauperis usq; licet.

Puppe citus propera, sinuosaq; lineæ ueli

Pande, Medullini te feret aura noti.

Expositum subter paradus, lectoq; iacentem,

Corporis ut tanti non moueatur onus.

Vnus

Vnus à Domnotoni te littore perferet astus,

Con datem ad portum si modò deproperes.

Inq; uicem uenti quotiens tua flamina cessant,

Remipedem iubeas protinus ire ratem.

Inuenies præsto subiuncta petorita mulis

Villa Lucani mox potieris aco.

Rescisso disce componere nomine uersum:

Lucilij uatis sic imitator eris.

Aufonius Consul vatem resaluto Theonem.

Aurea mala Theon, sed plumbea carmina mittis:

Vnius in asse quis putet has species?

Vnum nomen utriusq; sed est discrimen utriq;

Poma ut mala uoces, carmina uerò mala.

Iambicum.

Vale beatus nomen à diuis Theon:

Methodus sed ista sæpe corrente indicat.

Aufonius Theoni, cum & triginta Ostrea, grandia
quidem, sed tam pauca misisset.

EXPECTAVERAM ut rescriberes ad ea quæ
dudum ioculariter luseram: de cessatione tua valde
impia, & mea efflagitatione, cuius rei munus reci-
procū, quoniam in me colendo fastidisti, innēta inter
tineas epistola veteri, quam de Ostreis & Musculis af-
fectata obscuritate condideram, quæ adolescēs teme-
rè fuderam, iam senior retractaui. Sed in eundem mo-
dum instaurata est satyrica & ridicula concinnatio,
salmem ut nunc respondeas notissimæ cantilenæ, qui
illam nouitiam silentio condemnasti.

Ostrea Bafanis certantia, quæ Medulorum
Dulcibus in stagnis restui maris astus opimat,

Accipe

Accipe dilecte Theon numerabile munus:
 Verum quot fuerint, subiecta monosticha signant.
 Quot ter luctatus cum pollice computat index,
 Geriones quot erant, decies si multiplicentur:
 Ter quot erant Phrygij numerata decennia belli:
 Aut ter ut Aeolidi mensis tenet ignicomus Sol.
 Cornibus à primis quot habet uaga Cynthia noctes.
 Singula percurrit Titan quot signa diebus:
 Quotq; annis sublimis agit sua secula Phathon:
 Quot numero annorum Vestalis uirgo ministrat:
 Dardaniusq; nepos regno quot protulit annos:
 Priamida quot erant, si bis deni retrahantur:
 Bisq; uiros numeres, qui fata Amphrysia seruant.
 Quot genuit foetus Albana sub illicibus sus,
 Et quot sunt asses, ubi nonaginta trientes,
 Vel quot habet iunctos Viasatica rheda caballos.

Metrum iam
 bicum

Quod si figuras fabulis adumbratas,
 Numerumq; doctus inuoluum ambagibus,
 Ignorat alio mens obesa uiscere,
 Numerare saltem more uulgi ut noueris,
 In se retortas explicabo summulas.

Phalacclum

Ter denas puto quinquiesq; senas,
 Vel bis quinque, dehinc decem, decemq;
 Vel senas quater, & bis adde ternas,
 Septenis quater adde unum & unum,
 Duc binas decies, semelq; denas,
 Aut ter quattuor adde bis nouenis,
 Octonis quater hinc due recedant,
 Binas ter decies semel quaternas,

Et

Et sex adde nouem uel octo septem,
 Aut septem geminis bis octo iunge,
 Aut ne sim tibi pluribus molestus,
 Triginta numero fuere cunctae.

Iunctus limicolis musculus ostreis
 Primo composuit fercula prandio,
 Gratus delicijs nobilium cibus,
 Et sumptu modicus pauperibus focus.
 Non hic nauifrago queritur equore,
 Ut crescat pretium grande periculis:
 Sed primore uado, post refugum mare,
 Algofo legitur littore concolor.
 Nam testæ duplicis conditur in specu,
 Quæ feruentis aquæ fota uaporibus,
 Carnem lacteoli uisceris indicat.

Metrum Ascle-
 piadeum.

Sed damnosa nimis panditur area:
 Fac campum replicemus Apapirium,
 Nec iam fissipedis per calami uias
 Grassetur Gnidiæ sulcus arundinis,
 Pingens aridula subdita pagine,
 Cadmi filioli atri-coloribus,
 Aut cunctis pariter uersibus oblinat
 Fuluam lacticolor spongia Sepiam,
 Parcamus uitio Dumnotine domus,
 Ne sit charta mihi carior ostreis.

Aufonius Paulo suo.

Ostrea nobilium coenjs, sumptuq; nepotum
 Cognita, diuersaq; maris defossa profundo

Aut

vt supra
 f. replices Musa papiriu

+ decolor

Aut refugis nudata uadis, aut scrupæa subter
 Antra, & muriceis scopulorum mersa lacunis,
 Quæ uiridis muscus, quæ dedecor alga recondit,
 Quæ testis concreta suis, ceu saxa, coherent:
 Quæ mutata loco, pingui mox condita limo,
 Nutrit secretus conclusæ uliginis humor,
 Enumerare iubet, uetus ô mi Paule sodalis,
 Asduæ facte meis ioculari carmine nugis.
 Aggredi, quamuis curam non ista senilem.
 Sollicitent, frugiq; uiro dignanda putentur.
 Nam mihi non saltare epulum, non cœna dapalis,
 Qualem Penelope nebulonum mensa procorum,
 Alcinoiq; habuit, nitidæ cutis uncta iuuentus.
 Enumerabo tamen, famam testesq; sequutus,
 Pro studijs hominum semper diuersa probantum.
 Sed mihi præ cunctis ditissima quæ Medulorum
 Educat Oceanus, quæ Burdigalensis, nomen
 Vsq; ad Casareas tulit admiratio mensas,
 Non laudata minus nostri quàm gloria uini.
 Hæc inter cunctas palmam meruere priorem.
 Omnibus ex longo cedentibus ista, & opimi
 Visceris, & niuci, dulciq; tenerima succo,
 Miscet æquoreum tenui sale tincta saporem.
 Proxima sint quæuis, sed longe proxima multo
 Ex intervallo, quæ Massiliensis portu,
 Quæ Narbo ad Veneris nutrit, cultuq; carentia,
 Hellepontiaci quæ protegit æquor Abydi,
 Vel quæ Balanis pendent fluitantia palis,
 Sanctonico quæ tecta salo, quæ nota Genonis,
 Aut Eborum mixtus pelago quæ protegit annis:
 Ut multo iaceant algarum obducta recessu

Aspera

Aspera quæ testis & dulcia farris opime.
 Sunt & Aremorici qui laudent ostrea ponti,
 Et quæ Pictonici legit accola litoris, & quæ
 Mira Caledonius nonnunquam detegit æstus.
 Accedunt, quæ fama recens, Byzantia subter
 Littora, & insana generata propontidis acta
 Promoti celebrata ducts de nomine, laudant.
 Hæc tibi non uates, non historicus, neq; toto
 Orbe uagus conuiuia loquor, sed tradita multis:
 Ut solitum quotiens dextre inuitatio mensæ
 Sollicitat lenem comi sermone Lyæum.
 Hæc non per uulgum mihi cognita, perq; popinas
 Aut parasitorum collecta Plautinorum. *collegia*
 Sed festos quia sæpe dies partim ipse meorum
 Excolui, inq; uicem conuiuia uocatus adiui.
 Natalis si forte fuit solennis amico,
 Coniugioq; dapæ, aut sacra repotia patrum,
 Audiui, meminiq; bono laudare frequenter.

De ratione Libræ.

Miraris quicunq; manere ingentia mundi
 Corpora, sublimi cœli circumdata gyro.
 Et tantæ nullam moli intercedere labem:
 Accipe quod mirere magis, tenuissimæ tantis
 Principia, & nostros non admittentia uisus,
 Paruarum serie constanti connexa atomorum.
 Sed solidum in paruis, nulliq; secabile segmen,
 Vnde uires, uirgoq; manent, æternaq; rerum
 Mobilitas, nullog; unquam superabilis æuo.
 Diuinis humana licet componere, sic est
 As solidus, quoniam bis sex de partibus æquis

5 2

Constat

Constat. & in minimis paribus tamen una manet uis.
 Nam si quid numero minuatur, summa uacillet,
 Conuulsæq; ruunt labefacto corpore partes:
 Ut medium si quis uellat de fornice saxum,
 Incumbunt cui cuncta, simul deuexa sequentur
 Cætera, communemq; trahent à uertice lapsum.
 Non aliter libra est: si defuit uncia, totius
 Non erit as: nomenq; deunx iam cassus habebit:
 Nec dextans retinet nomen, sextante remoto:
 Et dodrans, quadrante satius, auctore carebit:
 Diuulsusq; triens prohibet persistere bessem.
 Iam Quincunx tibi nullus erit, si prima reuellas:
 Et semis, cui semis erit, pereuntibus assis
 Partibus, & cuius libræ pars septima septunx?
 Libra igitur, totum si nulla in parte uacillet,
 Ponderis, & numeri, morumq;, operumq;, & aquarum
 Libra: nec est modulus, quem non hoc nomine signes.
 Telluris, medio quæ pendet in aëre, libra est.
 Et Solis, Lunæq; uias sua libra coercet.
 Libra dij, somniq; pares determinat horas.
 Libra Caledonios sine littore continet æstus.
 Tu quoq; certa mane morum mihi libra meorum.

De ratione puerperii maturi.

Omnia que uario rerum metimur in actu,
 Astrorum dominatus agit, terrenaq; tantum
 Membra homini, è superis fortuna, & spiritus auris,
 Septena moderanda choro, sed præsidet ollis
 Sortitus regimè nitide sol aureus æthræ.
 Nec sol in nobis moderatur tempora uite,
 Dum breue solliciti spatium producimus æui.

Cred

Creditur occultosq; satos & tempora uite
 Materno ducenda uero, formare uidendo,
 Et nondum exorata leges componere uite:
 Namq; ubi conceptus genitali infederit aluo,
 Haud dubium solem cuiusq; insistere signo:
 Qui cum uicini stationem cœperit astri,
 Contiguos nullum transfundit lumen in artus.
 Ast ubi conuersis post menstrua tempora habe
 Scandit purpureo iam tertia sydera curru,
 Obliqua exilem dimittit linea lucem,
 Aspirans tenues per inertia pondera motus.
 Quarta in sede uiget primi indulgentia solis,
 Suadet & infusos teneros coalescere foetus:
 Fulgor Tetrigono aspectus uitale coruscat
 Clarum, & lene micans, quintiq; cardine signi
 Incutit attonitum uegetato infante parentem.
 Nam sexto uis nulla loco, quia nulla tuendi.

Aequati lateris signatur regula Phœbo.
 Ast ubi signifer media in regione cohortes
 Septimus accepit limes, rutilantia flammis
 Recto castra situ turgentis fœdera partus
 Iam plena sub luce uidet, nec fulgura parci
 Luminis intendens, toto fouet igne corone.
 Hinc illud, quod legitimos Lucina labores
 Præuenit, & grauidos sentit subrepere nixus
 Ante expectatum festina Puerpera uotum.
 Quod nisi septeno quum lumina fudit ab astro,
 Impulerit tardi claustra obluctantia partus
 Posterior, nequeat, possit prior, an quia sexto
 Aemulus octaui conspectus inutilis astri

5 3

Nescit

Nescit compariles laterum formare figuras.
 Sed nono incumbens signo cunctantia matrum
 Vota leuat, trigono uiris sociante sequenti.
 At si difficilis trahit ilia, sidere rursus
 Tetragono absoluet dubiarum uincla morarum.

De septem diebus.

Nomina quæ septem uertentibus apta diebus
 Annus habet, totidem errantes fecere planetæ:
 Quos indefessa uolens uertigine mundus,
 Signorum obliqua iubet in statione uagari.
 Primum, supremumq; diem radiatus habet Sol:
 Proxima fraternæ succedit Luna coronæ.
 Tertius assequitur Titania lumina Mauors.
 Mercurius quarti sibi uindicat astræ diei.
 Inlustrant quintam Iouis aurea sidera zonam.
 Sexta salutigerum sequitur Venus alma parentem.
 Cuncta supergrediens Saturni septima lux est.
 Octauum instaurat reuolubilis orbita Solem.

Monosticha de Mensibus.

Primus Romanos ordiris Iane Kalendas.
 Februa uicino mense Numa insiuit.
 Martius antiqui primordia protulit anni.
 Fecitferum Aprilem uindicat alma Venus.
 Matorum dictus patrum de nomine Maius.
 Iunius ætatis proximus est titulo.
 Nomine Casareo Quintilem Iulius auget.
 Augustus nomen Casareum sequitur.
 Autumnum Pomona tuum September opimat.
 Triticeo October fenore ditat agros.

Sid

Sidera præcipitas pelago intempeste Nouember.

Tu genialem hiemem feste December agis.

Acceptus Genys illa Dæber
 habet. ouis. lib 3 Fasf.

Disticha de iisdem mensibus.

Iane nouus, primo qui das tua nomina mensi,
 Iane bisrons, spectans tempora bina simul.
 Post superum cultus, uicino Februa mense
 Dat Numa cognatis manibus inferias.
 Martius & generis Romani præsul, & anni,
 Prima dabas Latijs tempora Consulibus.
 Aeneadam genitrix uicino nomen Aprili
 Dat Venus: est Marti namq; Aphrodita comes.
 Maia dea, an Maior Maij, te fecerit ætas,
 Ambigo: sed mensi est auctor uterq; bonus.
 Iunius hunc sequitur duplici celebrandus honore,
 Seu nomen Iuno, siue Iuuenta dedit.
 Inde Dionæo præfulgens Iulius astro,
 Aestatis mediæ tempora certa tenet.
 Augustus sequitur cognatum à Casare nomen,
 Ordine sic anni proximus, ut generis.
 Nectunur post hos, numerumq; ex ordine signant,
 September Bacchi munere præla rigans:
 Et qui sementis per tempora fenore letus,
 October cupidi spem fouet agricolæ:
 Quiq; salo mergens solemnia signa Nouember
 Præcipitat celo mox reditura suo.
 Concludens numerum, genialia festa December
 Finit, ut à bruma mox nouus annus eat.

De tribus mensibus mensium.

Bis senas anno reparat Lucina Kalendas,

6 4

Et

Et totidem medias dat currere Iuppiter Idus,
Nonarumq; diem faciunt infra octo secundi.
Hæc sunt Romano tantum tria nomina mensi:
Cætera per numeros sunt cognomenta dierum.

Quoteni dies sint mensum singulorum.

Implent tricenas per singula menstrua luces
Iunius Aprilisq; & cum Septembre Nouember.
Vnum terdenis cumulatus adde diebus
Per septem menses, Iani Martisq; Kalendis,
Et quas Maius agit, quas Iulius, Augustusq;
Et quas October, positusq; in fine December,
Vnus erit tantum duodeviginti dierum.
Quem Numa preposito uoluit succedere Iano.
Sic tercentenis decies accedere senos,
Quadrantemq; & quinq; dies sibi computat annus.

Quo mense quotæ Nonæ vel Idus sint.

At Nonas modò quarta aperit, modò sexta refert lux:
Sexta refert Maij, Octobris, Martisq; recursu,
Et qui solstitio sua tempora Iulius infert.
Cætera pars mensum quartis est prædita Nonis:
Omnes uerò Idus octaua luce recurrunt.

Quotæ Kalendæ sint mensum
singulorum.

Post Idus quas quisq; suas habet ordine mensis,
Diuerse numero redeunt uariante Kalendæ:
Dum rursumq; iterumq; expleto mense uocantur,
Vt tandem oblatis procedant temporis ortu,
Tercentis, unoq; die, genialia festa
Porrigit, ut Ianum arce at noua bruma morantem.

Hoc

Hoc numero, mensisq; Numæ redit, autumniq;
Principium referens Bacchi September alumnus.
Iulius, & Maius, positusq; in fine December,
Octoberq; die reuocatur tardius uno.
Inde dies redeunt minus uno quattuor ultra
Quos numero adiciam, Sextilis, Iunius, atq;
Aprilis, post quos penultima meta Nouember
Terquinis, unoq; die, Iunonie Mauors,
Vt redeas, referasq; exordia prima, cieris.
Integer hoc numero, ad plenum reparabitur annus.

Ratio dierum anni vertentis.

Nonaginta dies & quattuor, ac medium, Sol
Conficit, à tropico in tropicum dum permeat astrum,
Octipedem in Cancrum Phryxæ ab Ariete pergens.
Hoc spatio æstiu pulsusq; & meta diei,
Semudiemq; duosq; dies, deciesq; nouenos,
A Cancro in chelas æquat æ tempora noctis,
Atq; diu cursu peragit Sol aureus altero,
Autumni æstatisq; simul confinia miscens:
Vnde autumnales transcurrens ordine menses,
Ad tropicum pergit signum gelidi Capricorni,
Octo dies decies octonis insuper addens.
Quadrantemq; diu quinto qui protinus anno
Mense Numæ extremo nomen capit embolime:
Inde ad Agenorci festinans cornua Tauri,
Scandit lanigeri tropicum sol aureus astrum,
Nonaginta dies decreto fine coercens.
Hic tibi circus erit semper uertentibus annis,
Tercentum ac senis decies, & quinq; diebus.

s s

In quo

In quo mense quod Signum sit ad
cursum solis.

Principium Iani sancit tropicus Capricornus.
Mense Numæ in medio solidi stat sidus Aquari.
Procedunt duplices in Martia tempora Pisces.
Respicit Apriles Aries Phryxæe Kalendas.
Maus Agenorei muratur cornua Tauri.
Iunius æquatos celo uidet ire Laconas.
Solstitio ardentis Cancris fert Iulius astrum.
Augustum menssem Leo feruidus igne perurit.
Sydere Virgo tuo Bacchum September opinat.
Æquat & October sementis tempore Libram.
Scorpion hibernum præceps iubet ire Nouember.
Terminat Arcitenens medio sua signa Decembri.

A solstitio in æquinoctium ratio.

Sol profectus à teposo ueris æquinoctio,
Post semidiem, postq; totos nonaginta & quattuor,
Feruidis flammis habentis, pulsus æstiuum conficit.
Inde Autumnus noctis horas librans æquo lumine,
Octo & octoginta Goeres, & super trihorio
Inde floridum reflexit uer reuisit oreis
Additis ad hos priores Goeres geminis orbibus.

De lustralibus agonibus. 1

Quattuor antiquos celebrauit Achæa ludos:
Cælicolum duo sunt, & duo festa hominum.
Sacra Iouis, Phœbiq; Palemonis, Archemoriq;
Serta quibus pinus, malus, oliua, apium.

De locis agonum. 2

Prima Ioui magno celebrantur Olympia Pise.

Parnassus

Parnassus Clario sacrauit Pythia Phœbo.
Isthmia Portuno bumaris dicata Corinthos:
Archemori Nemeæ colunt funebria Thebæ.

De auctoribus agonum. 3

Primus Olympiæ sacrauit festa corone
Iupiter Argiuis studia ad longissima Circi.
Proximus Alcides Nemeæ sacrauit honorem.
Hæc quoq; temporibus quinquennia sacra notandis,
Isthmia Neptuno data sunt, & Pythia Phœbo,
Ancipiti cultu diuorum hominumq; sepultis.

Quod iidem qui sacri agones sunt, & func-
bres ludi habentur. 4

Tantalide Pelopi mæstum dic Chelis honorem.
Archemori Nemeæ colunt quinquennia Thebæ.
Isthmia defuncti celebrata Palemonis umbris,
Pythia placando Delphi statuere Draconi.

De feriis Romanis. 5

Nunc & Apollineos tyberina per ostia ludos.

Et Megalestacæ matris aperta loquar:

Vulcaniq; dies autumnus exordia primi,

Quinquatrusq; Deæ Pallados expediam:

Et medias Idus Maij Augustiq; recursu,

Quas sibi Mercurius, quasq; Diana, dicat:

Matroneq; ut sacra colant pro laude uirorum,

Mauortis primi cum redire dies.

Festa Caprotinis memorabo celebra nonis,

Cum stola matronis dempta teget famulas.

Quattuor illa etiam discretis partibus anni

Solst

Solstitia, & luces nocte dieq; pares.
 Nec Regifugium pulsus ex urbe tyrannis,
 Latum Romanis fas reticere diem.
 Vis & Opale sacrum uel Saturnalia dicam,
 Festaq; seruorum, cum famulantur heri:
 Et nunquam certis redeuntia festa diebus,
 Compita per uicos cum sua quisq; colit:
 Aut duplicem cultum, quem Neptunalia dicunt,
 Et quem de Conso consilijsq; uocant?
 Festa hæc, nauigijs aut quæ celebrata quadrigis,
 Iungunt Romanos finitimosq; duces.
 Adijciam cultus, peregrinaq; sacra deorum,
 Natalem Herculeum, uel bouis Isiacæ:
 Necnon lasciui Floralia leta theatri,
 Quæ spectare uolunt qui uoluisse negant.
 Nunc etiam ueteres celebrantur Equiria ludi:
 Prima hæc Romanus nomina Circus habet.
 Et Dionysiacos latio cognomine ludos
 Roma colit, Liber quæ sibi uota dicat.
 Aedileis plebeij etiam, ædileisq; curules
 Sacra sigillorum nomine dicta colunt.
 Et gladiatores funebria prælia notum
 Decertasse foro: nunc sibi harena suos
 Vindicat, extremo qui iam sub fine Decembris,
 Falcigerum placant sanguine cæligenam.

Quinti Ciceronis versus eò pertinent, ut quod si-
 gnum, quo tempore inlustre sit, nouerimus:
 quod superius quoque nostris ver-
 sibus expeditur.

Flumina uerna cient obscuro lumine Pisces,
 Curriculumq; Aries æquat noctisq; dijs:

Corn

Cornua quem comunt florum prænuntia Tauri,
 Aridaq; æstatis Gemini primordia pandunt,
 Longaq; iam minuit præclarus lumina Cancer,
 Languificusq; leo proflat serus ore calores:
 Post modicum quatiens Virgo fugat orta uaporem:
 Autumni referat portas, æquatq; diurna
 Tempora nocturnis dispenso sydere Libra:
 Et foetos ramos denudat flamma Nepai.
 Pigra Sagittipotens iaculatur frigora terris.
 Bruma gelu glacians iubar est spirans Capricorni,
 Quam sequitur nebulas rorans liquor altus Aquari:
 Tanta supra circaq; uigent humi flumina mundi.
 At dextra lauaq; ciet rota fulgida solis
 Mobile curriculum, & Lunæ simulachra feruntur.
 Squama sub æterno conspectu torta Draconis
 Eminent hunc inter fulgentes æthera septem
 Magna quatit stellans quam seruans serus in alta
 Conditor Oceani ripas cum luce Bootis.

Hic versus sine autore est, qui quidem demi
 de corpore oporteat.

Vngues Mercurio, barbam Ioue, Cypride crines.

Hoc sic refellendum.

Mercurius furti probat ungues semper acutos,
 Articulisq; aciem non sinit imminui.
 Barba Ioui, crines Veneri: decor ergo necesse est,
 Ut nollent demi quo sibi uterq; placet.
 Mauors imberbes, & caluos Luna adamasti:
 Non prohibent comi tum caput, atq; genas.
 Sol & Saturnus nil obstant unguibus: ergo
 Non placitum diuis tolle monostichium.

Domino

Domino merito suspiciendo Gestidio Paulinus.

INIVRIA quidem est patrifamilias maritimis delitiis abundanti, terrenum aliquid & agreste præbere: sed ego ut & causa mihi esset apud vnanimitatē tuam aliquid colloquendi, & aliquod sermoni huic obsequium viderer adiungere, pauca de paucissimis, quas pueruli vespere inferūt, ficedulas mihi: quarum cum erubescerem paucitatem, plura etiam verficulis verba subtexui, quasi verò numerum loquacitate facturus. Sed quia vtraque culpabilia sunt, ut vtrisque; benigne ac familiariter ignoscēdo facies, ut nec inhumana videatur paucitas, nec odiosa garrulitas.

Sume igitur pastas dumoso in rure uolucres,
 Quas latitans filicis sub tegmine callidus auceps
 Dum simili mentitur aues, fallitq; susurro,
 Agmina uiscatis suspendit credula uirgis.
 Tunc referens tenuem non paruo munere prædam,
 Digerit aucupium tabulis, & primus opimis
 Ordo nitet sensim tenuatus ad ima tabellæ,
 Ut minus offendant macies prelata saginæ,
 Gratia præuentas pingui iuuat alite uisus.

Ad eundem.

Pauperis ut placeat carum tibi munus amici,
 Munera ne reputes que mittis ditia nobis.
 Nam tibi quid dignum referam pro piscibus illis,
 Quos tibi uicinum locupleti gurgite litus
 Suppeditat muros specie, formaq; direptos.
 At mihi uix alto uada per saxosa, quando
 Rarus in obscura generatur fondilus alga.
 Hunc te participans bis quinq; & bis tibi ternas
 Transmisi æquoreo redolentes nectare testas,

Quæ

Quas uiscus prædulce replet bicolore medulla.
 Oro libens sumas, nec uilia dedigneris,
 Quæ sunt parua modo magno metitus amore.

Oratio ad Deum eiusdem Paulini.

Omnipotens genitor rerum, cui summa potestas,
 Exaudi si iusta precor, ne sit mihi tristis
 Vlla dies, placidam nox rumpat nulla quietem.
 Nec placeant aliena mihi, quin & mea profint
 Supplicibus. nullusq; habeat mihi uota nocendi,
 Aut habeat nocitura mihi, male uelle facultas
 Nulla sit, ac bene posse adsit tranquilla potestas,
 Mens contenta suo, nec turpi dedita lucro.
 Vincat corporeas casto bene conscia lecto
 Inlecebras, turpesq; locos, obscenaq; dicta
 Oderit illa nocens & multum grata malignis
 Auribus effuso semper rea lingua ueneno.
 Non obitu adfliget cuiusquam, aut sinere crescam.
 Inuideam nunquam cuiquam, nec mentiar unquam.
 Adsit leta domus, epulis adludat inemptis
 Verna satur, fidusq; comes, nitidusq; minister,
 Morigera & coniunx, caraq; ex coniuge nati.
 Moribus hæc castis tribuit deus. hi sibi mores
 Perpetuam spondent uentura in secula uitam.

Epigramma de pastoribus à Citerio Sardonio Oratore factum.

Almo, Theon, Thyrsis, orti sub monte Pelori,
 Senine disparili Laurente, Lacone, Sabina.
 Vite Sabina, Lacon sulco, sue cognite Laurens.
 Thyrsis oues, uitulos Theon egerat, Almo capellas.
 Almo puer, pubesq; Theon, & Thyrsis ephebus.

Canina

Canna Almo, Thyrsis stipula, Theon ore* melodus.
 Nais amat Thyrsin, Glauce Almona, Nisa Theonem.
 Nisa rosas, Glauce uiolas, dat lilia Nais.

Epigramma Hadriani Imperatoris de
 Amazonum pugna.

Vt belli sonuere tuba, uiolenta peremit
 Hippolyte Teuthranta: Lyce Clonon: Oebalon Alce.
 Oebalon, ense: Clonon, iaculo: Teuthranta, sagitta.
 Oebalus ibat equo: curru Clonus: at pede Teuthras.
 Plus puero Teuthras, puer Oebalus, at Clonus heros.
 Figitur ora Clonus: latus Oebalus: ilia Teuthras.
 Epicy Teuthras, Derafely Clonus, Oebalus Ide.
 Argolicus Teuthras, Mæsus Clonon, Oebalus Arcas.

SVLPITIAE POETRIAE

CARMEN.

Queritur de statu Reipub. & tempo-
 ribus Domitiani.

MVSA quibus numeris heroas & arma frequentas,
 Fabellam permutte mihi detexere paucis:
 Nam tibi secessi, tecum penetrare retractans
 Consilium: quare nec carmine curro phaleuco.
 Nec trimetro iambo: nec qui pede fractus eodem
 Fortiter irasci discit duce Clazomenio:
 Cetera quinetiam, quot deniq; millia lusi,
 Primaq; Romanos docui contendere gratis:
 Et salibus uariare nouis constanter omitto:
 Teq; quibus princeps & facundissima calles
 Aggredior: precibus descende clientis & audi.

Dic

Dic mihi Calliope, quidnam pater ille deorum
 Cogitat? an terras, & patria secula mutat?
 Quasq; dedit quondam morientibus eripit artes:
 Nosq; iubet tacitos etiam rationis egenos?
 Quid reputemus enim? duo sunt quibus extulit ingens
 Roma caput: uirtus belli, & sapientia pacis.
 Sed uirtus agitata domi, & socialibus armis.
 Non aliter primo quam cum surreximus auro
 Glandibus & pure rursus procurrere lymphæ:
 An reliquas terras conseruat amicus & urbes?
 Sed genus Ausonium Romuliq; exturbat alumnos.
 In freta Sicania, & Caribaginis exilit arces,
 Ceteraq; imperia, & totum simul abstulit orbem?
 Deinde uelut stadio uictor qui solus Acheo
 Languet & immota secum uirtute facessit:
 Sic uidem Romana manus contendere postquam
 Destitit, & pacem longis frenauit habenis,
 Ipsa domi leges & Graia inuenta retractans,
 Omnia bellorum terra quæ sita mariq;
 Præmia consilio & molli ratione regebat.
 Stabat in his: neq; enim poterat constare sine ipsis.
 Aut frustra uxori mendaxq; Diespiter olim
 Imperium sine fide dedi, dixisse probatur.
 Nunc igitur qui res Romanas insirat inter
 Non trabe, sed tergo prolapsus & ingluuie albus.
 Et studia & sapiens hominum nomenq; genusq;
 Omnia abire foras atq; urbe excedere iussit.
 Quid facimus? Gratos hominumq; relinquimus urbes.
 Ut Romana foret magis his instructa magistris.
 Non Capitolino ueluti turbante Camillo
 Ensisibus & trutina Galli fugere relicta.

t

Sic

Sic nostri palare senes dicuntur, & ipse.
 Ut ferale suos somus extirpare libellos,
 Ergo Numantinus Libycusq; errauit in isto
 Scipio, qui Rhodio creuit formante magistro,
 Cetera & illa manus bello foecunda secundo,
 Quos inter prisca sententia dia Catonis
 Scire deos magni fecisset, utrum ne secundis,
 An magis aduersis staret Romana propago.
 Scilicet aduersis nam cum defendier armis
 Suadet amor patriae, & captiua penatibus uxor,
 Conuenit ut uespis, quarum domus arce Monet.
 Turba regens strictis per lutea corpora telis.
 Ast ubi apes secura re dit oblita fauorum,
 Plebs fraterq; una somno moriuntur obeso.
 Romulidarum igitur longa & grauis exitium pax.
 Hac fabella modo pausam facit, optima posthac
 Musa uelim moneas, sine qua mihi nulla uoluptas
 Viuere, uiri quondam Smyrnalibus peribat
 Nunc itidem migrare uelint, uel deniq; quiduis
 Ut dea quere aliud, tantum Romana Caleno
 Mœnia incundos pariterq; auerte Sabinos.
 Hec ego: tum patris dea me dignarier insit.
 Pone metus, equos cultrix mea, summa tyranno
 Hec instant odia, & nostro periturus honore est:
 Nam laureta Numæ fontesq; habitamus eosdem,
 Et comite Aegeria ridemus inania coepa.
 Viue uale, manet hunc pulchrum tua fama dolorem,
 Musarum spondet chorus, & Romanus Apollo.

Constantini censura castigatum.

INDEX

Index rerum memorabiliū quæ

IN HIS AVSONII SCRIP-
 ptis continentur.

*			
Absentis desiderium	138	Aemilius Magnus, rhetor	
Achillas	18	252	
Achillis epitaph.	259	Aequinoctium	282
Acindymus	12	Aesopi uenustas	167
Adam & Eua	61	Aestatis tempus	34
Adonis	73	Actates animalium	95
Adultera uxor iurifcon-		Afranius	18
sulti	21	Agamemnonis epitaph.	259
Aeas	73	Agathocles rex se figuli fi-	
Aedoneus	9	lium profaetur	3
Aelius Hadrianus	58	Aglaus beatus	46
Aelius Pertinax	59	Agnus de agna	17
Aemilia Aeonia mater Au-		Agones lustrales.	282.
sonij	224	eorum locus.	ibidem.
Aemilia Corinthia Maura		auctores	283
auia	226	Atacis epitaph.	259
Aemilia Dryadia mater tra-		Atause	83
236		Aicon medicus	19
Aemilia Hilaria mater		Alcibijs Mineruius, filius,	
ra	226	rhetor	244
Aemilia Melania soror Au-		Alexandri Macedonis ma-	
sonij	238	gnanimitas	180
Aemilius Magnus Arborius		Alexandria	37. 175
auunculus Auson.	224	Alifontia	91

I N D E X.

Amicam qualem uelit	11.	Arelus	39
20		Argentum uiuum letale	
Amicorum paria	137	4	
Amisse puella	28	Aristarchus censor scripto-	
Ammonius Anastasius, gra-		rum Homeri	43
matic.	249	Aristides	92
Amphimachi epitaph.	262	Aristippus	66
Amor dispar	22	Athene	40
Amor mutuus	24	Atlas	68
Amoris remedia	22	Ashtyanactis epitaphium	
Anchorae signum	38	261	
Androgynus	18	Atilius Glabrio, grammat.	
Anitia puella epitaphium		256	
5		Atticus Tyro Delphidius,	
Anni tempora	34	rhetor	243
Anni uertentis dierum ra-		Atticorum garrulitas	48
tio	281	Attius Patera, rhetor	242
Antilochi epitaph.	260	Attusia Lucana Talisia	234.
Antilogium fabularum.	155	228	
Antiochia	37	Aitufius Lucanus Talisius	
Antisthenis Cynici imagini		socer	227
9		Augusto poëta	1
Antonius	59. 60. be-	Augusti consulatus	174
neficus	184	Augusti mater	3
Apellis Venus	25	Auitianus frater	230
Apollo Daphnen perse-		Aurum laqueo commuta-	
quens	24	tum	8
Aponus	42	Ausilius grammaticus	
Apuleius	120	266	
Aquileia	39	Ausonius honoribus auctus	
Arauis fluuius	91	70. medicus	64
		Auson	

I N D E X.

Ausonij plures	68	caelestis	6
Ausonij origo & professio		Capito piscis	82
211. 64		Capua	38
Ausonij poëmatia 2. fasti		Caracalla	60
33		Carthago	175
Ausoniorum progenies	65	Castor	15
Ausonius paruulus filius		Castori fellatori	28
229		Catina	40
Ausonio nepoti	71	Censorius Atticus Agricus,	
Autumni tempus	34	rhetor	250
B		Centones	114. 115
Bacchus	9	Cerui uiuaces	103
Biantis dictum	45. 49.	Cerui uita	95
sententia	51	Chilonis dictum	45. 48.
Bibulis	143	sententiae	53
Bissula	77. 78	Chiron	68
Brachara	40	Chærilus	135
Bucula Myronis	16. 17.	Chrestus	12
Burdigala	41	Christianus pius	140
Byrsa Punica	37	Christus	139
C		Christus pro Apolline &	
Cacilius Argicius Arborius		musis	138
auus	225	Chromionis epitaph.	263
Cæcus claudum gestans		Q. Ciceronis uersus	264
30		Citarius Sicul. Syracusanus	
Cæsari fera interfecta	2	gram. Grec.	250
Cæsarum catalogus	54.	Citerij Sidonij epigramma	
imperia 55. mors	55	287.	
Caligula	56	Cisium trijuge	121
Canace	74	Cistos	29
Canis terrestris, marinus,		Claudius	54. 55. 56. 57
		t 3	Claud

I N D E X.

Claudus cæco dux 30
 Cleobulus 53. eius dictum in Degenerem 8
 45. sententiæ 52
 Cœna nuptialis 115
 Commodus imp. 59
 Concordius, grammaticus 167. studium 33
 248
 Constantinopolis 37. 175
 Consulum prior nuncupatus 180
 Consul 17
 Cl. Contentus patruus 227
 Costos 29
 Corduba 40
 Cornicis uita 95. 103
 Coruini consulatus 174
 Corui uita 95
 Corydoni marmoreo 10
 Crispa 18. 20
 Crispus, grammat. 254
 Crocus 73
 Croesus & Diogenes 14
 Croeso dictum Solonis 46
 Cumba 86
 Cupidini 20
 Cupido cruci fixus 72
 Cynæi epitaph. 261
 Cyrus 47. 182
 D
 Damon 135
 Danubius 2. 3
 Daphne 21. 24
 in Degenerem 8
 Deiphobe annosa 7
 Deiphobi epitaph. 261
 Demosthenis entymemat. 167. studium 33
 Deois 164
 Didius Iulianus 59
 Dido 27
 Didonis epitaph. 264
 de Diebus septem 278
 Dinocharis 89
 Diodorus haruspex 29
 Diogenis Cynici tumulo 14
 Diogenis epigr. 265
 Diomedis epitaph. 259
 Diomedis equi 134
 Dione 20
 Dionysius 9
 Dives mæchus et degener 8
 Diuiti ac pauperi pariter egenibus 31
 Diuitiarum usus 33
 Dodra potio 21
 Domitianus 58. 174
 Drepanio 43. 267
 Dryadia filia Paulini 235
 Duiona 42
 Dummissus 79
 Dynamius 256
 Auc

I N D E X. I

Διοσφορ 22
 E
 Echinus 231
 Echo dolens 23
 Echo ad pictorem 4
 Elisa 74
 Emerita 40
 Emporus 132
 Endymion 74
 Ephemeris 213
 Epicedion in patrem 64
 Epicureus deus 27
 Epicuri opinio 27
 Epistole Ausonij 266
 Epithalamium 119
 Epitaphia heroum, qui bello Troiano interfuerunt 258
 Equi admirabilis epigram. 264
 Eriphyle 73
 Erminiscius Regulus 234
 Eryx 75
 Est & non 96
 Eunomus malus medicus 19
 Eunomi epitaph. 263
 Euno liguritori 28
 Euphemi epitaph. 262
 Euryali epitaph. 260
 Exuperius, rhetor 252
 22
 Fastorum libri Ausonij 33
 Faustulo stature breuis 28
 Felicis tumulus 3
 Fellatori 28
 Ferie Romane 283
 Fescennini 119
 Fortunæ uarietati 83
 Forum 44
 Fratres male nominati 12
 Fronto 175
 Furippus 26
 Galba 54. 55.
 57
 Galla 24
 Gallius 44
 Gaurus 86
 Genebliacon 71
 Glaucias morte præuentus 14
 Gobio piscis 83
 Gortynius 89
 Gracchus 182
 Græculus 131
 Grammatico 13. 32
 Grammatici Græci Burdigalens. 246. Latini 247
 Gratia celeris & tarda 20
 Gratianus egrotos curat 184
 t 4 Gr

I N D E X .

Gratiani pietas	181	I	
Gregorio filio	72	Ictinus	89
Gryphus	103	Idus mensium	280
H			
Hadriani imperatoris epi-		Ilorda	143
gramma.	288	Iliados perioche	186
Hecate dies festus	72	Imperator bonus	183
Hectoris epitaphium	36.	Impius	143
+ 261		Impudica mulier	18
Hecube epitaphium	263	Incesti	28
Helena. 15. eius ratio du-		Isoeratis conclusiones so-	
plex	187	phistica	167
Heliogabalus	60	Iucundus, grammaticus	
Herculanus, grammatic.		247	
249		Iulia Cataphronia amita	
Herculis labores	34	236	
Hermaphroditus	17.24.	Iulia Dryadia soror	230
75		Iulia Idalia consobrina	237
Hermiones zona	23	Iulia Veneria amita	237
Hesperio filio	54. 67.	Iulius Caesar	56
267		Iulius Callipio patruus	
Hippolyti epitaph.	263	227	
Hispanie loci insigniores		Iulius Aufonius pater Au-	
150		sonij	223
K			
Homerus. 69. eius poëma-		Kalendæ mensium	280
tum perioche & cœco-		L	
nomia	186	Lacene dictum filio	8
Hominum uita	95	Laconismus	48
Hyacinthus	73	Laidis speculo	15
Hyemis tempus	35	Laodamia	74
Hylas. 22. raptus	23	Laqueus auro comutatus	8
		Lat	

I N D E X .

Latinus Alcimus Alethius,	Mars	107
rhetor	240	Medeæ imagini
Leo trucidatus	2	30
Leontius Beatus, grammaticus	246	Medicus imperitus
Lepus omnibus rapina	5	19
Lesbie	128	Mediolanum
Libello suo Epigramma		38
10		Megentira soror Aufonij
Liberi patri	9	235
de Libræ ratione	275	Menander. 69. eius uersus
Ligos Byzantina	37	de ingratiss. 32. de opi-
Liguritori	28.29	bus
Lucanus Talisius	234	33
Luciolus, rhetor	241.	Menecratis artes
242		89
L. M. in marmore	10.11	Menelaus eloquens. 156.
Lucius piscis	83	subtilis
Lucumo Samius	164	172
Ludi funebres & agones		Menelai epitaphium
facri idem	283	259
M		Menses
Macrinus, grammaticus		34
248		Menses quot diebus con-
Marcellus Marcelli fil. grā		stent
matic.	253	280
Mannus	121	de Mensibus monosticha
M. Antoninus	59	& disticha de iisdē
M. Pullaria	18	279
Margeus	89	Mercurio dies festus
Marij consulatus	174	72
		Meroë ebriosa
		7
		Metellus pius
		176
		Modestie commendatio
		3
		Monosyllaba
		106.107.
		108.109.110.111
		Mosella
		38.80
		Muræna
		44
		Mustella piscis
		83
		Myhobarbum Liberi pa-
		tris
		9
		Myron & Laïs
		6
		t s Myr

I N D E X.

Myronis bucula	16.17	Opilius Macrinus	63
N		Orbis partes	125
Naj xj ou	96	Orcus	164
Nais	82	Oscen auis	103
Nannia Pudentilla	233	Ostomachia	114
Narbo	41	Otho	54.55.57
Narcissus	23.73	P	
Nardus	29	Pacato	106
Nasti epitaph.	262	Palladis cum Venere lucta	
Nemausus	42	Pantheus	9
Nemesis. 91. eius statue	7	Parce tres	103
Nepotianus, grammaticus		Parentalia	222
	251	Pasiphae	73
Nero	54.55.56.57.175	Pastor nepos ex filia	229
Nerua	58	Paua de pauo	17
Nestor dulciloquus	156.	Paulinus sororis gener	236
	172	Paulinus Ausonio	144.
Nestoris epitaph.	260		146
Niobe. 21. eius marmori		Paulinus Gestidio	286
	15	Paulino	106. 127. 128.
Niobes epitaph.	264		130. 132. 134. 136. 141.
Niuomagus	80		143
Notant luxuriosi	18	Paulini oratio ad deum	
None mensium	280		287
Notarius uelox	35	Paulinus filius Paulini	235
Numide infrenes	181	Paulo	76. 113. 121. 123.
Nuptiae	115		159. 161. 273
O		Pegasus	129
Occasionis & Pœnitentiae		Penelope	31
simulachro	4		
Octavianus	56		
		Per	

I N D E X.

Perca piscis	83	Probo praefecto praetorio	
Pergamus scriptor	6		155
Periander. 53. eius dictum.		Procris	73
	45.50. sententia	Proculus quae scribit sup=	
Phaedra	73	primens	10
Phageus	22.23	Protesilai epitaph.	261
Phanaces	9	Professores Burdigalenses	
Philo	89		239
Philomuso	12	Ptolemais aula	89
Phœbicius, grammaticus		de Puerperij maturi ratio=	
	248	ne	276
Phœnicis uita	95	Pyrrhi epitaph.	260
Pindarus	49	Pylades	135
Pittacus. 50.53. eius dictum.		Pylei epitaph.	263
	45. sententia	Pythagore silentium. 142.	
Pollux	15	metempsychosis	18
Polydori epitaph.	262	Pythie specus	76
Polygiton	25	Quintilianus	175
Polyxena epitaph.	264		
Pomona	157	R	
Pomponia Urbica	238	Redo piscis	82
Pompon. Maximus adfinit		Rhenus	2
	231	Roma	37.175
Pomp. Maxim. Herculanus		Rostra	44
	232	Rudinus	112
Praxitelis Venus	15	Ruso rhetori imperito	13.
Precatio matutina	214		14
Precatio Consulibus Ausonij		Rutupinus latro	39
	219.221	S	
Priapus	75	Sabina textrix & poëtria	
Priami epitaph.	263		11
		Sagun	

I N D E X.

Saguntus	100	Solstitium	282
Salar piscis	82.83	Stafilus, rhetor	254
Salgama	29	Sulpitiæ poëtriæ carmen	
Salmax cum Hermaphro-	288		
dito	24	Syagrio	212
Salmo piscis	82.83	Symmachus Ausonio	78.
Fl. Sanctus	233	165.168	
Sappho	73	Symmacho	101.166
Sapphus simulachro	10	Syracusæ	40
Sarda	29		T
Sario	83	Tabernæ	79
Sarpedonis epitaph.	262	Tarraco	40
Scabiosus	25	Tetradio	154
Scytale Laconica	133	Thalassus, grammatic.	250
Sedatus, rhetor	253	Thales. 54. eius dictum.	45.
Semele	73	49. sententiæ	53
Seneca	175	Thebani fratres	32
Senum connubium	7	Theoni	162.270.271
Sepulchrum Latine uia		Thrasylbulus Lacedæmo-	
27		nius	8
Sepulchro uacuo	265	Tiberius uictor Minervius	
Sergius Galba	57	orator	239
Seuerus	59	Timauus	43
Seuerus Censor Iulianus		Tiresias	17
234		Tolosa	40
Siderum nomina	35	Traianus	58
Signa quæ sint singulis mē-		Treueri	38
fib.	282	Troili epitaph.	262
Silurus	83	Tysbe	74
Solon. 53. eius dictum.	45.		V
46. sententiæ	52	sub Valētiniani signo mar-	
		moreo	

I N D E X.

moreo	2	Vitellius	54.57
Vallatinus Euromius gener		Vlysses grandiloquus.	172.
231		eloquens	156
Venus Praxitelis	15	Vlyssis epitaph.	259
Veneris simulachro	10	Vocis absonæ hominis epi-	
Veria Liceria	232	gram.	265
Veris tempus	35	Vrbicus, grammatic.	254
Vesæuus	86	Vrsulo	126
Vespasianus	54.55.57.58		Z
Victorinus	255	Zenodotus	43
Vir bonus	96	Zoilo cui mœcha uxor	21
Virgilius. 64. eius pro-			
prietas	167		

F I N I S.

Collis, aut Collis propriè loci vitibus vestra (græc. apud poetam,
Auson. vitibus dicitur collis.

Quid verò est, ceterum si — ^{cōd} ^{paup} ^{arcæ} ^{arcæ}
Annua numerum millia possides,
Et tibi culti iugra ^{mittit} ^{solis} ^{solis}
Nil minus idcirco, quæ qui ^{tu} ^{de} ^{paup} ^{tu}
Nil miserraturum ^{ultima} ^{Ditis} ^{arces} ^{arces}!

Alloquio
Cōvictu et dignos nos habuisse tuo,

Ad Epist. Auson. xvii. sic est vinculo ad marginem
res. adpingenda; ad xpo illud,

Σωταδικὸν τε Κιναιδῶν. Metrum Sotadicum
a Sotade ^{Criticis} ^{Posta} sic dictum, qui eo ^{pro} ^{horum} ^{usq}, ut
φλυακῆς et Κιναιδῶν, nugacia, et ridicula,
Cinédica, et obscæna scribēs Carmina,

Ἰωνικὸν ἀμφιδερῶδες, 2. Ionicum utriusq;
2. Ionicum a maiore, et Ionicum a minore, Lingua
vix Ionica scripsit Sotades, siquidem scripta Ionica
vocatæ antiquè, hinc sic Ionicæ, quo ille in Ioni-
cis suis crebro usus, constat autem sic quatuor syllabis
quæb; leges, et totidē brevibus, quarum leges si præcedat
ut in xbo Præcedat, Ionicæ a maiore appellatæ,
si sequat, Ionicæ a minore, ut Religiari.

Iovis exemplū erat Sero. Fortis iubeat, sume
Albani, Sapientis Deus audit, quo gæm ^{conven} ^{conven} ^{conven}
u), Miserraturū est nigræ amoris dæm ludæ.

